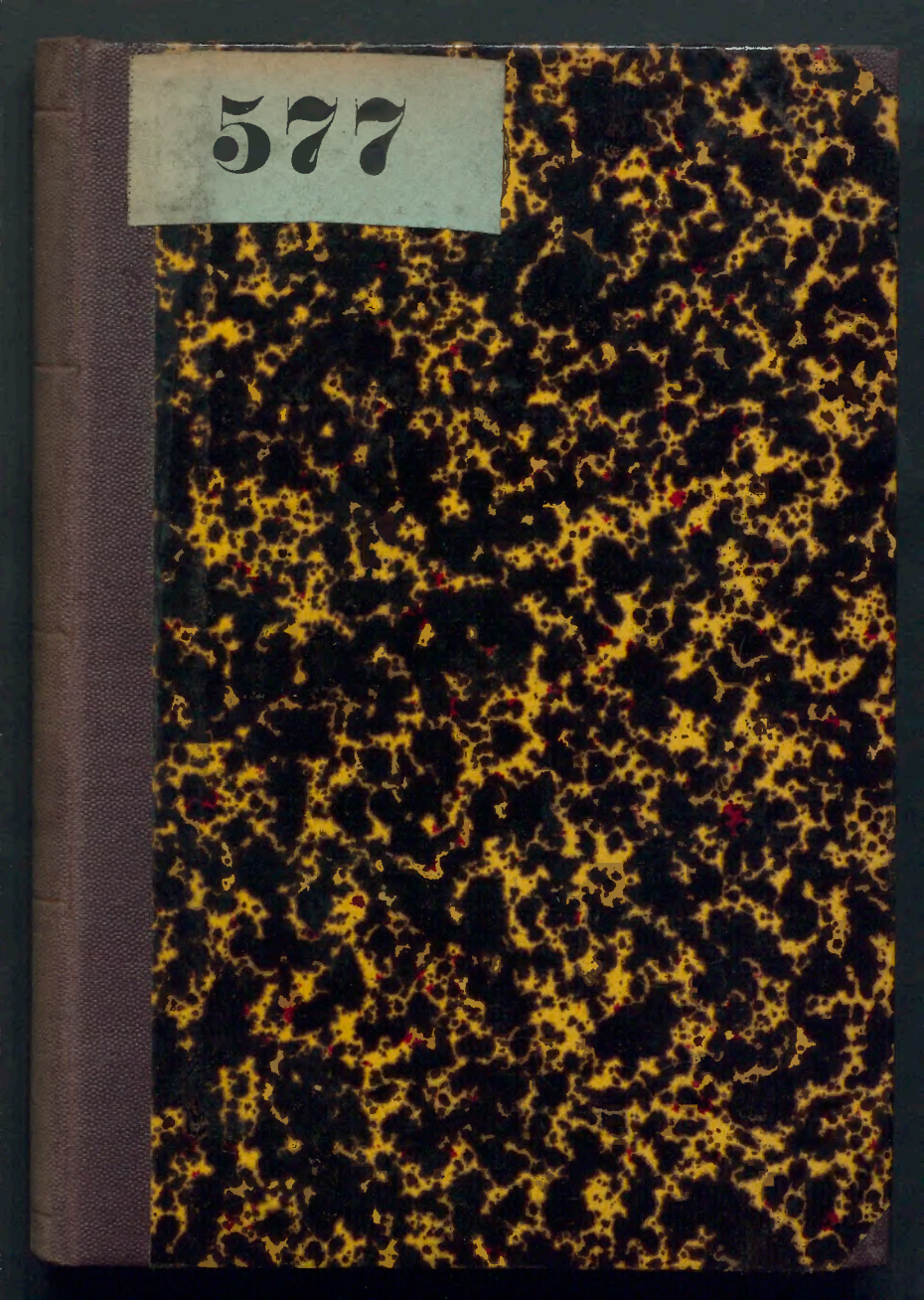
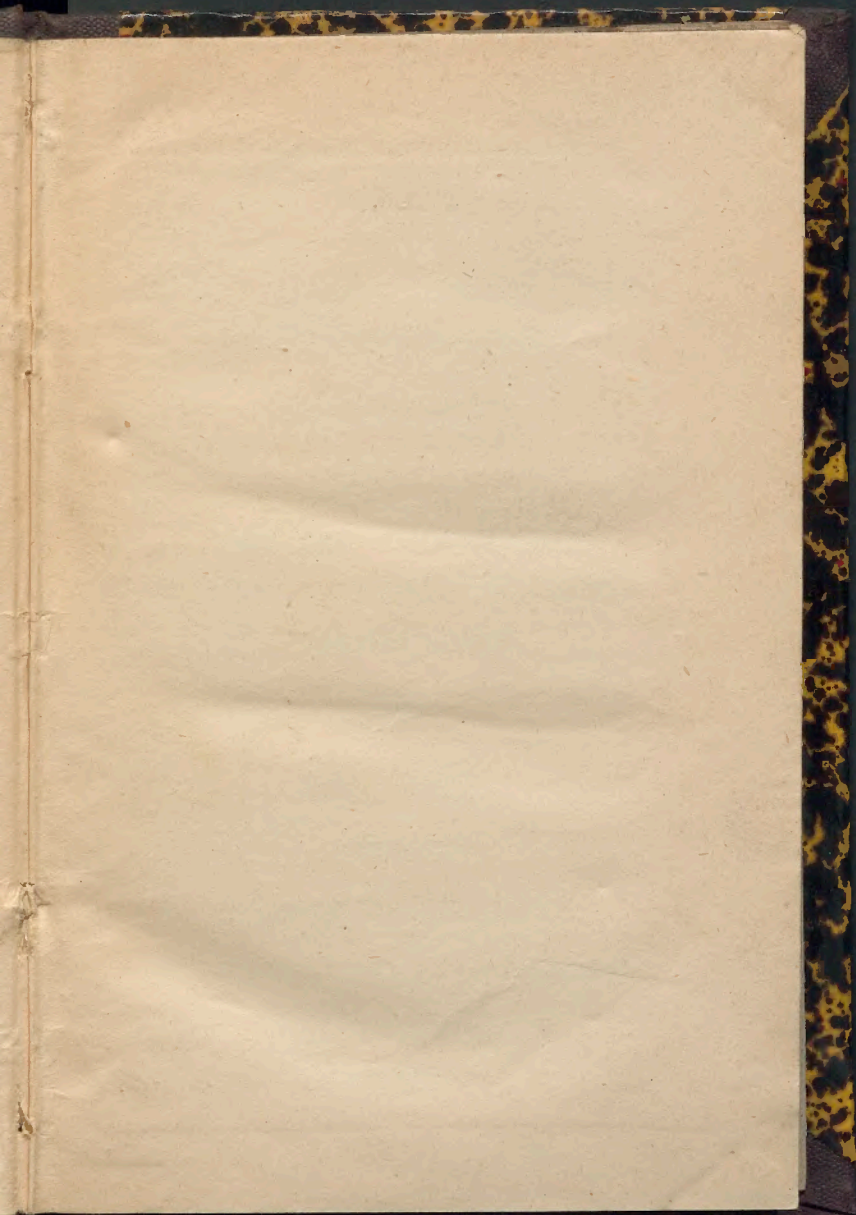

577

The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a dense, marbled pattern in shades of black, yellow, and red. In the upper left corner, there is a small, rectangular white paper label with the number '577' printed in a black, serif font. The left edge of the book shows the spine, which is bound in a dark, textured material, possibly leather or cloth. The overall appearance is that of an antique or vintage book.

m. 577.

47.

ԲԱՆԻՍ ՄԷՇՎԻՄԻԹԻ

ԵԱԻՕՏ

ՄԻՒՔԵԱԼԵՄԻ ՄԵՃԼԻՍԻՆԻՆ

ԵԻՐՄԻ ՏԵՕՐԹ ԳԸԹԱ

ՄԱԶԳԱԹԱԼԱՐԸ

ՓՐԱՆՍԸԶԱ ՄԻՒՐԵԹԼԵՐԻՆՏԵՆ

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՒՐԻՔԻՅԵ ԹԵՐՃԻՒՄԵ

ՕԼՈՒՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

Յ. Վ.

ԳՕՍԹԱՆԹԱՆԻՅԵ

ՄԻՒՀԵՆՏԻՍԵԱՆ ՅՕՀԱՆՆԵՍԻՆ

ՊԱՍՄԱԿԱՆԵՍԻՆՏԵ

= 1856 =

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

ՅՈՒՆԻՍ

ՍԻՆՈՒԿԱԿԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

ՍԻՆՈՒԿԱԿԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

Իշ պողտերսի պէօրն գընա մաղախա
 Բարխա ահանմեսինին պիր շէրն վէ Լաֆտիլ
 պէմէ օլաո-ղո-նաան, մախո-սաա Լիւրճի-մէ
 օլո-նարագ, չիլապ շէչիւրէ պասքըըըը
 արը :

Սո-գապախմա սապ օլան Վերմանը Ա.Վ
 վէ նիլամա վէ սայրեպէն պալըըըը Լըպը
 պո- գընապան պասքըըըը օլապ, սայրիլըրի
 քախի իլըրի-պէ պասքըըըըըագ օլաո-ղո-ն
 ան, իլիլամընաա ճի-միւսի պիր եերպէ պաղ
 շանարագ, Շարգ մեսիլիսի հագգընաա մի-
 հիմս պիր չիլապ օլաագագ արը :

ՍԻՆՈՒԿԱԿԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

ՍԻՆՈՒԿԱԿԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

ՍԻՆՈՒԿԱԿԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

— 1881 —

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ ¹

Ասթրիա տեվէթի թերաֆընտան քօնթ Պուլ
Շափընջթայն . . . վէ Պարոն Հիւպներ . . .

Ֆրանսա տեվէթի թերաֆընտան քօնթ Գօլը
նա Վալէվբի . . . վէ Պարոն տը Պուրգընէ . . .

Ինկիլդ տեվէթի թերաֆընտան քօնթ Գլա
րէնտըն . . . վէ Լօրա Գափի . . .

Րուսիա տեվէթի թերաֆընտան քօնթ Օլլօֆ
. . . վէ Պարոն Պրուեով . . .

Սարտէնիա տեվէթի թերաֆընտան քօնթ Գա
փուր . . . վէ Մարբի տը Վիլլա Մարինա . . .

Տեվէթը Օսմանիէ թերաֆընտան Ատի փա
շա . . . վէ Մէհմէտ Ճէմիլ պէյ . . . Նամուն
մուրախիսապար հազըր օլտուգլարը հալտէ :

Ասթրիա , Ֆրանսա , Ինկիլդ
Թերրա , Րուսիա , Սարտէնեա , վէ
Օսմանը մուրախիսապարը , պու
կիւնքի կիւն խարիճիյէ նեղարէթի
սէրայընա մէճլիսի միւքեալէմէյէ
թօփլանմըչլար տըր :

¹ Պաշգա մահալտէ տախի իֆատէ օլտնտու
ղու վէճի իւն մուրախիսապարըն վէ տեվէթէրին
պու սըրատա էազըրմարըր : թէշիֆաթ սըրատը
էախօտ պէօլիւքլիւք վէ քիւչիւքլիւքլէրին կէօսթէ
րիւ պիւր շէ օլմարպ իլլա Ֆրանսըղ էլիֆպէսի իւզէ
րինէ իսմէրինին պաշլանտըղը էազըրարըն սըրատը տըր :

Իւք էվիկէ միւսիւ Պուլ Շալընչ
 Թայն , քէլամէ պաշայրպ , վէ մէշվէ-
 րէթ մէճլիսի մուամէլաթը րէիպլիի
 նին , Քօնթ Վալէվըրիէ իհալէ օ-
 լունմասընը Թէքլիֆ իտիւպ ,

“ Պու խուսուս սապրգլարը , վէ
 ” մուախիսարէն տախի Վիէննատա
 ” մէրի իւլ իճրա օլան ուսուլ վէ ա-
 ” տէթ իգթիգասընտան օլսիւգտան
 ” մատտա ; պունուն իլէ պէրապէր
 ” պու էսնատէ պիւթիւն Նլըրոբպ
 ” մուրախիսասլարընը միսաֆիր գա-
 ” պոշլ իտէն հիւքմտարա տախի պիր
 ” հիւրմէթը մախսուսէ տիր ” , տէր :
 Վէ պու ինթիխապա ճիւմլէնին պիլ
 իթթիֆազ մուվաֆազաթ կէօսթէ-
 րէճէքլէրինի Քօնթ Պուլ մէմուլ ի-
 տիւպ , մուամէլաթը մէճլիսին պու
 հալտէ հէր վէճՆ իլէ պիր հիւսնիւ
 իտարէտէ պուլունաճալընա տախի
 պունու պիր Թէէմինաթ աոտ իտէր :

Վուրախիսասլար պիլ իթթիֆազ
 պուլ Թէքլիֆի զապուլ իթտիքլէրին-
 տէն , Քօնթ Վալէվըրի տախի րէխ-
 լըք մէմուրիէթիինի իւհատէսինէ ա-
 լպ , մէճլիսէ տախի շու վէճՆ իլէ
 Թէշէքլիւր իտէր :

Դ Մի սիւլէր, պիղէրի, մուրախ,
 Դ խառ ճէմիյէթինէ վասէթա ինթի,
 Դ խապը իլէ միւշէրրէֆ իթմէք միւ,
 Դ բատընըգտան միւթէշէքքիր օլուպ,
 Դ պու շէրէֆէ պիր վէճհ իլէ լայըգ,
 Դ վէ սէզա օլմատըղմ տէրքէար իսէ,
 Դ տէ, գապուլինտէ թէրէտտիւտ վէ,
 Դ թէէննի ըզհար իթմէյի տախի թէճ,
 Դ վիզ իտէմէմ, վէ իթմէմէլիսմ, շիւն,
 Դ քի պու խուսուս կէրէք միւթթէ,
 Դ ֆիզ վէ կէրէք մախալֆիէրիմիզին,
 Դ շու քիւշատ օլունաճագ միւքեպլէ,
 Դ մաթէ Վարիս պէլտէսիլի պիր մա,
 Դ գարը ինթիխապ իթմէք էֆքէար,
 Դ վէ էմէլէրինէ պիր շէհատէթը ճէ,
 Դ տիտէ տիր :

Դ Պու պապտէ հասը օլմուշ օլան
 Դ իթթիֆաքը ումումի, իլէրիւտէ,
 Դ վապի օլաճագ ճահտ իւ իգտամա,
 Դ թըմըլըն նէթիճէսի հագգընտա,
 Դ տախի պիր ալամէթը խայրիյէ տիր :

Դ Վէ զաթըմա մախսուս օլան ահ,
 Դ վալճէ տախի, պիղէրէ իհալէ իթ,
 Դ տիլինիզ ֆերայիզի, պիլ հագգանիյէ,
 Դ իճրա իտէրէք, հագգըմտա վապի,
 Դ օլան էմիյէթինիզէ լայըգ վէ սէզա,
 Դ հարէքէթ կէօսթէրմէյէ ճահտ իւ

6

” իգտամ իտէճէյիմ :

” Վէ պէյհիւտէ միւզաքերաթլէ
 ” իշի ուզաթմամայս մախտուսճա
 ” տրգգաթ իտէճէյիմ միսիլէ : , միւ
 ” րատ պիր ան էվիլէշ սէրմէնգիլի մէ
 ” րամ վէ մագսէտէ վաւլ օլմագ իտէ
 ” տէ , զիյատէ աճէլէ վէ շիթապ տա
 ” խի պիզլէրի պու մագսէտտէն ու
 ” զագլանտըրապիլիւր օլտուզուհու տա
 ” խի ունու թմայաճաղըմ :

” Հաթտա , միւսիւլէր , ալէստէ
 ” վնէ ճիւմլէմիզ պիր հիւսնիւ տուլճ
 ” էֆքեարը իլէ մէլուֆ օլուպ , հիւ
 ” տէ թամիզ միւճատէլաթտէն սարֆը
 ” նազար իտէրէք , պիլ մուգապէլէ
 ” եէկտիկէրիմիգէ իսպաթը թէվէճ
 ” ճիւհիւ գալպ իթտիյիմիզ հալտէ ,
 ” պիզլէրէ իհալէ օլուսան շու մէմու
 ” րիլէթը ճէսիմէյի քէմալը արգգաթ
 ” վէ պիւլազլէթլէ պսշա չքարապի
 ” լէճէյիմիզ աշիքեար ալը : Վէ շու
 ” նու տախի ունու թմամալըյըզ քի ,
 ” պիւթիւն Աշրոբա պիլտ սապը վէ
 ” մուհագգագէն պիզլէրէ պէքլէմէք
 ” տէ օլուպ , նազարը տրգգաթը իւ
 ” գէրիմիզաէ օլարապ , վէ իֆրաթ
 ” եիւրէք թիւքէտէրէք միւզաքերա

» Թըմրղըն նե թիճէ սինէ մուն թազըր
» օլմագ տա աըր :

Քօնթ Վ ալէ վաքինին թեքլեֆի իւզ
րէ , մազպաթալարըն գալէ մէ ալըն
մասը , Խարիճիյէ նեզարէ թինպոն մէ
այալեհի բօլեթիպիյէ տիրէք թօրո՞ք միւ
սիւ Պէնէտէտ թիյէ իհալէ օլունմա
ալընա գարար վերիլիպ , մու մայիլէյհ
օ անտէ մէշվերէթէ տուխուլ իտեր :

Պիլ ճիւմլէ մուրախսասալար ,
բուխսաթնամէլէրինի իպրագ իտիւպ
քեաֆֆէսի մուվաֆբգը ունուլ պու
լունտուզունտան , թաստիգ օլունա
րագ , մէճլիս վարագալարը իլէ հըֆգ
օլունուր :

— Քօնթ Վ ալէ վաքինին թեքլեֆի վէ
քեաֆֆէի մուրախսասալարըն գապուլ
վէ թահսիյնի իւզրէ , միւքեալէմէտէ
հեր նե միւզաքերէ վապի օլուր իսէ ,
գաթիէն էսրար գալմաոր պիլ ճիւմլէ
մուրախսասալար թերաֆլարընտան գա
պուլ վէ պիլ մուգապէլէ թահիւտ
օլունուր :

— Վ իէննատա փետրվարըն պիրին
աէ թանզիմ օլունան մազպաթալարը
Սարտենիա տէվլէթի հէնիւզ իմգա
իթմէմիշ օլունուզունտան , պու տէվլէ :

Թին մուրախապարը կերէք մէզքիւր
մազպաթայր, վէ կերէք պունա մեր
պութ օլան վարագայր Թէքմիլէն գա
պուլ իթմիշ օլտուգարընը ըէսմէն
պէյան իտերէր:

— Բունթ Վ ալէվքի, մէճիսճէ միւ
զաքերաթընա Թէշէպպիւս օլունա
ճաղ մատտէլէրին սըրա վէ շերազէ
սինի պէյան իթտիքտէն սօղրա, Վ ի
էննատա փետրուար 1 Թարիխի իլէ
իմզա օլունան մազպաթանըն, սուլճ
մուգատաէմաթը աոտ իւ իթիպար
օլունմասընըն ըէսմէն պէյան գըլըն
մասընը Թէքիֆ իտեր:

Սուրախապար պու պապտէ օ
լան էֆքարլէրինի պիրի պիրինէ
պէյան իթտիքտէն սօղրա, մատամ
քի, Ասթրիա, Պրանսա, Ինկիլ
Թէրրա, Բուսիա, վէ Օսմանլը էլ
շիլէրի Վ իէննատա փետրուարըն պի
րինտէ Թանզիմ օլունան մազպաթայր
իմզա իտերէք, պու մազպաթայա
րապթ օլունմուշ օլան պիր գըլթա վա
րագատա մէվճուտ օլան մէվատէ (պէշ
մատտէյի էսասիյէյի միւքեալէմէյէ),
տէվէթլէրինին մուվաֆագաթ կէօս
Թէքմիշ օլտուգարընը տախի իսպաթ

ի թմիչէր տիր, վէ մատամ քի, պու վարագա շիմոի տախի միւսալէհէյէ էսաս պէյան օլունմագ իւզրէ թանղի մի իճապ իոէճէք ախեր պիր վարա գանրն ահքեամրնա մու թապրգ պու լունուպ, պունուն իլէ տախի միւրատ հասրլ օլապիլիլ օլտուզունտան, պու մազպաթանրն վէ մէրպու թ վարագասրնրն ըէսմէն մուգատտէմաթը սուլհ ատտ օլունմասրնա, վէ պիրէր սիւրէթինին իմզա օլունարագ իշ պու պիրինճի մազպաթայա րապթ օլունմասրնա գարար վէրիլիլ :

— Սուրախիսասլար պու վէճհ իլէ, մուգատտէմաթը սուլհ իւզէրինէ իթթիֆագ իթտիքտէն սօղրա, Քօնթ Վալէվսի, պիր միւթարէքէ հուսուլի իւզէրինէ սէօհպէթ աչար: Վէ պու միւթարէքէնին նէ վէճհ իլէ վէ նէ գատար միւտտէթ իշիւն օլաճաղը իւզէրինէ միւզաքէրէ օլունտուգտան սօղրա սուլհ միւքեալէմաթը նէ գատար վագթ սիւրէր իսէ, պիր պիրի մուվաճէհէսինտէ օլան իքի թէրաֆ ապէրինին, խուսու մէթտէն մէնի տախի ճայիզ օլաճաղընը, ճէնկտէ օլան տէվէթլէրին մուրախիսասլարը գա

պուլ խտերէք, շու վէճհ իլէ գարար
վէրիւլէրա Նքի թերաֆ ապերինին
պաշ գոմանտանլարը պիր միւթարէքէ
թերթիւ պիթսինլէր, պու միւթարէ-
քէնին միւտուէթի, ճիւմլէնին իթ-
թիֆապը իլէ թէճտիս գըլընմատը-
ղը հալտէ, մարթըն օթուլ պիրինճի
կիւնիւնիւն թէքմիլինտէ պիլ հու-
գուգ խթամ պուլուն :

Պու միւթարէքէ էսնատնտա, ի-
քի թերաֆըն ապերի շիմաիքի պու-
լընտուգլարը մէվգիլէրտէ գալըպ,
պիր պիրինէ սիւրէթը թէճավուղի-
տէ օլարագ հիչ պիր մուամէլէ ըգ-
հար իթմէսինլէր : Բմտի մուճիպինճէ
պու գարար, պիլա թէխիր թէլէղ-
րաֆ վատթասը իլէ, վէ միւմքին օլ-
տուղու գատար չապուգ վագթուս
պաշ գոմանտանլարա թէպլիղ օլու-
նուպ. հիւքիւմէթլէրի թերաֆլարըն-
տան ըէսմի էմըլէրի վարիտ օլտուղու
անտէ իճապը իքթիզատընա հիմմէթ
իթմէլէրի պէյան օլընտուն :

Պու միւթարէքէնին տէնիզ թէ-
րաֆընտա կէրէք մէվճուտ վէ կէրէք
պու նաան պէօյլէ վաղ օլընտճապ
ապլըգալարա (եանի տէնիզ վէ լիման

մուհասերէլէրինէ) հիւքովիւ օլմամաւ
 սընա տախի մուքախտաւար պաշգաւ
 ճա գարոյր վէրիւպ , անճագ պու միւ
 քեպէմէ էննստընտա , ճէնկտէ օլան
 տէվլէթլէրին գըրլարընտա տախի
 պիր խուսու մէթ հարէքէթի իպրազ
 իթմէմէլէրի տախի մախուսաճապահ
 րիկէ գօմանտանլարընա թէնպիհ օ
 լունմասընը մաթլուպ իտէրլէր :

Պու խուսուսարա գարար վէրիւ
 տիրտէն սօղրա , մուանէտէյը ու մու
 մինին միւզաքէրաթը իչիւն փետրու
 արըն 27 ինճի կիւնիւ թէքրար մէճ
 լիս օլունմասընը մուքախտաւար թէն
 սիպ իթմիչլէր տիր :

Եւազըլար Բարիտաէ . 25 փետրուար .
 1856 .

Իմա :

Պու Եւզընթայն . Հիւպներ :

Վալէվաքի . Պուրգընէ :

Գլարէնտըն . Գափի :

Օրթ . Պուռնով :

Գազուր . ուր Վիլլա Մարիտա :

Ապի . Մէհէմէտ ճէմի :

Իշ պո- պիբինձի մազպախայա բապի օլու-
նան իլափէ, զի Ս իէննապա փեբրվար պիբ Ռա-
բիի իլէ իմզալանան մազպախանըն վէ Տերպո-թ
վարագարնըն սի-բի-իլէրի պիբ :

Ֆիրանսա, Ալսթրիա, Ինկիլթեր-
րա, Ռուսիա, վէ Օսմանլը ելըիլէրի
հազըր օլտուգլարը հալտէ :

Իշ պու մազպախայէ բապի օլու-
նուպ, մուգատտեմաթը սուլճ լայի-
հէսի թէսիլիէ օլունան վարագատա
պէյան օլունան պէշ մատաէլի, վէքիլի
պուլունտուգլարը տէվլէթլը գապուլ
իթմիշ օլտուգլարընտան, զիյրտէ մու-
հարրէր իւլ իմզա ելըիլէր, համիլ
օլտուգլարը ըուխսաթը մախսուսէ
իգթիզասընձա, պու վարագալարը
սահհ իթտիքտէն սօղրա պէյան ի-
տէրլէր քի, մուգատտեմաթը սուլ-
հուն ըէսմէն իմզասը, վէ պիբ միւ-
թարէքէ թէրթիպի, վէ գաթի պիբ
սուլճ ահտնամէսի թանդիմինէ գուտ-
րէթ վէ սէլահիլէթլէրի օլմագ իւզ-
րէ պու տէվլէթլէրին հէր պիբի մու-
բախխասլար թայեին իտէձէքտիլէր,
վէ պու մուբախխասլար, պու կիւն

տէն իթիպարէն իւչ հաֆթա զար
ֆընտա, ետխօտ միւմքին իսէ տահա
չապուգ վագըթտա, Բարիսէ թօփ
լանանյա ճահտ իտէճէք տիրէր :

Պէշ փրէթի իւլէ եալըպը Վիեննաքա :
1 փեբրուար . 1856 .

Իմա : Պուրգընէ : Պուլ Ըսվենչթայն , Սիմէօր ,
Կորչագօֆ , Իհասն :

Պու մազպաթայը Բարիս մէշվէ
րէթի տախի իամլէրինին իւք եազըլա
րը իլէ շու վէճէն իլէ սահն իթմիշ
լէր տիր :

Պ . Ջ . Վ . Պ : Գ . Գ : Օ . Պ : Գ . Վ . Ա . Մ . Ճ :
Եանի , Պուլ , Հիւսնէր : Վալէվքի , Պուրգընէ ,
Գլարէնտըն , Գավլի : Օրթօֆ , Պուրնօլ : Գավուր ,
Վելա Մարինա : Ասլի : Մէհէմէտ ճէմիլ :

Պէշ Բէթլէֆի հասիլ Տերպո-թ վարագանն
փրէթի :

ՊԻՐԵՆՃԻ ԹԵՔԼԻՓ

Ուլան Պուրգան մապէթի :

Բուսիս հիմայէթինին թէքմիլէն
լաղվ օլունմասը :

Ուլան վէ Պուղտան մէմլէքէթլէ
րինին մէսալէհի տախիլնյէսինն միւ

տախտէլէ իթմէյէ , եախոտ պու մէմ
լէքէթլէրէ մախոտ սճա վէ եալընըզ
ճա պիր հիմայէթ իթմէյէ Սուսիա
նըն հիջ պիր հուգուգու օլմայաճազ
տըր :

Պու մէմլէքէթլէր տէվլէթը ()
մանիյէյէ թապի օլարագ , քեաֆֆէի
իմթիազաթ վէ մուաֆիյաթլարը իպ
գա օլընաճազ տըր : Պունտան մաա
տա զաթը հազրէթը Հահանէ ,
տուէլը մուահիտէ իլէ պիլ իթթի
ֆազ , մէմլէքէթէյնին հաճաթընա ,
վէ ահալլէրինին միւրատընա մու
վաֆըզ սիւրէթտէ պիր նիզամիամէյը
տախիլիյէ տախի իհտաս վէ թաս
տիգ պույուրաճազ տըր :

Սւլահ վէ Պուղտան մէմլէքէթլէ
րի , թապի օլաուգլարը տէվլէթ իլէ
պիլ իթթիֆազ , վէ պուլընտուգ
լարը մէվապիի ճօղրաֆիյէյէ մինասի
պէթ ալաճազ քիւրէթտէ պիր մու
հաֆազայը աայիմէյէ ուսուլի իթթի
խազ իտէճէք տիրլէր : Վէ էճնէպի
տէն կէլէճէք հիւճիւմի տէֆ իթմէք
իւզրէ , ֆէվգ էլ ատէ օլարագ սա
յըր հէր նէ մուհաֆազա թէրթիպա
թը իճապ իտէր իտէ պունա տախի

քիմէանէ թերաֆրնտան վէ պիր վէ ճհ
իլէ մանի օլունմայաճագ տըր :

Միւթթէֆիգէ ապէրփինին էլինտէ
օլան Րուսիա գալէլէրիննէ վէ մէմա-
լէրլէրիննէ պիր պէտէլ վէ մուգապէ-
լէ օլմագ իւղրէ , Րուսիա տէվէթի
Րումէլի թերաֆրնտան (Սամանլը մէ-
մալքի իլէ Րուսիա մէմալքի պէյնին-
տէ օլան հուտուտինին թասհիհիննէ
բաղը օլուպ , պու հուտուտ մէնաֆիի
ու մումիլէյէ մութապըգ սուրէթտէ
թասհիհ օլարագ խօթունն եախօտ
Շօթին ճիլարլարընտան պաշայըպ
վէ տաղ հիգասընտան կէչէրէք քե-
չիչէմէ թերաֆրնա միւթթէտ օլա-
րագ Սաղէք կէօլլեննէ գարար վէրէ-
ճէք տիրա Պունուն նէթիճէյի թան-
զլմի վէ թահախօի , միւսալէհէ ահտ-
նամէսինտէ գաթիէն գարարկիր օլա-
ճագ օլուպ , պու հալտէ Րուսիանրն
թերք իթտիի արաղի մէմէքէթէյնէ
իլավէ օլարագ տէվէթը (Սամանիլէ
միլքինտէն սայըլաճագ տըր :

ԻՔԻՆՃԻ ԹԵՔԼԻՓ

Թունա Տապէսի :

Թունա նէհրինին վէ աղըզարընն

սէրպէսթիէթի, Աւրորա ուսուլինէ
մուվաֆրդ նիզամաթլէ գավիէն թէ-
սիս օլունաճագ տրը. վէ պու մասու
տէյէ տուէլը մուահիտէ տախի տա-
խիլ օլուպ, Ֆագաթ թուունա սէվա-
հիլինէ սահիպ օլան տէվլէթլէրին
հալի երնէ մուսթէսնա օլարագ պու
տախի նէհրլէր իւզէրինտէ կէզէ-
ճէք կէմիլէրին նիզամը պապրնաս
էսի Աիէննա մէշվէրէթինտէ իթթէ-
խազ օլունան ուսուլինէ ահքեամընա
մուվաֆրդ սիւրէթտէ օլաճագ տրը:

Աշգրիւր թուունա նէհրինին սէր-
պէսթիէթի իչիւն իհտաս օլունա-
ճագ նիզամաթըն իճրասընա պիւր
թէմինաթ օլմագ իւզըէ, տուէլը
մուահիտէտէն հէր պիւրինին մէշ-
քիւր թուունա նէհրի ազզընա պիւրէր
իքիշէր խաֆիֆ ճէնէ կէմիլէրի իգա-
մէթ իթտիրմէյէ հուզուգլարը օլա-
ճագ տրը:

ԻԻՉԻՆՃԻԻ ԹԵՔԼԻՓ

Գարա պենիլ Տապիսի:

Գարա տէնիզ պիլիերաֆ աստ օլու-
նաճագ տրը:

Պու տէնիլ հէր տէվլէթին թիւճ

ճար կեմիլերինն աչք, վէ հեր տեվ
լեթին ճէնկ կեմիլերինն գաբալը գու
լաճագ տըր :

Իմոտի պու տենիզին սեվահիլիննտե
նէ միւճէտտետեն հարպ թերտանէ
լերի եարըլըպ, նէ տախի եպիտեն
օլանլար պագի գալաճագ տըր :

Գարա տենիզին կերէք Օամանլը
վէ կերէք Մուսիա լիմանլարընտա,
հեր միլլեթին պահրիյէ վէ թիճա-
րէթճէ մասլահաթլարընըն հիմայե-
թի, հուգուգու միլլէլէ, վէ էօթէ-
տեն պերու պու մատտե հագգընտա
մէրի իւլ իճրա օլան ուսուլու մէրի-
յէյէ մութապըգ նիզամաթլա թէէ-
մին գըրընաճագ տըր :

Գարա տենիզ սեվահիլինն սահիպ
օլան տեվլէթլեր, պու սեվահիլլերի-
նին մուհաֆաղասը իչիւն լազըմ կե-
լէն վէ գուվլէթլերի մալիւմ օլան
պիր գաչ խաֆիֆ կեմիլերտեն պաշ-
գա ճէնկ կեմիլերի օլմամասընա պիլ
մուգապէլէ միւթահիտ օլաճագ տըր-
լար : Պու պասպտե իքի տեվլէթ պէյ-
նինտե թանգիմ օլունաճագ մուգա-
վէլէ, ումումի պհանամէյի իմգա ի-
տէճէք տեվլէթլեր թերաֆընտան

տախի թահսին օլունուդտան սղ-
րա, ահանամէյը մէզպուրէյէ բալթ
օլունուպ, թըպքը ահանամէյը մէզ-
պուրուն պիր բարչասը միտիլու հիւքմ:
վէ գուվվէթի օլաճապ տըր:

Պաշգաճա թանգիմ օլունան պու-
մուգալէլէ, ումումի ահանամէյի
իմզա իտէն տէվլէթլէրին բէյ վէ բը-
զասը օլմուտրէճա, նէ բիւլլիէն լալվ
վէ նէ տախի թատիլ վէ թէսլիյէ օ-
լուպիլէճէք տիր:

Պօղաղլար ճէնկ կէմիլէրինէ գա-
բալը թուլթուլաճագ իտէ տէ, պա-
լատէ մէզքիւր թուլնա աղըղլարնաս
իգամէթէ մէմուր օլաճագ խաֆիֆ
ճէնկ կէմիլէրի պունտան միւսթէսնա
թուլթուլաճագ տըր:

ՏԵՕՐՏԻՆՃԻԻ ԹԵՔԼԻՓ

Տէվիլէլը Օսմանիէ ինչպասարնասն օլան
խրիմիյան ճիմիլէրի ճապրէսի:

Օլաթը հաղրէթը Հահանէնին
թաճը սալթանաթընըն իսթիգլալի-
յէթ վէ աղամէթինէ սէքթէ կէթի-
րիլմէյէրէք, տէվլէթը Օսմանիէնին,
բայեա թէսրալէրինին մուսաֆիլէթ-
լէրի իպգա օլունաճագ տըր:

Պէ Լւսթրիա, Իքոնսա, Ինկիւ
Թէրրա, վէ Օսմանլը տէվլէթլէրի
պէյնիստէ, դաթը հազրէթը Հահա
նէնին Խորիսթիյան Թէպապլէրինին
հաւդուդու բօլիթիգիյէ վէ մէզհէ
պէլէրինին Թաստիգի իչիւն պաղը
գարարլար վէրիւիշ օլտուղունտան
հիյնի միւտալէհէտէ, Բուսիա տէվ
լէթի տալի պուհլարա տախիլ օլմագ
իւղրէ տալլէթ օլսնաճագ տըր:

ՊԵՇԻՆՃԻ ԹԵՔԼԻՖ

Մէվապը Տախաւէ:

Ղէնկտէ օլան տէվլէթլէր, պալա
տէ մէգբիւր տէօրթ պէնտ էմնիլէթ
մատոնսինտէն մաստա, Լւրորա
մէնֆաաթը իչիւն սայրը պաշգա վէ
մախսուսճա շարթլար մէյոանա ջը
գարմագ սէլահիլէթլէրինի հէնիւզ
քէնտիլէրինէ սագլամը տըրլար:

Վիլնիպոս օլան սահիլը: Պ. Պ. Հ. Մ. Կ. Ի.
Բարթոէ օլան սահիլը: Պ. Հ. Վ. Պ. Գ.
Օ. Պ. Գ. Վ. Ա. Մ. Ճ:

ԻՔԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

Եկեղեցի Դճիկա ՉՑ Գեորգի . 1856

Ըւսթրիա , Ֆրանսա , Ինկիլթէր-
րա , Րուսիա , Սարտէնեա վէ Օսման-
ը մուրախիսասլարը հազրը օլտուգլա-
րը հալտէ :

— Րուսիանըն պիրինճի մուրախիսա-
սլը , միւթարէքէ հագգընտա մէշվե-
րէթին գարարընը աէվէթի թէրա-
ֆընա արգ իթտիյինի , վէ կերէք Վը-
րմտա վէ կերէք Անատօլուտա օլան
Րուսիա պաշ գօմանտանլարընա տէր
ագապ մուճիպինճէ էմր կեօնտէրիլ-
միշ օլտուգուլտան խապէր ալտըղընը
մէշվէրէթէ պէյան իտէր :

Ֆրանսա , Սարտէնեա , վէ Օս-
մանը մուրախիսասլարը տախի պու-
նուն պիր այնընք մէճլիսէ պէյան ի-
տէրլէր :

— Քօնթ Վլարէնտըն , քէնտի թէ-
րաֆընտան մախսուսճա շու խուսու-
սու տախի պէյան իտէր :

Կերէք Պալթիգտէ , վէ կերէք
գարա տէնիգտէ , Րուսիա մէմալիքի

սեվահիլինէ հիչ պիր խուսուսմէթ
հարէրէթի իպրազ իթմէմէք իւզրէ
սուէլը միւթթէֆիգէնին գուվիէրի
պահրիէլէրի գումանտանլարընա մախ
սուսճա էմրէր տախի կէօնտէրիլմիշ
տիր :

— Բօնթ Վալէվաքի, ումուսի միւ-
լաքէրաթըն նէ թարիգոտէ վագի օլա
ճազընը իպթիտատէ գարարլաշարը
մագ իջիւն, էվիլէլճէ պիլինմէսի շա-
ղամ կէլէն պիր գաչ մէսէլէնին միւ-
թալլասար իճապ իտէճէյինի մէճիսէ
պէյան իտէր :

Բօնթ Պուլ, հէր խուսուսուն
ոյրը պրը թաֆսիլ վէ իյզահրնտան
էվիլէլճէ, էսաս իթթիսագ օլունան
մատտէլէրին ումուսմէն վէ մուխթա-
սարճա պիր միւթալա օլունմասընը
իլթար իտէր :

Բօնթ Վլաքէնտըն, պու իխթա-
րը թէէյեիա իտիւպ, ումուսի թէֆ-
թիշ վէ միւլաքէրաթտէ էն էլզէմ
մատտէնին էն էվիլէլ միւլաքէրէ օ-
լունմասընա ըէյ պէյան իտէր :

Բուսիա, Սարտէնեա, վէ Պաման-
լը մուրախիսապրըր տախի պունա
մուվաֆագաթ կէօսթէրիլէր :

— Եւալընըդ պիր ահանամէ մի եօխոռ պիր գաչ ահանամէ մի թանդիմ օլու նաճագ մատտէսի , ճիւ մլէնին իթթի-
 ֆագը իլէ կէրիէ պըրալըլըր իսէ տէ
 միւղաքէրաթըն խիթամընտա պիր
 ահանամէյը ու մու մի գալէ մէ ալըն
 մասընը , վէ սայըր սէնէա օլաճագ
 մատտէլէրին տախի պու ահանամէյէ
 րապթ օլունմասընը , պիւթիւն մու
 րախիսաուլար թէնսիպ վէ թէճվիգ ի-
 տերլէր :

Իմտի տուէլը մու ահիտէնին միւ-
 զաքէրաթէ էսաս մագամընտա գա-
 պուլ իթտիքլէրի , վէ կէչէն փեսըր-
 վար պիր թարիխի իլէ Վ իէննատա
 իմզալանան մազպաթայա մերպութ
 սէնէտէ տէրճ գըլընան միւսալէհէ
 թէքլիֆլէրինի Վօնթ Վ ալէվըքի պու
 գարար միւճիպինճէ պէնա պէնա օ-
 գումայա պաչար :

— Պիրինճի մատտէնին պիրինճի
 պէնտի հագգընտա , Պարոն Պրունօլ
 շու վէճհ իլէ իթթար իտէր :

Հիմայէի լուղէթի Ռուսիանըն Ու-
 լահ Պուղտանտա կէօսթէրտիյի ֆիլի
 իւ հարէքէթի լայըգը վէճհիլէ իֆատէ
 իտէմէզ օրտուղունտան , պունտան

ազատեմ Վրուսիա մուսուլմանները
 Վ իեննա մէջվէրէթինտէ տախի պու-
 նու պէյան իտիւպ, պու լուղէթին
 եէրինէ Վրուսիանըն ֆիլի վէ ամէլինի
 սահիհէն վէ թէմամի իլէ պէյան ի-
 տիճի պիր պաշգա լուղէթ վաղ օլուն-
 մասընա գարար վէրիլմիշ իտի :

Պարոն Պրուեսով, շիմտի տախի էվ
 վէլճէ Վ իեննա մէջվէրէթի մուա-
 մէլթընտա վապի օլան թագտիրէ
 իթիպար օլունմասընը մաթլուպ իտէր :

Բօնթ Պուլ, պու հիմայէթ լու-
 ղէթինին տէվլէթը (Սմանկէ իլէ
 ազո օլունան մուգավէլթըր րէսմկէ
 տէ զեքրի եօղ իտէ տէ, հիմայէթին
 ֆիլիլի, մուամէլթատէ վէ հագիգէթը
 հալտէ մէվճուտ օլտուղունու պէյան
 իտիւպ, վագասա պու պապտէ իտի-
 մալ օլունան թագիր Էֆայէթ լուղէ-
 թի իտէ տէ պու ճիւմէլէ իլէ պու քե-
 ֆայէթը միւճէրրէտէյէ տախի պիր
 նէթիճէ վէրիլմիշ օլտուղունու աշխ-
 քեար պէյան իտէճէք սիւրէթտէ պիր
 լսթըլլահ վէ սիւրէթը թէէլիֆիլէ
 պուլմագլըզըն էլլէմիէթինի տախի
 իլզահ իտէր :

Մալի բաշա, Հիմայէթ լուղէթինին

Թահրիրաթը ընտանիքի տուէլըն տէ ,
 վէ պաշը ըճա մէմլէքէթէյնին գանուըն
 նամէյը միւլքիէսինտէ տախի իսթիւ
 մալ օլուընուշ օլտուղունու տէր իւա
 թըր իտէր :

— Պրանսըզ վէ Ինկիլիզին պիրինճի
 մուրախխալարը , Վ իէննատա վէրի
 լէն գարարլարըն հէր տէվլէթ ինտին
 տէ մազպուլ օլմամըշ օլտուղունու ,
 վէ օլ էննատէ իպգայը միւ սալէհէ ի
 չիւն սարֆ օլունան ճահա վէ իգտաւ
 մաթ պիր շէյէ միւֆիտ օլմամըշ օլտու
 ղունտան , պու կիւնքի կիւն պուընն
 զիքքինի տախի թէքրարլամուզ իճապ
 իթմէյէճէյնի պէյան իտէրլէր :

Քուսիա մուրախխալարը , պու
 մէշվէրէթին մուամէլաթընը տախի
 պիր ան էվլէլ պիր հիւսնիւ նէթի
 ճէյէ ըապթ իթմէք իչիւն , Վ իէննա
 մէշվէրէթինտէ հէր հանկը մատտէ
 լէրտէ իթթիֆազ հասը օլմուշ իտ
 օնպարը զէքը վէ թագտիր իթմէք
 ճայիզ օլտուղունու պէյան իտէրլէր :

— Տուսիա մուրախխասը պարն
 Պրունուլ , Սըրպ էյալէթի աճվալինին
 ահտնամէյը ումումիտէ պաշգա պիր
 պէնտէ ըապթ օլունմասընա լուզում

կէօսթէրիս , պիլ ճիւմլէ մուրախ
խասլար պունա մուվաֆազաթ խտեր
լէր :

— Այլի բաշա , մէմլէքէթէյն իւզէ-
րինէ հիմայէթը միւճէրրէտէ (եանի
եալընըզ պիր տէվլէթ հիմայէթինին)
լաղվ օլտուղունտան , հիմայէթը մէճ
մուէնին (եանի պիր գաշ տէվլէթին
պիրլէքտէ օլան հիմայէթինին) լաղվ
տախի թապխաթը իլէ պունտան նէ-
շաթ խտեր օլտուղունալ պէյան ի-
տիւս , պու պապտէ տուէլը էճնէ
պլէնին միւտախէլէսի , ստէթա պիր
քէֆալէթ հուտուտի տայրէսինտէն
տըշարը չըք մայաճաղընը իյզահ խտեր :

— Պիրինճի մատտէնին իքինճի պէն-
տինի տախի մէճխտէ օգուլթուղգտան
սօղրա , Քօնթ Վալէվնքի մէմլէքէ-
թէյնին նիզամաթը աթիլէսի հազ-
գընտա պիր գաշ նէվլի ուսուը զա-
հուրա կէլմիշ օլտուղունալ պէյան ի-
տէր :

Քեաֆֆէյի մուրախխասլար պիլ
իթթիֆազ պու մատտէ իւզէրինէ
օլան միւթալապլէրինի շու վէճհ իլէ
պէյան խտերլէր : Աէշվէրէթ աղալա-
րընտան միւրէքքէպ պիր գօմխասիօն

ՊՅայեին օլունուպ , պու ուսուլէր
 գօմիսսիօնու մէզքիւր մարիֆէթի ի-
 լէ միւզաքէրէ օլունարապ , մէմլէքէ-
 թէյին նիզամաթը բօլթիգիյէ վէ
 միւլքիյէլէրինին եալընըղ մէվաուր է-
 սասիյէլէրի պէյան օլունսուն , պատէ-
 հու տուէլը մուահէտէ վէքիլէրին-
 տէն միւրէքքէպ պիր պաշգա գօմիս-
 սիօն տախի թէշքիլ օլունարապ ,
 միւսալէհէ իպգա օլունտուղու կիպի
 պու գօմիսսիօն տախի թօփընըպ պու
 մէվաուր էսասիյէնին թէֆէրրիւաթը
 նա սարֆը էֆրեսար իթսինլէր :

— Պիրինճի մաստէնին իւշիւնճիւ
 պէնտի , եանի մէմլէքէթէյին մու-
 հաֆաղա ուսուլինէ տայիր օլան պէն-
 տինի , Քօնթ Վալէվաքի պիզլաթ մէճ-
 լիսէ գրաաթ իտէր :

Պարոն Պոււնօլ , պու խուսուսա
 Վիէննա մէշիլէրէթինտէ հէրնէ սիւ-
 ըթ վէրիւիշ իտէ , Քուսիա մուրախ-
 խասարընըն պիրըղա օ սիւրէթէ
 մուվաֆազաթ իտէր օլտուգլարընը
 պէյան իտէր :

Պարոն Պուրգընէ , պու մաստէի
 միւհիմմէ հագգընտա , հէքքէսին էֆ-
 քէպընըն պու էսնափէ տահա աջըգ

վէ տահա դաթի պիր սիւրբէթօտ մէջ
տանա չըգմըշ օլաուղունու ճէվապ
վէրիպ, պու խուսուստա Վ իէննա
մէշվէրէթի դարարլարլէնա միւրա
ճաաթ իթմէքլէ, տէրատսթը միւղա
քէրէ օլան իշ պու պէնտին թանղի
մինտէն մաթլուպ օլունան մապսէտին
թէմամը իլէ հապը օլամայաճաղընը
տախի պէյան իտէր :

— Քօնթ Վ ալէվաքի պիրինճի մաա
տէնին տէօրաիւնճիւ վէ սօն պէնտի
նի տախի գրաաթ իթաիրաիքտէն սօղ
րա, եալընըզ պիր պէնտի շամիլ օլան
իքինճի մատտէյի էլէ ալըր :

Քօնթ Օրլօֆ, Գարա տէնիզ սէ
վահիլինէ սահիպ օլմայան տէվլէթլէ
րին տախի սանճաղընը չէքէն ճէնկ
կէմիլէրինին թուենա աղըզարընտա
իգամէթ իթմէսի Գարա տէնիզին
պիէրաֆլըֆ ուսուլինէ սէքթէ վէրէ
ճէյինի պէյան իտէր :

Քօնթ Վ ալէվաքի, պիր մատտէ
տէ մուահիտ օլան տէվլէթլէր պէյ
նինտէ, միւսթէսնա թութուլաճապ
մատտէլէր պիլ իթթիֆապ գարար
կիր օլտուղու հալտէ, օ մապուլէ
միւսթէսնա շէյլէրին աւուլէ մու

չպիւր պիւր հարեքէթ սայրմայածա-
ղընը իջա՛հ խոհր :

Բձնթ Պոււ. Կարա տէնիզ սէ-
վահիլինէ սահիպ օլմայան փէվէթլէ-
րին ճէնկ կէմիլէրի հէր նէ քատար
թոււնա նէ հրինին ազգընա թայեին
օլոււնաճագլար իսէ տէ, Կարա տէ-
նիզին ախէր թէրաֆլարընտա տախի
սէրպէսթճէ քէշթ իւ կիւզար իտէ-
պիլըր օլտուգլարընը, հաթաա թայ
եին օլտուգլարը խըզմէթին հալ վէ
իճապաթը պու պոպսէ հիչ պիւր
վէճհիլէ շէքք իւ շիւ պհէ պըրապմազ
օլտուզոււնու տախի թագրիբ իտէր :

Պարոն Պրոււսօլ, հէր նէ քատար
պու պէօլէ իսէ տէ, պու նչարըն խըզ
մէթը մաթսուսէլէրի մոււայեէն վէ
մաքարրէր պիւր մատտէ օլտուզոււնու
իթթար իտէր :

— Իւ շիււնճիւ մատտէնին պիրինճի,
իբինճի, վէ իւ շիււնճիւ պէնտլէրի
գրասթ օլոււնտուգտա հիչ պիւր ին-
թար վէ իյղահա մուճիպ օլաճագ
պիւր մէսէլէ զուհուր իթմէմիչ աիր :

— Կարա տէնիզտէ թիճարէթ մէ-
տալիհինին հիմայէթի վէ տէվէթը
(Սամանիյէ իլէ Բուսիա տէվէթի

պէնինտէ մախտուսճա թանգիմ՝ օրու .
 նաճապ մուգավէլէ նամէնին զբրինի
 շամիլ օլան տէօրաիւնճիւ , պէ շինճի
 վէ ալթընճը պէնտէր իւզէրինէ ճիւ-
 զեի պիր միւզաքէրէ վապի օլտուգ-
 տան սօզրա , պուելարա վէրիլէճէք
 մանա իւզէրինէ քեաֆֆէի մուրախ-
 խասար իթթիֆապ իտերլէր :

— Պօղազարըն աջգ վէ գարալը
 գալմասընա միւթաալիգ օլաճապ
 ահտնամէյէ շամիլ օլան սէքիզինճի
 պէնտ հազգընտա , մուրախասար
 ալէլ ումում վէ պիլ իթթիֆապ
 պու մատտէի միւթէնանըն իսթիգրա-
 րընա տայիր օլան սէնէտը մախտուսուն
 ահտնամէյը ումումիյէ րապթ օլուն
 մասընա էմէլ վէ արզու կէօսթէ-
 րերլէր :

Քօնթ Վալէվաքի , մուրախասա-
 լար պու մատտէյի միւթիմմէ իւզէ-
 րինէ միւզաքէրէյէ պաշաարգլարը
 հալտէ , պու մատտէյէ մուավէնէթ-
 լէրի լազըմ կէլէն սայըր տէվէթլէր
 իլէ տախի իսթիշարէ իթմէք լազըմ
 կէլէճէյինի պէյան իտեր :

Քօնթ Օրլօֆ վէ Քօնթ Պուլ ,
 Քրուսիա տէվէթինին տախի թապիա .

Թը իլէ պու մատտէյէ հիսսէտար օշ
լաճաղընը Թագրիը իտէրէր :

Քօնթ Ղլարէնտըն, պու իխթա-
րա մնւլաֆագ կէօսթէրէրէք, ան-
ճագ ահանամէյը ու մնւմիսին պաչը-
ճա մատտէլէրի Թէղէքքիւր օլունու պ
գարար պուրուգտան սօղրա, Բրու-
սիա տէվլէթիսին տախի պագի գա-
լան միւղաքէրաթտէ հաղըր պուլուն,
մասը լաղըմ կէլէճէյինի Թէֆհիմ ի-
տէր :

Քօնթ Վալէվաքի, Բրուսիա տէվ-
լէթիսին նէ վագթ մէշվէրէթէ տա-
վէթ օլաճաղընը իլէրիտտէ մուրախ-
իասլարըն գարար վէրէճէյինի Թագ-
րիը իտէր :

— Տէօրտիւնճիւ մատտէ Թէքմիլէն-
գրատթ օլունտուգտան սօղրա, Քօնթ
Վալէվաքի, տէվլէթը Օսմանիէնին
տախի հուգուգու ու մնւմիսէյի Վը-
րոբա սայրէսինէ տուխուլ իթմիշ
օլտուղունու ըհամէն Թաստիգ իթմէք
լաղըմ կէլէճէյինի պէյան իտէր :

Սուրախիասլար, պու մատտէյի
ճէտիտէ հագգընտա այրըճա պիը սէ-
նէտ Թանդիմի վէ պու սէնէտին տա-
խի ահանամէյը ու մնւմիլէ ըապթ օլ

մասը իլէ Թաստիգ գըլընմասընը դա-
պոււլ իտէրէր :

Պու մատատ իշիւն Վ իեննատա-
մուգատատէմա Թանգիւմ օլունմուչ օ-
լան սենեա սիւրէթի գրանթ օլու-
նուպ , մէշվէրէթին պունու գտպուլ
Խանպիլէճէյի տախի մուքախիասար-
Թէրաֆընտան պէյան օլունուր :

Քօնթ Օլլօֆ , մէքքիւր տէօր-
տիւնճիւ մատատէտէն նէշաթ իտէճէք
մասլահաթլարտա , տէվէթը Օս-
մանիէնին նէ Թարիգտէ հարէքէթ'
Իթմէք նիլէթինտէ օլասղունու մու-
գարրէր պիր սիւրէթտէ պիլլէք Խ-
Թէր :

Մալի բաշա , պիր եէնի Խաթթը
չէրիֆլէ , տէվէթը Օսմանիէնին
Խալամ օլոնյան Թէպատէրինին իմթի-
սղաթը մէզհէպիյէյի սասլըգէլէրինին
Թէճտիտ գըլընտըղընը , վէ զաթը
հաղրէթը Շահանէնին պիլա ֆէրզ
քեաֆֆէյի Թէպաալէրի հոգգընտա
տէրքեար օլան Թէվէճճիւհլէրինի
Խոպաթ իտէճէք սիւրէթտէ սայլը
նիզամաթը ճէտիտէ տախի վազ օլուն-
տուղունու , վէ պու ֆէրմանըն նէշը
թւ իլան դըլընտըղընը , վէ պտպը

Այլ պունու պիրէր ըհամի միւզէք
քերէ իլէ տէվէթէրէ տախի իլան
իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուզու-
նու , վէ պունտան , տէօրտիւնճիւ
մտտտէյէ միւթալիգ օլան քէ տֆֆէյի
խուտուսաթըն մէմուլ օլտուզու վէճհ
իլէ հիւանիւ հուսուլ պուլմադպիւր
թէֆհիմ իտէր :

Քունթ (Օրլօֆ , վէ պարան Հիւպ-
նէր , վէ պունլարտան սօղրս սոյլր
մուրախաալար , հիւքիւմէթը (Օ-
մանիյէ թէրաֆընտան պու պապոնէ
հէր նէ թէտապիրէ թէչէպպիւս օ-
լունաճապ իտէ պունլարընահանամէ-
յը ումումիտէ զէքր օլունմաարնը իիւ
թար իտիւպ , տէօրտիւնճիւ մատ-
տէնին մաալ վէ մէվհումինտէն տա-
խի մուրախաալարըն պունու թա-
լէպ իթմէյէ մէճպուր օլտուզլարընը
վէ պունտան գաթը հաղրէթը Շա-
հանէնին թաճընըն նէ իսթիգլալիյէթ
վէ նէ տախի ազամէթինէ պիր սէք-
թէ կէլմէյէճէք օլտուզունու տախի
թաֆսիլ իտէրլէր :

Աւթրիա , Պրանտա , վէ Ինկիւ-
թէրրա մուրախաալարը , Ասիթանէ-
տէ գարապ վէրիլէն թէտապիրի ,

սէրպէս թիյեթէ մագրունիյէթի օլ-
տուղու էճիլտէն տէրէճէյի իֆրաթտէ
մէտհ իւ սէնա իտիւպ, Եալընըզ մէտհ
Եիւզիւնտէն, վէ պու վէսիլէ իլէ,
հիւքիւմէթը (Սմանիյէ իլէ թէ-
պատլերի արասընա կիրիշմէյէ հիչ
պիր վէճհ իլէ պիր հուգուզ վէ սէ-
լահիյէթլերի օլմամագ շորթը իլէ
պու ֆերմանըն ահանամէյի ումումի-
նին խիթամընտա զեքը օլունմասընըն
էլզէմիյէթինի թագաիր իտերլէր :

Լալի բաշա մուրախիսալարըն պու
սոն իխթարաթընա համիլ օլտուղու
թալիմաթընըն քեամիլէն մուվաֆա-
գաթ իթմէտիյի էճիլտէն, թէլէզը
րաֆ վասէթասը իլէ պունու հիւ-
քիւմէթի թերաֆընտան իսթիզան
իտէճէյինի պէյան իտէր :

Լէվմը մէպիւրտէ մէճլիսէ խի-
թամ վէրիլիպ, պէշինճի մատտէնին
միւզաքէրէսի, էրթէսի մէճլիսէ թէվ-
պիֆ օլունուր :

(Մո-բախտալար պո հահաէ իճա իրերէր) :

=====

1 Դարձ . 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթեր
րա, Ռուսիա, Սարտէնեա, վէ (Օ)
մանը մուրախիսապարը հազըր օլ-
աուգլարը հալտէ,

Կէչէն մէճլիսին մողպաթասը օ
գունուպ թաստիգ օլունուր:

Սէճլիս, դարարը սապրգ իւզրէ
պէչինճի մատէնին միւզաքէրէսինէ
մուկաչիրէթ իտէր:

Քօնթ Վալէվլի, մէզքիւր պէ-
չինճի մատտէյի գրասթ իթտիրիպ
իւք էվլէլ, վէ շարթը մախսուս օլ-
մագ իւզրէ, Ռուսիա տէվլէթինին
Ֆիմադասաու Ալանտ ատալարընտա
պահրիյէ վէ պերրիյէ իսթիհքեամա-
թընա միւթաալիգ գալէ վէ թէրաս-
նէլէրինի կերէք թամիր վէ կերէք
եէնիտէն եարմամասը, աուէլը միւթ-
թէֆիգէնին մաթլուպինտէն պու-
լունտուղունու պէյան իտէր:

Քօնթ (Օ)րլօֆ, մեմուլ օլունտու-
ղու վէճճ իլէ, մուրախիսապար միւ-

քեպէ մէնին ասէր մատտէլէրինտէ
 իթթիֆագ հասըլ իտէպիլտիքլէրի
 հալտէ, Մուսիա տէվլէթինին տախի
 պու թէքլիֆի գասպուլ իթմէք նիյէ-
 թինտէ օլտուղունու ճէվասպ վէրիւր,
 շու գատար քի Պալթիգ տէնիղինտէ
 վագի օլան մուհարէպէտէ եալընըզ
 Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի
 պիլ ֆիլի տախիլ օլմուշ օլտուգլարըն-
 տան, Ալանտ առալարը մատտէսինէ
 տայիր օլան մուգավէլէ նամէ տախի,
 եալընըզ Մուսիա տէվլէթի իլէ մէգ
 քիւր իքի տէվլէթ պէյնինտէ ագտ օ-
 լունմալը տըր :

Աւթրիա մուրախիտսլարը, պու
 մուգավէլէ նամէյի մախսուտուն, հէր
 հալտէ ահտնամէյէ բապթ օլունմասը-
 նը թէքլիֆ իթտիքլէրինտէն, մէշվէ-
 րէթ պունու տախի գասպուլ իտէր :

— Բօնթ Վալէվպի, իքինճի շարթը
 մախսուտու տախի պէյան իտիւպ գա-
 րա տէնիլին Հարգ թէրաֆընաա վա-
 գի մէմպլքին ահվալինի, միւթթէ-
 ֆիլգ տէվլէթլէրին մախսուսճա պիւր
 թէճէսսիւս իթմէք էֆքեարընաա
 պուլունաուգլարընը թէֆհիմ իտէր :
 Պարոն Պրունօիլ, Մուսիա տէվլէ-

Թինին կերէք տէվլէթձէ նէ սէնէտ
վէ մուսամէլէ իլէ պու մէմալիքէ մա-
լիք օլտուղունու վէ կերէք մէմալիքի
մէզպուրէնին ահվալը հազըրէսինի
մէշվէրէթէ Թաֆսիլ իտէր :

Ալի բաշա, պու մատտէ հագ-
գընտա տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Մու-
սիա տէվլէթի պէյնիտտէ պազը միւշ-
քիլաթ զուհուրա կէլմիշ օլտուղու-
նու, տէրխաթըր իտէրէք, պունուէն
Թահպիգ վէ Թէֆթիշի վէ հաթտա
միւմքին իսէ տէվլէթէյնին Ասիա
(Անատոլու) գըթասընտա սահիպ
օլտուգլարը մէմալիք հուտուտինին
Թառհիհի մէնֆաաթտէն իսալի օլմա-
յաճաղընը սախի պէյան իտէր :

Պարտն Պրունօլ, 1834 սէնէսի
Բէթրօպուրզտա իմզալանան մուգա-
վէլէնամէտէ պէյան օլունան հու-
տուտ իսաթթը վէ հիզասը, օլէսնա-
տէն պէրիւ տէվլէթէյն պէյնիտտէ
հիշ պիր մուարազայա մուճիպ օլմա-
տըղընը Թէֆհիմ իտիւպ, վազաս
(Կիւրճիսթանտա) Վապուլէթի էյա-
լէթինտէ պիր գաշ իշթիքէա զու-
հ ր իթմիշ իսէ տէ, պունլարըն
պազը մուարազալը սէնէսլէր իպթի-

զատնտան նէշաթ խոէն, վէ միււր
վէ թօփրաք սահիպլէրի պէյնինոէ
վազի օրան հուգուգ տավարընտան
խարէթ օլտուղու տախի մալիւմ
տիւր: (Պարոն Պրունօվ պու մահա-
լին խարթասընը տախի իպրազ ի-
տէր):

— Պարոն Պրունօվ պու պէլինճի
մատտէտէն նէշաթ խոէճէք մուգա-
վէլաթը մախտուսէտէն տօլայը, Տու-
սիա տէվէթինին մալիք օլտուղու մէ-
մալիքաէն հիչ պիր եէր թէրք իթմէ-
սի լաղըմ կէլէյէճէյինի, Աւսթրիա
տէվէթի քէնտիսինէ թէմին իթմիչ
օլտուղունու տախի մէշվէրէթէ պէ-
յան խոէր:

Քօնթ Վ պէվաքի, հուտուտլարը
պիր մուպեէնէ իթմէք մատտէսին-
տէն, թօփրաք վէ արազի ալըպ վէր-
մէք մատտէսի չըգմայաճաղընը պէյան
խոիւպ, ֆապաթ հէր թէրաֆըն մէ-
լուֆ օլտուղու հազգանիյէթի պիլ
ֆիլիլ իսպաթ իթմէք իչիւն, պիր
մուխթէլիթ գօմիստիօն թէշքիլ գը-
լընմասընը, վէ իպգայը միւսալէհէտէն
սօղրա, պու գօմիստիօնուն պիր մու-
պեէն վազըթտա պու մատտէ հազ-

զընտա պիր գարար վերմէսինի մէջ
վերէթէ թէքիֆ իտէր :

Պու թէքիֆին էսասը, քեաֆֆէի
մուրախիսապար թէրաֆլէրինտէն գա-
պուլ օլունուպ, լաքին իճրայը իգ-
թիզասընա լազըմ կէլէն թէտասպիր
կէլէճէք մէճլիսէ պըրազըլմը տըր :

Քօնթ Վալէվաքի, գարա տե-
նիզին Շարգ սէվահիլինտէ (Չերքէս
գըլըլարընտա) Տուսիա տէվլէթի մու-
գատտէմա գալէլէր եաքմըլ օլուպ,
մառախիսարէն պու գալէլէրին պիր
մրգտարընը քէնաի էլի իլէ վէ լազըմ
իլէ աթմըլ օլտուղունու, հիքեայէ
իտէրէք, պու պապտէ տուխի պիր
իթթիֆագ հասըլ իթմէք միւմքին օլ
տուղունու պէյան իտէր :

Քօնթ Վլարէնտըն, պաչըլճա
Վարա տէնիզին պիթէրաֆ ատտ իւ
իթիպար օլունաճաղը ուպուլէ իսթիւ
նատէն, պու գալէլէրին թէքրարէն
ինչասը միւմքին օլմայաճաղընը իւ
պաթ իթմէլէ չալըչըր :

Տուսիա մուրախիսապարը քէնտի
զիւիւմլէրինճէ պու գալէլէրի պահ-
րիյէ թէրասնէլէրի վէ պուկարա
մախտու օլան սայըր գալէլէրտէն ալ

ըը վէ միւսթէնա թու թարագ , Քօնթ
 Գլարէնտընըն պահարնըն մուզայիրինի
 իսպաթ իթմէյէ գալգըշտրգլարըն-
 տան , պու մատտէնին միւզաքէրէնի
 վագթը ասէրէ թէխիւր օլունուր :

Քօնթ Վ ալէվաքի , Գարս պէլտէ-
 սինին , վէ տէրունինտէ հալա Բու-
 սիա տաքէրի պուլունան Օսմանլը մէ-
 մալիքինին , տէվէթը Օսմանիէյէ
 կէրի վէրիմէսի լաղըմ կէլէճէյինի
 պէյան իտէր :

Քօնթ Գլարէնտըն պու էֆքէարը
 թէէյէիտ վէ թաֆսիլ իտէր :

Բուսիա մուրախիտապարը պու
 մատտէնին էսասընը գապուլ իտէր-
 լէր , անճագ պունուէն իճրասը միւս
 քէալէմէնին իսթաքմընա միւնհասըր
 օլաճաղընտան , Բուսիա մուրախիտա-
 լարը մուգատտէմա գապուլ իթմիշ
 օլտուգընըրը (տէօրթ) մատտէտէն
 մատա , (պու պէչինճիտէն) նէլաթ
 իտէն պու մագուլէ մուգավէլաթը
 մախսուսէյէ տախի նէ մէրթէպէ գօ-
 լայըգ կէօսթէրմէքուէ օլտուգլարընըն
 գատրի պիլինմէսինի տախի մաթլուպ
 իտէրլէր :

Քօնթ Վ ալէվաքի , Բուսիա մու

րախխաւարընըն պու վէճհիլէ մու-
վաֆագաթ կէօսթէրաիբլէրինի վէսի-
լէ իթթիխազ իտէրէք, կէրէք Վարս
վէ կէրէք Ալանտ աուարըր մաուտէ-
լէրինտէ Տուսիա մուրախխաւարընըն
իպրազ իթաիբլէրի էֆքեարը խալի-
սէյէ հիւսնիւ շահատէթ իտէր :

— Բօնթ Վալէվլքի պու մէճլիսի
հէնիւզ իթթամ իթմէգտէն, կէլէճէք
մէճլիտէ Ահանամէնին թանգլմի է-
սասը իւղէրինէ միւզաքէրէ օլունա-
ճաղընը պէյան իտիւպ, իւք էվվէ-
լիւհիւնճիւ մաուտէնին, եանի Վարս
տէնիզին պիթէրաֆլըղը մաուտէսին-
տէն պաչամագ մինասիպ օլուուղու-
նու մէճլիտէ թէֆհիմ իտէր :

Մուրախխաւար պու ճահէլէ ինչ էրէրէր :

ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

4 Մարտի 1856 :

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր-
րա, Տուսիա, Սարտէնիա վէ Օս-
մանը մուրախխաւարը հազըր օլ-
տուգլարը հալտէ :

– Կէչէն մէջլօսին մազալաթասը
 օգուճուպ թաստիգ օլունուր :
 Քօնթ վալէվլօքի, տէվլէթը (Օմա-
 նիյէ իլէ Սուսիա տէվլէթինին Լսիա
 գըթասընտա մալիք օլտուգլարը մէ-
 մալլօքին հուտուտլէրինի, միւմքին վէ
 լազըմ իսէ թահգիգ վէ թասհիհ իթ-
 մէք իչիւն նասպ օլունմասը իճապ ի-
 տէն գօմիսսիօնուն սիւրէթը գաթի-
 յէտէ թէշքիլի, պու մէջլօսէ թէվ
 գիֆ օլունմուշ օլտուզունու խաթը
 րա կէթիբիբ :

Պարոն Պրունով. պու հուտուտ-
 լէրին մուայեէնէսի էքի թէրաֆա
 տախի պիր զարար վէ զիան հասը
 իթմէմէք, եանիյա պիլա պէտէլ եա-
 խօտ ֆազլա օլարագ պիրի պիրինէ
 արագի թէրք իթմէյէ միւթահ օլմա-
 մագ սիւրէթինտէ իճրա օլունմագ
 լազըմ կէլլ ճէյինի տէրիտթըր իտէր :

Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ (Օ-
 մանլը մուրախիտալարը, պու մատտէ
 իչիւն թէշքիլ օլունաճագ գօմիսսիօ-
 նա, տարը միւլք սահիպի օլան տէվ-
 լէթլէրին (եանի Սուսիա վէ (Օմմն-
 լնրն) թայեին իտէճէքլէրի գօմիսէր
 ազալարտան մաատա տուէլը մուա-

հիտէ թէրաֆլարրնտան տախի պի-
րէր վէքիլ պուլունմասընա լուզում
կէօրիւրլէր :

Քօնթ Վ ալէվքի , պու գօմիսսիօ
նուն իքի Օսմանլը գօմիսէրի վէ իքի
Տուս գօմիսէրի , վէ պիրէր Ինկիլիզ
վէ Տիրանսըզ գօմիսէրլէրինտէն թէչ-
քիլ օլունմասընը թէքլիֆ իտէր . վէ
Տուսիա մուրախիսապարը , տէվէթ-
լէրի թէրաֆրնտան իսթիզան իթմէք
շարթը իլէ պունա մուվաֆազաթ
կէօսթէրիլէր :

Պու գօմիսսիօնուն միւզաքէրաթ
վէ մուամէլաթընըն միւսալէհէ ահն
նամէսի իմզասընտան նիհայէթ սե-
քիզ մահ սօզրա խիթամ պուլմասընա
գարար վէրիլեր :

— Քօնթ Վ ալէվքի պունտան ագ-
տէմ մէճլիսճէ գարար վէրիլտիյի վէճհ
իլէ . Գարա տէնիզլին պիթէրաֆլըզը
նա տայիր օլան իւչիւնճիւ մատտէ-
նին թաֆսիլաթընա կիրիչմէք , վէ
էվլէլքի մէճլիսլէրտէ վազ օլունան
էսաս իւզէրինէ ահնամէ մուգալէ-
լաթը պէնալէրինին թանդիմ վէ թէ-
լիֆինէ մուպաչէրլիթ իթմէք լազմ
կէլէճէլինի մէչվէրէթէ պէյան իտէր :

Յրանսանքն պիրինձի մուրախ-
 խաօր, պիրինձի մատտէնին իւք պէն-
 տինին նէ վէճհիլէ Թանգիմ՝ օլունու-
 ճաղընա տայիր պիր սիւրէթ մէյտանա
 չըգարտըղընտան պու սիւրէթ իւզէ-
 րինէ պիւթիւն մուրախխասլար միւ-
 զաքէրէ իթտիքուն սօղըա, շու վէճհ
 իլէ գարարկիր օլմուշ տուր¹ :

“Պահրը սիահ պիթէրաֆ գալըպ,
 ” հէր միլէթին թիւճճար թէքնէլէ-
 ” րինէ աչըգ տըր : Պահրը մէզքիւ-
 ” րիւն սուլարը վէ լիմանլարը իշ պու-
 ” ահանամէտէ կէօսթէրիլէն խթխ-
 ” նալէրտէն (եանի այրըճա իթիպար
 ” օլունաճապ մատտէլէրտէն) մատ-
 ” տա, կէրէք պահրը մէզքիւրիւն
 ” գըրլարընա մութասարըֆ օլան
 ” տէվլէթլէր, վէ կէրէք սայըս տէվ-
 ” լէթլէր ճէնկ սէֆինէլէրինէ գաթիէն
 ” վէ տայիմի օլարագ մէմնու վէ գա-
 ” բալը օլաճագ տըր :

” թիճարէթ մատտէօի, պահրը
 ” սիահըն սուլարը վէ լիմանլարընտա
 ” հէր պիր մումանաաթտան էզաստէ
 ” օլարագ, եալընըզ մէրի իւլ իճրա օ-

¹ Ահանամէր ումու մինին օն պիրինձի, վէ օն
 իբինձի մատտէլէրինէ նապար պույրուլա :

ողան նիգամաթը մուգարրերէ թահ-
թընտա պուլունաճագ տըր 7 :

Պու մատտէնին իբրինճի պէնտի
քէզպլք քեաֆֆէյի մուրախտաւար
թէրաֆընտան թահսին օլունուպ շու
վէճհիլէ պիր սիւրէթ վէրիլիշ տիր 1 :

« Պահրը սիահ պիթէրաֆ գալմըշ
ո օլմաղիլէ , գըրլարընտա ճէնկ թէր-
ո սանէլէրինին իպգասը , պիլա լու-
ո զում վէ լամագսուտ օլուպ պինաէն
ո ալէյհ զաթը հաղրէթը Նատիշահի ,
ո վէ հաշմէթիւ Մուսիա իմբէրաթու-
ո բու հաղրէթլէրի , սէվահիլի մէգ-
ո պուրէտէ հիչ պիր ճէնկ թէրանէ-
ո լէրի եաբմամագ , վէ եա իպգա իթ-
ո մէմէք եանի եաբըմըշ օլսնլարը
ո տախի սագլամամագ խուսուսինի
ո միւթահիա օլուրլար 7 :

— Ինկիլիզ տէվէթինին պիրինճի մու-
րախտասը , Մուսիանըն Նիպօլայէվտէ
պահրիյէ ինշաաթընա միւթաալիզ վէ
պիրինճի սընըֆտան օլարագ պիր թէր-
սանէսի տահա պուլունասուզընու վէ
պունուն իպգասը , մէշվէրէթին պէր
վէճհը պալա թանղիմ վէ թէէլիֆ իչ

¹ Ահտնամէյը ու մումինին ծն իւշիւնճիւ մատ-
տէսինէ նագար պուրուլա :

լէտիցի պէնտինն ահքեամ վէ ուսու-
 լինէ մուղայիր կէլէճէյինի պէյան իւ-
 տիւս , պու թէրսանէ Վարա տէնիզ
 գըլըւընտա օլմատըղընտան , Վօրտ
 Վլարէնտընըն միւրատը , Մուսիա տէվ-
 լէթի պու թէրսանէլէրի երգըպ
 մահվ էթսին տէմէք տէյիլ իսէ տէ ,
 Նիգօլայէվ կիպի մէրքէզը ինչաաթը
 պահրիյէ օլան պիր թէրսանէ շիմաի-
 քի ճէսամէթինտէ իպգա գըլընտըլը
 հալտէ , էֆքեարը ամմէ Մուսիա տէվ-
 լէթինէ պազը նիյէթլէրտէ ազվ իտէ-
 պիլըր , հէր նէ գատար Մուսիա տէվ-
 լէթինին պու նիյէթլէրտէ պուլուն-
 մայաճաղը աշիքեար իսէ տէ :

Մուսիանըն պաշ մուրախսասը շու-
 վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր : Սաթպուու
 մուֆախսամըմ իմքէրաթոր , քէմալը
 սաֆիլէթլէ միւսալէհէ շարթլարը-
 նա մուվաֆագաթ կէօսթէրաիքտէ ,
 պունտան նէշաթ իտէն թահիւտա-
 թըն թէմամէն իճրասընա տախի նի-
 յէթը գավիյէ վազ իթմիշ տիր : Ն-
 ճապ Նիգօլայէվ Վարա տէնիզ գըլը-
 լարընտան ուզագտա օլտուղունտան ,
 պու գըլըլարա մախսուս օլան պիր
 նիզամըն Մուսիա մէմալիքի տախիլին-

աէ տախի հիւքմիւ օլմուսընա Րու-
 սիանըն ազամէթի պիր վէճ՛հ իլէ գա-
 յըլ վէ բազը օլումազ , պունտան մաս-
 տա , գըլըլարըն է միլյէթի վէ մուհա-
 Ֆազասը իչիւն պիր գաչ խաֆիֆ կէ-
 միլէր սագլամայա տախի Րուսիանըն
 հագգը օլաճալընտան , Աիգօլայէվ
 թէրսանէսինի քեաժիլէն թէրք իթ-
 մէյէ բազը օլսա տախի իլէրիւտէ Ղէ-
 նուպ թէրաֆընտա վագի մէմալքի-
 նին ախէր պիր մահալինտէ պէօյլէ
 պիր թէրսանէ ինչա իթմէյէ միւհ-
 թաճ օլաճալը աշիքեար տըր : Ալ
 հասըլ կէրէք թահիւտաթընը իճրա ,
 վէ կէրէք պահրիյէ իսըլմէթինի իթ-
 մամ իթմէք իչիւն , իմքէրաթոր պու-
 Աիգօլայէվ թէրսանէսինտէ , սուլհ
 էսասը միւքեալէմաթընտա պէյան օ-
 լունան խաֆիֆ հարպ կէմիլէրինտէն
 պաշգա կէմի ինչա իթաիրմէմէր նիյէ-
 թինտէ տիր :

Ինկիլիզ աէվլէթինին պաշ մու-
 բուխխասը , վէ օնտան սօլըրա սալըր
 մուբախխասըր տախի , պու ճէվա-
 պըն մէմնուն օլաճագ բատէտէ օլտու-
 ղունու թագրիր իտէրլէր :

Ինկիլիզ աէվլէթի պաշ մուբախ-

խասը, պու ճէվապըն մաղպաթայա
 գայա օլմասընա բազը օլու պ օլմասը
 զընը Տուսիա պաշ մուրախիսասընա
 սիվալ իթտիքուէ, Վօնթ ()ըլօֆ պու
 թէքլիֆէ տախի բու ի բիզա կէ օսթէր
 տիքուէն սօղրա, պալատէ պէյան իթ
 տիյի թագրիրին խալիսէթինէ պիր
 իսպաթ օլմագ իւզըէ, Նիգ օլայէվտէ
 մէվճուտ օլան եալընըզ էքի գըլթա ի
 քի անպարընըն, միւսալէ՛հէ իպգա
 սընտան սօղրա Պալթիգ տէնիզինէ
 կէչմէլէրի միւսամմէմ պուլունտու
 զունտան, պու կէմիլէրին Վսիթանէ
 վէ Չանագ գալէսի պօղալարընտան
 սէրպէսթճէ կէչմէլէրի իշու՛ն բուխ
 սաթ թալէպ իթմէք իւզըէ իմբէրա
 թոր թէրաֆընտան մէզու՛ն օլտու
 զունու տախի մէշլէրէթէ պէյան ի
 աէր :

— Իւշլունճիւ մատտէյէ միւթաա
 լիգ օլան սայրը պէնտլէրին թէէլիֆի
 քեաֆֆէյի մուրախիսապար պէյնին
 տէ գորարկիր օլարագ շու վէճ՛հ իլէ
 գալէմէ աղընմըշ նըր¹ :

“Քեաֆֆէյի միլէթլէրին ֆայի-

¹ Անտամէյը ումումինին օն էքինճի վէ օն
 տէօրաիւնճիւ պէնտլէրինէ նպար պուրթուլա :

Դ տէրի թիճարէթ վէ կէմիլէրինին
 Դ սերպէսթճէ կիտիպ կէրմէլէրինէ
 Դ միւզթապի օլան էմնիլէթի իճրա
 Դ իթմէք իւզրէ , աէվէթը Վլլէյէ վէ
 Դ Տուսիա աէվէթի , Վարա աէնիլ
 Դ գըրլարընաա քեային լիմանլէրինէ ,
 Դ հուգուգու միլէլ գայիաէլէրինէ
 Դ թաթպիգէն , գոնսօլալար իգամէ
 Դ սինի գապուլ խտէճէքլէր աիր :

Դ Օլաթը հագըթթը Հահանէ վէ
 Դ հաշմէթլիլ Տուսիա իմբէրաթորու
 Դ հագըթթլէրի , գըրլարընըն խըզմէ
 Դ թինէ լազըմ օլաճագ գատար , գա
 Դ րա աէնիզտէ պուլունտուրաճագ
 Դ խաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրինին գուվ
 Դ վէթ վէ մըգտարընը թայէին իթ
 Դ մէք զըմնընաա , պէյնլէրինաէ մուա
 Դ հէտէյի մախսուսէ ագտ իթմիլլէր
 Դ օլուպ , մուահէտէյը մէզքիւրէ սէ
 Դ նէտի իշ պու մուահէտէյէ րապթ
 Դ օլունաճագ , վէ մուահէտէնին թէք
 Դ միլինին պիր բարչասը կիպի գուվ
 Դ վէթ վէ գըյմէթի օլաճագ տըր , վէ
 Դ տուէլը մուահիտէնին մուվաֆա
 Դ գաթը թահսիլ օլունմատըգճա ,
 Դ նէ լազլ վէ նէ տէ թաատիլ օլմա
 Դ յաճագ տըր :

« 1841 սենեօի 13 յուլիս Թարի-
 ո խի իլէ ագտ օլունան մուահէտէ
 ո Կանի, Վարա տէնիզ վէ Լ. Գ տէ-
 ո նիզ սօղաղարընըն գայիաէ վէ ու-
 ո սուլու գատիմէյի տէվէթը Լ. լիյէ
 ո իւզրէ գաբալը գալմաօը մուգալէ-
 ո լաթը, պու տէֆա իթթիֆադը ու-
 ո մումիյէ իլէ մուայէէնէ օլունարագ
 ո պու պապտէ միւճէտտէտէն իմըս
 ո օլունան սէնէտ, իչ պու ահտնա-
 ո մէյը ումումիյէ րապթ օլմուշ վէ
 ո օլաճագ տըր :

— Մուսիա վէ Օսմանըր մուրախ-
 խասլարընա, պու իքի տէվէթին Վա-
 րա տէնիզտէ իսթիմալ իտէճէքլէրի
 խաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրինին գուվլէթ
 վէ մըգտարընը պէյան իտէճէք մու-
 գալէլէ սէնէտինի, քէնտի պէյնլէրին-
 տէ Թանղիմ իթմէլէրի Թէֆհիմ օլու-
 նուպ, պունուէն միւսէվէտէսինին կէ-
 լէճէք մէճլիտտէ իպրազ օլունմասընա
 տախի գարար վէրիլըր :

(Մարախիտար պու հաշաէ իմա իրերէր :)

6 Տարի . 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթեր-
րա, Րուսիա, Սարտենիա վէ Օսման-
ը մուրախսասլարը հազըր օլտուզ-
լարը հալաէ :

— Մէճլիսի սապրգըն մազպաթա-
սը օլտուտուպ թատարի օլտուտը :

— Բօնթ Օրլօֆ, Րուսիա տէվ-
լէթի իլէ Օսմանը տէվլէթինին Գա-
րա տէնիզտէ իսթիմալ իտէճէքլէրի
խաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրինին գուվլ-
թինի պէյան իտէճէք մուգալլէլէ սե-
նէտի միւսէվլէտէսինին պու մէճլիսէ
խարազ իթմէք իւզրէ հազըր օլմատը
զընր պէյան իտիւպ կէլէճէք մէճլիսէ
պըրազըլմատընը մաթլուպ իտէր :

— Ինկիլիզին պաշ մուրախսասը,
կէչէն մէճլիստէ Բօնթ Օրլօֆուն
Նիգօլայէվ հազգընտա պէյան իթ-
տիլի էֆրէտը, Բէրսօն լիմանը վէ Ա-
զազ տէնիզի հազգընտա տախի իճրա
օլտուտաճապ մը տէյիւ սիվալ իտէր :
Րուսիանըն պաշ մուրախսասը շու-

վէճհիլէ ճէվապ վէրիր :

Նիգօլայեվ միսիլիւ , Ազագ տէ-
նիլի տախի , Գարա տէնիզ գըրըարը
հագգընտա Տուսիանըն գասուլ վէ
Թահիւտ իԹմիշ օլտուզու ուսուլ վէ
նիզամըն տայրէսի տախիլընտէ պու-
լունամազ . շու գատար քի պու տէնիզ
օրզ օլտուզունսան , իւզէրինտէ պէօ-
յիւք ճէնկ կէմիլէրի իշէյէմէյէճէյի
տախի ամմէյէ մալիւմ տիր :

Պաւ ճիւմիլէ իլէ , ՔօնԹ Օրլօֆ
պու մահալէր հագգընտա տախի
| օրտ Գրարէնտընըն մաթլուպ իԹԹի-
յի Թէմինաթը Թէքրարլայըպ , Տու-
սիա տէվիլէԹի , միւԹահիտ օլտուզու
մուգալէլաթըն Թէքմիլէն իճրաորն-
տա սասիլիթ գատէմ օլարագ , կէրէք
գարա տէնիզ գըրըարընտա վէ կէրէք
պու տէնիզ իլէ պիԹիշիք օլան սայըր
տէնիզ վէ սուլարըն հիշ պիրինտէ ,
տէվիլէԹը Օսմանիյէ իլէ ագտ օլու-
նաճագ սէնէտէ տէրճ գըլընան կէմի-
լէրտէն պաշգա հիշ պիր ճէնկ կէմի-
լէրի եաբմայաճաղընը Թէքրար Թէֆ-
հիմ իտէր :

— Սէճլիտի միւքեալէմէ իքինճի
պէնտին Թաֆսիլաթընա տախի պէր-

վէճհը աթի մուպաշիրէթ իտէր :

Պրանսա տէվէթինին պաշ մու-
ըբսիսաը , պունտան ագտէմ վագի
օլանդ Վիէննա մէշվէրէթի , Քուենա
իւզէրինէ իշլէյէճէք կէմլէրէ միւ-
թաալիգ օլան մէսէլէլէրին քեաֆֆէ-
սինի տըգգաթ վէ իհթիմամը թամմ
իլէ թահգիգ վէ թէճէսոիւս իթմիշ
օլտուզունտան պու պապտէ մէշվէ-
րէթը մէղպուրէնին հազըլամըշ օլ-
տուզու լայիհէլէրին միւթալասընը
մէճլիսէ թէքլիֆ իտէր :

Քօնթ Պուլ , Վիէննա մազպա-
թասընա րապթ օլունան վարագալար-
տան պէշինճի վարագայը գրատթ իթ-
տիրի :

Քօնթ Վալէվգբի , պէրվէճհը պա-
լա ալթը գըթա պէնտին թանդիմինի
շու վէճհ իլէ թէքլիֆ իտէր ¹ :

“ Վիէննա Քօնկրէսոսուու եանի
” միւքեալէմէ մէճլիսի , ագտ իլլէ-
” տիլի սէնէտ իլէ , պիր գաշ տէվէթ
” մէմալիքինի պիրի պիրինտէն այրտան
” եախօտ պիր գաշ տէվէթ մէմալիքի-
” նին իշինտէն կէչէն ըրմագլարտա ,

¹ Ահտնմէյի¹ ումուլինին օն պէշինճի պէնտինէ
նաղար պուրուլա : 4

Դ սէյրը սէֆային եանի կէմի իշէմէսի
 Դ մատտէսինի թանգլմ իթմէյէ թախ
 Դ սիս օլունան ուսուլ վէ գայիտէլէ
 Դ ըի , թէէսիս իթմիշ օլտուղունտան ,
 Դ աուէլը մուահիտէ պու ուսուլ վէ
 Դ գայիտէնին պունտան պէօյլէ քեզա
 Դ լէք թունա նէհրի վէ աղըղարը
 Դ հագգընտա տախի մէրի իւլ իճրա
 Դ թութուլմասընը մուգավէլէ խտեր ,
 Դ վէ պու գարարը պունտան պէօյլէ
 Դ լչըրոբանըն հուգուգու ումումիէյի
 Դ աուէլիյէսի էճգասընտան (բարչա
 Դ սընտան) աատ խլէտիքլէրինի վէ
 Դ թահթը քէֆայլէթլէրինէ ալտըգը
 Դ ըրնը տախի իլան խտերլէր :

Դ թունա նէհրինտէ , սէյրը սէ
 Դ ֆային մատտէսի , աթի իւղ զէքը
 Դ մատտէլէրէ տերճ օլունան շարթզար
 Դ իլէ , աշէքեարէն պէյան օլունամանը
 Դ օլան սայրը հիչ պիր մումոնաաթ
 Դ վէ թէքլիֆ թահթընա գօնուլմոյա
 Դ ճագ աղը : Պինտէն ալէյհ նէհրը մէգ
 Դ քիւրտէ եաղնըղ կէմիլէրին քէլթ
 Դ իւ կիւզար իթմէսի մատտէսի իւղէ
 Դ ըրնէ մուէտէս օլարագ , սէֆային
 Դ տէն վէ նէտէ սէֆային տերունինտէ
 Դ պուլունան էշէտտէն հիչ պիր վէր

„ կի վէ ըէսմ ախզ օլունմայաճագ վէ
 „ սէյրը սէֆայինին սէրպէսթիէթինէ
 „ հիչ պիր նէվի էնկէլ վէ մու մանասթ
 „ վադի օլամայաճագ տըր :

„ Թուենա ազըզարընը գաքայան
 „ գումլարը այրդլաթմագ , վէ Թու-
 „ նա պօյունուն սայրը մահալէրինտէ
 „ վէ պաշըճա Գալաս վէ Բպրայիլ
 „ Թէրաֆլէրինտէ նէհրը մէզթուրիւ
 „ սէֆայինին զայէթ սէրպէսթճէ իշ-
 „ լէմէսինէ եարար վէ սալիհ իթմէք
 „ իչլուն կէրէք շիմօթթի հարտէ , վէ
 „ կէրէք իլէրիւտէ հէր նէ իմալաթ
 „ լազըմ կէլիրսէ պունու Աւրահայլէ
 „ Պուղտան իտարէլէրի իլէ պիլ իթ-
 „ Թիֆագ վիւճուտէ կէթիրմէյի տէվ-
 „ լէթը Օսմանիյէ Թահիւտ իտէր :

„ կէրէք պու իմալաթ վէ կէրէք
 „ սէֆայինին սէրպէսթճէ իշլէմէսինէ
 „ միւգթապի օլան իմալաթը սայիթ-
 „ մէսարիֆաթընըն Թազմինի իչլուն ,
 „ Թուենա իւզէրինտէ կէզմէքտէ օլան
 „ սէֆինէլէրտէն մու այեէն վէ մինա-
 „ սիպ սիւրէթտէ պիր վէրկի պընա-
 „ պիլէճէք տիր : Հու գատար քի կէ-
 „ ըէք պու պապտէ , վէ կէրէք սայրը
 „ ճիհէթլէ , հէր տէվլէթ կէ միլէրինէ

7 թէքմիլէն միւսավաթ իւղէրինէ
 7 մուամէլէ օլունմասը պու խուսու
 7 սա շարթը էվվէլ ատու օլունաճագ
 7 տըր :

7 Պայատէ մէզքիւր մատտէտէ
 7 պէյան օլունան իհտասաթը վիւճու
 7 տէ կէթիւրմէք իւղէ
 7 միւրէքքէպ պիւր գօ
 7 միտիօն թախսիս օլունաճագ օլուպ
 7 ճիւմլէնին իթթիֆագ վէ ինզիմամը
 7 րէյի թահսիլ օլունմատրգճա գօ
 7 միտիօնու մէզպուր ֆէսի օլուն
 7 մայաճագ տըր :

7 թուհա իւղէրինտէ լաղըմ կէլէն
 7 իմալաթըն նէ մագուլէ շէյլէր օլ
 7 տուղունու պէյան իթմէք վէ նէհրը
 7 մէզպուր իւղէրինտէ իշլէյէճէք կէ
 7 միլէրին սէյրինէ պիւր նիզամ վէր
 7 մէք, վէ նէհրճէ վէ տէնիլճէ պիւր
 7 պահրիյէ բօլիսի եախօտ զապթիյէ
 7 սի նիզամը գալէմէ ալմագ, գօմիս
 7 սիօնու մէզպուրուն մէմուրիյէթի
 7 օլուպ. իլէրիւտէ պունլարըն իճ
 7 րատթընա տախի պաշգա պիւր գօ
 7 միտիօն նասպ օլունաճաղընտան
 7 պու գօմիտիօնուն մուամէլաթընա
 7 լաղըմ կէլէն վէ տէլալէթ իտէճէք

» Թալիմաթը տախի քեզալիք գալէ մէ
» ալաճագ ալը :

» Վ ինչնա մէշվերէթի մուգավէ,
» լաթընա մու Թապագաթլէ մէզբիւր
» իճրաաթը ֆիիլլէ գօմիսսիօնու տա
» խի , պու վէճհիլէ վէ Թուճա սեվա
» հիլինէ սահիպ օլան տէ վէթլէր Թէ
» րաֆլէրինտէն Թէշբիլ օլունու պու
» գօմիսսիօն տայիմի գալաճագ տըր :

» Վ աղ օլունան նիզամաթըն մու
» նապը հագգընաա , պիր մուխալի
» ֆէթ զուհուր իթտիյի հալտէ ,
» աուէլը մուսհիտէյէ միւրաճաաթ
» օլունաճագ տըր :

Քօնթ Վալէվաքի , պալտատ մէզ
քիւր մատտէնին սօն պէնտլերինտէ
զիբր օլունան իքի գօմիսսիօնուն Թէշ
քիլի իլէրիւտէ եինէ պու Բարիս
մէշվերէթի մարիֆէթի իլէ վագի օ
լաճագ իսէ տէ , իրինճի , եանի իճ
րաաթը ֆիիլլէ գօմիսսիօնու , Թու
ճա սեվահիլինէ սահիպ օլան հէր
տէվէթլէրին վէքիլէրինտէն միւրէթ
Թէպ օլաճագընաան , Վալիէրա տէվ
լէթինի տախի պու գօմիսսիօնա տա
վէթ իթմէք լուլըմ կէլէ ճէլինի պէյան
իսէր :

Բօնեթ Պուլ, պու իբինճի գօմիս
սիօնուէն արգգաթ իտէճէյի իճրաթ
վէ նիզամաթ Թուռնանըն աշաղը թէ-
րաֆընա, վէ եալընը պու թէրաֆըն
սէյըը սէֆային վէ մէսալիհինէ միւ-
թաալիգ օլաուղուհտան, վէ Թուռնա-
նըն եօգարը թէրաֆընտա վէ օ թէ-
րաֆլարտա իշե օլան քիմնէլէր պէ-
նինտէ պիր գիլ իւ գալ վէ մուարա-
ղա զուհուր իթմէմիշ օլաուղուհտան,
պէօյլէ պիր գօմիսսիօն հիւքիւմէթի-
նին պիլա մուճիպ Թուռնանըն եօգա-
րըսընա գատար թէվսի օլուհմաընա
հիշ պիր հագգ կէօրիւնմէտիյինի պէ-
յան իտէր :

Ճրանսա պաշ մուրախտար, մա-
տամ քի մէճլիս Թուռնանըն սէյըը սէ-
ֆայինինէ միւթաալիգ պիր մէսէլէյը
սւմումիյէ իւզէրինէ միւզաքէրէ իթ-
մէքտէտիր, վէ միւքէսպէմաթէ էսաս
պէյան օլուհան սէնէտտէ տախի մէ-
սէլէ պու հալտէ զիքր օլուհմուշ
տուր, վէ մատամ քի պու իճրաթթը
ֆիիլիյէ տէնիլէն գօմիսսիօն հագգըն-
տա, Թուռնա սէվահիլինէ մութա-
սարըրֆ օլան աւ վլ. թլէր վէքիլէրին-
տէն միւրէքքէպ օլաճագ տէնմիշ տիր,

պու հալէ նազարէն Պավկերա տէվ
լէթինի պու նլարտան միւսթէնա
թութմադ թէճվիզ օլունմայաճաղը
նը պէյան իտիւպ հաթուա պու պապ
տէ գ.սլէմէ ալընարապ մէյտանտա օ
գունան պէնալէրտէ տախի կէրէք պու
խուսուստա , վէ կէրէք գօմիստիօնուն
մէմուրիյէթինէ միւթաալիպ օլան
մատտէլէրտէ տախի թէճնիս մանա
աղնաչըլաճադ պիր լաֆղ պուլունմա
տրղընը տախի թէֆհիմ իտէր :

— Բօնթ Վալէվըքի , պու պէնտին
եէտինճի վէ սօն պէնտինի գրասթ
իթտիրի , քի շու վէճճ իլէ թէէլֆ
օլունմուշ տուր :

“ Պէր վէճհը պալա . պիւ իթթի
” ֆապ գարարկիր օլան ուսուլ վէ
” նիզամըն թէմամը իլէ իճրատընա
” պիր էմնիյէթ օլմադ իւզրէ , աուկը
” մուահիտէտէն հէր պիրինին թու
” նա նէհրի աղղընա պիրէր եա իքի
” շէր խաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրի իգամէ
” իթթիրմէյէ հուգուպ վէ սելահի
” յէթլէրի օլաճաղ :

Պալատէ զէքր օլունան պէնալէր
տէն քեաֆֆէտինին , սուրէթը գա
թիյէտէ թէէլֆ վէ թանդիմլէրի ,

մէջվերէթին իթթիֆագր իլէ , պիր
տիտէր մէճիտէ թէվէիֆ օլունուր :

— Ինկիլիզ պաշ մուրախիսապը | օրա
Վլարէնարն . իշ պու մազպաթալարա
տէրճ օլունան մուգավէլաթ պէնա
լէրի , հէր նէ գատար մէճիսճէ գա
լէմէ ալընմագտա իսէ տէ , մէճիս
պունու հարֆը հարֆրնա գապուլ
իթմէյէ մէճպուր օլնայրպ , սօզրատան
տահա պիր թասհին իթմէյէ տա
խի սէլահիյէթի օլաճաղընը պէյան
խտէրէք հաթաա քէնտի էֆքեարըն
ճա , իլէրիւտէ հէր պիր մուրախիտա ,
ֆայտէլիւ կէօրաիւյիւ թասհինի պէ
յան վէ թէքլիֆ իտէպիլէճէք տիր :

Քօնթ ()ըլօֆ , մուրախիսապը
հէր պիր մազպաթալը տէվէթլէրի
թէրաֆրնա քէսմէն կէօնտէրմէքտէ
օլտուղունսան , պէօյլէ հէր մուրախ
խասըն իլա նինայէ մազպաթալարը
թասհին վէ թատիլ իւ թէսվիլէ իւ
տէճէք օլտուղլարը հալտէ , տէվէթ
լէրին տախի պու հայտէ օ մազպա
թալարը գապուլ իտէմէյէճէքլէրի ա
ղքեար սըր տէտի :

Ինկիլիզ պաշ մուրախիսապը ճէ
վապ վէրիր վէ տէր , թանգիմ օլու

նան պէնսպէր թասհի՛ն օլաճապ տէ՛-
մէ՛մ իլէ , հէր մուրախիասասա , վէ՛-
րիլէն գարարը պօղու պ , վէ մէճլիսին
գապուլ իթախի էսասլարը տէյիլ
տիրմէյէ հուգուգ վէ սէլահիլէթ օ՛-
լաճապ տէմէք տէյիլ տիր , իլլա գա-
լէմէ ալլնան պէնսպէրի միւթալաս
իտիւպ մանա վէ մէֆհուճուճու տա-
հա պիր սահի՛ն վէ աչք գ սիւրէթտէ
պազը թասհի՛նաթ թէքլիֆ օլունա-
պիլիր տէմէք իսթէմիլիմ :

Պու շարթար իլէ Վօնթ Ղլարէն-
տընըն իխթարաթը մէճլիաճէ գապուլ
օլունմուշ սուր :

(Պոս ճահալէ ճարախիասար իճա իտէրէր :)

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԵՃԼԻՍ
ՄԱՋՊԱԹԱՍԸ

8 Մարտի 1856 :

Մասթրիա , Ֆրանսա , Ինկիլթեր-
րա , Բուսիա , վէ Սարտէնէա վէ Օս-
մանը մուրախիասարը հազըր օլ
սուգլարը հալտէ ,

— Տէվէթը Օսմանիէնին պիրն-
ճի մուրախիասար Մալի բաշա , իքին

ճի մուրախիտա Ղէմիլ պէյին նամի-
զաճ օլտուղու հասէպի իլէ , մի քեա-
լէ մէյէ կէլէ մէյէ ճէյինի պէյան իսէր :

— Ի վիլէլքի մէ ճիլսին մազպաթասը
օլունուս թասաիգ գըլընըր :

— Տուսիանըն պիրինճի մուրախ-
խասը , տէօրաիւնճիւ մազպաթատա
պէյան օլունուսղու վէճհ իլէ Լնա-
տօլու հուսուսուենուն թասհիհի ի-
չիւն նասպ օլունաճագ մուխթէլիֆ
գօմիսիօնու , Տուսիա մուրախիտա-
լարը տէվլէթլէրի թէրաֆընտան թաս-
տիգ օլունմագ շարթը իլէ գապուլ
իթմիշ օլտուգլարընտան , պու գօ-
միսիօն նասպընը Տուսիա տէվլէթի-
նին գապուլ վէ թաստիգ իթմիշ օլ-
տուղունու խասպէր վէրիը :

— Քօնթ Վ պլէվըքինին թէքլիֆի
իւղէ , մէճլիս պիրինճի մատտէ իւ-
թիպար օլունան Ուլահ վէ Պուղտան
մէսէլէսինին թաֆսիլաթընա մուպա-
շիթ իտիւպ , Ֆագաթ Ուլահ Պուղ-
տանըն նիզամաթը տախիլլէսի իւղէ-
րինէ միւղաքէրէ աշըլմաղտան էվլէլ :
Ուլահ Պուղտան իլէ Տուսիա հու-
տուտինին թասհիհի իւղէրինէ օէօհ-
պէթ օլունմասընը մաթլուպ իսէր :

Պարոն Պրունսօլ պու պապոտէ շու
մաարաէ պիր միւզէքքէրէ քրաաթ
իթաիրի: Սուէ մուգատտէմաթըն
տա Պէսարապիա հուտուտինին պիր
իւսթ թէրաֆը վէ պիր տէ ալթ թէ-
րաֆը պէյան օրուհու շիտ տէ, պու
իւսթ վէ ալթ թէրաֆընպու օրան ա-
լաղինին թէչէքքիւլունէ վէ ճաու-
տէլէրին հիզասընա նազարէն, պիր
պաշտան պիր պաշա տօղըու պիր
խաթթ չէքէրէք հուտուտու գաթ
լէթմէք միւմքին օլամաղ: Վէ մատամ
քի տուէլը մուահիտէնին միւրատը
թուհա թիճարէթի վէ սէյր իւ սէ-
ֆայինինին սէրպէսթիէթի տիր. պու
միւրատ պաշգա սիւրէթլէ պիր հու-
տուտ գաթ իթմէյիլէ տախի հասըլ
օլապիլիր օլտուղունտան, պու սիւ-
լէթ մէճլիտէ իպրաղ օլունաճագաղը:
Պու եէնի հուտուտա, էյալէթին
խաարէսինէ հիչ պիր գարըըգըգ կէ-
թիրմէյէճէք մուհաստէնաթը տախի
օլուպ, շու վէճհ իլէ թէնսիպ գըլըն-
մըլ աղը:

Պու եէնի հուտուտ Ռըութ նէհ-
րինին Վատուլի — Իսագի նամ մահա-
լինտէն պաշայրպ, թըրաժան տէրէ-

սինտէն կէջերէք, Լալլու թ կէօլու
նիւն Շ ըմալ թէրաֆընտա խիթամ
պուլաճագ ալը: Պու հարտէ Բուս
լար թուենա աղզը իւզէրինտէ օլան
ատալարը թէրք իաիւպ, Բամայիլ վէ
Քիլիա Նօվա գալէլէրինի տաիի երգ-
մայա միւթահիտ օլուրլար:

Քօնթ Վ պէվըքի, պու եէնի հու-
տուտ, միւքեպէմաթէ էսաս պէյան
օլուենան թէրթիպտէն կէրէյի կիպի
ուզագտա օլտուղուենտան, պուհու
տուէլլ մուահիտէ մուքախասալարը
նըն պիր վէճհ իլէ գապուլ խտէմէյե-
ճէքլէրինի պէյան խտէր:

Պարոն Պրուենօլ, մուգատտէմա
պէյան իթտիլի իսթարաթը թէքրար
մէյտանա կէթիրէրէք, պալատէ զէքր
օլուենան մահալտէն պաշգա պիր եէր-
տէն, լոյրգը վէճհիլէ հուտուտ գաթ
իթմէնին միւմքին օլամայաճաղընը
թէքրար իսթար իաիւպ, Ֆագաթ
Բուսիանըն թէրք խտէճէյի արազի-
նին հիզասընա Վաթլասուկ կէօլու,
թիրաժան աերէսի վէ Վալսիգ կէօլու
արասընտա պուլուենան արազիլի տա-
խի իլալէ իթմէք միւմքին օլաճաղընը
պէյան խտէր:

Պուճնա Ինկիլիզ տէվէթի պուշ մուրախիսասը 1 ջրա Վլարընարն շու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր :

Բուսիա մուրախիսասպարընըն պէյան իթաիքլէրի պու հուտուտ մուգատտէմա Լւսթըրիա տէվէթինին տուէլը սայիրէ իլէ գարար վէրտի թէրթիպէ պիւթիւն պիւթիւնէ մուղայիր կէլը , վէ պուճնա բազը օլունաս օ թէրթիպլէրի կերի պրոագմագ իճապ իտէր :

Լնճագ պու թէրթիպլէր Բէթրօ պուրղոտա գապուլ օլունմուշ , վէ 11 իէննա վէ Բարիստէ Թաստիգ գըլընմըշ օլուուգլարընտան , տուէլը մուահիտէ մուրախիսասպարընտա , հէր նէ մէրթէպէ սուլհ վէ խալիսէթ էմէլ վէ արգուուի օլտա , պու ճիւմիլէ իլէ պէջլէ պիր մասլահաթտա , մէճլիստէ մուրախիսասպարը օլան բետֆիէյի տէվէթլէրին , էսասը սուլհ տէյի գապուլ իթմիշ , օլուուգլարը շարթլարը թէրք իթմէք նէտ վէ գուարէթլէրինտէ օլմայաճաղը տախի աշիքետար արը :

Վօնթ 11 պլէվքի տախի , թըպգը պու վէճհ իլէ պիր իթթագ իտէր :

Բօնթ Պուլ տախի, պարոն Պրու-
նօլուն մէջլիսէ թէքլիֆ իթտիյի պու-
եհնի հուտուտուն, մուգատտեմա Լ-
ւսթրիա տեվլէթինին Բէթրօպուր-
ղա կէօնտերտիյի, վէ Մուսիա տեվլէ-
թինին գապուլ իթտիյի միւսալէհէ
շարթլարընճա թերք օլունմասը լազըմ
կէլէն արաղինին ֆագաթ պիր քիւչիւք
հիսսէսի օլտուղունու պէյան իտիւպ,
օլ վէճհ իլէ Մուսիա մուրախիսասլա-
րընըն, պու սապըգայա տահա պիր
եագըն վէ մուվաֆըգ, վէ միւքեա-
լէմէյէ միւճիպ վէ վէսիլէ օլան շարթ-
լարա տահա պիր մութապըգ սիւ-
րէթտէ պիր թէքլիֆ մէյտանա չը-
գարմալարընը մէմուլ իտէր :

Պարոն Հիւպնէր, Լւսթրիա տեվ-
լէթինին ալթ վէ իւսթ թէրաֆտան
կէօսթէրտիյի մէգքիւր իքի հուտուտ
պաչընըն, հէր իարթալարտա թէ-
չէքքիւլիւ արաղիճէ պէյան օլունան
հիզայա դայէթ մուվաֆըգ օլտուղու-
նու թէֆհիմ իտէր :

Պունա Մուսիա մուրախիսասլարը
շու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիւլէր :
Պունտան ագատեմքի մէջլիսլէրտէ,
սուլհաւ սալահէ նէ մէրթէպէ նիյէթ

վէ մէյլան վէ խալիսէթ կէօսթէրաիւ
 յիմիզ նամալիւմ տէյիլ տիր : Պունա
 պինաէն մէճլիսէ պէյան իթալքլէրի
 միւթալտազէր տախի , քէնտի զիւ՛մ
 լէրինճէ , բէք տէ գապուլ օլունմազ ,
 շէյլէր տէյիլ տիր տէտիլէր : Վէ միւ
 րաալարը , գաթ օլունաճագ հուտու
 տոյն թէշէքքիւլիւ արաղլյէ սինէ մու
 վաֆրդ վէ պու արաղլտէ սաքին օլան
 ահալինին մէնֆաաթընա մութապրդ
 սիւրէթտէ մէճլիստէ պիր իթթիֆագ
 հասըլ իթմէք օլտուզունտան , պու
 միւրատը հասըլ իտէճէք սիւրէթտէ
 պաշգա պիր հիզա տախի կէօսթէրիլէ
 պիլտիյի հալտէ , օնուն իւզէրինէ տու
 խի միւզաքէրէ իթմէյէ , Տուսիա մու
 րախիսասլարը հաղըրըլ տէտիլէր :

Վրանսըզըն պաշ մուրախիսասը ,
 միւքեպլէմաթէ էսաս պէյան օլու
 նան սիւրէթլէրին խարըճընտա օլան
 պիր հուտուա գաթինէ տէվէթլէրին
 րաղը օլամայաճաղը աշէքեար իսէտէ ,
 ագտէմճէ գարար վէրիլէն հուտուա
 մուճիպինճէ թէրք օլունաճագ ա
 րաղլյէ մուգապիլ . Տուսիա տէվ
 լէթի եինէ պիր օ գատար արաղի
 թէրք իտէր իսէ , պու մուգապէլէյէ

պիր շէյ տէմէմէք միւմքին տիր տէտի :

Իմոտի Տուսիա մուրախիսապարընըն գալլինձէ, հուտուտուն Շըմալ թէրաֆընտա արազիձէ պիր միւշքիլկը վար իսէ, հուտուտ Սալսիգ կէօլիւնիւն էօթէ թէրաֆընտան վէքէշիշլէմէտէն գաթ օլունտուղու հալտէ, ինթիմալտըր պու միւշքիլ մահվ օլապիլըր օլտուղու մէճլիսէ թէֆհիմ գլլընտը :

Պիւթիւն մուրախիսապար պու եէնի վէ օրթա թարիգ իւզէրինէ խայլըճա միւզաքէրէ իթաիքտէն սօղրա, Տուսիա մուրախիսապարընա պիր եէնի հուտուտ տահա թէքլիֆ օլուն մուշտուր, պու եէնի հիգա Տրութ նէհրինտէն, Սէօվա վէ Հուշ նաման մահալէրտէն պաշայըպ, վէ Սալսիգ կէօլիւնիւն Շըմալընտան կէշիպ, Մուպետիէս կէօլիւնիւն էօթէ թէրաֆընտա գարար վէրէճէք տիր :

Տուսիա մուրախիսապարըր, Պէսարապիանըն պու թէրաֆընտա կէրէք Պուլըար վէ կէրէք Տուս օլարագ մուհաճիրէթէն իգամէթ իթմէքտէ օլան ահալինին ահվալինէ վագրֆ օլմագ, վէ պունլարըն նէ հիյեէթ

քէսպ իտէճէյինի պիլմէք իչիւն, պու
միւզաքերէյի էրթէսի մէճլիսէ թէվ
գիֆ իթմէյի թէքլիֆ իտէրլէր :

Անճլիս պունա մու վաֆադաթ
կէօսթէրիր, անճադ, Ֆրանսա վէ
Խնկիլթէրրա մու րախիտսըարը պաշ
գաճա, պու եէնի թէրթիպէ միւրա
ճաաթ իթմէլէրինի, միւճէրրէտ միւ
սալէհէյէ տերքեար օլան մէյլ իւ րալ
պէթ վէ խալիսէթլէրինտէն նաշը պիր
ֆէտաքեարլըդ օլտուղունու վէ պու
ֆէտաքեարլըղն ճէսամէթի տախի
խօթուն իլէ Հուշ արասընտա թէք
րար Տուսիայա թէրք օլունաճադ ա
րազլինին ճէսամէթինտէն տախի աղ
նաշըլաճաղընը պէյան իտէրէք, պու
նուն Տուսիա մուրախիտսըարը թէ
րաֆլէրինտէն տախի թապաիր օլուն
մասընը տախի գապլիէն մէմու Լ իտէր
լէր :

Վօնթ () րլօֆ քեաֆֆէի մուրախ
խասըրըն պիլ մուգապէլէ ըզհար ի
լէտիքլէրի պու սաֆվէթ վէ պու խա
լիսէթի մէան իւ սէնա իտիւպ, քէն
ախլէրինէ օլան թէքլիֆի պիր թահ
գիդ վէ միւթալաա իթմէք իսթէտիք
լէրինէն տալը սէպէպի տախի, պու

էննի թեքիֆի մէմլէքէթին թէշէք-
քիւլիւ արաղկէսի իլէ խմթիզաճ իթ-
տիրմէքտէն պաշգա պիր էֆքեսարէ
մէսինի օլմասըզընը պէյան խտէրլէր :

— Պուսուսն իւզէրինէ մէճլիս, Սու-
լաս Պուզտան մէմլէքէթլէրինին նիւ-
զամաթը տախիլլէսի միւզաքէրաթը
նա մուպաշէրէթ օլունմասընը մաթ-
լուպ խտէր :

Քոնթ Վայէվսքի, միւքեալէմա-
թըն, պու մատտէյի միւհիմմէ վէ միւ-
թէնտարնա էլ վուրուլմազտան էվիլէլ,
պու մէսէլէնին ճանը, վէ մէճլիսին
պու մատտէ իւզէրինէ աթիտէ վագի
օլաճագ միւզաքէրաթընըն էսասը օ-
լաճագ պաշըրճա պիր խուսուս իւզէ-
րինէ մէճլիսին արգգաթընը տավէթ
խոիւպ, պու խուսուսուսն, Սուլաս
Պուզտան մէմլէքէթլէրի պուստան
պէոյլէ պիր պիրի իլէ պիրլէշիպ պիր
հիւքիւմէթ մի օլմալարը, եօղաս էվ
վէլքի կիպի խտարէի մախուսէ իլէ
պիրի պիրինտէն այրը վէ պաշգա պաշ-
գա մէմլէքէթ մի օլմալարը միւրաճ-
ճահ տրը, սիվալի օլտուզընու տախի
պէյան խոիւպ, պու մէմլէքէթլէրին
հէր պիր ահվալը, մահալինտէ թէտ

գրիաթը թամմէ իլէ թէճէսսիւս վէ
 թահգիգ գըլընտըգտան սողրա, հէր
 շէյտէն գեյատէ պու իբի մէմլէքէթին
 պիրլէշմէսինտէ մէնֆաաթ վէ մու-
 հասսէնաթը հագիգիյէ պուլունտու-
 զունու տախի թէֆհիմ իտէրէք, պու-
 նուն մէճլիսճէ գապուլ վէ իլան օ-
 լունմասընը տախի մաթլուպ իտէր :

Ինկիլիպին պաշ մուրախիսասը տա-
 խի թամ պու էֆքեարտէ օլտուզու-
 նու պէյան իտէրէք Բօնթ Վ ալէվպի-
 նին պու պահսընը թաստիգ իտիւպ,
 ահալինին միւրատ վէ էֆքեարը տա-
 խի պու մէքքէզտէ օլտուզունտան,
 պունա րայէթ իթմէքտէն հասըլ օլա-
 ճագ մուհասսէնաթը տախի թաֆ-
 սիլ իտէր :

Տէվէթը Ալլիյէ մուրախիսասը Աա-
 լի բաշա, պու էֆքեարէ մուխալի-
 ֆէթ կէօսթէրիպ, Ուլահ Պուզտանըն
 թէսվիլէյէ միւհթաճ օլան շիմտիքի
 հալինին, պու իբի մէմլէքէթին պիրի
 պիրինաէն այրը օլմասընտան նէշաթ
 իթմէմիշ օլտուզունու, վէ պու այրը-
 լլպ մաստտէսի էն էսկի վէմանլարտան
 գալմա օլուպ պունա պագարագ մէմ-
 լէքէթէյն տէրունինտէ զուհուրա կէ-

լէն դիւլ իւ գալ վէ մախըւթիւնթին
 տահա զայեթ եէնի պիր շէյ օլտու-
 ղունու , վէ պու իքի միլէթին ախ-
 լազ վէ աոնթլէրի պաշգա պաշգա վէ
 պիրի պիրինէ մու թապրզ օլմատըղըն-
 տան , այրըրզ մատտէսինին թապիա-
 թը մասլահաթտան իլէրի կէլմիչ օլ-
 տուղունու թաֆսիլ իտիւպ , վազաա
 պաղըլարը շունուն պունուն մէնֆաա-
 թը մախսուսինէ գաբըլարագ , ահ-
 վալը հաղըրէնին մուղայիրինտէ էֆ-
 քեար պէյան իթմիչլէր իտէ տէ , պիւ-
 թիւն Ուլահ Պուղտան ահալիսինին
 պու էֆքեարաա օլմատըղընը թէէյ
 էիտ իտէր :

Քոնթ Պուլ , հեր նէ գատար
 պէօյլէ պիր մատտէ իւղէրինէ միւզա-
 քէրէ իթմէյէ տէվլէթի թերաֆըն-
 տան թալիմաթը եօղ իտէ տէ , պու
 ճիւմիլ իլէ տէվլէթը (սմանիյէ պաշ
 մուրախսաարընըն էֆքեարընա մուվա-
 ֆագաթ կէօսթէրիպ , Ուլահ Պուղ-
 տան էյալէթլէրինին պիր պիրի իլէ
 պիրլէչմէսինէ պիր հագգ սէպէպ
 պուլամագ : Պու սնէտէք պու խու-
 սուստա մէմիլէքէթէյն ահալիսի իւ-
 թիմզաճ օլունմամըշ տըր : Պու իքի

Ճէօմաստթ տախի քէնտի իամ վէ ուսուլու մախսուսէլէրինէ մայիլ պիր ճինս օլաուգլարրնտան, պու հալլէրինէ նազարէն, կերէք Ուլահլար վէ կերէք Պուղտանլարըն հէր պիրի քէնտիլէրի նէ մախսուս օլան ուսուլ վէ նիզամըն մուհաֆազասընա թալիպ վէ խահիչ քէր օլաուգլարր տէրէճէյի իֆրաթ տէ իսթիտլալ օլունապիլեր :

Քօնթ Վալէվաքի, պու իքի մէմ լէքէթին պիր պիրի իլէ պիրլէճմէսի իւզէրինէ դաթի չօգ մուպահէսէլէր մէյտանա չըգարտըգտան սօլըա, շու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր :

Մատամ քի մէճլիս պիզղաթ վէ պիլա վասէթա Ուլահ վէ Պուղտան իւզէրինէ ահալլինին րէյինի սիվալ իւ տէմէզ, պու հալտէ մուհազգագ պիր իհթիմալ իւզէրինէ հիւքմ իթմէք ֆարզ օլմուչ կիպի տիր, Վմտի պու պապտէ եէտիմիզտէ հէր նէ թահգիգաթ վէ մալիւմաթ վար իսէ, պունլարըն քէաֆֆէսի, պունտան պէջլէ Ուլահ վէ Պուղտան ահալլիլէրինին պիր իտարէ վէ պիր հիւքիւմէթ պիրլէճմէք իւղլէ պէյան իթաիքլէրի էմէլ վէ արզույէ շահատէթ

իծմէքոտ տիրէր :

Մէմէքէթէյնին պու վէճ՛ն իլէ պիրէշմէք իւզըտ օլան էմէլ վէ ար- շուլէրի, կերէք ասլընտան պիր միլ- լէթ վէ պիր մէզհէպտէն օլտուգա- ըրնտան, վէ կերէք այրը այրը խտարէ օլմալարընտա հէմ բօլիթիգաճա վէ հէմ իտարէյի միւլքիյէճէ գատիմոնէն պերիւ կիրիֆթար օլտուգալարը միւշ- քիլաթ վէ ուշղունսուղուգ հալին- տէն տախի նէշաթ իթմիշ պիր քէյ- ֆիյէթ օլա պիլիր, էլ հասըլ մէմէ- քէթէյնին գուվիլէթ վէ սասատէթի, հէր հալտէ պու պիրլիյէ մէնութ պիր մատտէ օլտուղունհասան, մէճ- լիս տախի Ուլան Պուղտանա պիր հիմմէթ իթմէք միւրատ իթտիյի հալ- տէ պու թարիգէ ըիայէթ իթմէլի տիր :

Մասթրիանըն պիրինճի մուրախ- իտառ Քօնթ Պուլշու վէճ՛ն իլէ ճէ- վապ վէրիր : Քօնթ Վալէվլքիինին իս- թինտա իթտիյի թահպիգաթ վէ մա- լիւմաթէ, միւշարալէյն գատար էմ նիլէթ վէ իթիմատ իթմէյի թէճվիղ իտէմէմ, հաթտա, մէշվէրէթէ մու- ըախիսաս օլան ղէվաթըն քեաֆֆէտին

տէն զկտտէ , տէվէթը (Օսմանիէ
մուրախնասը , Ուլահ վէ Պուղտան
ահալխսինին միւրատ վէ հաճաթընը
թագտիր իտէպիլիր օլտուզունտան ,
միւշարալէյհին ըէյինէ պաշգաճա ըիւ
այէթ իթմէք իգթիզայք հարտէն տիր ,
պունտան մատաա , պիւթիւն տէվ
լէթլէք հէր շէյտէն էվիլէ Ուլահ վէ
Պուղտան էյալէթլէրինին հուգուգ
վէ իմթիաղաթընը մուհաֆաղա իթ
մէյէ միւթահիտ օլմուշ օլտուգլարըն
տան , վէ պու իմթիաղաթըն պիրի վէ
էվիլէլի պու իքի մէմլէքէթին այրը
այրը իտարէ օլմագ իմթիւրղը օլտու
զունտան , պունլարը պիր պիրի իլէ
պիրլէշմէյէ վէ գայնաշմայա մէճպուր
իթմէք , մալիք օլտուգլարը հուգուգ
վէ իմթիաղաթէ աղիմ պիր սէքթէ
վէրմէք տիր : Շու գատար քի իլէ
րիւտէ մէմլէքէթէյնէ , ահալինին միւ
րատ վէ նիյէթլէրինէ մուվաֆըգ սիւ
րէթտէ պիր իտարէ վէրիլիս , պու
խտարէ ֆիլ հագիգէ Ուլահ վէ Պուղ
տան ճէօմսաթլարընըն ֆիքրինէ կէօ
րէ հարէքէթ իսիւպտէ , պիրլէշմէյի
թէճվիլ իտէր իսէ , մատամ քի պու
խուսուս միլլէթին էֆքեարը տէմէք

օրաճապ , պու հարտէ պիր շէյ տէնէ-
մէյէճէյի տախի աշլքեար տըր :

Պարոն Պուրգընէ , Մլսթրիա տէ վ-
լէթինին պիրինճի մուրախտասը : Քօնթ
Պուլա շու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր :

Պու խուսուստա Մլսթրիա մու-
րախտասընըն է քքեար վէ թագտիրի-
նէ մուվաֆագաթ իտէմէմ , միւքեա-
լէմաթըն է սասընտա շու վէճհ իլէ
եաղըը տըր քի , մէմլէքէթէյնին իմ-
թիազաթ վէ մուաֆիյաթը սասըլգէ-
լէրի մուհաֆազա օրընարապ , զա-
թը հազըլէթը Հահանէ տախի միւթ-
թէֆիլլէրի օլան տուէլը սայիրէ իլէ
պիլ իթթիֆագ ահալիլէրին միւրաու
վէ հաճէթլէրինէ մուվաֆըք պիր նի-
զամաթը միւլքիլէ տախի իհտաս վէ
իպգա իտէճէք աիր : Իմտի Վիէննա-
տա տիյնէտիյիմիղէ կէօրէ , կէրէք
զաթը Հահանէնին վէ կէրէք միւթ-
թէֆիլլէրինին պու ահալիլէրին է-
մէլ վէ արզիւ , վէ սասաուէթը հալլէ-
րինէ մուվաֆըք օլարապ իհտասը լա-
ղըմ կէլէն թէտապիր վէ նիզամաթ
իւղէրինէ խթիշարէ իթմէյէ հու-
պուգ վէ սէլահիլլէթլէրի օրաճապ
տըր : կէլէն սէնէ , Պրանսա տէվլէ-

Թի Վիեննա մէջվէրէ թինսէ տախի
պու մատտէյի մէյտանա գոյուպ իւ
ղէրինէ միւղաքէրէ օլունմասընր մաթ
լուպ խլէմիշաի , օ վապըթտան պե
րիւ հիչ պիր թերաֆտան վէ հիչ պիր
քիմնէտէն , եէտիմիպոէ օլան թահպի
գաթ վէ մալիւմաթըն մուղայիրի օ
լարոպ , Ուլահ վէ Պուղտան ահալի
սինին պիր պիրի իլէ պիրլէշմէք իւզ
րէ տէքքեար օլան էմէլ վէ արզուլէ
րինի եալանա չոգարաճապ սիւրէթ
տէ հիչ պիր խապէր վէ հավատիս
զուհուր իթմէմիշ տիր :

Սարահնէա տէվլէթի պիրինճի
մուրախտար Քօնթ Վալուր Ուլահ
վէ Պուղտան ահալիլէրինին պու պիր
լէշմէք էֆքեարլէրի , շիմտիքի վու
գուսթլարտան բէք չօգ էվվէլ տիր ,
չիւնքի պունտան ագտէմքի նիզամա
թը միւլքիլէրինտէ , Ուլահ վէ
Պուղտանըն թէնտիպ օլունտուզու
հալտէ պիրլէշմէսինէ ապիր միւսթա
գիլ պիր պէնտ օլուպ , տէմէք քի
պու ուսուլ օ վապթտան տիւշիւնիւլ
միւշ վէ գապուլ օլունմուշ տուր :

Մալի Ռաշա , Քօնթ Վալուրուն
ղէքը իթտիսի պէնտէ , պիր վէճհ իլէ

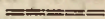
պուլ մանա վերկէ մէյէ ճէյինի թէ էյ-
էիա իսէր :

Քօնթ (Օրլօֆ, Րուսիա մւրախ
խաղարընըն Ուլան Պուլտան ահա
լէսինին էմէլ վէ արզու վէ ինթիա
ճաթլարընա քէսպը վուգուֆու թամմ
իթմիշ օլտուգլարընտան պահս ին
պիրէշմէք մատտէսինէ թէրաֆ տու-
րուպ, պունուէն մէմլէքէթէյինն սու-
տէթինն: մուավէնէթ իտէ ճէյինի տա-
խի թագրիւր իսէր :

Ղալի բաշա, տէվէթը Օսմանիյէ
մուրախիասլարընըն, Ուլան Պուլ-
տան մէսէլէսինի պու մէքքէզտէ միւ-
զաքէրէ իթմէյէ թալիմաթլէրի օլմա-
տըզընը պէյան իտիւպ, Ղասթրիս
մուրախիասլարընըն տախի պու սը-
րատա թալիմաթլարը օլմատըզընտան
պունլար տէվէթլէրի թէրաֆընա
քէյֆիէթի պիրտիրիպ, թալիմաթ կէ-
թիրթմէք իւզրէ, պու մատտէնին
նէթիճէի միւզաքէրաթը պիր ախէր
մէճլիտէ թէվգիֆ օլունուր :

(Մարախիտաւար պու մահալէ իմա իրէրէր):

10 Մարտի 1856

Մատթրիա, Ջրանոս, Ինկիլթէր-
րա, Տուսիա, Սարտէնեա վէ (Օման-
ը մուրախիսապարը հաղըր օլտուգլա-
րը հալտէ,

— Տէվլէթը (Օմանիյէնին իքինճի
մուրախիսապար Սէհէմէտ Ղէմիլ պէյ,
նամիզաճ օլտուղու հասէպի իլէ միւ-
քեսպէմէյէ կէլէմէմիշ ատիր :

— Կէչէն մէճլիսին մազպաթասը
օգուճուպ թատաիգ օլունուր :

— Սէճիս Պէստրապիա հուտու-
տի իւղէրինէ թէքրար միւզաքէրէյէ
մուպաշիրէթ իտէր :

Պարոն Պրուճօվ շու վէճհ իլէ ի-
ֆատէի մէրամ իտէր : Տուէլը միւթ-
թէֆիգէ մուրախիսապարը հէր նէ
մէրթէպէ խալիսէթ վէ իթթիֆագ
էֆքեարը իլէ կէչէն մէճլիսլէրտէ պու
հուտուտ հիգասը պէնտինի գալէմէ
ալմըչլար իտէ, թամօ էֆքեարը խա-
րիյէ իլէ Տուսիա մուրախիսապարը
տախի պուճու միւթալաա վէ թէճէս

սիւս իտիւպ մէճլիսին հիւսնիւ սուլճ
 վէ իթթիֆապա տէրքեար օրան մէյլա
 նրնը պու եիւզտէն տախի թապտիր
 իլէմիլէր աիր : Ընճապ պու պապտէ
 կէրէք թալիմաթլարընը միւթալաա
 իտիւպ , վէ կէրէք կէչէն մէճիսլէր
 տէ մէյտանա գօտու գլարը վէճճ իլէ
 թէչէքքիւլիւ արազիյէ վէ կէրէք ի
 տարէյի ահալիճէ օլան մահղուրլարը
 տախի թէֆէքքիւր իտէրէք , վէ պաշ
 լըճա պու հուտուտ գաթի մատտէ
 սինին հազգանիյէթ իւզրէ վէ եօ
 լունտա օլմասրնա պիր տէլալէթ օլ
 մապ իւզրէ , կէչէն մէճլիսլէրտէ պէ
 յան օլընան հուտուտ հիզասրնըն
 շու վէճճ իլէ թատիլ վէ թեպիյէ օ
 լունմասրնը իլթիմաա իտէրլէր : Պեսա
 րապիա հուտուտի պունտան պէպլէ
 Իրութ վէ Սարաթիսգա նէհրլէրի
 նին պիրի պիրինէ գարըշորղը եերտէն
 պաշլալպ , վէ Սարաթիսգա նէհրի
 պջունտան պու իսիմաէ օլան պիր
 գարիյէյէ գատար եիւքսէլիպ վէ օն
 տան Եպլուգ նէհրինէ սօղրու տեօ
 նիւպ , վէ պու նէհրի պջունա աշա
 ղը էնիպ , թըրաժան տէրէսինէ վասը
 օլտուղու եերտէն տախի Սալսիգ կէօ

լիւ հիզասընա վէ ճնտան տախի Լ. լու
պիէս կէօլւննիւն Շըմալ Թէրաֆըն
տա գարար վէրուէսի պու եէնի հու
սուտա խաթթ վէ հիզա պէյան օ
լունմասընը մաթլուպ իտերլէր :

Պու Թէքրիֆի մուրախխասըար
միւթալաա վէ Թէճէսսիւս իաիւպ ,
պէյնլէրինտէ իթթիֆագ վագի օլու
րագ , Պէսարապիա հուտուտինէ շու
վէճհ իլէ գարար վէրիւլէր :

Պունտան պէօլէ Պէսարապիա
հուտուտի , Պուրնա Սօլա կէօլւննիւն
պիր Վիլօմէթրօ (1500 արչն) Շարգ
Թէրաֆընտան վէ Վարա տէնիզ գը
յըսընտան պաշայրպ սօղրու Լ. բքիր
ման եօլու հիզասընա վասլ օլարագ
պու եօլուն հիզասընտան Թրաթան
տերէսինէ գատար կիտէճէք , վէ
Պօլկրատըն Ղէնուպ Թէրաֆընտան
կէչիպ , վէ Լալբուգ նէհրի պօլունա
եիւքսէլէրէք Սարաթիսգա գարիյէսի
հիզասընա գատար կէլտիքտէ Տրութ
նէհրի իւզլէրինտէ օլան Վաթամօրի
գարիյէսինէ գարար վէրէճէք տիր :

Տուսիա մուրախխասըարը պունա
մուվաֆագաթ կէօսթէրիւլէր իսէ
տէ , Թալիմաթլարը ապրէսինտէն

խուրուճ իթմէք լազըմ կէրմիշ օլ-
տու զու նասն , աէվէթլէրի թէրա-
ֆընտան թաստիդ օլունմասընը , պու
գասուլէրինէ շարթ պէրան իտէր-
լէր :

Պու եէնի հուտուտուն թէֆէր-
րիւաթը հիզատընը գաթ իթմէք խու-
տուտու էհը հէնատէսէ վէ ճողրաֆիա-
տան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօնա իհա-
լէ գըլնմասընա գարար վէրիլիր :

— Քօնթ () ըլօֆ , պու մագուլէ
վուգուլաթտէ սասըգընամիւրաճաաթ
իտէրէք մէճլիսէ շու թէքլիֆի իտէր :

Ըստիանըն Պէսարապիտտան թէրք
իթտիյի արազիտէ միւթէմէքքին ա-
հալի , հայիզ վէ մալէք օլտուգլարը
քեաֆֆէի հուգուգ վէ իմթիաղէ
սասըգը վէճհիլէ հիսսէտար օլմալէրի ,
վէ իսթէտիքլէրի հալտէ , միւլքլէրի-
նի , կէրէք քէնաիլէրինի իօշնութ ի-
տէճէք սիւրէթտէ պիր բազարըգ իւ-
զէրինէ ագճէլէրի վէրիլէրէք , վէ կէ-
րէք Ուլահ Պուղտան իտարէսի իլէ
պաշգաճա պիր մուգավէլէյէ կիրիշէ-
րէք , թէրք իտիւպ վէ սաթըպ մա-
հալը ախէրէ չէքիլմէյէ սելահիէթլէ-
րի օլմասը :

Մուրախիսարարն բէք չօղու ,
 պու մատտէնին իհթիմալորը բէնաի
 պիմէպիքլէրի վէ թախմին խոէմէտիք-
 լէրի պիք միւ շքիւլաթը օլաճաղը իհ-
 թիրազը իլէ , Տէվէթլէրի թէրաֆըն-
 տան թաստիգ օլունմուգ շարթը իլէ
 պունու գապուլ խոէրլէր :

— Քօնթ Վալէվլքի , պիրինճի
 մատտէտէն օլան , Սւլահ Պուղտանըն
 նիզամաթը տախիլլէ վէ աթիլէսինէ
 միւ թաալիգ պէնաին թէֆէրրիւաթը
 թանղիմինին , գօմիսիօնա իհալէ օլ-
 մագ լաղըմ կէլէճէլինի պէյան խոիւպ
 անճագ մէշվէրէթ տախի իպգայը միւ-
 սալէհէ իչիւն , պու գօմիսիօնուն նէ-
 թիճէլի թագրիրինէ պէքլէմէք լաղըմ
 կէլէ , իլք մագսէտ եանի միւսալէ-
 հէնիլն պիք ան էվիլէլ հիւմնիւ հու-
 սուլինէ սայ խոիլմէսի պիլա մուճիպ
 թէխիք օլունմագ իճապ խոէճէլինտէն ,
 Քօնթ Վալէվլքինին զիւ միւնճէ ,
 պունտան պէօլէ մէմէքէթէլինին
 բօլիթիգայը խապիճիլլէրի , վէ խոա-
 ըէր միւլքիլէլէրինին նէ վէճհիլէ օլա-
 ճաղընըն էասը , ահանամէյէ տէրճ
 օլունուպ , աուէլը մուահիտէնին իլէճ
 ըիւտէ միւմքին մէրթէպէ չապուգ

վագթոտա պու պապտէ պաշգաճա պիր
մուահէտէ տահա թանդիմ իտէճէք-
լէրինին զիբր օլունմասրնր վէ պու թէք-
լիՖ գապուլ օլունտուղու հարտէ ,
ահտնամէյը ումումի տախի բէք ազ
վագթոտա իմզալանապիլիպ , Նըրոբա-
նըն տախի պիլա սապր պէքլէմէքտէն
խէլաս օլաճաղընր տէրմէյան իտէր :

Պու մատտէնին իւզէրինէ խայլը-
ճա միւզաքէրէ վագի օլուպ , պաշլը-
ճա Նըսթրիա վէ Ննկիլթէրրա մու-
րախիսասլարը պունուն իւզէրինէ վա-
ֆիր սէօհպէթ խլէմիչլէրտիր :

Նըսթրիա տէվէթի մուրախիսասը
պու խուսուս իւզէրինէ պիր թատիլ
վէ թէսվիյէ սիւրէթի մէյտանա չըգար
տրգտա վէճլիսճէ գապուլ օլունուր ,
վէ միւճիպինճէ Քօնթ Պուլ , վէ պա-
րոն Պըրգընէ վէ Նալի բաշատան
միւրէքէպ պիր գօմիսսիօն նասպ օլու-
նուպ , մէմէքէթէյն հազգընտա ագտ
օլունաճագ ահտնամէնին էսասընր
միւպէյին պէնտի գալէմէ ալարագ կէ-
լէճէք մէճլիսէ թագտիմ իթմէլէրինէ
գարար վէրիլեր :

Քօնթ Վալէվաքի , միւքեպլէմա
թըն թէեէմմիւնէն պու տէրէճէյէ

գատար վասլ օլտուղունու խապէր
վէրիպ, պու. հարտէ Վրուսիա տէվէ-
թինին տախի մէշվէրէթէ մուրախ-
խաս կէօնտէրմէք իւզրէ տավէթ օ-
լունմագ վագթը կէլախինի, վէ պու
խուսուսուն փէտրվարըն 28 ինտէ
ազա օլունան մէճլիսին գարարնտան
պուլունտուղունտան, Վրուսիա տէվ-
էթինէ շու վէճհիլէ պիր տավէթնու-
մէ կէօնտէրիլմէսինի մաթլուպ իտէր:

“Վէճլիսի մէշվէրէթին միւթու-
րատար իւզրէ, մատամքի 1841 սէ-
նէսի յուլիս 13 թարիսի իլէ Վօնու-
րատա ազտ օլունան ահտնամէյի
իմզա իտէն Վրուսիա տէվէթինին
պու մուգավէլաթը ճէտիտէյէ տա-
խի հիստէտար օլմասը Վարուբա մէ-
սալիհի իճապրնտան պուլունմուշ
տուր, պունա իսթինատէն մէճլի-
սին րէիսի վէ վասէթասը օլան Վօնթ
Վալէվարի մարիֆէթիլէ պու կիւն-
քի մէճլիս մազպաթասընըն պու
պէնտի իխրաճ օլունարագ, Վէրլին
ճանիպինէ կէօնտէրիլպ, Վրուսիա
հիւքիւմէթինէ տախի, մէշվէրէթէ
լազըմ կէլէն մուրախխասլարը կէօն-
տէրմէսի խուսուսու թէպլիզ օլուն-

« մասընա դարար վերիւմիշ տիր :

Սէճլիս պիւ իթթիֆագ պունա մուվաֆագաթ կէօսթերիր :

— Քօնթ Վլարէնտրն , կէրէք Տու սիա տեվէթինին մէլուֆ օլտուղու էֆքեարը խայրիյեսինէ պիր հիւսնիւ շահատէթ իթմէք նիյէթի իլէ , վէ կէրէք քեաֆֆէի տուէլը միւթթէֆիգէ թէրաֆլէրինտէն օլարագ , շու վէճ հիլէ պիր իֆատէ իտէր :

Սէվասթօբօլ բէշկեահընտա պէղլը ճան իտէն սօլասթ վէ զապրթանըն տէֆն օլունաուպլարը մէզարկեահլար , քէզալէք Տուսիանըն մահալը սայիրէսինտէ օլան մէզարլար վէ իւզերլէրինէ վաղ օլունան թաչար վէ էսերլէրին մուէպպէտէն մուհաֆաղա , վէ էօլիւլէրէ լաղըմ կէլէն հիւրմէթ վէ բիւյէթլէ մուամէլէ օլունաճաղընտան էմին իտէմտէ , պունուն թէմինաթըրէամիյէսինի Տուսիա մուրաթիսասլարը աղընտան տախի իշիթտիյիմոտէ , քէնտիմի մէսուտ աոտ իտէճէյիմ :

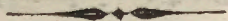
Քօնթ Օրթֆ , մաթպուու մուֆախիսամը օլան իմբէրաթորուն էֆքեարը իալիսէսինի ֆիլլէն պէյան իթմէք իւզրէ քէնտիսինէ պէօլէ պիր

վէսիլէ վէրիւմիշ օլտուզունտան տօլայր մէճլխտէ թէշէքքիւր իտէր : Վէ տուէլը միւթթէֆիգէ մուրախտասու լարընըն պու պապատ տէրքեար օլան միւրատ վէ մաթլուպլէրինին պիլֆիլի իճրասը իչիւն լաղըմ կէլէն հերնէ վը թէտապիրին սէրիան էմր օլունա ճաղընը թէպիլիլ իթախի հալտէ , իմքէրաթորա սահիհէն վէ մուհագգա գէն վէքեալէթ իթմիշ օլաճաղընը տախի պէյան իտէր :

— Թէրաֆէյնին թէպաալէրի ճէնկ վագթընտա պիր պիրլէրինէ եանի պիրինին թէպասսը օ պիրինէ պաղը մուալէնէթ ըզհար իթմիշ օլտուզունտան , պու մագուլէլէրին ճիւմլէ թէրաֆընտան աֆիլը ումնուի իլէ աֆիլ օլունաճագլարընըն ահունամէյէ տախի տէրճ օլմագ լաղըմ կէլէճէյնիլի Բօնթ Վ ալէվքի պէյան իտէր :

Բուսիա մուրախտասլարը պունարույի մուվաֆագաթ կէօսթերմիշ սէտուգլարընտան , տուէլը սայիրէ մուրախտասլարը տախի պու թէքլիֆի գապուլ իտէրլէր :

(Մուրախտասլար պոս մահալէ իմա իպէրլէր) :

ՍԵՔՒԶԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

12 Մարտի 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթեր-
րա, Ռուսիա, Սարտենիա վէ Օսման
ը մաւրախիսապարը հազոր օլտուգլա-
րը հալտե .

— Պունտան էվվէլքի մէճլիսին
մաղպաթաոր օգունուպ գապուլ օ-
լունուր :

Ուլահ վէ Պուղտան մէմլէքէթլէ-
րինին իլէրիտե վազի օլաճագ նիղա-
մաթը միւլքիլէլէրի իչիւն, կէչէն
մէճլիստե թայեին օլունան քօմիսսիօ-
նուն, պու պապտե գալէմէ պմը օլ-
տուգլարը ահտնամէ պէնսլէրինին
խիւլասապընը մէճլիսէ պէյան իտիւպ,
պու պէնսլէրի գրաէթ իթմէզտէն
էվվէլ, միւսիւ Պուրգընէ կէչէն մէճ-
լիստե պու խուսուստա պէյան օլու-
նան էֆրեարը միւլթիլիֆէյի պիլ
պիրի իլէ իմթիլգաճ իթտիրէրէք պաշ-
լըճա իւչ մատտէյէ մունհասար իթ-
միչ օլտուղունու մէճլիսէ թէֆհիմ
իտեր :

Եւանի պիրինճիսի, սօղըատան տէվ
լէթտէն տէվլէթէ միւղաքերէյէ պիր
իլիշիք պրրազմամազ իւղըէ, միւսա.
լէհէյի իպգա իթմէք :

Իքինճիսի, հէնիւղ գարարը վէրիւ
մէյէն մատտէլէրտէ Ուլահ Պուղտան
ահալիսինին միւրաս վէ էֆքեարընը
սահիհէն թահսիլ իթմէք իչիւն հէր
նէ թէտպիր լազըմ կէլիր իսէ պու.
նու մուհազգազ սիւրէթտէ իճրա
իթմէք :

Իւչիւնճիւսիւ, հէմ Ուլահ Պուղ
տանըն թապի օլուղու հիւքիւմէ.
թին, եանի տէվլէթը (Սամանլէնին
հուգուգունա բիայէթ իտիւպ, վէ
հէմ քէֆիլ օլան տէվլէթլէրին հու.
գուգունու կէօլէթմէք վէ պունուն
իչիւն իքի սէնէարը բէամի լազըմ կէլէ.
ճէյի, եանի պիրինճիսի, Ուլահ Պուղ
տանըն նիզամաթը միւլքիյէսինէ էսաս
օլաճազ մէվատը պիր ահանամէ սէ.
նէտինէ րապթ իթմէք, վէ իքինճիսի
պիր գըթա խաթթը Հիւմայուն իլէ
պունլարըն իճրաաթը ֆիիլիյէսինի
թէրթիպ իթմէք :

Պոմիսսիօն պու իւչ էսաս իւղէ.
րինէ մուամէլաթընը պինա իտէրէք :

տերազապ Պուգրէշ ճանիպինէ տէվ
լէթլէր Թերաֆլէրինտէն պիրէր վէ-
քիլ կէօնտերէրէք օրատա օյան տէվ
լէթը ()սմանիյէ գօմիսէրինէ պիրլէշ
մէլէրինէ գարար վէրմիշ տիր :

Եքի մէմլէքէթին տախի բայի-
թախթլարընա, եանի Պուգրէշ վէ
Լյաշ պէլտէլէրինէ, վագրթ ֆէվթ
իթմէյէրէք, պիրէր տիվանը մախուս
մէճլիսի ճէլպ օլունուպ, պու մէճլի-
սէ տախիլ օլաճագ ալալարըն, մութ-
լապա ահալի Թերաֆրնտան ինթի-
խապ օլունարագ, ահալինին վէքիլլէ-
րի օլտուգլարընա տախի էմնիյէթի
սահիհէ իլէ Թէմին գրքնաճագ տըր :

Եւրոբա տէվլէթլէրի Թերաֆլէ-
րինտէն նասպ օլունան գօմիսէրլէր,
պու տիվան մէճլիսլէրինին պէյան իթը
տիքլէրի էֆքեարէ մու վաֆագաթ ի-
տերէք մէմլէքէթէյնին մէրի իլլ իճրա
օլան գավանիյնի միւլքիյէսինի մուայ-
եէնէ իտէճէք տիրլէր, վէ պու մուա-
մէլէ իիթամ պուլտուգտա, լայհա-
լարընը մէշվէրէթին ճէմ օլտուղու
մահալէ եանի Բարիսէ իրսալ իտէ-
ճէք տիրլէր, վէ պունու էսաս իտէ-
րէք տուէլը մուահիտէ պէյնիպտէ

տէվլէթճէ պիր ահանամէ թանգիմ՝ օլունուպ, մէվլէքէթէյնտէ իհտառ օլունան պու գավանիյնի ճէտիտէ, թերաֆը հազրէթը Շահանէտէն սատոր օրան պիր Խաթթը Շէրիֆ իլէ տախի րէամէն իլան օլունաճապ արը :

Մէճլիս պու թէտպիրի գապուլ ի տիւպ, պու պապտէ գալէմէ արլնան ահանամէ պէնտլէրինին մուպեէնէ վէ թէճէսաիւսինի տախի կէլէճէք մէճլիսէ թէվգիֆ իտէր :

— Տէվլէթը Օսմանիյէ, վէ Տուսիա մուրախիսապարը, Վարա տէնիզ գըրլարընա սահիպ օրան պու իքի տէվլէթին, պու տէնիգաէ իսթիմալ իտէճէքլէրի խաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրի հագգընտա տախի թանգիմ իթմիշ օլտուգլարը ահանամէ միւսէվլէտէսինի մէճլիսէ իպրազ վէ քեաֆֆէի մուրախիսապար թերաֆլէրինտէն գու պուլ օլունտուզու հալտէ, մէվքիւր իքի տէվլէթ պէյնինտէ գարարկիր օլաճազընը տախի պէյան իտէրէք, եարլնըզ պիր մատտէ հագգընտա իթթիֆագ հասըլ օլմատըզընը տախի մէճլիսէ թէֆհիմ իտէրլէր, շէօլէ քի,

Տուսիա մուրախիսապարընըն զիւ :

միւնձէ , պու ահոնամէ մու ճիպինձէ
 մեղքիւր իբի տէվլէթին տախի , Գա-
 րա տէնիզին ումուրու զապըթաորնա
 իսթիմալ խտէճէքէրի խաֆիֆ ճէնկ
 կէմիլէրինտէն մաատա , կէրէք սայը-
 սը մալիւմ օլաճագ պիր թագըմ
 նագլիյէ կէմիլէրի , վէ կէրէք լիման
 լարտա իտարէ վէ գարանթինա ու-
 սուլլէրինին իճրասընա մէմուր օլա-
 րագ սայըր պիր թագըմ ուֆարագ
 կէմիլէր թութմոյա տախի սէլահի-
 յէթլէրի օլաճագ իտէ տէ , Օսմանը
 մուրախիասլարը տախի պու մաալտէ
 օլան պիր ահոնամէյի գապուլ իթմէ-
 յէ բուխսաթլարը օլմատըղնը պէյան
 իթմիլէր տիր :

Բուսիա մուրախիասլարը , լիման
 լար տէրունինտէ ումուրու զապը-
 թայէ լալըմ կէլէճէք արգգաթ վէ
 իհթիլաթըն էլզէմիյէթինի թաֆսիլ
 իտիւպ , պու ումուրա իսթիմալ օ-
 լունաճագ սէֆայինին տախի ահանա-
 մէյը մէզպուրէ տէրճ օլունմասընը
 մաթլուպ իտիւպ , ահոնամէտէ պու
 պապտէ սիւքիւթ իթթիխապ օլուն
 տուզու հալտէ , իլէրիւտէ Գարա
 տէնիզ գըլլարընա սահիպ օլան իբի

տէ վէթ պէյնինտէ ահտնամէյէ վէրի-
լէճէք մանատէն նաշի պիր թագրմ'
գիյլ իւ գալ զուհուր իտէպիլէճէյի-
նի տախի պէյան իտէրլէր :

Ինկիլիզ վէ Ֆրանսորզ մուրախ
խասլարը , պու մագուլէ զապթիյէ
կէմիլէրինին կէրէք էօլլիւ վէ կէրէք
ճէսամէթլէրինտէ ճէնկ կէմիլէրինէ
պէնզէր էէրլէրի օլմատըղնտան ,
պունլարըն ահտնամէյէ տէրճ օլուն
մալէրինէ լուզում կէօրիւնմէտիյինի
տախի պէյան իտէրլէր : Մուսիա տէվ
լէթի լիմանլար տէրունինտէ կիւմ
րիւք վէ գարանթինա նիղամաթընըն
մուհաֆազասը իչիւն Մախալ թապիր
օլունան գայրգլարը իսթիմալ իտիւպ ,
պունլար տէնիլէ տախի չըգմայաճագ-
լարընտան , լիման տէրունինտէ օլուն
պու մագուլէ բաթաշլարտան նաշի
մուճիպի գիյլ իւ գալ օլաճագ մա-
նալէր զուհուր իթմէյէճէյինի տախի
մէճլիտէ թէֆհիմ իտէրլէր :

Պու մագուլէ լիմանլար տէրուն
լէրինտէ իսթիմալ օլունաճագ ու-
ֆագ գայրգլարըն , ահտնամէյէ տէրճ
օլունմագ մաթլուպլէրինի Մուսիա
մուրախխասլարը կէրիյէ ալըրլար իտէ

տէ, տէվէթլէրինին թառախքինէ տա-
խի միւհթաճ օլտուղունու պունտ
շարթ պէյան իտէրլէր :

Նազլլէ կէմլէրինտէ թօփ վէ
սիլահ պուրանմայաճաղընը Քօնթ
Վլարէնտըն պաշգաճա իթար ի
տէր :

Քօնթ ()րլօֆ, հէր տէնիլտէ վէ
հէր տէվէթ նազլլէ կէմլէրինտէ
իթիմալ օլունտուղու միսիլ իւ,
Բուսիա տէվէթի տախի Վարա տէ-
նիլտէ պու մագուլէ կէմլէրին իս-
թիմալ օլունաճագլարը իրղմէթ իգ-
թիլգասընտան օլան սիլահը գուլանա-
ճագլար արը տէտիքտէ, Քօնթ Վլու-
րէնտըն պու թաֆսիլաթը գապուլ
իթմէյի թէճվիլ իտէմէտիլինտէն պու
մէսէլէ վագթը ախէրէ թէիսիր օլու-
նուր :

— Մէճլիս, Մարթ ալթըսընտա
ագտ օլունան միւքէալէմէտէ միւզա-
քէրէ օլունան իքինճի պէնտին սու-
րէթը թանգիմինէ մուպաշիրէթ ի-
տէր :

Քօնթ Պուլ. պիր գաշ տէվէթ
մէմալիքինտէն կէչէն ըրմագլար հագ-
գընտա Վ իէննա Քօնկրէսսօսուլնտա

գարարկիր օլան ուսուլ իգ թիզասըն-
 ճա , պիրինճի գայիատ , պու մագուլ
 րմագլարըն նիզամաթը զապիթել-
 րինին իհտասը , վէ իճրասընա լազըմ
 կելէն տըգգաթ , միւճէրրէտ րմագ
 գըրլարընա սահիպ օլան տէվլէթլէրէ
 րաճի օլաճազընը պէյան իտիւպ , պէ-
 շինճի մագլաթատա տախի թաֆսիլ
 օլունսուղու վէճհիլէ , Նւրոբա տէվ-
 լէթլէրի վէքիլէրինտէն միւրէթթէպ
 օլան մուվագգաթ գոմիասիօնա , թու-
 նա նէհրի քէնարընա սահիպ օլան
 տէվլէթլէր իլէ պէրապէր պու նէհ-
 րին քէնարընա սահիպ օլմայան տէվ-
 լէթլէր տախի վէքիլ կէօնտէրէճէք
 օլտուգլարընտան , վէ իլէրիւտէ մյու
 մուվագգաթ գոմիասիօնուն եէրինի
 թուլթաճագ տիկէր տայիմի գոմիասի-
 օն տախի , մէգքիւր պիրինճի վէ մու-
 վագգաթ գոմիասիօնտան պէյան օլու-
 նան էսաս վէ ուսուլ իւզէրինէ հա-
 րէքէթ իթմէյէ մէճպուր օլտուղուն
 տան , վէլ հասըլ Վիէննա Գօնկրէս
 սօսունուն թանզիմ իթտիյի սէնէտին
 ահքեամ վէ մանասընտան այրըմա-
 մագ իչիւն , պու իքի գոմիասիօնուն
 մուամէլաթը տախի թունանըն ալթ

Թէրաֆրնտան վէ աղբըրարնտան
պաշգա մահալէ թէճալուղ իթմէ-
մէսի լաղըմ կէլէճէյինի մէճլխսէ պէ-
յան իտէր :

Քոնթ Վալէվլքի , տուէլը մուա-
հիտէտէն քեաֆֆէսինին , էսասը մու-
քեալէմէ տէյի գասպու լ իթմիշ օլ-
տուգլարը մաստտէլէրի զիքը իտիւպ
պունլարտա , թուռնանըն վէ աղբըրա-
րընըն սերպէսթիլէթի սիւրէթը գա-
վիլէտէ թէմին գըլընաճադ տէյի եա-
զըլը օլտուղուռտան , պուռնտան , պիւ-
թիւն պու նէհրին պաշտան պաշա
սերպէսթիլէթի աղնաշըրաճադ օլտու-
ղուռու պէյան իտէր :

Քոնթ Վլարէնտըն , պու պէջլէ
աղնաշըլմասա , Վլսթրիա տէվլէթի
պիր թէրաֆտան թուռնանըն եօգա-
րըրնա սահիպի միւսթագիլ օլուպ ,
տիկէր թէրաֆտան թուռնանըն աշա-
ղը թէրաֆը սէյը իւ սէֆայինինէ
տախի հիսսէտար օլաճաղընտան պուռն-
տան Վլսթրիա տէվլէթինէ մախսուս
վէ միւսթագիլ էջլէ պիր իմթիազ
լար չըգապիլիւր քի , մէճլխսին գա-
պուլ իտէմէյէճէյի աշիքեար օլտու-
ղուռու պէյան իտէր :

Աւսթրիա մուրախիսաւարը պու-
 նա շու վէճհ իլէ ճէվապ վերիւրէր :
 Թիճարէթ մատտէսինտէ տէվլէթի-
 միզին ճահո , իգտամ , վէ մէլանը ,
 պիւթիւն Աւսթրիա մէմալքիինին
 հէր մահալինտէ Թիճարէթին թէք-
 միլէն սէրպէսթիլէթինի իհոաս վէ
 թէվսի իթմէք միւրատընա տէլալէթ
 իտէճէք սիւրէթտէ տիր . վէ պու
 պապտէ տէրտէսթը իճրա օլան իս-
 լահաթըն պիրիսի տախի , Թապիլյաթը
 մատլահաթաէն Թունա նէհրինին
 սէրպէսթիլէթը քեամիլէսի տիր : Շու
 գատար քի Աւսթրիա տէվլէթի , պու
 իուսուստա ագտէմճէ ագտ օլան
 մուշ օլան պաղը մուգավէլաթ վէ
 հուգուգու մուգարրէրէ հիւքմիւ
 ալթընտա պուլընտուղընտան ,
 պունլարտան տախի սարժը նազար
 իթմէմէյէ մէճպուրիլէթ քէսպ իթ-
 միշ տիր : Իմոսի Աւսթրիա տէվլէթի-
 նին նիլէթի , սուլհ մուգատտէմաթը
 նա էսաս պէյան օլընտան մէվատըն
 մանա վէ մէվհուճոննա մութապրպ
 իտէ տէ , պունուն իլէ պերսպէր ,
 մէգքիւր գօմիսսիօնլարըն հիւքմիւ-
 նիւն Թունանըն եօգարրընա գատար

ճարի օլաճաղընը տախի գապուլ իտէ-
մէյէճէյի աշխեար տըր :

Քրանսըզըն պաշ մուրախխասը
պունա շու վէճ՛ն իլէ ճէվապ վէրիր :
Վ ագաա պու իքի գարարըն էսասը
տախի գապուլ օլունմուշ իսէ տէ ,
իքիսինին պաշգա պաշգա մագսէտի
օլտուղու տախի ինքեար օլունամազ :
Շէջլէ քի պիր թէրաֆտան պիւ-
թիւն թունա իւզէրինտէ սէֆայինին
սէրպէսթճէ իշլէմէսինին , Վ իէննա
Վօնկրէսսօսունտա պէյան օլունան
էսաս իւզէրինէ եիւրիւթիւլմէսի վէ
պիր թէրաֆտան տախի թունանըն
աշաղըսընտա վէ աղըզարընտա սէ-
ֆայինին պու սէրպէսթիյէթինէ սէք-
թէ վէրէն էնկէլ վէ մումանաաթըն
տէֆ իւ իզալէսի մէճլիսին վաճիպէյի
ղիմմէթինտէն օլաճաղը տէրքեար օլ-
տուղունտան , նասպ օլունաճագ գօ-
միսսիօնլարըն մէմուրիյէթի տախի
պու սօն մատտէնին նիզամաթը իւ-
զէրինէ սարֆը էֆքեար իթմէք օլա-
ճագ տըր :

Պու ճիւմլէ իլէ մուգատտէմաթը
սուլհա էսաս օլան մատտէլէրտէ պէ-
յան օլունտուղու վէճ՛ն իլէ , թու-

նա նէ հրինն վէ աղըղարնն սէր
 սէսթիէթինն գալիէն թէմն գը
 րնմանն քեաֆֆէի տուէլը մուա
 հրտէ թալիպ օրտու գարնան, պու
 ումուրու պիւթիւն թունա նէհրի
 հագգընտա տախի միւսիր իթմէք
 իւզրէ զսղմ կէլէն թէտապիթին իճ
 լսոյ մուէլը մուահրտէնին պու մագ
 սէտինի թէմամի իլէ հասըլ իթմէք
 տէմէք զլաճաղրնտան, պունուն իւ
 ղէրինէ տախի սէճիտտէ պիր իթթի
 ֆաղ հասըլ իթմէք էհէմ վէ էրլէմ
 տիր :

Ընճագ թունա քրքրարնա սու
 հիպ օղան տէվէթլէրին ահվալը մախ
 սուսէսի եինէ պաչգաճա րույէթ օ
 լանուպ, պունուն տախի Վիէննա
 Վոնկրէսսօտունտա պէյան օլունան
 ուսուլ իւզրէ րույէթ վէ թէսվիլէ
 օլմասրնա պիր շէյ տէնիլէճէք եօզ
 տուր :

Պայատ զիքր օլունան թաֆսի
 լաթտէն սօղրա, պէշինճի մազպա
 թայա տէրճ օլունան պէնոյլերին սիւ
 րէթը թանգիմիլէսինէ հէր նէ թա
 նիլ վէ թէտլիլէ իլավէ իտէճէքլէր
 իտէ, կէլէճէք մէճլիլէրին պիրինտէ

պէյան իթմէլերի Աւսթրիա մուրախ
խաւարրնա թէֆհիմ օլունուր :

(Մուրախաւար պոստ-Տահալէ իմա իպերուր :)

ՏՕՅ-ՌԻԶՈՒՆՃՈՒ ՄԷՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

14 Մարտի 1856 :

Աւսթրիա Ֆրանսա, Ինկիլթեր-
րա, Րուսիա, Սարտէնէա, վէ Օս-
մանը մուրախաւարը հազըր օլ-
տուգլարը հալտէ,

— Կէչէն մէճլիսին մազպաթաար
օգունուպ գապուլ օլունուր :

— Մարթըն օնունտա վագի օլան
մէճլիստէ, Ֆում էլի թէրաֆրնտա,
(Օսմանը իլէ Րուսիա (Պարապիա)
հուսաթափնին մէճլիսձէ գարաքլաշան
գերհատ հիզասընը, Րուսիա տէվլէ-
թինին գապուլ իթմիշ օլտուղունու-
րուսիա մուրախաւարը մէճլիս
խապէք յէրիբլէր :

— Ուլահ Պուղտան մէպպիհինէ
միւթաալիգ օլարագ ահտնամէյէ
տէրձ օլունաձագ պէնտլէրին միւղա-

քերէսինէ թէքրար մուպաշէրէթ
 իթմէք լազըմ կէլախինտէն , պու
 պէնալէրի մախսուսճա պիր գօմիսսի-
 օն թէլիֆ իտիւպ , միւսիւ Պուրպը-
 նէ տախի պու գօմիսսիօնուն մու-
 հարբիթի օլտուղունտան , մէգբիւր
 պէնալէրի մէճլիսէ գրաաթ իթմիշ
 իտի :

Պու թէլիֆին հէր Ֆլգրալարը
 իւզէրինէ , քեաֆֆէի մուրախիսս-
 լար իլէ պիրլիքտէ միւզաքէրէ օլուն-
 տուգտան , վէ իքի մահալի թատիլ
 վէ թէսվիյէ գըլնիտըգտան սօզրա ,
 շու թէլիֆ իւզրէ մէճլիսճէ գա-
 պուլ օլունմուշտուր :¹

« Պունտան պէօլէ Ուլահ վէ
 » Պուղտան մէմէքէթէյնի հագգըն-
 » տ.ս պիր հիմայէթը մախսուսէ ճարի
 » օլմայաճագ տըր , քէզալիք մէմէքէ-
 » թէյնին ումուրու տախիլիյէսինէ
 » միւտախէլէ իթմէք իւզրէ , նէ պիր
 » քէֆալէթը միւսթագիլէ վէ նէ տա-
 » խի հուգուգու մախսուսէ , քիմսէ-
 » տէ օլմայաճագ տըր : իքի մէմէքէթ
 » տախի , տէվլէթը Ալիէնին մաթ-

¹ Ահմեմէնին 22, 23, 24, 25, 26, վէ 27
 րնճի մատտէրիթի նազար պոյրուլ :

Դ ԿՆԻՅԵԹԻ ՎԷ ԿԵՐՈՐՔԱ ՍԵՎԼԵԹԼԷ
 Դ ՐԻՆԻՆ ՔԵՖՊԱԼԵԹԻ ԱԼԹՐՆՍՏԱ ՕՂԱ
 Դ ՐԱԳ , ԷՕԹԵՍԷՆ ԱԵՐԻԸ ՄԱՂԵՔ ՕԼ
 Դ ՍՈՒԳԼԱՐԸ ԽՈԹԻՊԱԳՈԹ ՎԷ ՄՈՒԱ
 Դ ՖԻՅԱԹ ՔԵՆՍԻԼԵՐԻՆԷ ԱՊԱԳԻ ԳԱՂԱ
 Դ ՃԱԳ ԽՐՐ :

Դ ԿՂԱՆ ՍԷՐԻ ԻԸԼ ԻՃՐԱ ՕՂԱՆ ՆԻ
 Դ ՂԱՄՆԱՍԷ ՎԷ ԳԱՆՈՒՆՆԱՍԷԼԵՐԻ ԲՈՒ
 Դ ԵԹ ՕՐՈՍԸ ԿՈՒ ՀԱՂԵ ԽՈՒՍԻ ,
 Դ ՍԷՍԼԵՔԵԹԵՅԻՆ ԽՈՒՐԵՅԻ ՍԻԸԼԵԼԵ
 Դ ՎԷ ՍԻԼԵԼԵՐԻ , ՎԷ ՍԷԳՆԵԱ , ԳԱ
 Դ ՆՈՒՆ , ԹԻՃԱՐԵԹ ՎԷ ՍԵՅՐԸ ՍԵՖՊԻՆ
 Դ ՄԱՍՍԵԼԵՐԻՆՍԵ ԽՈՒՍԻ ՍԵՐԱԿԵՍԹԻԵ
 Դ ԹՐ ՔԵՍԻԼԵԼԵՐԻ ԱՊԱՅՐ ԿՂԻ ԹԵՐԱ
 Դ ՖՐՆՍԱՆ ՔԵՆՍԻԼԵՐԻՆԷ ԹԵՔՐԱՐԷՆ
 Դ ԹԷԷՍԻՆ ԳՐԵՆՍՃԱԳ ԽՐՐ :

Դ ՊՈՒ ԲՈՒԵԹՐ ԳԱՎԱՆԻՅՆ ՄԱՍ
 Դ ՍԵՍԻ ՀԱԳԳՐՆՍՏԱ ՍՈՒԷՂԸ ՄՈՒԱԳԳԱ
 Դ ՄԱՅՐ ՄՈՒԱՏԻՍԵ ԱԵՅՆԻՆՍԵ ԱԿԻՐ ԻԹ
 Դ ԹԻՖՊԱԳՐ ՔԵՍԻԼԵ ՀԱՍՐԸ ՕՂՄԱԳ
 Դ ԻԸԳՐԵ , ՍՈՒԷՂԸ ՍԻԸ շԱՐԱԿԵՅԻԸ ՍԻԸ
 Դ ՎԵՐԵՃԵՅԻ ԹԵՐԹԻԱՅ ԻԸԳՐԵ ԻԼԵՐԻԸ
 Դ ՍԵ ԱԿԻՐԱ ԹԵՍԻՐ , ՊՈՒՔՐԵՇ ՃԱՆԻ
 Դ ԱԻՆԷ ԱԿԻՐ ԳՕՄԻՍՍԻՕՆ ԻՐՍԱԸ ՕՐՈՒ
 Դ ՆՈՒԱՅ , ՍԵՎԼԵԹՐ ԿՂԵԵ ԳՕՄԻՍԵՐԻ Ի
 Դ ԼԵ ՕՐԱՍՏԱ ԱԿԻՐԵՇԷՃԵՔ ՍԻՐ :

Դ ՊՈՒ ԳՕՄԻՍՍԻՕՆՈՒՆ ՍԷՄՈՒՐԻԵՆ

Դ թի , մէմէքէթէնին ահվալը հազը
 Դ րէսինի թահգիգ վէ թէճէսսիւս
 Դ իթտիքտէն սողրա , նիզամաթը աւ
 Դ թիյէլէրինին էստարնը պէյան իթ
 Դ մէք օլաճապ տրր :

Դ Օլաթը հազրէթը Հահանէ , պու
 Դ իքի մէմէքէթին հէր սրնըֆ ահա
 Դ լիսինին մէնֆատթընը զայէթ հա
 Դ գիգէթը հալ վէ սահիհ սիւրէթտէ ,
 Դ արզ իւ պէյան իթմէյէ յիւգթէտիր
 Դ օլաճապ հիյէթթմէ , մէմէքէթէնին
 Դ հէր պիրինտէ , պիլա թէիիր պիրէր
 Դ տիվանը մախսուս թէշքիլ իտէճէք
 Դ տիր : Պու տիվանլար մէմէքէթէյ
 Դ նին նիզամաթը գաթիյէսի հագգըն
 Դ տա , ահալինին արզու վէ մաթլուպ
 Դ լէրինի իֆաաէյէ մէմուր օլաճապ
 Դ լար տրի :

Դ Վէ զիքր օլունան գօմիսսիօնուն
 Դ պու տիվանլէր իլէ օլաճապ միւնա
 Դ սէպաթը , Ռարիս մէշվէրէթի թէ
 Դ րաֆընտան թանղիմ գըլնաճապ
 Դ թալիմաթաէ պէյան վէ սյան օլա
 Դ ճապ տրր :

Դ Օլէքր օլունան տիվանլարըն
 Դ պէյան իտէճէքլէրի էֆքեար , գօ
 Դ միսսիօն թէրաֆընտան միւթալա

" Կըլընարագ պամեն հու գզմիսսիօն
 " տախի քենաինէ մախսուս օլան տրգ
 " գաթ վէ միւթալաալէրին նէթիճէ
 " սինի , մէքքեղը մէճլիսի միւքեա
 " լէմէ օլան Բարիսէ արղ իաէճէք
 " տիր : Վէ Ռւահ Պուզամենն , թա
 " պի օլուուղու աէվլէթ (Եանի աէյի
 " լէթը (Սամնիյէ) իլէ պու պապ
 " աէ մուախսարէն հօսը օլաճագ
 " պիրլլիսի : Բաքիսաէ տղէլը մուա
 " հիաէ ճանիպինաէն թանղիմ Կըլը
 " նաճագ մուգաթլէլլը մախսաթսէ իլէ
 " թէէքիտ վէ թէէյեթիտ օլաճագ , վէ
 " իչ պու էյալէթլէրին , պուպաան
 " պէօլէ սուէլը մուահիտէնին քե
 " Ֆայլէթը միւշթէրէքէսի թահթընա
 " գօնուլմուշ օլան նիգամաթընը , վէքր
 " օլունան մուգավլէլէ ահքեամընա
 " մութպարգ սասը օլաճագ պիր Կը
 " թա խաթթը Հիւմայուէն , գաթիէն
 " թէէսիս իլէյէճէք տիր :

" Պու Ռւահ Պուզամեն պէյլիքլէ
 " ըինաէ , Եմնիլէթը աախիլլիլէ վէ հը
 " պու ալիլէնին մուհաֆաղասը դօմըն
 " աա , պիր գուվլէի ագքէրիէյի մի
 " լիլէ թէրթիսի գարարկիր զբուշ
 " սուր : Պուննայն մաաաէ Եճնէպի

„ տէն կէլէ պիլէ ճէք թէ ճավու զու-
 „ զուն տէ ֆի իչիւն , տէ վէթը Ալլիէ
 „ իլէ պիլ իթ թիֆագ մէ մլէքէ թէյնին
 „ ատէ թտէն խարըճ օլարագ իթ թի-
 „ խազ իտէ ճէքլէրի մուհաֆագա
 „ մուամէլաթընա հիչ պիր թէրաֆ-
 „ տան մումանաաթ վէ թէարրիւզ օ-
 „ լուն մայաճագ տրր :

„ Մէ մլէքէ թէյնտէ տախիլէն պիր
 „ րահաթ սրզըք զուհուր իտէ ճէք օլ-
 „ տուզու հալտէ , է մնիլէթ վէ րա-
 „ պլթէյի մէ մլէքէ թիւն մուհաֆագասը
 „ թէէյէ իտինէ լազըմ օլան էսպապ վէ
 „ թէտապիրի , տէ վէթը Ալլիէ ,
 „ տուէլը սայիրէի միւթէտհիտէ իլէ
 „ պիլ միւզաքէրէ իճրա իլէյէ ճէք
 „ տիր : Իչ պու տէ վէթլէր իլէ էվլէլ
 „ պէ էվլէլ պիր գարար հասըլ օլմագ-
 „ սրզըն , աքէր իլէ մէ մլէքէ թէյնէ
 „ տուխուլ իթ մէյէ միւրաճաաթ օ-
 „ լուն մայաճագ տրր :

Պու սիւրէթէ թէքմիլէն վէ գա-
 թիէն մուվաֆագաթ կէ օսթէրմէյէ ,
 թալիմաթընըն միւսատէ իթ մէտիյինի
 տէ վէթը Ալլիէ պաշ մուրախիասը
 Ալլի բաշա պէյան իտիւպ , թէլէղ-
 րաֆ իլէ տէ վէթի թէրաֆընտան իւ-

Թիզան իտերէք, Թաստիգ պույրու-
տուղու հալտէ, Թէքովիլէն գապու-
լիտէճէյինի մէճլիսէ ԹէՖհիմ իտեր :

— Արբ պէյլի հագգընտա տա-
խի ահտնամէյէ պաղը մատտէլէր տէրճ
օլունարագ, միւմքին օլտուղու հալ-
տէ պու մէմլէքէթին ահվալի տախի
պիր հիւսնիւ Թէտպիր Թահթընտա
պուլունմասը իլթիգամ օլունտու-
ղունտան, պու պապտէ Թանդիմ օ-
լունհաճագ պէնտլէրի տախի պէր վէճ-
հը պալա մէճլիստէ միւթալաա օլու-
նան Աւլահ Պուղտան պէնտլէրինի
Թանդիմ իտէն գօմիսիօն ազալարընըն
ԹէլիՖ իլլէմէլէրի իլթիմաս օլու-
նուր :

— Ֆրանսըզ պաշ մուրախիասը,
տէվէթը ()ամանիլէնին Նւրոբա իթ-
թիհատը տայրէսինէ տուխուլ իթ-
տիլինի Թաստիգ վէ Թէէյեիտ իթ-
մէք իւզըէ ահտնամէյէ պիր պէնտը
մախսուս տէրճ օլունմասընըն էրդէ-
միլէթինի պէյան իտերէք, պու պապ-
տէ Թանդիմ օլունան պիր պէնտ միւ-
սէվիլէտէսինի գրասթ իտեր :

Տէվէթը Ալլիէ մուրախիասը
Ալի բաշա, պու պապտէ մուգատու

տէմա Վիէննա մէջլէրէթինտէ պէ-
յան իթտիյի սիւրէթէ միւրաճաաթ
իթմէք ճայիզ օլտուզունու տէր խաշ
թըր իտէրէք, պէնտը մէղքիւրիւ
գրաաթ իտէր :

Քօնթ Վալէվաքինին Թէքլիֆի
իւղլէ, Վալի բաշատան, վէ Վասթ
րիա, Ֆրանսա, Ինկիլթերրա, Բու-
սիա, վէ Սարտէնեա տէվէթլէրինին
լիքինճի մուրախաալարլնտան միւ-
րէթթէպ պիր գօմիսսիօն Թէշքիլ օ-
լունուպ, պու գօմիսսիօն սէրիան
պիրլէշէրէք ահանամէնին քեաֆֆէյի
պէնտլէրինին Թանգիմինին պունլարա
իհալէ օլունմասընա մէճլիսճէ գա-
րար վէրիլը. շու գատար թի մէզ
քիւր ահանամէյէ պէնա օլմագ իւզ
րէ իշ պու մողպաթալարա տէրճ օ-
լունմուշ օլան գարարլարտան տախի
սարֆը նազար օլունմայաճագ ալը :
Քէ գալլըք տէվէթը Վլիյէնին, իթ-
թիհատը Էլրոբա տայրէսինէ տու-
խուլի իջիւն, կէրէք Վալի բաշա վէ
կէրէք Քօնթ Վալէվաքինին մէճլիսէ
Թէքլիֆ իթտիքլէրի սիւրէթլէր տա-
խի պու գօմիսսիօնա իհալէ օլունուր :
— Քօնթ Վալէվաքի, մէճլիսին

րէիսի օլաուզու հասէպի իլէ մու-
 քատատեմա մէճիս թէրաֆընտան ՚ը-
 րուսիա տէվլէթինէ արզ իթալի .քէյ-
 ֆիլէթին ճէվապը կէլվիշ օլաուզու-
 նու , վէ ՚ըրուսիա տէվլէթի մէճիւ-
 սին տավլէթինի գապուլ իտիւպ , րէ-
 իսի մէճիսի վիւքէլա վէ իտարիճիլէ
 նաղըրը պարոն Մէնթայֆըլը , վէ ՚ա-
 րիստէ ֆէվզ էլ տտէ օրթա էլըի օ-
 լան ՚Բոնթ Հաճֆէլի , ՚արիս մէշ
 վէրէթինէ մուրախիաս թայէին իթ-
 միշ օլաուզունու մէճիսէ թէֆհիմ
 իտէր :

(Գու մահալէ մարախիսապը ՚միս իրէրէր :)

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՄԷՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

=====

18 Մարտի . 1856

Լէվմը մէգպուրտէ իքի տէֆա
 մէճիս օլաուզունտան , պիրինճիսի-
 նին մազպաթասը պու տուր :

Լւսթրիա , Ֆրանսա , Ինկիլթէր-
 րա , ՚ուսիա , Սարտէնէա , վէ Օս-
 մանը տէվլէթիլէրի հաղըր օլաուզլա-
 րը հալտէ :

— Ի վիճելքի մէջ ճիսին մազպաթաւ սը օգուճուպ թաստիգ օլունուր :

— Օսմանը վէ Տուսիա մուրախ խապարը , գարա տէնիղին ումուրու զապթիյէսի , վէ սէվաճիլէրինին մուհաֆազասը իչիւն պու տէնիղին գը յըլարընա սահիպ օլան տէվլէթլէրին , եանի քէնաիլէրինին . գարա տէնիգ տէ իսթիմալ իտէճէրլէրի խաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրինին գաչ գըթա վէ նէ էօչիւտէ օլաճապըլընա տայիր պէյն լէրինատէ ապա վէ թանղիմ իթմիշ օլ տուգըլարը ահանամէնին սիւրէթինի մէջիսէ իպրազ իտէրլէր :

Սէճիս պու ահանամէնին հէր պիր լաֆիլընը միւթալաա իթտիքտէն սօղրա , մանասընը սուլճ մուգատտէ մաթընտա պէյան օլունան մէվասը էստսիյէյէ մութասպրգ պուլբուգըլըրնտան , պունուէն պիր սիւրէթինին , տէվլէթը Նլիյէ վէ Տուսիա մուրախ խապարը թէրաֆընտան իմզալը օլ տուղու հալտէ , ահանամէյը ումուր միյէ բապթ օլունմասընա գարսըր վէրիը :

— Ահանամէյը ումուրմինին թանղիլինէ մէմուր օլան գօմիսսիօն տա

խի, մուհարրիրէրի սյուլունան միւ-
սիւ Պուրպընէ վասէթասը իլէ, մու-
ամէլաթը վազասպէրինի մէճլիսէ շու-
վէճՏ իլէ պէյան իսէր:

Գօմիսսիօնու մէզպուր, իւք էվ
վէլ ահանամէյը մէզբիւրէ սէրճ օ-
լունաճագ մատտէլէրին նէ սըրատա
գալէմէ ալընաճաղը իւզէրինէ միւ-
զաքէրէ իոիւպ, շու վէճՏ իլէ գա-
րոր վէրմիշ տիր:

Իպթիտա, իպգայը միւսալէհէ —
զապթ օլունան մէմլէքէթլէրին կէրի-
յէ վէրիլմէսի: — Ղէնկ եէսիրէրի-
նին թէպոիլ: — Գապահաթլըլարըն
աֆվը: — Տէվէթը (Օսմանյէնին տայ-
րէյի իթթիհատը Լըրոբայա տու-
խուլի: — Իրիսթիյանլարըն ահվալի:
— 1841 ահտնամէսինին մուայէէնէսի:
— Գարա տէնիզին պիթէրաֆլըղը:
— Թունանըն սէրպէսթիյէթի — (Օս-
մանյըյա Լըրոբա թէրաֆընտան միւ-
ճէտտէտէն հուտուտ գաթ օլունմա-
սը: — Ուլահ Պուղտուն մէմլէքէթլէ-
րինին ահվալի: — Սըրպ պէյլիինին
ահվալի: — Վէ Լնատօլու հուտու-
տինին մուայէէնէսի իչլեն պիր միւխ-
թէլիթ գօմիսսիօն նասպը: Պարան

Պարզքննէ ահանամէյե տերճ օլունան
 պու մատտէլէրի գրատթ իթմէզտէն
 Էվլէլ, ահանամէյե մուգատտէմէ օ
 լաճագ ֆըգրայը շու վէճճ իլէ վէճ
 լիսէ գրատթ իտէր¹ :

» Օլաթը հաղթեթը Շահանէ իլէ,
 » հաշմէթլիւ Տրտնտա իմքերաթորու
 » վէ հաշմէթլիւ Ինկիլթերրա գրալի
 » չասը վէ փատիշահը վէ հաշմէթլիւ
 » պիւթիւն Մուսիալարըն իմքերաթու
 » ըու վէ հաշմէթլիւ Սարտենեա գը
 » ըալը վէ փատիշահը հաղրաթը,
 » ճէնկ աֆէթիսի պեր թէրաֆ իթ
 » մէք, վէ հաշմէթլիւ Ալգթրիա իմ
 » բերաթորու իլէ պիլ իսթիշարէ,
 » իլք սկպէպ օլան մախլաւթիլէթլէ
 » ըին թէքրարէն զուհուրինի մէն իթ
 » մէք սրղուսինտէ օլարագ, տէվլէ
 » թը Ալլիէնին իսթիպլալիլէթի իլէ
 » մէ մալլըրինին թէմամիլէթիսի, թէյ
 » սիլլի վէ պիլ մուգապէլէ պիր քէ
 » ֆալէթլէ թէէմին իթմէք պապընտա
 » իթթիֆագ իթմիշ օլտուգլարընասան
 » միւշարալէյհիւմ հաղրաթը պու իքի
 » մագսէտին տախի հուսուլինէ տէ

¹ Ահանամէնին մուգատտէմէսինէ, վէ, 1, 2,
 3, վէ 4 իւնճիւ մատտէլէրինէ նաղար պալլուլա :

7 լալէթ իտէճէք մէվառս վէ մուգաւ
 7 վէլաթը քարտըլաշարմըլ օլարադ ,
 7 հաշմէթլիւ Տրուսիա քրալընը աաւ
 7 խի սյու միւսալէհէյը ումոււմիյէ
 7 մուամէլաթընա հիսսէտար օլմագ
 7 իւզըէ աավէթ իսիւց , պոււնուն
 7 իչիւն միւշարալէյհիւմ հազըւթը
 7 մուրասիսասլար թայեին իթմիշէր
 7 տիր , եանի :

7 Վարոն Վուրթընէ պատէհու աթի
 իւզըլըր պէնալէրի քրաէթ իտէր :

7 Վու կիւնտէն սօղըա , պիւ թէ
 7 րաֆտան զաթը հազըէթը Փատիշաւ
 7 հի , վէ հաշմէթլիւ Պրանսա իմբէ
 7 րաթորու , վէ հաշմէթլիւ Ղրան
 7 Պրիթանիա վէ Նրլանտա քրալէշար
 7 վէ Փատիշահը , վէ հաշմէթլիւ Վար
 7 տէնեա քըրալը վէ Փատիշահը հազ
 7 րաթը , վէ տիկէր թէրաֆտան աաւ
 7 խի հաշմէթլիւ պիւթիւն Տուսիաւ
 7 լար իմբէրաթորու հազըէթլէրի
 7 պէյնիտէ , վէ կերէք եերլէրինէ կէ
 7 վէճէք խալէֆ վէ վարիսլէրի , վէ մէ
 7 մալը վէ թէպապլէրի արալէրինտէ
 7 մուէպպէտէն սուլհ վէ միւսաֆաթ
 7 վադի օլաճագ տըր :

Դիւքիմտարանը միւշարալէյ
 Դհիւմ հազրաթը պէյնինտէ, թէէմ
 Դմիւնէն իստէի սուլհ օլունմուշ օլ
 Դտուղունտան, էսնայր մուհարէպէ
 Դտէ օրտուլարըն զապթ վէ եախօտ
 Դիգամէթ իթմիշ օլտուգլարը արա
 Դղելի, իբի թէրաֆ ապէրի տախի
 Դպիւ մուգապէլէ պօշաթաճապ արը :

ԴԼրաղի մէզպուրէնին նէ սու
 Դրէթլէ պօշաթըլաճաղընըն իճրասը
 Դիչիւն նիգամաթը մախտուսէ եաբը
 Դլարապ, միւմբին օլտուղու տէրէճէ
 Դշաբուգլըգլա իճրա օլունաճապ
 Դարը :

ԴՀաշմէթլիւ պիւթիւն Մուսիա
 Դլար իմբէրաթորու, Մարա շէհրի
 Դվէ գալէսինի, վէ կէրէք Մուսիա
 Դապէրի եէաինտէ պուլունան սայրը
 Դարաղի մէմալիբի տէվլէթը Լլիլէ
 Դյի, ճանիպի Սալթանաթը սէնլէյէ
 Դկէրի վէրմէյի թահիւտ իտէր :

ԴՕաթը հապէթը Փատիշահի,
 Դվէ հաշմէթլիւ Ռրանսա իմբէրա
 Դթորու վէ հաշմէթլիւ Ղրան Պըր
 Դթանեա վէ Իրլանտա գրալիչասը վէ
 ԴՓատիշահը, վէ հաշմէթլիւ Սար
 Դտէնեա Փատիշահը, Սէվասթօրու,

Դ՛՛՛ Պալաղլալա , Վ՛՛՛ Գամըշ , Վ՛՛՛
 Դ՛՛՛ կէօպէՎէ , Վ՛՛՛ կէրշ , Վ՛՛՛ Լէնի գա-
 Դ՛՛՛ լէ , Վ՛՛՛ Գըլ պուրուն շէհր Վ՛՛՛ լի
 Դ՛՛՛ մանլէրինի , Վ՛՛՛ կէրէք ասաքիրի
 Դ՛՛՛ միւթթէֆիգէ Թասարբուֆունտա
 Դ՛՛՛ պուլունան արաղիյի սայիրէյի , հաշ
 Դ՛՛՛ մէթլիւ Տուսիալար իմքէրաթարու
 Դ՛՛՛ հաղբէթլէրինէ կէրի Վէրմէյի Թա-
 Դ՛՛՛ հիւա իտէրլէր :

Ի օրո Վալիի , պալաաէ մէգքիւր
 իքի մատաէ եան եանա օլուղուն
 տան , ճէնկաէ պուլունան աէվլէթ-
 լէր իլէ Տուսիա աէվլէթի , պիրիպի-
 րինտէն զապթ իթաիքլէրի մէմլէքէթ-
 լէրի պիրպիրի իլէ թէպաիլ իաէյօր-
 ւար կիպի ալնաշըլապիլեր . հալ պու-
 քի մուգատաէմաթը սուլտա , Տու-
 սիա տէվլէթի , տուէլը միւթթէֆի-
 գէ աքէրի Թասարբուֆունտա պու-
 լունան մէմալք Վէ արաղիսինին կէրի
 Վէրիմէսինէ պէտէլ օլմագ իւզրէ ,
 Պէսարապիա թիւրաֆընտան թասհի-
 հի հուտուտ եախօտ եէնիտէն պիր
 հուտուտ գաթ իթմէյէ բալը օլուր ,
 աէնմիշ տիր :

Տուսիանըն իքինճի մուրախաաար ,
 շու Վէճհ իլէ ճէվապ Վէրիր : Պու

խուսուս ճէնկտէ օլան տէվլէթլէրին
պիրպիրինին մէմալիքինտէ ապէրլէրի
պուլունան արազիլէրի թէքրար էսկի
սահիպլէրինէ կէրի վէրմէք տէմէք օ-
լուպ, եէնիտէն պիր արազի վէ մէ-
մալիք թէրք իթմէք տէմէք տէյիլտիր :

Վէ մուգատտէմաթը սուլհուա
պէյան օլունտուղու վէճհ իլէ Լըրու
բա թէրաֆընտա թասհիհի հուտուտ
մատտէսինէ կէլինտիլի հալտէ, պու
արազի վէ մէմալիք թէրք իթմէք
մատտէսի իւզէրինէ օ վագըթ սէօհ-
պէթ աչըլաճագ տըր :

— Լհոնամէ գօմիսսիօնուհուն մու-
հարրիլի, աթի իւզգիբը պէնտլէրի
տալսի մէճիսէ գրատէթ իտէր¹ :

“ Հաշմէթլիւ պիւթիւն Տուսիա
” լար իմբէրաթսու, վէ հաշմէթլիւ
” Դրանտա իմբէրաթսու, վէ հաշ-
” մէթիւ Ինկիլթէրրա գրալիչասը վէ
” հաշմէթլիւ Սարտէնիա գըրալը, վէ
” զաթը հազրէթը Փատիշահի, իշ
” պու ահանամէնին թաստիգ գըրըն-
” մըշ օլան սիւրէթլէրինին միւպատէ-
” լէսինտէն սօղոս, ճէնկտէ եէսիր օ-

¹ Ահանամէնին 5. 6. 7 վէ 8 ինձի մատտէլէ-
րինէ նազար պուրուլ :

Դ լանլարրն ճիւմլէսինի տէր հալ եէկ
 Դ տիկէրինէ թէսլիմ իթմէյէ միւթաւ
 Դ հիւ օլուրլար :

Դ Օւթը հազրէթը Փատիշահի,
 Դ վէ հաշմէթիւ Գրանսա իմբէրաւ
 Դ թորու, վէ հաշմէթիւ Ղրան Պը-
 Դ ըրթաններ վէ իրլանտա գրալիչասը
 Դ վէ հաշմէթիւ պիւթիւն իուսիաւ
 Դ լար իմբէրաթորու վէ հաշմէթիւ
 Դ Սարտէնիա Փատիշահը հազրաթը,
 Դ քէնտի թէպաալէրինտէն օլուպտա,
 Դ տիւշմէնէ միւսաատէլի սիւրէթլէ,
 Դ մուհարէպէյի հազրէ վուգուաւ
 Դ թընտան հիսսէտար օլմուշար հագ-
 Դ գընտա ճիւմլէթէն աֆիլը ումումի
 Դ իլէ աֆիլ իտէրլէր :

Դ Հաշմէթիւ Գրանսա իմբէրաւ
 Դ թորու, վէ հաշմէթիւ Մսթրիա
 Դ իմբէրաթորու, վէ հաշմէթիւ Ղը-
 Դ րան Պըրթաններ վէ իրլանտա գը-
 Դ րալիչասը վէ Փատիշահը, վէ հաշ-
 Դ մէթիւ իրուսիա Փատիշահը, վէ
 Դ հաշմէթիւ պիւթիւն իուսիաւլար
 Դ իմբէրաթորու, վէ հաշմէթիւ Սար-
 Դ տէնիա Փատիշահը հազրաթը . Տէվ
 Դ լէթը Օսմանիյէնին, Եւրոբա հու-
 Դ գուգու ումումիյէսի վէ ճէմիյէթի

Դ մէնֆաաթլարընտան հիսսէտար օլ
 Դ մաղա տախիլ օլտուղունու իլան ի
 Դ տէրէր : Վ է հիւքիւմտարանը միւ
 Դ շարալէյհիւմ հէր պիրիսի այրը այ
 Դ ըր , մէմալիքի տէվլէթը (Սմանիյէ
 Դ նին թէմամիյէթի իլէ իսթիգլալինէ
 Դ ըիայէթ իթմէյէ թահիւտ իտէրէր :
 Դ Վ է իշպու թահիւտլէրինին թէմա
 Դ մէն իճրասընա , միւշթէրէքէն միւ
 Դ թէքէֆֆիլ օլըրլար : Վինաէն ալէյհ
 Դ պունու պօղմայա մուճիպ օլաճագ
 Դ հէր պիր հարէքէթէ , մէնֆաաթը
 Դ ումումիյէյէ սօգունուը պիր մէսէլէ
 Դ նազարը իլէ պագըլաճագ տըր :

Դ Տէվլէթը (Սմանիյէ իլէ տուէլը
 Դ միւշարալէյհիւմ պէյնինաէ պուն
 Դ սան պէօյլէ ագտ օլունաճագ մու
 Դ գավէլէ վէ ահանամէլէր , հուգու
 Դ գու ումումիյէյի Ալրօբա տախիլի
 Դ տայրէսինաէ պուլունաճագ տըր :

Դ Տէվլէթը Ալիյէ իլէ տուէլը
 Դ մուահիաէնին պիրի վէ եա պիր գա
 Դ չը պէյնիլաէ , սօսթլուգ միւնասէ
 Դ պաթընը պօղաճագ սիւրէթաէ պիր
 Դ մուխալիֆէթ վուգու պուլտուղու
 Դ թագատիրտէ , կէրէք սալթանաթը
 Դ սէնիյէ , վէ կէրէք տուէլը միւշա

" րալէյհիւմիւն հէր պիրիսի , գու վ
 " վէի ճէպրիէ իսթիմալնէ գարար
 " վերմէ զտէն էվլէլ , իշ պու ույղուն
 " սուզուղու թէվասսիւթ , եա ա
 " րայա կիրմէք թարիգի իլէ մէն ի
 " տէպիլմէլէրի իչիւն , տուէլը մուա
 " հիտէյի սայըրէյէ մէյտան վէրէճէք
 " լէր տիր " :

— Վօնթ Պուլ , թուենա նէհրինէ
 միւթաալիգ օլան իքինճի մատտէ
 հագգընտա , տէվէթինին թալիմա
 թընը ախգ իթմիշ օլտուղունու պէ
 յան իտիւպ , Ղւսթրիա տէվէթինին
 Վ իէննա Վօնկրէսսօսու սէնատաթըն
 տա մուհարրէր օլան ուսուլուն թու
 նանըն աշաղը վէ եօգարը թէրաֆըն
 տա թէքմիլէն հիւքմիւ օլմասընը գա
 պուլ իթմիշ օլտուղունու տախի մէճ
 լիսէ թէֆհիմ իտէր : Շու գատար
 քի պու ուսուլու , պունտան ագտէմ
 Ղւսթրիա տէվէթինին պիր սույի
 նիյէթի օլմայարագ , եօգարը թուենա
 գըլըարընա սահիպ օլան սայըր տէվ
 լէթլէր իլէ ագտ իթմիշ օլտուղու
 մուգավէլաթըն ահքեամը իլէ տախի
 պիրլէշտիրմէք լազըմ կէլէճէք տիր :

Վմաի , կէրէք մուգատտէմաթը

սուլճտա պէյան օլունան սերպէսթճէ սէյրը սէֆային մատտէսինէ , վէ կէրէք պալատէ զիքր օլունան մուգա վէլաթէ , մուայեէն պիր վագըթա գատար իթիպար օլունմասընա ճէ վապ վէրէճէք սիւրէթատէ պիր եէնի մուգավէլէ սիւրէթի գալէմէ ալըն մասընը մէճլիսէ թէքլիֆ իտէր :

Պու եէնի սիւրէթ տախի գրաթ օլունտուգտա , մէճլիս պունուն պիր սիւրէթինին իչ պու մազպաթայա րապթ օլունմասընա գարար վէրէրէք , միւզաքէրէսինի ախէր պիր մէճլիսէ թէ'իիր իտէր :

Իչ պու մազպաթա օգունուպ գա պուլ օլունուր :

(Մորտիխաւար պու մահալէ իմա իպէրէր) :

Օնունճոմ մալլաթայա րապթ օլունան վարագա
Էանի

Տէվէլէ Ալիէ իլէ Ռոսիա գէվէլի պէյ-
նիպէ պաշգամա ագպ օլունան մոգա-
վէլէնաթէնի սիւրէլի :

(Պու ահանամէյի իքի տէվէթին պաշ
մուրախիասալարը տախի Ա. վէ Օ.
հարֆլարը իլէ սահհ իթմիչէր տիր) :

Զաթը հազրէթը Փատիշահի . վէ հաշմէթըւ պիւթիւն Րուսիալար իմքերթթօրու հազրէթըւի , իշ պու . . . թարիստէ ազտ օլունան ահտնաճըր ումուսի մուճիպինճէ , պահըր սիահըն պիթէրաֆըղը հագգընտա թէյսիս գըրընան գայտէի գապուլ իտէրէք . պու տէնիդտէ մութասարըրֆ օլտուգլարը գըրըրարըն իըրմամը իւշիւն թայեին իտէճէքլէրի իսաֆիֆ ճէնկ կէմիլէրինին սայը վէ գուվլէթըրի . նին պիլ իթթիֆագ թանիլմէրինի միւրաս իյէյէ . րէք պու պապտէ պիր մուահէտէյը մախուուս իմ գատընս գարար վէրմիշ օլտուգլարընտան :

Զաթը հազրէթը Շահանէ , Բարիս մէշլէրէթի պաշ մուրախիսար Սատրաղամ Աւլի բաշայը , վէ պէօրիւք վէ ֆէվգ էլ ստէ էլ իսի Մէհէմէտ ճէմիլ պէյի , պու խուսուսա տախի մուրախիսա թայէին պույուրմուշար :

Վէ հաշմէթըւ պիւթիւն Րուսիալար իմքերթթօրու հազրէթըւի պաշ եավլէրի Քօնթ Օրըթիու , վէ Բարիս միւքեալէմէ մէճիլսինտէ պաշ մուրախիսասընը . . . վէ պարսն Պրունօվու . . . :

Պիլինճի Տապուէ : Միւթահիտ օլան պու իքի տէվլէթը մուազզաման , գարա տէնիդտէ , գուվլէթ , վէ սայը . վէ ճէսամէթըրի , զիյրտէ շարթ պէյան օլունանկարտան պաշցա ճէնկ կէմիլէրինի , իըրմէթըրինէ գուըանմամայ թէրաֆէյն պիլ մուգավլէթ թահիւտ իտէրլէր :

Իթինճի Տապուէ : Միւթահիտ օլան պու իքի տէվլէթը մուազզամանըն հէր պիրի , վէքըր օլունան տէնիդտէ , սու քէսիմինտէն եօքարըտա , էլի մէթըս (եանի , ալթմըշ պէշ արշըն , եախօտ եիւղ օթուզ գատէմ) ուզուկուզսնտա , ալթըր վարօր տէֆրնէսի իլէ , հէր պիրի իքի իւղ թօնէլաթէ պէօրիւքլէրիսին կէշմէյէրէք , տէօրթ գըրթա իսաֆիֆ կէմիլէր իթթիստամ իյլէմէք հագգըրը մուհասազա իտէրլէր :

Մեղքի-բ օնունճոս Ժաղպախայս Իրինճի Իլավէ :

Պիրինճի Ժաղպէ : Վ իեննա Գօնկրէսօսօու եանի միւքեալէ մէ մէճիլսինտէ ագոս օլունան սենէտ , պիր գաշ տէվլէթ մեմալքիինի պիրի պիրինտէն այրուն . վէ եախօտ պիր գաշ տէվլէթ մեմալքի իշինտէն կէչէն ըրմագլարոս , կէմի իշլէմէք մաստէսինի թանկիմ իթմէյէ թախօս օլունան ուսուլ վէ գաշ տէյի թէսիս իթմիշ օլունալունան , տուելլ մուհիտէ , պու ուսուլ վէ գաշտէլէրին պունտան պէօլլէ . քէզալլէք թունա նէհրի վէ աղըզարը հագգըն տա տախի մէրի իւլ իճրա թութուլմարնը մուգա վէլէ իտէր , յիլէ պու գարարը պունտան պէօլլէ , Եւրբա տէվլէթլէրինին հուգուգու ումուվլէսինին պիր բարչարնը ատտ իլէտիքլէրինի , վէ թախթը քէֆալէթլէրինէ աղըզարընը իլան իտէրլէր :

Թունա նէհրի իղըքիտէ կէմի իշլէմէք մատ տէսի , սշաղըտա պաշգա պէնտլէրաէ , այրբճա զիքր օլունանկարտան մաստա , պաշգա հիշ պիր մումա նաաթ վէ թէքեալիֆ վէ կիւճիւք պլթընա գօնուլմայաճագ տըր : Իմսի միւճէրրէտ պու նէհրին իւսթիւնտէ իշլէօր տէյի պիր կէմիտէն վէ տէրու նինտէ օլան էշեատէն հիշ պիր րէսմ վէ վէրկի սիւղ օլունամայաճագ տըր : Էլ հասը կէմիլէրին սէր պէսթճէ իշլէմէսինէ հէր նասը օլուր իսէ օլուն . հիշ պիր նէվի մումանաաթ վէ միւշ քիւսթ վագի օլումայաճագ տըր :

Իրինճի Ժաղպէ : Պէնտը սապըգտա զէքր օլունան գարարը գուվլէտէն Ֆիիլէ կէթիւմէք իշլէն . տէվլէթը Ալիյէ , վէ Աւթրիա , վէ Ֆրանսա , վէ Ինկիլթէրրա , վէ Բրուսիա , վէ Բուսիա , վէ Սաբ տէնիա տէվլէթլէրինին պիրէր վէքիլմանէն միւրէք քէսլ օլաճագ պիր գօմխսիօն , թունա աղըզարն տա տէնիլի թըգամագտա օլան գուվիարը այրգալթ :

մայր, վէ սայրը հարբումար լաղըմ կէլէն շէյլէրի
Թէրթիպ իթմէյէ մէմուր օլաճադ տըր :

Կէրէք պու շէյլէրին, վէ կէրէք Թուհա պօղադ
լարընտա, կէմի իշէմէտինէ գօլալաթմադ վէ Թէ-
մին իթմէք իւզրէ հարըլաճադ օլան էսինլէլէրին,
մեսարիֆինէ գարչըլըգ իթթիխադ օլունմադ իւշիւն,
բէյլէրին էքսէրլսէթի, վէ մինասիպ պիր Ֆիլի իլէ,
գօմիասիօն Թէրաֆընտան պէյան օլունաճադ մու-
գաննէն հանի գանուէն ալթընտա օլան վէրկիլէր,
կէրէք պու խուսուստտ, վէ կէրէք ճիհէթը սայիրէ
իլէ, քեսֆֆէյի միլէթլէրին պայրաղը հագգընտա :
պիր միւսալաթը քեսմիլէ իլէ մուամէլէ օլունմադ
շարթը սարիհի իլէ ախղ օլունաճադ տըր :

Իւլէնճի - ճադդէ : Տէվէթը Ալիյէ, Աւսթ-
րիա, Պաւիերա, Վիթթմադրի, Սըրապ, Ուլահ վէ
Պուղտան վէքիլէրինտէն միւրէքքէպ պիր գօմիասի-
օն Թէշքիլ օլունուպ պու գօմիասիօն տայիմի օլա-
ճադ աըր, վէ մէմուր օլաճաղը իշ տախի պունլար
աըր :

Պրէնճի : Թուհա նէկրի իւզէրինտէ կէմի իշ-
լէմէք, վէ պու նէկրին ումուրու զասըթասընըն
նիղամը :

Իրիւնճի : Վիէննա ահունամէսինին ահքեսմընա
մուզայիր օլարադ մէվճուտ օլան մուամնտաթը բէս-
միլէնին Ֆէսի վէ մահվ օլունմաղը :

Իւլէնճի - : Պիւթիւն Թուհա պօյունա քիշա-
աը լաղըմ կէլէն շէյլէրին Թէրթիպի :

Տէօրաթմէնճի - : Պալատէ իքիւնճի մատտէտէ
զէքր օլունան Եւրոքա տէվլէթլէրի վէքիլէրինտէն
Թէշքիլ օլունան գօմիասիօն մէմուրլէթիլի վէ իւ-
շիւնճիւ մատտէտէ զէքր օլունան վէ Թուհա գըրը-
լարընտա մալք օլան աէվլէթլէր մէմուրլէրինտէն
Քիւրէքքէպ օլան գօմիասիօն տախի, իքիւնճի, վէ
իւշիւնճիւ պէնալէրտէ զէքր օլունան իշէրլինի իքի
իւշ սէննէ զարֆընտա, վէ էյեր միւմքին իսէ տահա

ալ վագժտա իթմամ վէ իքմալ խլէյէճէքլէր տիր :
 Պու ահտնամէյի իմլա խտէն տէվլէթլէր , պու
 քէյիթիէթտէն խապէրտոր օլտուգլարը կիպի , թէք
 բար Բարխտէ ապտը մէճլիսի միւքտալէմէ իլէ ,
 սէպթ վէ դայա խլէտիքտէն սօղոս , մէյքիւր տու
 էլը մուահիտէյի էւրօքա մէմուրլէրինտէն միւքք
 քէպ օլան գօմիսիօնուէն Ֆէսիս իւ իլգասընը էմր ի
 տէճէքլէր տիր :

Պէլիճի : Պալատէ պէյան օլուէնան աւտու
 վէ էսաս իւզէրինէ հաբըմըշ օլան նիգամաթըն ,
 թէմամկի իճրասընը թէէմին իլիւն , տուէլը մուս
 հիտէնին հէր պիլիինին թուէնանըն գարս տէնիպէ
 պիթիլէր օլան մահալէրինտէ , հէր զէման պիլիէր
 հա իբիշէր գըթա ուֆազ ճէնկ կէմիլէրի պուլուէ
 տուրմաղա հագգլարը օլաճագ տըր :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԷՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

Եանի 18 Ֆարվ , 1856 րա վագի օլան իքիճի
 Ֆէճլիսին մալլալիսար :

Ըւսթրիա , Ֆրանտա , Ինկիլթէր
 րա , Բրուսիա , Բուսիա , Սարտէնիա
 վէ Օսմանըլը մուրախիսասլարը հազըր
 օլտուգլարը հալտէ ,

Քօնթ Սլալէվպի , Բրուսիա պաշ
 մուրախիսասընըն Բարիսէ վիւրուս
 իթմիշ օլտուգլուէնա , Բրուսիա էլլիւ

սի Քօնթ Զաճֆէլտ վասէթասը ինչ վագըֆ օլմուշ օլտուղունու , մէշվէրէթէ պէյան իտէր :

Բրուսիա մուրախիասլարը , պարոն Սէնթայֆըլ , վէ Քօնթ Զաճֆէլտ , մէշվէրէթէ տուխուլ իթտիւրիլուպ , մուրախիասլըգ բուխսաթնամէլէրինի իպրագ իտէրէք մուվաֆըգը ուսուլ պուլունտուղունտան , գապուլ օլունարագ մէճլիս սէնէտաթընա բասթ օլունմուշ տուր :

Պունտան ագտէմքի մէճլիսլէրտ վագի օլան մագպաթալարըն քեաֆֆէսինին պիրէր սիւրէթի , Բրուսիա մուրախիասլարընա տախի մէճլիստէ իթա օլունուր :

Պարոն Պուրգընէ , պողազլար ահունամէսինին միւճէտտէտէն թանղիմի իչուն լազըմ կէլէն պէնտլէրի մէճլիսէ գրաաթ իտէր քի , շու վէճհ ինչ տիր :

“ Ըգ աէնիլ վէ Պարա տէնիլ
 ” պողազլարընըն գաբալը գալմասընա
 ” տայիր , գայիտէի գատիմէյի տէվէ
 ” թը Լիլէնին պագասընը միւթէ
 ” զամըն օլան 1841 թէմմուղ 13
 ” ահունամէսի , պիլ իթթիֆագ թէք

Դրար բույեթ օլունտու : Պու էսկի
 Դ գայիտէ վէ ուսուլէ թաթպիգէն ,
 Դ տուէլը մուահիտէ պէյնինտէ պու
 Դ պապտէ ագտ օլունան ճէտիտ մուա
 Դ հէտէ տախի , իչ պու մուահէտէյը
 Դ ումումիյէ բապթ վէ իլավէ գըլընա
 Դ ճագ տըր :

Քօնթ Վ արէվաքի , մէզքիւր 1841
 թէմուղ 13 ահանամէսինին եէրինէ
 թանգիմ օլունան ահանամէյը ճէտի-
 տին գալէմէ արընմասընը , պիր գօմիս
 սիօնու մախսուսէ իհայէ օլունմասընը
 մաթլուպ իտիւպ , մէճլիս տախի մու-
 վաֆազաթ կէօսթէրիր , վէ գօմիսսիօ-
 նու մէզպուր տախի , տէվէթը Ալի-
 յէնին վէ Տրուսիանըն պաշ մուրախ
 իսսլարընտան , վէ Պրանսա , Ինկիլ-
 թէրրա , Տուսիա , վէ Սարոէնիա
 տէվէթլէրինին իքինճի մուրախսա
 լարընտան թէչքիլ օլունուր :

(Պու մահալէ մարախիսսլար իմլա իսէրլէր)

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

22 Սեպտեմբեր 1856

Աստուծոյ , Պրահայ , Ինկիլթէր-
րայ , Բրուսիայ , Բուսիայ , Սարտէնիայ
վէ տէվլէթը Ալիէ մուրախիսասլարը
հազըր օլտուգտա ,

1856 մարտին 18 ինտէ վագի օլան
իքինճի մէջլիսին մազպաթասը մէջ-
լիստէ օգուճուպ գապուլ օլուճուր :

Բուսիայ մուրախիսասը Քօնթ (Օր-
լօթ , Գարա տէնիզտէ պուլճնաճագ-
ճէնկ կէմիլէրի հագգընտա պուճնտան
ագտէմ (Օսմանը վէ Բուսիայ մու-
րախիսասլարը պէյիինտէ ագա օլու-
ճուպ , օնուճու մազպաթայա րապթ
իւ իլավէ գըլընան ահանամէ սիւրէ-
թինէ , տէվլէթի թէրաֆընտան մու-
վաֆագաթ կէսթէրիլտիլինի մէջլիսէ
պէյան իտէր :

Ահանամէնին պալատընա պիր մու-
գատտէմէ լազըմ կէլմէքլէ , պու մու-
գատտէմէյի սիւրէթը գաթիլտէտէ օ-
լարագ գալէմէ ալմագ իչիւն պիր դօ-
միտիօն թէչքիլ օլուճմասընը Քօնթ

Վայել վաքի մէջ լիսէ թէք լիք իտիւպ ,
 մէջ լիս տախի մուվաֆադաթ կէօս
 թէրէրէք , քեաֆֆէի իբննճի մու
 րախխասարտան պու գօմխոսիօն թէչ
 քիլ օլունուր :

(Պոս յահուլէ մուրախխասար իմլա իրէրէր :)

ՕՆ ԻԻՉԻԿՆՃԻԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

24 Ֆարվ . 1856

Լէսթրիա , Ֆրանսա , Ինկիլթէր
 րա , Բրուսիա , Ռուսիա , Սարտէնիա ,
 վէ (Օսմանլը մուրախխասարը հազըր
 օլտուգլարը հալտէ ,

Լիվիլէքի մէջ լիսին մազպաթասը
 օգունուպ գապուլ օլունուր :

Լհտնամէյը ումուլմիլէյէ մուգատու
 տէմէ ատտ օլունաճագ բարչաննրն
 գալէմէ ալընմասը իչիւն թէչքիլ օ
 լունան գօմխոսիօնուն , գալէմէ ալ
 տրղը բարչայը , պարոն Պուրգըն է
 մէջ լիսէ գրաաթ իտիւպ , միւրուտը
 մըզ տէտի , մուրախխասը մումայ ի
 լէյն , հէմ վուգուի հալի լայըգը

վէճհ իւզրէ իֆատէ իտէճէք, վէ
հէմ տէ շու միւսայէհէ ամէլինէ
մուսավին օլան քեաֆֆէի տէվէթլէրի
մէմուէն իտէճէք ըատէտէ պիր սիւ-
րէթը թանգիմիյէ պուլմաղա ճահս
իթմէք իտի :

Իշթէ պէնտը մէզքիւր միւսէվ
վէտէսինին ալէլ ումում գօմիսսիօն
ազալարընտան գապուլ օլունան սիւ-
րէթը սահիհէսի :

“Օ, աթը հազրէթը շահանէ, վէ
” հաշմէթլիւ
” ճէնկտէն հատը օլան միւսիպէթլէ-
” ըի, աֆէթլէրի պիլ իթթիֆագ պեր-
” թէրաֆ իթմէք արղուսինտէ օլարագ,
” վէ մուհարէպէյէ իլք սէպէպ օլան
” գարըջըգլըգլարըն թէքրար զուհու-
” ըինի մէն իյլէմէյի իսթէյէրէք,
” տէվէթը Ալլէնին իսթիգլալընը,
” վէ մէմալիքինին թէմուսիյէթինի,
” պիլ մուգապէլէ պիր քէֆալէթը
” մուէսսիրէ իլէ թէէմին իթմէքլէ,
” միւսայէհէ մատտէսինին, իպգա վէ
” թէյեիտի իչիւն վազ օլունաճագ է-
” սաս իւզէրինէ, հաշմէթլիւ Աւսթ-
” ըիա իմքէրաթորու հազրէթլէրի ի-
” լէ, միւզաքէրէյէ գարար վէրմիլէր

ր վէ պունուն իչիւն միւ շարալէհիւմ
 ր հազրաթը մուրախիսապար թայեին
 ր իթմիչէր տիր :

ր Լյանի

ր Սուրախիսա թայեին օլունա
 ր ռագ , պունլար Բարիստէ ապուր
 ր մէճլիս վէ իճթիմս իլլէմիչէր տիր :

ր Վէ պէյնլէրինտէ թէեէմմիւնէն
 ր իթթիֆագ հասը օլմասը իլէ , զա
 ր թը հազրէթը Փատիչահի , վէ հաչ
 ր մէթլիւ Ֆրանսա իմբերաթորու ,
 ր վէ հաչմէթլիւ Ղրան Պրթանիս
 ր վէ Իրլանտա գրալիչասը վէ Փատի
 ր շահը , վէ հաչմէթլիւ պիւթիւն
 ր Ռուսիալար իմբերաթորու , վէ հաչ
 ր մէթլիւ Սարտէնիս Փատիչահը ,
 ր 1841 սէնէսի մահը թէմմուզուն 13
 ր իւ թարիխինտէ ագո օլունմուչ օ
 ր լան մուգավէլէնամէյի իմզա իսէն
 ր հաչմէթլիւ Ռուսիսա գրալը վէ Փա
 ր տիչահը հազրէթլէրինին , պու սէ
 ր ֆա եաբըլաճագ թանղլիմսթը ճէ
 ր տիսէտէն , հիսսէտար օլմագ իւզլէ
 ր տավէթ օլունմասը լազըմ կէլէճէյի
 ր նի , Լւրրբանըն մէնֆաաթը իպթի
 ր զասընտան օլտուզունու միւթա
 ր լաա իլլէյերէք . վէ իչ պու ֆիլիլ

" միւստէ հէյը ու մուսիտէ , Փատիւ
 " շահը միւշարալէյհին զամմ վէ իլա
 " վէ խտէ ճէկի գլլմէ թինի թագաիր
 " խտէրէք , մէճլիտէ մուրախխասար
 " կէօնտէրմէք իւզրէ , քէնտիսինի տա
 " վէ թ ի թմիչէր տիր , պինտէն ալէյհ :

" Փատիշահը միւշարալէյհ հագ
 " բէթլէրի թէրաֆընտան
 " , մուրախխաս թայ
 " եին օլունուպ :

Մէճլիս պու մուգատտէ մէյի թէք
 միլէն գապուլ խտէր :

— Քօնթ Վալէվլքի , Իսլամ օլ
 մայան թէպաալարը հիւրմէ թինէ ,
 զաթը հազրէթը Շահանէնին մուախ
 խարէն սատր պուլուրուու գլարը Խաթ
 թը Հիւմայունուն , ահտնամէյը ու
 մուսիտէ զէքր օլունմասը իչիւն , կէ
 չէն մէճլիսլէրին պիրինտէ գարար
 վէրիլայինի խաթըրա կէթիրիպ , տն
 ճագ պու զէքրին , հիւքիւմէթը (ու
 մանիչէնին պու խուսուստա միւրթա
 գիլտնէ իրատնօի իլէ հարէքէթ իթ
 միչ , վէ պու եիւզտէն հիչ պիր վէսիւ
 լէ իլէ ախէր տէվէթլէրէ միւտմիլէ
 լէյէ պիր հուգուգ վէրիլմէմիչ օլտու
 զունու թէյեիտ վէ թէքիա ինչէճէք

սիւրբեթաէ օլմասրնը տախի մաթըու պ
իտէր :

Իմոտի Քօնթու միւշարպէյհ, մէճ
լիսին տախի էֆքեարընա մութապըգ
օլարապ, աէօրտիւնճիւ մատտէ հապ
գընտա, ահտնամէյը ումու միյէ շու
վէճհիլէ պիր պէնտին տէրճ օլընմա
սընը մէճլիսէ Թէքլիֆ իտէր :

«Օլաթը հապրէթը Փատիշահի,
ոթէպապէրինին սաատէթը հալլէ
ոբինէ մասրուֆ օլան հիմմէթը ճէ
ոլելլէրի իթիզասընճա ճինս վէ տին
ոպըրմայարազ, մէմալքի Հահանէլէ
ոբինին խըրիսթիան ահալիսի հապ
ոլարընտա, նիեաթը ինայէթքեարա
ոնէլէրինի Թէէէիա իտէր պիր գըթա
ոֆերմանը Վլի իհսան պույուրմուշ
ոօլուուգլարընտան, վէ պու պապտէ
ոօլան էֆքեարը Հահանէլէրինէ պիր
ոտէլիլի ճէտիտ իպրազ իթմէք իսթէ
ոտիքլէրինտէն, իրատէյի միւսթագի
ոլէյի Հահանէլէրինտէն սաար օլմուշ
ոօլան իշ պու ֆերմանը Վլինին տուէ
ոլը մուահիտէյէ տախի Թէպլիզլինի
ո(մալիւմ օլմասրնը) Թէնսիպ պու
ոյուրմուշար տըր :

«Շուրասը գավիէն մուգարրէր

Դ Կիր քի , տուէլը մուահիտէնին , իչ
 Դ պու թէպլիղին գատորը ալիսինի իս-
 Դ պաթ վէ թէէյեիտ իթմէլէրի , զա-
 Դ թը հազրէթը Փատիշահինին նէ
 Դ քէնտի թէպատսը իլէ օլան մուա-
 Դ մէլաթը Հահանէսինէ վէ նէ տէ սալ
 Դ թանաթը սէնիլէլէրինին իտարէի
 Դ տախիլյէսինէ կերէք պիրինին , վէ
 Դ կերէք պիր գաշընըն պիրլէքտէ միւշ
 Դ թէրէք օլարագ միւտախէլէ իթ-
 Դ մէք իչիւն հիչ պիր հալտէ տուէլը
 Դ մուահիտէյի միւշարալէյհիւմէ պիր
 Դ հագգ վէ սէլահիլէթ վէրիլմէյէճէք
 Դ տիր Դ :

Ասթրիա , Ինկիլթէրրա , վէ Օս-
 մանլը մուրախիտապարը պու սիւրէթի
 նիլէթ վէ մագսէտէ մուվաֆըգ կէօր-
 տիւքլէրինտէն գապուլ վէ թէէյեիտ
 իտէրլէր : Վէ Ալի բաշա , պաշգա-
 ձա , Սալթանաթը սէնիլէնին հիւ-
 քիւմէթը միւսթագիլէսինէ ճիւզէի
 պիր սէթէ վէրէճէք մանատէ տուէլը
 էճնէպիլէյէ պիր հուգուգ վէրէճէք
 սայրը հէր նէ սիւրէթը թանպիմիլէ
 մէյտանա գօնուլա , պիր վէճհիլէ
 գապուլ օլունամայաճաղընը մախ-
 սուսձա պէյան իտէր :

Տուսիա մուրախիսապարը , պու
մատտէ այրըճա վէ մախսուսճա պիր
տրգգաթա միւհթաճ պուլունտու
ղունտան , միւղաքէրէյէ գօնուլան
պու սիւքէթը , թէագիգաթը լաղը
մէ իլէ բույէթ վէ թէճէսսիււս իթ
մէտիքճէ գաթի պիր ճէվապ վէրէմէ
յէճէքլէրինի պէյան իսիւպ , պունուն
մախսուսճա պիր գօմիտիգնա իհնլէ
օլունմասընը մաթլուպ իտէրլէր :

Ինկիլիզ վէ Դրանսըզ մուրախիսա
լարը , Տուսիա մուրախիսապարընըն
պու թէքլիֆլէրինէ մուխալիֆէթ ի
տիւպ , հաթտա պու մատտէնին
ճիւմլէտէն էհէմմ' վէ էլզէճ օլտու
ղունու էսպս պէյան իտէրէք , պու
նուն թէքմիլ մուրախիսապար հուղու
բունտա միւղաքէրէ օլունմասը լաղմ
կէլէճէյինին իւզէրինէ ըսրար իտէր
լէր :

Նիհայէթ կէլէճէք մէճլիտտէ հու
լուրու մէշվէրէթտէ պունուն միւ
ղաքէրէսի օլմասը իւզէրինէ գարսը
վէրիլիր :

— Ալլահ Պուղտանն միւթաալիգ
օլան մատտէլէրին գալէմէ ալլամասը
իչիւն թէշքիլ օլունան գօմիտիսնուն

Սըրսոյ պէյլիսի հապգընտա տարիսի գա-
լէմէ ալտըղը պէնտէրի , Քրանարդ
պաշ մուրախիտասը Քօնթ Սպէվարի ,
մէճլիսէ թէպիղ իտէր :

Ինկիլիզ մուրախիտասը Քօնթ Ղը-
լարէնաընըն թէքլիֆի իւզըէ պու-
պէնտէր իշ պու մէճլիսին մաղպա-
թասընա բապթ օլունուպ միւզաքէ-
րէսի կէլէճէք մէճլիսէ պըրաղըլըր :

Իշթէ Սըրսոյ պէյլիսինէ միւթաս-
լիզ օլան պէնտէր :

... ՄԱՍՏԻ

” Սըրսոյ պէյլիսի , պուճուան պէօլէ
” տախի , հաւգուգ վէ մուաֆիյաթը
” սապըգէսինի թէքլիտ վէ պէյան իւ-
” լէյէն իտաթթը Հիւմայունլէր մու-
” ճիպինճէ Սալթանաթը սէնիյէ թէ-
” պալիէ թինտէ տէվամ իլէյէճէք տիր :

” Պինաէն ալէյհ զիքը օլունան
” Սըրսոյ պէյլիսի , իտարէյի միւսթա-
” գիլէյի միլիէնէսի իլէ , ումուրու-
” մէզէսպիյէ վէ գանունիյէ , վէ թի-
” ճարէթ վէ սէյըր սէֆային սերպէս-
” թիլէթինի մուհաֆազա իտէճէք
” տիր :

” Իշ պու Սըրսոյ պէյլիսինին նիզա-

„ մաթը հալիւ է վէ մուգարրէրէսինէ
 „ պաղը իսլահաթ զամմ վէ իլավէ
 „ իթմէք լազըմ կէլտիի հալտէ , աէվէ
 „ լէթը Ալիւ է իլէ տուէլը սայրէյի
 „ մուահիտէնին իթթիֆապը իլէ իհ-
 „ տաս օլունմաղա միւհթաճ պուլու-
 „ նաճաղ տըր :

• • • ՄԱՏՏԷ

„ Սալթանաթը սէնիյէնին Սըրպ
 „ պէլլիինաէ մուհաֆազա ապէրի ի-
 „ գամէթ իթտիրմէք հուգուգու ,
 „ պունտան էվլէլքի նիզամնամէլէր-
 „ տէ մէշրութ պուլունտուղու վէճհ
 „ իլէ իպգա օլունմուշ տուր :

• • • ՄԱՏՏԷ :

„ Սըրպ պէլլիի պունտան պէօլէ
 „ տաիի տուէլը մուահիտէնին քէֆա-
 „ լէթը միւ շթէրէքէլէրի թահթընտա
 „ պուլունաճաղընտան տուէլը մուա-
 „ հիտէտէն հիչ պիրինին , վէ հիչ
 „ պիրլէրինին մէ մալլիքինէ ապէրլէ
 „ տուխուլ իտէրէք թէվասուլթ իթ-
 „ մէյէ սէլահիլէթի օլմայաճազ տըր :

(Մարտիտալար պոս Տահալէ իմա իպէրէր :)

ՕՆ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱՂՊԱԹԱՍԸ

=====
25 Սեպտեմբեր 1856 :

Ընտրիա , Ջրանսա , Ինկիլթէր-
րա , Բուսիա , Սարաէնեա վէ (Օսման-
լը , մուրախիսապարը հազըր օլտուգ-
լարը հալտէ ,

Ի վիզէլքի մէճլիսին մաղպաթասը օ-
ղունուպ գապուլ օղունուր :

Տէրութիւնճիւ մատտէյէ միւթաս-
լիզ օլուպ , օն իւչիւնճիւ մէճլիս մաղ-
պաթասընա գայա օղունան սիւրէթ
հազգընտա հէր նէ միւթալպալէրի
վար իսէ , մէճլիսէ պէյան իլէմէլէրի
Բուսիա մուրախիսապարընտան մաթ-
լուպ օղունուր :

Պունա պարոն Պրունոզ շու վէճճ
իլէ ճէվապ վերիր :

Տէվէթը (Օսմանիյէնին Խրիսթի-
յան թէպտայէրինէ , մալիք օլտուգ-
լարը քեաֆֆէյի իմթիազաթը թէք-
րարէն թէէմին գըլընարգտա , պագայը
միւսալէհէյէ պիր քէֆալէթ տահա
վերիլմիշ տիր քի , օ պիր քէֆալէթ-
լէրտէն էտնա մէրթէպէտէ զիյգըմէթ

տէրիւ աղբ : Վէ պու սըրատա , սաւ
 Թանաթը սէնկէնին մուսխարէն ի
 րատէյի միւսթաքիլէյի հիւքմրանի
 սինտէն սատրօյան խաթթը Հիւմա
 յունուն էհէմմիլէթի նէ գատար
 Թագաիբ օրունսա ազ անը : Իմոի
 Մուսիա մծւրախխաւարը պունու պիւ
 մէք վէ Թանրմագտա հիչ պիբ վէճհ
 իլէ Թէէննի վէ Թէրէտաիււ Թէճ
 վիզ իթմէյիպ , հաթաա , պու Ֆեր
 մանըն հէր ըաֆղընտէ պունու սատըր
 պույուրպն Փատիչահըն նիլէթը իա
 լխսէ վէ խայրիլէսի տերէճէյը Վլիտէ
 մէվճոււ պուլունտուղունու վէ ճիւմ
 լէնին իւմխոնէ ճէվապ վէրիպ , զի
 յատէսինի տախի հասըլ իթմիչ օլ
 տուղունու պէյան իթմէքլէ տախի
 Մուսիա մուրախխաւարը քէնտիլէ
 ըինի մէսղւա ատա իտէրլէր :

Իմոի պունու ահունամէյէ տէրճ
 իթմէք կէրէք զաթը հաղրէթը Շա
 հանէնին Ֆէթանէթը սէնկէլէրինէ
 պիբ հիւրմէթ կէօսթէրմէք , վէ կէ
 րէք տուէլը սայիրէյի Եւրոբանըն քէ
 զալիք հիմէմը միւթէվալիլէլէրինէ
 տախի պիբ քիայէթ իպրազ իթմէք
 Ֆարղը սէմէք տիր : Վէ մատամ քի

պու մատտէ իւզէրինէ իթթիֆագ
 վագի օլուպ, Եայընըզ նէ թարզ վէ
 նէ թուպիր իլէ տերձ օլունաճաղը
 Գարարլաշմամըզ օլուզուհտան, միւ
 սիւ Պրուհօվ շունու տախի իլավէ ի
 տեր: Մէմպլիքի Օսմանիլէտէ միւթէ
 մէքքին օլան խրիսթիանկարա Գուսիա
 տէվլէթինին թէվլէճճիւհիւ մասիսու
 սու օլտուզուհտան, պու սէպէպտէն
 նաչի, տէվլէթը միւշարալէյհա իւք
 էվլէլ պիր պաշգա վէ պիրինձի սիւ
 րէթէ թէքմիլէն բուի բիզա կէօսթէր
 միշ իտի: Պու պիրինձի սիւրէթտէ
 տախի, մէճլիսին ումումի իխթարը
 նա լթաթպիգէն, ահանամէյէ տերձ
 օլունմասը մաթըպ օլունան շու
 սէնէտին, իրատէր միւսթապիլէյի
 Շահանէտէն զուհուր իթտիլի, վէ
 պունու վէսիլէ իտէրէք, տէվլէթլէ
 րէ հիչ պիր վէճճ իլէ միւտախէլէյէ
 պիր հուգուգ վէ սէլահիլէթ վէրիւ
 մէյէճէյի պէյան օլունմուշ իտէ տէ,
 պու ճիւմլէ պաղը մէրթէպէ մուխա
 լիֆէթ զուհուր իթմիշ իտի:

Մատամքի պու պիրինձի սիւրէթ
 հագգրնտա պէօյլէ պաղը մէրթէպէ
 շիւպհէ զուհուր իթմիշ տիր, Գու

սիա տէ՛ղէթի պուհու թագաւոր իւ
տէրէք, պու պիրինճի սիւրէթտէն
սարֆը նազար խտը, վէ մալիւմ օ
լան հուտուտտան տըշարը չըգմայա
րագ, վէ հէր թէրաֆը խօշնոււ վէ
մէմնուն խտճէք բատէտէ մէճիտէ
պիր պաշգա սիւրէթ թէքլիֆ խտը:

Պարան Պրուհով պու եէնի սիւ
րէթը տախի մէճլիտէ գրասթ խտը
քի շու վէճհ իլէ խտի:

Պաթը հապրէթը Փատիշահի,
Պտին վէ ճինս այլրո իթմէյերէք
Պքեաֆֆէլի թէպատլերինին ստա
Պտէթը հալլերինէ սարֆ խտէ կէլախ
Պյի հիտէմը տայիմիյէ իքթիզասըն
Պճա, նիյեաթը ինայէ թքեարանէլէ
Պրինի թէէյեիտ խտը պիր գրթա
Պֆերմանը Ալի իհասան պույուրմուշ
Պօլուգլարընտան, իշ պու ֆերմու
Պնըն տուէլը մուահիտէյէ թէպլիլ օ
Պլունմասընը տախի թէնսիպ պու
Պյուրմու շար տըր:

ՊՀաշմէթլիւ Վրանտա իմէրա
Պթօրու, վէ հաշմէթլիւ . . . (եաւ
Պնի քեաֆֆէլի տուէլը մուահիտէ)
Պիրատէի միւսթագիլէյի Շահանէլէ
Պրինտէն սատր օլմուշ օլան իշ պու

Դ Ֆէրմանըն գատրը ալիսինի թագ-
 Դ աիր խաւալ պու թէպիղի, ինա-
 Դ նիյէթին, մէտէնիէթին, վէ աիա-
 Դ նէթին, մէնֆաաթը ու մումիյէսին-
 Դ տէն նաչը, ճիւմէսինին էմէլ վէ
 Դ արզուսի օլտուզու վէճ՝ իլէ .
 Դ Շարգտա միւթէմէքքին օլան իյը-
 Դ ըիսթիյան ահալիսինին իսլահաթը
 Դ հալէրինէ պիր բէհինի ճէտիտ ատա
 Դ իտէրլէր :

« Տուէլը միւթէահիտէյի մուազ-
 Դ զամա, պու պապտէ էֆքեարը խայ-
 Դ ըիյէլէրինի աչիքեար իտէրէք իթթի-
 Դ ֆադը ու մումիյէ իլէ պէյան իտէր-
 Դ լէր քի, իչ պու թէպիղ, սուէլը
 Դ մուահիտէտէն, կէրէք պիրինէ, վէ
 Դ կէրէք միւշթէրէքէն պիր գաչընա,
 Դ տէվլէթը (Սամանիյէնին ու մուրու-
 Դ տաիիլիյէսինէ, սալթանաթը սէնի-
 Դ յէնին իսթիպլալ վէ ազամէթինէ
 Դ պիր սէքթէ վէրէճէք սիւրէթտէ
 Դ միւտախէլէ իթմէք իչիւն, հիչ պիր
 Դ հալտէ պիր հագգ վէ սէլահիյէթ
 Դ վէրմէյէճէք աիր :

Իպթիտա Գրանսրզ տէվլէթինին
 պաչ մուրտիխտար վէ օնտանտա սօլ-
 րա Քօնթ Վլարէնտըն, մէճլիսէ շու

վէճՆ իլէ պիր ինթար խոտրէր :

Մուսիս մուրախիսասլարընն մէյ տանա գոյտուգլարը պու սիւրէթ , էվլէլճէ մուգարրէր օլան ախէր սիւրէթին պաշը ըճա մանտորնտան պըր վէ պաշգա պիր շէյ աէյիլ աիր , լաքին Մուսիս մուրախիսասլարը , մութլաբա մէճլիսէ թէքլիֆ իթտիքլէրի պու սիւրէթ իւզէրինէ ըսրար իթտիքլէրի հալտէ , տէվլէթը () սմանիլէ մուրախիսասը , աէվլէթինաէն իսթիզան իթմէյէ մէճպուր օլաճաղնէ տան , եէնիտէն պէքլէմէյէ վէ վազթ գայպ իթմէյէ միւհթաճ օլունաճագարը : Այէր իքի սիւրէթտէ օլան ֆէրգ մէճլիսին տըգգաթ վէ միւթալասարնա շայտան շէյլէր իսէ Մուսիս մուրախիսասլարը , պունղարըն նէ ճինս վէ նէ մագուլէ շէյ օլտուգլարընը մէճլիսէ աշիքեար պէյան իթմէլի աիրլէր . պունուն մուղայիլի , վէ իլք պագըրտա աշիքեար օլտուղա վէճՆ իլէր պու ֆէրգ մահալըղ պիր շէյ իսէ , մատամ քի պու մատտէ պաշը ըճա տէվլէթը () սմանիլէյէ միւթապիգ պիր քէյֆիլէթ տիր , վէ օ տախի պալատէ մուգարրէր օլան սիւրէթի

Թատարդ վէ Թահսիյն իյլմիշ տիր
ճայիդ օլան պուհտանն այրլլմամար
տըր զաննն իտէրիմ :

Վրօնթ Օրլօֆ , պուհա շու վէ ճ՛՛
իլէ ճէվապ վէրիր , պիր Թէրաֆտան
միւսիւ Պրուհօվա հագգ վէրիպ , տի-
կէր Թէրաֆտան տախի Կրանարդ վէ
Ինկիլիդ պաշ մուրախիտաւարընըն միւ-
թալապէրինէ հէվալէյի սէմմը իթի
պար իտէրէք , մու մայիլէյ՝ Վիթսիւ
Պրուհօվուհն մէյտանա գօյաու զու սիւ-
րէթատէն ոտրֆը նազար վէ Վրօնթ
Վալէվքրինին Թէլիֆ իթմիշ օլաու-
զու սիւրէթէ բուի մուվաֆազաթ
կէօսթէրիրիմ , անճադ պուհուհն իլէ
պէրապէր , պուհտա տախի պիր իու-
ֆիֆ Թէպէտտիւլաթ մաթլուպ ի-
տիւպ , տէվէթիմին Թատարիդինի տա-
խի շարթ պէյան իտէրիմ :

Սօրտ Վալլի , Բուսիա մուրախ-
խասը պտրոնն Պրուհօվ Օաթը Շահա-
նէնին Խրիսթիյան Թէպապէրի իւ-
զէրինէ սէօհպէթ աջարգտա , Բու-
սիա տէվէթինին պու Խրիսթիյանըր
հագգընտա Թէվէճճիւհիւ մախուու-
սէսի օլտըղղուհու , էօյլէ պիր Թա-
պիր իլէ պէյան իթմիշտիր քի , պու-

նուն իւզէրինէ սիւքիւթ իԹմէյի
 Թէճվիզ իտէմէմ, իմոսի տիւեր տէվ
 լէԹլէրին տախի լաէնգաթի Խորիս
 Թիյանլարա կէօսթէրաթիքի թէվէճ
 ճիւհ Վուսիանըն թէվէճճիւհ իւնտէն
 նէ նօզսան տըր վէ նէ տախի տահա
 սղ վէ մահսուս տուր :

Պարսն Պրունօվ. քէնոսի տէվէ
 Թիմին էֆքեարը իսայրիյէսինի պէյան
 իԹախիմտէ, միւրատըմ տիւեր տէվ
 լէԹլէրին տախի քէնոսի մէզհէպտաշ
 լէրի հազգընտա տէրքետը օլան թէ
 վէճճիւհլէրինի տախի պիր շիւպհէ
 տլթընտա պըրազմազ Եախօտ գատ
 րինի թէնդիլ իԹմէք տէյիլտիր :

Վալի բաշա, տէվէԹի թէրաֆըն
 տան բուխսաթը մահսուսէսի օլմա
 տըգճա, մուգարրէր օլան սիւրէԹին
 Թատիլ իւ թէսվիյէսինէ սէլահիյէԹի
 օլմատըղընը պէյան իտիւպ, շու գա
 տար քի, Քօնթ ()ըլօֆուն մուսիւ
 խարէն մաթլուպ իլէտիյի թէպէտ
 տիւլաթ տախի, սատէճէ լուզէԹլէ
 րին իլէրի կէրի գօնմասընտան իպա
 րէթ պիր քէյֆիէթ օլտուղունտան,
 պու շարթ իլէ բուի մուվաֆագաթ
 կէօսթէրիպ, վէ մէճլիս տախի աթի

իւզզլէբը սիւրէթի գաթիէն գապոււլ
 իտիւպ, ետլընըզ Նուսիա պաշ մու-
 րախիսասը Վահիթ (Օրլօֆուէն պալատե
 պէյան իթախի իհիթիրազ աախի իհ-
 թիաթտե գալըր :

«Օլաթը հազրէթը Փատիշահի,
 Պթէպատալէրինին ճինս վէ տինինի
 ՊՖէրգ իթմէյերէք, սատտէթը հաւ
 Պլէրինէ սարֆ իտէկէլախի հիմէմը
 Պտայիմիլէրի իգթիզաւընճա, ճիւմ
 Պլէսի իչիւն մուճիպի իսլահը հալ օլ
 Պմագլա պերապէր, նիյաթը ինայէթ-
 Պքեարանէլէրինի թէէյեիտ իտէր
 Պպիր գըթա ֆէրմանը Վլի իհսան
 Պպուլյուրմուշ օլտուգլարընտան, վէ
 Պպու պաստէ օլան էֆքեարը Շահա-
 Պնէլէրինէ պիր տէլիի ճէտիտ իպ
 Պրազ իթմէք իսթէտիքլէրինտէն, ի
 Պրատէյի միւսթագիլէյի Շահանէլէ-
 Պրինտէն սատր օլմուշ օլան իշ պու
 ՊՖէրմանը Վլինին, տուէլը մուա-
 Պհիտէյէ թէպլիղինի (մալիւմ օլմա-
 Պսընը) թէնսիպ պուլյուրմուշլար տըր:

ՊՏուէլը մուահիտէ, իշպու թէպ-
 Պլիղին գատըր ալիսինի իսպաթ վէ
 Պթէէյեիտ իտէրլէր :

ՊՇուրասը գավիէն մուգարրէր

Դ տիրքի , իշ պու թէպիղ զամը
 Դ հապրեթը Փատիչահինին , նէ քէն
 Դ տի թէպասսը իլէ օլան մուամէլու
 Դ թը Եահանէլէրինէ , վէ նէ տէ սալ
 Դ թանաթը սէնիլէլէրինին իտարէյի
 Դ տախիլիլէսինէ , կէրէք պիրիօի , վէ
 Դ կէրէք միւշթէրէքէն պիր դաշը միւ
 Դ տախիլէ իթմէք իչիւն հիշ պիր հալ
 Դ տէ տուէլը մուահիտէյէ պիր հապ
 Դ վէ սէլահիլէթ վէթիլէյէճէք տիր Դ :

— Քօնթ Վալէվաքի , միւ ճէնիկ
 հալի իլէ , Մուսիա տէվլէթի իլէատա
 յըր ճէնիկտէ պուլունան տէվլէթլէր
 պէյնինտէ ապտ օլմուշ օլան քեաֆ
 Ֆէի ահանամէ վէ մուգավէլաթը սա
 պրգէնին ահքեամը ֆէսի օլմուշ օլ
 տուղունտան իպգայը միւսալէհէտէն
 սօղրա , թէրաֆէյն թէպասալէրինին
 պիր պիրի իլէ օլաճագ թիճարէթճէ
 միւնաստէպաթ վէ մուամէլաթլարընը
 թէէյէիա իթմէք իւզրէ պազը մու
 վապգաթ մուգավէլաթըն թանգիլինէ
 լուղում կէօրիւնտիւիւնիւ մէճլիստէ
 պէյան իտէր :

Քօնթ Վլարէնտըն , ճէնիկտէ ձլան
 տէվլէթլէր Մուսիա տէվլէթի իլէ էս
 կի ահանամէլէրինի թէճախտ վէ եա

խօտ եէնի ահանամէլէր թանգիմ իւ
տինճէյէտէք, թիճարեթ վէ սէյրը
սէֆային իջիւն, հէր տէվլէթին էն
վլիատէ մագհարը միւսատտտէ օլան միւ
լէթլէր ուսուլինէ մութապագաթլա,
ոյիլ մուգապէլէ պազը մուվագգաթ
մուգապլէլաթ թանգիմ իթմէսի ճայիզ
օլտուղունու մէճլիսէ իֆատէ իտէր :

Պունա Տուսիա մուրախիսասլարը
շու վէճհիլէ ճէվապ վէրիլլէր : Պու
պապտէ թալիմաթըմըզ օլմատըզըն
տան, ճէնկտէն էվլէլ մէվճուտ օլան
հալին թէպտիլ վէ թաղէիրինէ մուճիպ
օլաճագ մէվատըն թահիւտինէ տախի
կիրիչէմէյիզ, վէ Վօրտ Վլարէնտընըն
թէքլիֆ իթտիսի թէտապիրէ թէչէպ
պիւս իթմէպտէն էվլէլ, տէվլէթիմիզ
թէրաֆընտան մախսուսճա բուխու
թա միւհթաճըզ : Տուսիա տէվլէթի,
քէնտիսինէ հէմ հուտուտ վէ ճիվար
օլան տէվլէթլէր իլէ, վէ իքի թէրա
ֆըն թէպաալարընա տախի մէն
ֆաաթըլ օլաճագ սիւրէթտէ էօյլէ
ահտնամէլէր թանգիմ իթմիշ տիր քի,
պունըլարըն թըպգըսընը, մուվագգա
թէն տախի ախէր տէվլէթլէր իլէ
թանգիմ իթմէք, իհթիմալ արը ույա

մայրաճագ սրբ, շիւքի ճիւղար օլան
տէվէթլէրտէ մէշհուտ օլան մու-
հագագ պիր մուգապէլէ, ուզագտա
օլան տէվէթլէրտէ օլամագ :

Իմար ճէնկաէն էվլէլ մէվճուտ օ-
լան ահանամէլէր վէ մուգավէլէլէր
հիշ օլմագ իտէ պիր միւտտէթ իշին
տահա իպգա օլունուպ օ միւտտէթ
արապնտա տախի, տուէլլ մուահիտէ
միւճէտտէտէն թանգիմ իտէճէքլէրի
մուգավէլլաթ իւզէրինէ միւզաքէրէ
վէ իթթիֆագ իտէպիլլրլէր :

— Պու մէսէլէնին միւզաքէրէսի
թէխիր օլունտուգտա, Լ օրա Վլա-
րէնալն շու վէճհիլէ պասթը մէրամ
իտէր :

Տէվէթը (Սամանլէ տախի ուսու-
լու բօլիթիգիլէյի տուէլլ Ալրոբա
տայրէսինէ տուխուլ իթմէլէտավէթ
վէ ճէլպ օլունտուզընտան, տուէլլ
մուահիտէ պուտան պէցլէ կէրէք
թիճարէթլէրինին, վէ կէրէք սէյրը
սէֆայինլէրինին, տէվէթը (Սամա-
նլէնին տուխուլ իթտիլի պու թա-
րիգի ճէտիտէ մինասիպէթ ալպըրա-
ճագ պիր սիւրբէթ իպլազ իթմէլէ
իթթիֆագ իլլէտիլլրլէրի հալտէ, հէմ

իթթիհատ իյէտիքլէրի նիյաթ վէ
էֆքեարը խայրիւնէ թէվաթուրէն
պիր շահատէթ, վէ հէմ տախի պիւ
մուգապէլէ թէպապլէրինին մէնաֆիի
ու մու միէսինէ պիր հիմմէթը ճէլիլէ
ըզհար իթմիշ օլաճագլարընը մէճլիսէ
պէյան իտէր :

Քօնթ Վ ալէվլքի, կէրէք մէճլիս-
ճէ գարար վէրիլէճէք ուսուլու ճէ-
տիտէյէ, վէ կէրէք հիւքիւմէթը
տէվլէթը (Օսմանիէնին մուախսարէն
թէշէպպիւս իթտիյի թէտապիրի ճէ-
տիտէ իլէ Ալրոքայա վէրտիյի էմ
նիյէթլէրէ իսթինատէն, Վնկիլիզ մու-
րախսարընըն պու թագրիրինի թէէյ-
էիտ իտէր :

Քօնթ Քալուր, թիճարէթ մատ-
տէսինտէ, հիչ պիր տէվլէթին, Տէվ-
լէթը (Օսմանիէ գասար սերպէսթ
պիր գայտէ վէ գանուճու օլմատըղը-
նը մէճլիսէ թէֆհիմ իտիւպ, պու-
նուճ իլէ պէրապէր, ախզ ու իթատէ
օլան բապրթասըղըղըն, վէ պաշլըճա
մէմալիքի (Օսմանիէտէ թէմէքքիւն
իտէն էճնէպի թէպապլարընըն մուա-
մէլաթը մախսուսէլէրինտէ օլան ույ-
զուճսոյզուզուճն, ասը սէպէպինի

միւսթէսնա վագըթլարտա ագտ վէ
թանգիմ օլունան մուգավէլէ վէ ահու-
նամէլէրին ահքեամընա համլ իտէր :

Պարոն Սէնթայֆըլ , Ռրուսիա
տէվէթի եագընտա Պապը Նի իլէ
պիր թիճարէթ ահտնամէսի թանգիմի
իլէ մէշղուլ օլտուղունտան , տէվէ-
թը ()սմանիլէ իլէ վագըթ վագըթ
ագտ օլունան գաթի չօգ մուգավէ-
լնթը մախտուսէտէ , վէ պու մուգա-
վէլաթըն քեաֆֆէսինտէ տախի , էն
պէօյիւք միւսաատէլէ մաղհար օլան
միլլէթ մուամէլէսի օլունաճագ տէն
մէսինտէ նէ ազիմ միւշքիլաթ օլտու-
ղունու , պիլ ֆիլլ վէօրմիւշ վէ շա-
հատէթ իթմիշ օլտուղունու մէճլիսէ
պէյան իտէր :

Քոնթ Պուլ , վագաա տէվէթը
()սմանիլէ իլէ , թիճարէթ մուամէ-
լաթը իւղէրինէ պիր եէնի մուգավէլէ
թանգիմինտէն պաղը մէրթէպէ մու-
հասսէնաթ վէ մէնֆասաթ հասըլ օլա-
ճաղընը գապուլ իտիւպ , պունուն իլէ
պէրապէր , հէր տէվէթին պիր հա-
լի , վէ պիրի պիրինէ մուխալիֆ մէն-
ֆասաթը մախտուսէլէրի տախի պու-
լունտուղունտան , տէվէթը ()սմա-

նիյննին հիյնի զուհուրինսէն պերու
մալիք օլունան հիյեէթլէրին թէպէտ
տիւլինէ մուճիպ օլաճագ հալաթ
հագգընտա , բէք պէջիւք իհթիրազ
վէ թէէննի լաղամ կէլէճէյինի տախի
մէճիսէ պէյան իտէր :

Լալի բաշա , տէվլէթը Օսմանիյէ
նին Լըրոբա իլէ օլան թիճարէթ
մուամէլաթընտա տէրքեար օլան միւշ
քիլաթը , վէ հիւքիւմէթը Օսմա
նիյէնին ֆիիլ վէ հիւքմիւ գալմատը
զընը Էսկի վէ կէչմիշ վագըթլարտա
ապո օլունան մուգավէլաթըն ահ
քեամընա համլ իտէր , վէ պունուն
թաֆսիլաթընա տախի կիրիշիպ , վագ
թը իլէ թանգիմ օլունան մուահէտէ
լէր իլէ Լըրոբալլարըն մալիք օլուու
զու իմթիաղաթ , իտարէյի մէմալի
քին հիւքիւմէթինի թէէսսիւֆ իտէ
ճէք մէրթէպէտէ մէքս իտէճէք բա
տէլէրտէ օլուուզունտան , պու մա
գուլէ իմթիաղաթըն , քէնտիլէրի
Լըրոբալլարըն մէնֆաաթընա տախի
մուզիբր օլուուզունու իսպաթ իթ
մէյէ ճահտ իտէր : Վ է էճնէպի տէվ
լէթլէր գոնսօլսլարընըն , քէնտի թէ
պաալէրի իւզէրինէ օլան հիւքիւմէթ :

լերի, հիւքիւմէթ իչինտէ պիր չօգ հիւքիւմէթ, վէ հէր նէվի թանգիւ մաթ վէ իսլահաթէ միւմթէնի իւլ հուսուլ պիր սէտար մումննաաթ շէքմէք օլաճաղընը մէճլիսէ թէֆհիմ իտէր :

Պարոն Պուրգընէ վէ սայրը մուրախսասլար, միւշարալէյնէ պէրապէր, էսկի մուգավէլաթ մուճիպինճէ մէվճոււ օլան հալին, պու ահա նամէյը ճէտիս վէ ումումի իլէ, հէր հարտէ իպթալ օլմասը լաղըմ կէլէճէյինի, քէզալիք պասը Ալինին հիւքիւմէթինի, էճնէպի թէպաալարը հագընտա թէէտիւֆ իտէճէք մէրթէպէտէ մէքս իթմէքտէ օլան իմթիազաթըն նիհայէթի կէլմիշ օլտուզու նու տախի իգրար իտիւպ, ճիւմլէնին մէմնունիյէթինի մուճիպ օլաճապ պիր թատիլ վէ թէավլիյէ լաղըմ կէլէճէյինի տախի պէյան իտէրլէր, անճապ շուրասը տախի մուհիմ տիր քի, պու եէնի մուգավէլաթ, տէվէթը (սամանիյէնին, իտարէյի պախիլիյէտինէ իթթիխաղ իտէճէյի իսլահաթ վէ նիղամաթըն տէրէճէսինէ կէօրէ օլաճապ օլուպ, շէօյլէ քի, էճնէպի թէ.

պաալարնա լազըմ կէլէն հմնիյէթ
վէ քէֆալէթ, տէվէթը (սմանիյէ-
նին իհտասրնա ճահտ իթտիյի թէ-
տապիրտէն հասըլ օլաճագ հմնիյէթ
վէ քէֆալէթէ միւսավի օլմալը տրը :

Մուրախխասալար պու մատտէ իւ-
ղերինէ պիրպիրլէրի իլէ օլան միւզա-
քերէյի խիթամ իթտիքտէն սօղրա,
էճնէպի տէվէթլէրինին կերէք թի-
ճարէթլէրինէ մախսուս օլան մուս-
մէլաթ վէ կերէք թէպապլէրինաէն,
մէմալքի (սմանիյէտէ թէմէքքիւն
խտէնլէր ահվալինին իսթիգրարնա
լազըմ կէլէճէք մուգավէլաթըն թան-
ղիմինէ, ումումիյէթլէ գարար վէրի-
լէր :

Վեղալք իպգայը միւսարէհէտէն
սօղրա, Միթանէտէ պապը Ալի իլէ
տուէլը մուահիտէ էլ իլէրի պէյնին-
տէ, պիր միւզաքերէ աջըմասընա,
վէ կերէք պու մագսէտի քէամիլէն
հասըլ իթմէյէ, վէ կերէք հեր մու-
հագգագ մաթլուպլարը թէսվիյէ իթ-
մէյէ միւզաքերէյը մէզքիւրիւն վասէ-
թա օլունմասընա, մէշվէրէթին է-
մէլ վէ արզու իթմէսի, պու մագպա-
թայա մախսուսճա գայսր օլունմասը-

նա տախի թէքրարէն գարար վէրիւր :
 — Պունտան սօղրա , մէճլիս Սըրպ
 պէյլիյի հազգընտա գալէմէ արնան
 ահտնամէ պէնալէրինին միւ թալրասար
 իլէ մէշղուլ օլուր , պու պէնալէր
 թասիլ վէ թէսվիյէ օլունտուգասն
 սօղրա , շու թասպիրլէր իլէ գալմասը-
 նա սիւրէթը գաթիյէտէ գարար վէ-
 րիւր :

... Մապրէ : Սըրպ պէյլիյի տախի , պունտան
 պէօլէ տուէլը մուահիտէնին քէֆալէթը միւ շթէրէ-
 քէլէրի ալթընտա պուլունճագ օլան , հուգուգ
 վէ մուաֆիյաթընը թէէսիս վէ թէսիյին իտէն
 իսաթթը Հիւմայուլէր մուճիպինճէ , Սալթանութը
 սէնիյէ թէպալէթինստ տէփամ իլէյէճէք տիր :

Պինսէն ալէյ , զէքը օլունան պէյլիք , իտաքէյի
 միւսթագիլէյի միլիյէսի իլէ , ումսրու մէզէպիյէ
 վէ գանուսիյէ վէ թիճարէթ վէ սէյլը սէֆային
 սէրպէսթիյէթինի մուհաֆաղա իտէճէք տիր :

Չամը հալրէթը Շահանէ , տուէլը մուազլու-
 մայը մուահիտէ իլէ պիլ իթթիֆագ , պէյլիքի մէզ-
 քիւրիւն նիլլամաթը հազըրէսինէ լալըմ կէլէն իուլ-
 հաթը թահգիգ վէ թէճէսիւս պիրլէ իճրտընտ
 միւսահիտ օլուր :

... Մապրէ : Սալթանութը սէնիյէնին մուհա-
 ֆաղա ապէրի իգամէթ իթտիրմէք հուգուգու
 պունտան էփվէլէրի նիլլամամէլէրաէ մէշղութ պու-
 լունտուղու վէճէ իլէ իպգա օլունմուշ տուր : վէ
 տուէլը մուահիտէ իլէ էփվէլ էմրտէ պիր իթթի-
 ֆագ հասը օլմազսըլըն , Սըրպիսթանէ սիլահլէ
 պիր վէսաթէթ իթմէք հիշ պիր վէճէ իլէ միւսթին
 օլմայաճագ տըր :

Իլէրիւտէ պապը Ն. լի վիւքէլասը
տուէը մուահիտէ էլ իլէրի իլէ պիլ
իթթիֆագ, Սըրպտա զուհուրա կէ.
լէն պազը մէրթէպէ ուղղունտուգ
լուգլարըն նէ թարզ վէ նէ սիւրէթ.
տէ թահգիպ վէ թէճէսսիւս իթմէք
լազըմ կէլէճէյինէ վէ պուկլարըն նէ
վէճ՛ն իլէ մէքս օրունաճաղը իւզէրինէ
պէյնլէրինտէ իսթիշարէ իտէրէք գա.
րար վէրէճէքլէր սիր :

— Բօնթ Պուլ, մատամ քի մէճլիս
պու մագուլէ մէսէլէլէրին միւզաքէ.
րաթընա թէշէպպիւս իթմիշ սիր,
Վարա գաղ հագգընտա տախի Մուսիա
մուրախիտալարը ազգընտան պազը մէր.
թէպէ էմնիյէթ քէլամլէրի իշիթմէք
լազըմէտէն օրուպ, Մուսիա մուրախ
խասլարընըն պու մագուլէ պիր էմնի.
յէթ վէրմէյէ մէյեալ պուլունտուգ
լարընը տախի Բօնթ Պուլ պէյան ի
սիւպ, աթի իւզլէքը իուտուտու
պունա վէսիլէ կէօսթէրիր, էանիյա
էսկի վէ էէնի պիր թագըմ վուգուա.
թէ նազարէն, էօյլէ հալէր զուհուր
իթմիշ սիր քի, Մուսիա տէվլէթի
թըպգը Սւլահ Պուլտանա իպրազ
իթտիյի հիմնիլէ միսիլիւ Վարա

տաղա տախի պէօլէ պիր հիմայէթէ սէրահիյէթի վար կիպի աղնաշըմը տըր : Իմոի Մուսիա մուրախիսապըրի պու պապոտէ պիր էֆքեար պէյան ի տէրլէր վէ օ էֆքեար տախի մաղպա թայա գայտ օլուր իսէ պու խուսուս տա արթըգ հիչ պիր շէքք վէ շիւպհէ գալմայաճաղը աշիքեար օլուր :

Մուսիա մուրախիսապըրը պունա շու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիլլէր : Աէ Վ իէննա մէշվէրէթինատէն մէյտանա չըգարըլան թահրիրաթտա , վէ նէ տախի Մարիս մէշվէրէթինին ճէմ օ լունմասընտան էվվէլ զուհուրա կէլէն մուամէլաթտա հիչ պիր վէճհ իլէ Գարա տաղըն վէքրի կէչմէմիշ տիր .

Անճագ մատամքի պու մատտէ իւ վէրինէ քէնտիլլէրինէ պիր սիվալ օլուն մուշ տուր , Մուսիա մուրախիսապըրը տախի պիլա ինթիրալ ճէվապ վէրիպ տէրլէրքի , Մուսիա տէվլէթինին Գարա տաղ իլէ , պու տաղըրլարըն Մուսիայա կէօսթէրտիքլէրի ալադայը աէրուն վէ մէյան , վէ Մուսիանըն տախի պու տաղըրլարա իպրալ իթտիյի թէվէճճիւհտէն պաչգա պիր մուամէլէսի մէշուս տէյիլ տիր :

— Տուտիա մուրախիսասլարընըն պու-
 իգրարլէրի ճիւմլէյի խօշնուտ խոէճէք
 մերթէպէտէ պիր ճէվասպ աուտ օլուն
 տուղունտան, մէճլիս Ուլահ Պուղ-
 տան պէյլէքլէրի հագգընտա ահտնա-
 մէյէ տէրճ օլունաճագ մատտէլէրի,
 պունա մախսուս օլան գօմիսսիծնուն
 թագտիմ իթտիյի լայինէ իւղէրինէ
 բույէթ իաիւպ, իւղէրլէրինէ եէնի-
 տէն միւղաքէրէ օլուուգտան սօղրա,
 մէգքիւր մատտէլէր շու վէճհ իլէ
 մաղպաթայա գայտ օլունուրլար :

... Մարտէ¹ : Ուլահ վէ Պուղտան պէյլէքլէրի
 տէվէթը Ալլէնին թապիլլէթը սէնիլէսի վէ տուե-
 լը Եւրոպանըն քէֆալէթի պլթընտա օլարագ, մա-
 վէք օլուուգլարը իմթիաղամ վէ մուաֆիյաթըն մէն-
 ֆաաթը իլէ ֆայիտէմէնտ օլմաղա տէվամ խոէճէք-
 լէր տիր : Քէֆալէթ խոէն աեվէթլէրին հիշ պիրի-
 սի ճանիպիտան, իշ օլու պէյլէքլէր իւղէրինէ պիր
 հիմայէթը միւսթագիլէ իճրա գըլճմայաճագ, վէ
 մէսալինի տաիլլէքլէրինէ տաիլի հագգը մախսուս
 օլմայաճագ տըր :

... Մարտէ : Տէվէթը Օսմանիյէ, իշ պու պէ-
 վէքլէրին իտարէյը միւսթագիլէ, վէ միլլէյի աաիլ-
 լլէքլէրինի, վէ թէմալլէթը սէրպէսթիի ալին իւ-
 մէվհէպ, վէ թիճարէթ վէ սէյը սէֆային խուսուս-
 լէրինի, իպգայէ թահիւա խոէր : Էլիէվմ ճարի օ-
 լան գալսանիյն վէ նիլամաթը մէմլէքէթ եէնիտան

¹ Ահտնամէնին 22 ինճի պէնտիստէն 27 ինճի
 պէնտիստէ գատար նագար պույրուլա :

րույեթ գրընսձագ տրբ : Պու մատուէտէ իթթի-
 ֆագը ըէ, հասը օլմագ իչուն, սիւրէթը թէրքիսի
 հագընտա, տուէը մուանիտէ թէրաֆէրնսէն
 վէրիւճէք գարսըր վէճն իլէ սիր մասուու գօմիս
 սիօն թէչքիլ օլունսձագ տրբ : Վէ իչ պու գօմիս
 սիօն վագթ կէչրուէրէք, Պուգրէշտէ տէվէթը
 Ալիէ գօմիսէրի իլէ պիրէշէճէք տիր, վէ իչ պու
 գօմիսսիօնուն մէմուրիէթի, մէմէքէթէնին հաթ
 հուգըրըր թահգիգ իթմէք, վէ նիզամսթը աթիյե-
 սինին էասըրըր արդ իլէմէք մատուէսինսէն իպա-
 րէթ օլսձագ տրբ :

. . . Մագդէ, Չաթը հուգրէթը Փատիշահի,
 մէմէքէթէնին հէր սընըֆ ահալսինին, մէնֆուս-
 թըրը զպէթ սահիհ վէ հաղիգէթի իւզրէ ուր իւ
 պէյան իթմէյէ միւգթէտիր օլսձագ սիւրէթտէ,
 մէվէքէթէնին հէր պիրնտէ, պիրէր տիվանը մտ-
 սուր թէչքիլին վաս պուշուրուր : Պու տիվանըր
 մէվէքէթէնին նիզամսթը գաթիյէսի հագըրնտա
 ահալնին արղու վէ մաթլուպէրիսի իֆատէյէ մէ-
 մուր օլսձագլար տրբ :

Չիքր օլունան գօմիսսիօնուն սիվանըր իլէ օ-
 լսձագ միւնասէպսթը, մէճիտի միւքեպէմէ (Բորիս
 մէչիլէրէթի) թէրաֆընտան թանզիմ գրընսձագ
 թալմսթտէ պէյան վէ թայէին գրընսձագ տրբ :

. . . Մագդէ, Չիքր օլունան տիվանըրն պէ-
 յան իտէճէքէրի էֆքետր, գօմիսսիօն թէրաֆըր-
 տան միւթալա գրընարուգ, պատէհու քէտի
 միւթալա վէ թէտգիգաթը մասուուէսինին նէ-
 թիճէսի, մէրքէզը մէճիտի միւքեպէմէ օլան Բա-
 լիտէ արդ օլունսձագ տրբ : Սօզրասուն տէվէթը
 մաթպուէ, էանի Ռւշահ Պուզոտանըն թապի օլսու-
 զու Օսմանը տէվէթի իլէ պու պապտէ հասըր
 օլսձագ պիրլէք, Բարիտտէ տուէըր մուանիտէ ճա-
 նիպինտէն թանզիմ գրընսձագ մուգալէլըր մաթ-
 սուսէ իլէ թէչքիտ վէ թէչիտ օլսձագ, վէ իչ

պու էյալեթըրին պունտան պեօլէ 'տուէլ մուա-
հիտէնին քեֆալեթը մուշթէրէքէսի թահթընա գօ,
նուրմուշ զան նիլամաթընը, վէքը օրունան մուգա-
վէլէ անքեամընա մուլմայրգ, շէրէֆսուտուր օլա-
ճագ պիր գրթա խաթթը շիւմայուն գաթթին
թէէսիս իլէյէճէք տիր :

... Մարդէ : Պէլլէքլէրտէ էմիլեթը տախի-
լլէյէ վէ հուտուտիլէնին մուհաֆազաք զըմընտա,
պիր գուվլէի ասրէրիլէրի միլլէյէ թէրթիլի գա,
բարիլի օրմուշ տուր : թէճալիս զաթը էճնէպիլէ-
նին տէֆի իշիւն, տէվէթը Ալիյէ իլէ պիլ իթթի,
Ֆագ. մէվէքէթէնին ֆէվգ էլ աստ օլուրագ իթ-
թիխազ խտճէքլէրի մուհաֆազա թէտպիրլէրիճէ
հիշ պիր թէրաֆտան մու մանաթ վէ թէտրիլզ
օլուննայաճագ տըր :

... Մարդէ : Մէմլէրէթէնտէ տախիլէն պիր
բահաթըրզըզ գուհուր իտէճէք, վէ ետթօտ ասա,
յիշ տախիլ իսպլէլէպիր օլաճագ օլտուզու հուլ-
տէ, էմիլէթ վէ բապըթայը մէմլէքէթին մուհա-
ֆազա վէ թահքիմինէ լազըմ օլան էսպապ վէ թէ-
տապիրի, սալթանաթը սէնիլէ տուէլը օպիրիլի
միթէահիտէ իլէ պիլ միզաքէրէ իճրա իլէյէճէք
տիր : Իշ պու տէվէթըրի իլէ, էվվէլ պէ էվվէլ
պիր գարար հասըլ օլմագըզըն, ասքէր գուվլէթի
իլէ մէմլէքէթէնէ տուխուլէ միւրաճաաթ օլուն,
մայաճագ տըր :

Ըջտ Վլարէնտընըն պիր իխթա-
րը իւզըն, տիվանը մախսուտուն ճէլպ
վէ տավէթի իշիւն սատըր օլաճագ
Ֆէրմանը Ալլինին նէ սիւրէթտէ եա-
զըլաճաղը, Վսիթանէտէ պապը Ալլի
իլէ տուէլը միւթէահիտէ էլէիլէրի

մապէշիննտէ պիլ խոթիչարէ գարար-
լաշմասընա , վէ մաալ վէ մէվհուճու
պու տիվանլարըն թէչքիլինէ մախ
սուս օրան ահտնամէ մատտէսի ահ
քեամընըն թէքմիլէն իճրասընա տէ-
լայէթ իտէճէք սիւրէթտէ օլմասընա
գարար վէրիլը :

— Սէճիս խիթամ պուլմապտան ,
Քօնթ Վայէվքի , ահտնամէյը ու-
մուլիլէյէ տախիլ օլաճապ մատտէլէ-
րին բէք չօղունա գարար վէրիլպ ,
մոզպաթայա գայտ օլմուշ օլտուղու-
նու պէյան խտէրէք մէշվէրէթին կէ-
լէճէք մէճլիտտէ , ահտնամէյը ումու-
միլէյի թէրքիպ իտէճէք պու մատ-
տէլէրին գաթիէն բույէթ օլունմասը
միւմքին օլաճաղընը տախի թէֆհիմ
խտէր :

(Պոս մահալէ մարախիտայար իմպ էրէրէր :)

ՕՆ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

26 Տարի . 1856

Լւսթրիա , Ֆրանսա , Ինկիլթերա
Րուսիա , Բրուսիա , Սարտէնիա , վէ

(Օմանը մուրախսաւարը հազար օլտուգարը հարտէ :

— Կէչէն մէճլիսին մազպաթաւը գրասթ օլունուր :

Ըւթրիա, Ինկիլթերա, վէ Օմանը մուրախսաւարը, կէչէն մէճլիստէ Բուսիա մուրախսաւարընըն Գարատալ հագգընտա իթալքլէրի սէօհպէթլէրի, Բուսիա Տէվլէթիսին պու էյալէթ իլէ մախտուսէն վէ միւս թագիլէն պիր բօլլիթիգա մուամէլէսի օլմայաճաղընա պիր վէ քէֆալէթ առա իթմիշ օլտուգարընը մէճլիստէ պէյան իտերլէր :

Ըալի Բաշա, պապը Ըլինին, Գարա տաղ էյալէթիսին մէմալքի Օմանիլէնին թէմալիլէթիսին պիր բար չասընը առա իթալիսին պէյան իտիւպ պու ճիւմլէ իլէ Գարա տաղըն ահվալը հաղըտինի թէպաիլ իթմէյէ պիր նիլէթի օլմատըղընը տախի մէճլիստէ իֆատէ իտէր, վէ պու թաֆտիլաթտէն սօղըա կէչէն մէճլիսին մազպաթաւը տախի ումումէն գապուլ օլունուր :

Քօնթ Վալէվլէրի, ահունամէյի ումումիսին հէր մուգավլէլէ պէնտիսին

պաշգա պաշգա վէ ու մուժէն գրաաթ
խտեր, վէ հէր պիրի ճիւմէնին իթթի-
Ֆալը իլէ թաաիլ վէ թէսվիլէ օւ
տուգտան սօղրա, պերվէճհը աթի
պու մազպաթայէ գայտ սլունուր:

Սո-գապէն վէ սի-րէիը անգուսէ¹:

Հաշմէթիւ հազրաթը,
ճէնկտէն հասը օլան աֆէթլէրի պէր
թէրաֆ իթմէք արզուսինտէ օլարագ,
վէ մուհարէպէյէ իլք սէպէպ օլան
գարըջըզլզլարըն թէքրար կէրի տէօն-
մէսինի մէն իլլէմէյի իսթէյէրէք,
տէվէթը (Սմանիյէնին իսթիգլալ
ալիսի իլէ, մէմալիքինին թէմամիյէ-
թինի, պիլ մուգապէլէ վէ թէյսիրիլի
պիր քէֆալէթ իլէ թէէմին իտերէք

¹ Պու տհտնամէնին ճանիպի տէվէթտէն նէշը
օլունան սիւրէթը րէսմիյէսի, մուգատտէմա իլավէ
սիւրէթի իլէ Մէճմուամըզա տէրճ օլունմուշ տուր,
պու սիւրէթի իսթէյէնէր օրայա միւրաճաաթ ի
տէպրիլիլէր. պու տէֆա անտնամէյը մէզպուր հէր
քէսին մաթլուպի իւզրէ իշ պու մազպաթալարս
միւմքին մէրթէպէ ալըգ թիւրքճէ օլարագ տէրճ
օլունմուշ տուր:

միւսայէնէ մատտէսինին իպգա վէ
 թէյեխոսի իչիւն վազ օլունաճագ է-
 սաս իւզէրինէ, հաշմէթլիւ Աւսթ-
 ըիա իմքերաթորու հաղքէթլէրի իլէ,
 միւզաքերէյէ գարար վէրմիչէր տիր,
 պունուն իչիւն միւշարալէյհիւմ հազ-
 րաթը մուրախխասլար թայեին իթ-
 միչէր տիր:

Անի: Պո-Տահալպէ, մուրախխասլա-
 րն իսմ վէ շեօհրէիլէրի եէիեան եէիեան եւ-
 շուււրը չի, մոգապպեմպէն պէրի-ճի-միլյէ
 Տալէ-մ պի-ր =

Վէ պէյիլէրինտէ թէյեմմիւնէն
 իթթիֆագ հասը օլմասը իլէ, միւ-
 շարալէյհիւմ հաղրաթը
 1841 մահը թէմմուղուն 13 թարի-
 խինտէ ագտ օլմուշ օլան մուգավէ-
 լէնամէյի իմզա իտէն, հաշմէթլիւ
 Տրուսիա փատիշահը հաղքէթլէրինին
 պու տէֆա եաքըլաճագ թանգիմա-
 թը ճէտիտէտէն հիսսետար օլմադ-
 իւզգէ, տավէթ օլունմասը լազըմ կէ-
 լէճէինի, Ալբորքանըն մէնֆաաթը
 իգթիղասընտան օլպուղունու միւ-
 թալլաա էյէյերէք, վէ իշ պու միւ-
 սայէնէյը ումումիլէ ամէլինտէ փա-
 տիշահը միւշարալէյհին զամմ վէ իւա-

վէ խոհճէյի գըյմէթինի թագափր իւ
տէրէք , մէճլիսէ մուրախիասար
կէօնտէրմէք իւզըէ քէնտիսինի տա
վէթ իթմիչլէր աիր :

Պինաէն ալէյն փատիշահը միւշու
րալէյն տախի մուրախ
խաս նասպ իթմիչտիր :

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Իշ պու ահանամէնին թաստիգ օ.
լունան սիւրէթլէրինին պէտէլի ալը
նրպ վէրիլտի կիւնտէն իթիպարէն
պիր թէրաֆտան զաթը հազըթթը
փատիշահի , վէ հաշմէթլիւ Ֆրանսա
իմբէրաթորու , վէ հաշմէթլիւ Ղրան
Պըրթանիա վէ Իրլանտա գրալիչաթը
վէ փատիշահը վէ հաշմէթլիւ Սար
տէնիա փատիշահը հազրաթը , վէ տի
ֆէր թէրաֆտան տախի հաշմէթլիւ
պիւթիւն Տուփալար իմբէրաթորու
հազըթթլէրի պէյնինտէ , վէ կէրէք
քէնտիլէրինէ խալէֆ օլաճագ վարիս
լէրի , վէ մէմօլիք վէ թէպապլէրի
արապլնտա , մուէպպէտէն սուլն վէ
խալէթթէթ վագի օլաճագ տըր :

ՏԵՐՏԻՆՆԻՍ ԵՒ ՄԱՍՏԻ

Հիւքմտարանը միւշարայէյհիւմ հազրամթը պէյնինատ թէյեմմիւննէն իպպոսը միւսալէհէ վագի օլմուշ օլ ասուզունտան էսնայը մուհարէպէտե օրտուլարընըն զապթ վէ եախու թէ մեքքիւն իթմիշ օլտուգլարը արագի, հէր թէրաֆտան պօշաթըլաճագ տըր : Իշ պու մեմէքէթլէրաէն չըգմանըն, սիւրէթը իճրասը իջիւն նիզամաթը մախսուսէ եաքըլարագ, միւմքին օլ ասուզու տերէճէ շաբուգըլուգ իւզըն իճրա գըրընաճագ տըր :

ԻԻՉԻԻՆՆԻՍ ԵՒ ՄԱՍՏԻ

Հաշմէթլիւ պիւթիւն Տուսիալար իմքէրաթորու, Գարս շէհրի վէ գալէսինի, վէ կերէք Տուսիա ասքէրի եեմինատ պուլունան սայրը արագիի մեմալքի տեվէթը Ալիյէյի, Ճանիպի Սալթանաթը սէնիյէյէ կերի վէրմէյի թահիւտ իտէր :

ՏԵՕՐՏԻՆՆԻՍ ԵՒ ՄԱՍՏԻ

Օաթը հազրէթը Փատիշահի, վէ հաշմէթլիւ Պրանսա իմքէրաթորու :

վէ հաշմէթլիւ Ղրան Պրլթանեա
 վէ Իրանտա գրաւիչասը վէ Փատիշա-
 հը վէ հաշմէթլիւ Մարտէնիա Փա-
 տիշահը, Սէվասթօբու, վէ Պալագ-
 լավա, վէ Քամը, վէ Կեօղլէ վէ վէ
 Կերը, վէ Լէնի գալէ վէ Իրլ պու-
 բուն շէհը վէ լիմանլերիսի վէ կերեք
 սասքիւրի միւթթէֆիգէ թասարու-
 Ֆունտա պուրունան արաղիի սայրե-
 յէ, հաշմէթլիւ պիւթիւն Տուսիա
 լար իմբէրաթորու հազրէթլերիսնէ
 կերի վերմէյի թահիւա իտերլէր :

ԳԵՆԻՆՃԻ ՄՍՏՏԵ

Օաթը հաղրէթը Փատիշահի, վէ
 հաշմէթլիւ Պրանսա իմբէրաթորու
 վէ հաշմէթլիւ Ղրան Պրլթանեա
 վէ Իրանտա գրաւիչասը վէ Փատիշա-
 հը, վէ հաշմէթլիւ պիւթիւն Տու-
 սիալար իմբէրաթորու վէ հաշմէթ-
 լիւ Մարտէնիա Փատիշահը հաղրա-
 թը բէնոսի թէպնալէրիմոնէն օլուպ-
 տա, տիւշմէնէ միւսաւտելի սիւրէթ
 լէ մուհարէպէյը հաղըրէ վուգուա-
 թընտան հիստտար օլմուշար հագ-
 քընտա, ճիւնլէթէն աֆիլը ումուսի
 իլէ աֆիլ իտերլէր : Շուրասը տաթի

մահաւանսն մուգարքեր տիր քիս
 տուէր մուհարրիպէ թէպաապրնաան
 օրուպտա մուհարիպէ էսկաարնտա
 ճէնկտէ պուլունան, տիկեր թէքաֆրն
 խրամէ թինտէ պուլունապա տէվաթ
 իթմիշ օրանլար հագգընտա աֆլը սէ
 մումիտ մեգքիւրիւն հիւքմիւ օլա
 ճագար :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԵ

Ղէնկտէ եէտիր օրանլարն ճիւժ
 լէսի տերհալ եէկտիկէրէ կէրի վէրի
 լէճէք տիր :

ԵԵՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Հաչմէ թիւ, յրանտա իմքէրաթա
 րու, վէ հաչմէ թիւ Լւսթրիա իւ
 բէրաթորու, վէ հաչմէ թիւ յրան
 Պրլթանեա վէ իրանտա գրալիչար
 վէ Փատիչահը, վէ հաչմէ թիւ Բը
 րուսիա Փատիչահը, վէ հաչմէ թիւ
 պիւթիւն Բուսիալար իմքէրաթորու
 վէ հաչմէ թիւ Սարտենիա Փատիչա
 հը հաղրաթը, Սալթանաթը սէնիյե
 նին, Եւրոքա հուգուգու սէմումի
 յէսի վէ ճէմիյէթի մէնաֆիինտէն
 հիստէտար օլմաղա տախիլ օլտուղու :

նու իլան իտէրլէր, վէ հիւքիւմաւ
րանը միւշարալէյհիւմ, հէր պիրիսի
այրը այրը մէմալքի Վալթանաթը
սէնիյէնին, թէմամիյէթի իլէ իսթիւ-
լաը ալիսինէ ըիայէթ իթմէկէ թա-
հիւտ իտէր, վէ իշ պու թահիւալէ-
րինին թէմամիյի իճրասընա միւշթէ-
րէքէն միւթէքէֆիլ օլուրլար, պինա
պէրին, պունու իիւլալի մուճիպ օլա-
ճագ հէր պիր հարէքէթէ, մէնֆաա-
թը ումումիյէյէ սօգունուր պիր մէ-
սէլէ նազարիյէ պագաճագլար տըր :

ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Տէվէթը Ալիյէ իլէ, սուէլը
մուահիտէնին պիրի վէ եա պիր գա-
ջը պէյնինտէ միւնասէ պաթլէրինի պօղ-
մայա սէպէպ օլաճագ պիր իիթիլաֆ
վուգու պուլսուղը թագտիրտէ,
Վալթանաթը սէնիյէ, վէ սուէլը միւ-
շարալէյհիւմուն հէր պիրիսի գուվ
վէի ճէպրիյէ իսթիմալինէ գարար
վէրմէգտէն էվվէլ, իշ պու ուշուն
սուզուղը թէվատիւթ թարիգի ի-
լէ մէն իտէպիլմէլէրի իշիւն, սուէլը
մուահիտէի սայիրէյէ մէրտան վէրէ-
ճէքլէր տըր :

Օտթը հազրէթը Փատիշահի թէ պաալէրինին սաատէթը հալէրինէ մասրուֆ օլան հիմմէթը տայիմիյէլերի իւթիզասընճա, ճինս վէ տին այրումայարագ, ճիւմլէսի իչիւն մուճիպի իսլահը հալ օլմագլա պերապեր, Սէմալիքի Հահանէլէրինին իրիսթիյան ահալիսի հագլարընտա նիլաթը ինայէթքեարանէլէրինի թէէյեիտ ի տեր պիր գըթա ֆերմանը Ալի իհսան պուլումուշ օլտուգլարընտան, վէ պու պապտէ օլան էֆքեարը Հահանէլէրինէ պիր տէլիլ ճէտիտ իպրաղ իթմէք իսթէտիքլէրինտէն, իրատէի միւսթագիլէյի Հահանէլէրինտէն սատը օլմուշ օլան իշ պու ֆերմանը Ալիյի, տուէլը մուահիտէյէ խապեր վէրմէյի թէնսիպ պուլումուշար սըր: Տուէլը մուահիտէ իշ պու խապերին գատըրը Ալիսինի իպաթ վէ թէէյեիտ իտերլէր:

Հուրասը գավիլէն մուգարրէր տիրքի, իշ պու խապեր գաթը հազրէթը Փատիշահինին նէ քէնտի թէպասսը իլէ օլան մուամէլաթը Հահանէլէրինէ

վէ նէ տէ Սալթանաթը սէնիլէլէրինին
 Խտարէյի տախիլլէսինէ . կերէք պի-
 րի վէ կերէք պիր գաջը պիրլըթոն
 միւռտախէլէ իթմէք իչիւն հիչ պիր
 հալտէ տուէլը մուահիտէյէ պիր հազ
 վէ սէլահիլլէթ վէրմէյէճէք տիր :

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԵ

Այ տէնիզ իլէ Գարա տէնիզ պօ-
 ղազլէրինին գաբալը գալմասրնա տա-
 իր , գախտէի գառիմէի Տէվլէթը Ա-
 լլէնին պագի գալմասրնը պէյան Խտէն,
 պին սէքիզ եիւզ գըրգ պիր սէնէսի
 թէմնոզըւնուն օն իւչիւ թարիխի
 իլէ միհագիտ մուահիտէ պիլ իթ-
 թիֆագ բույլէթ օլունտու : Իշ պու
 գախտէ վէ ուսուլէ թաթպիգէն պու
 պապտէ տուէլը մուահիտէ պէյնինտէ
 ապտ օլունմուշ օլան մուահիտէ ,
 մուահիտէյի հազըրէյէ բապթ վէ
 իլթվէ գըլընմըշ օլտուղունտան ,
 պունուն թէքմիլ Խտիճի բարչալար
 տան պուլունմուշ կիպի գուվլէթ վէ
 գըլմէթի օլաճագ տըր :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Պահրը սիյահ պիթէրաֆ գալըպ ,

հէր միլէթին թիւճճար թէքնէլէրի
նէ աչքդ տըր, պահրը մէզքիւրիւն սու
լարը վէ լիմանլարը իշ պու մուահէ
տէնինն օն տէօրտիւնճիւ, վէ օն տօ
գուզունճու մատտէլէրինտէ զիքր օ
լունան այրը թուժուլաճագլարտան
մաատա. կէրէք պահրը մէզքիւրիւն
սէվահիլինն մութասարըֆ օրան տէվէ
լէթլէր, վէ կէրէք սաիր տէվէթլէր,
ճէնկ սէֆինէլէրինն գաթիէն վէ տա
խմի օլարագ, վէմուս վէ գաբալը օ
լաճագ տըր:

ՕՆ Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Է

Լճրը թիճարէթ, հէր պիր միւշ
քիլաթ վէ կիւճիւքտէն վարէսթէ օ
լարագ, պահրը սիյահըն լիման վէ սու
լարընտա, մուամէլաթը թիճարէթին,
արթմասընտ միւստատէլի սիւրէթլէ
թէրթիպ օլունմուշ, գարանթինա, վէ
կէօմրիւք վէ բօլիս նիզամաթընտան
պաշգա շէյլէրէ թապի օլմայաճագ
տըր, վէ քեաֆֆէի միլէլին ֆախտէի
թիճարէթ վէ սէյրը սէֆայինինէ,
միւլթազի օլան էմնիլէթի իճրա էթ,
մէք իւզըէ, տէվէթը Լալիլէ, վէ
Տուսիա տէվէթի, պահրը սիյահ սէ:

վահիլինստէ քեային լիմանլէրինէ . հու-
գուգու միլէլ գավախոինէ թաթպիւ
գէն գոնսօլալար իգամէսինի գապուլ
խտէճէքլէր տիր :

ՕՆ ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՄԱՍՏԵ

(Ս)ն պիրինճի մատունին մաալի
մուճիպինճէ , պահրը սիյահ պիթե-
րաֆ գալմըջ օլմաղ իլէ , սէվահիլին-
տէ հարպ թէրսանէլէրինին իպգաար
վէ իճատ վէ ինչատը պիլա լիւզում
վէ լամագսուտ օլուպ , պինաէն ա-
լէյն զաթը հազրէթը Փատիշահի վէ
հաշմէթլու Րուսիա իմբէրաթորու
հազրէթլէրի , սէվահիլի մէզբիւրէտե
հիչ պիր հարպ թէրսանէոի եաբմա-
մագ , վէ եա իպգա իթմէմէք խու-
սուսինի միւթահիւտ օլուրլար :

ՕՆ ՏԵՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ՄԱՍՏԵ

Օլաթը հազրէթը Հահանէ , վէ
հաշմէթլիւ Րուսիա իմբէրաթորու
հազրէթլէրի , սէվահիլէրինին խըտ
մէթինէ լաղըմ օլաճագ գտտար ,
պահրը սիյահտէ պուլունուրուլա-
ճագ . իաաֆիֆ կէմիլէրինին գուվվէթ
վէ մըգաարընը թայեին իթմէք զրմն

բնտար պէտքներնս, մուտահետէյս
մախառստէ ազատ իթմիչլէր օլուպ, մու-
տահետէի մէղքիւրէ սէնէտի իչ պու-
մուտահետէյս րուպթ օլունաճագ, վէ
մուտահետէնին թէքմիլ իտիճի պիր
բարչասը կիպի գուվիլէթ վէ գլլմէթի
օլաճագ տըր, վէ տուէլը մուտահետէնին
ինզըմամը մուվտֆագաթը օլմասըգ-
ճա, նէ լարլ վէ նէ տէ թէպտիլ օ-
լունմայաճագ տըր :

Սոցրը մատտէլէրին գրաաթ վէ գար
պուլ օլունմասընը մէշլէրէթ կէլէճէք
մէճլիսէ թհալէ իտէր :

(Մարտիտասար պոս մահալէ ինչ տրէրէր) :

ՕՆ ԱԼԹՐՆՃԸ ՄԵՃԼԻՍ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

27 Մարտի 1856 :

Ըւսթիար . Պրանաս , ինկիլէ
թէրրա , Տրուսիա , Բուսիա , Սար-
տէնիա վէ Օսմանը մուրախիասարը
հազըր օլտու գլարը հալտէ , կէչէն մէճ
լիսին մազպաթասը օգուլուպ գատուլ
օլունուր :

Քօնթ վալէվաքի, 1841 սեննսի
յուլիս 13 իւնոտ ագոստոս օրուանն ահա
նամէնինք ետրինէ թանդիմ օրուանն
ահանամէյր ճէտիտին սիւրէթինի
մէճիստ գրասթ իտեր :

Մէճիս պու սիւրէթի գապուլ ի
տիւպ, ահանամէյր ու մուսիյէ տերձ
օրուանասընը մաթլուպ իտեր :

Մէգքիւր ահանամէ մուճիպինճէ
պօղազլար գաբալք թութուլաճագ
խտ տէ, տուելլ միւթթէֆիգէ աւ
քերինին նագլի իչիւն հէնիւլ պէօիւք
ճէնկ կէմիլէրինին պիր միւտտէթ
տահա կիտիպ կէլմէլէրի լազքմ կէլէ
ճէյիտէն, պսնլար միւսթէսնա թու
թուլուպ, պսնլարտան սօղրա պօղազ
լարըն գաբալք գալմասը իչիւն պաշ
գաճա պիր մազպաթա իմլա օրուանս
սընը մէճիս մաթլուպ իտեր :

Ըհանամէի ու մուսիյէ տերձ օրու
նան մատտէլէրին օգոստոսը կէլէն
մէճիստ գուսուր գալմըլ օլու
ղուան, Քօնթ վալէվաքի պագի
գալանընը գրասթ իտերէք, արտ
արտա պիլ միւղաքէրէ գապուլ օրու
նուր :

Վ իեննա Գծնկրէսօսու , եանի
 մէճլիսի միւքեալէմէսի սէնէտի պիր
 դաչ տէվէթ մէմալիքինի այրբո իտէն .
 վէ եախօտ իչինտէն կէչէն նէհրէր
 տէ , սէյրը սէֆային մատտէսինի թան
 զիմ իթմէյէ ք թախօսիս օլունան , ու
 սուլ վէ գալախիտի . թէ'սիս իթմիչ օլ
 սուզուհասան , տուէլլ մուահիտէ պու
 ուսուլ վէ գախտէնին պատազին , քե
 գալիք թուհա նէհրի վէ պօղաղէրի
 հագգընաա տախի , մէրի իւլ իճրա
 թութուլմատընը մուգալէյէ խտէր ,
 վէ պու գարարը պունասան պէօյէ
 կըրորանըն հուգուգու տուէլլէսի
 էճգասընտան անտտ իլէտիքէրինի , վէ
 թահթը քէֆալէթէրինէ ալարգլարը
 նը իլան իտէրլէր , թունա նէհրինտէ
 սէյրը սէֆային մատտէսի , մէվաար ա
 թիչտէ միւնտէրիճ շէրաիթ իլէ սէ
 րահէթէն թայեին օլունամարչ օլան
 հիչ պիր մանի վէ թէքեալիֆ թան
 թընա գծու լմայաճագ տը . պինտէն
 պիչէյհ , նէհրը մէգքիւրտէ տալիլըզ
 քէչթ ա կիւզար իթմէսի մատտէսի
 իւղէրինէ մուէսանս օլարագ սէֆային

տէն , վէ նէ տէ սէՓային տէրունին
 տէ պուլունան էշեատէն , հիչ պիր րէ
 սիմ վէ վիրէիւ տիշ օլունմայաճազ
 տրը , նէ հրը մէգքիւրիւն թէՓրիզ վէ
 եախօտ աերունինտէն միւրուր իյլէտի
 զի տէվէթլեր մէմալքինին էմնիյե
 թի իշիւն , թէսիս օլունաճազ զապթի
 յէ վէ գարանթինա նիզամնամէլերի
 միւմքին մերթէպէ սէյր ու սէՓայինի
 գօլայլանտրրաճազ սիւրէթատ թէբ
 թիպ վէ թանգիմօլունաճազ տրը , պու
 նիզամնամէլերտէն պաշգա սերպէսթիի
 սէյրը սէՓայինէ հէր նասըլ օլուր իսէ
 օլուն հիչ պիր տիւրլիւ մէվանի իյգա
 օլունմայաճազ տրը :

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԻ

Պէնտը ստպրգտա մուհարրէր օ
 շան գարարը , գուվվէտէն Ֆիլիէ իխ
 բաճ իթմէք զըմնրնտա , սալթանաթը
 սէնիյէ , վէ Աւսթրիա , վէ Արանսա
 վէ Ինկիլթերրա , վէ Բրուսիա , վէ
 Դուսիա , վէ Սարտէնիա տէվէթլե
 րինին հէր պիր թէրաֆլերինտէն պի
 րէր մէմուր թայեին օլունարազ ,
 թէշքիլ օլունաճազ օլան գօմիսսիօն
 Խաւազճատան պէրու Թուհա պօղաշ

լերի իլէ . պու պողաղաք ճիւղարնուտ
 քի տէնիզի թըգամապ տու օլան գում
 շար վէ սաիր մանի օլան շէյլերտէն
 գուրթարրպ նէհըր մէզքիւրիւն պու
 ճէզվինի վէ տէնիզին ղիքր օլունան
 թէրաֆլարրնը սէյրը սէֆային հապգըն
 տա էն ղիյատէ մուճիպի սուհուլէթ
 վէ էմնիյէթ օլաճազ պիր հալէ գօյ
 մուգ իչիւն եաբըլմասը լաղըմ կէլէն
 շէյլերի արղ վէ իրաէ իլէ իճրա իթ
 ախմէյէ մէմուր օլաճազ տըր , կէրէք
 պու շէյլերին , վէ կէրէք Կոււնա պօ
 զաղաբընը սէյրը սէֆայինէ թէէմին
 վէ թէսհիլ ղըմնընուտ եաբըլաճազ
 օլան էպնիյէնին մէսարիֆինէ գարչը
 լըգ իթթիխազ օլունմազ իչիւն էք
 սէրիյէթը արա վէ պիլ ֆիլիլ մինասիպ
 իլէ գօմիսսիօն թէրաֆընաան թայ
 եին օլունաճազ գանուէն կէրէք պու
 խուսուսուտա վէ կէրէք ճիհէթը սաի
 րէ իլէ բեաֆֆէի միլէլ պոյրաղը հապ
 գընուտ պիր միւսավաթը բեամիլէ ի
 լէ մուլամէլէ օլունմազ շարթը սարի
 հի իլէ ախղ օլունաճազ տըր :

Պու մատտէտէ ղիքր օլունան ի
 մալաթը պաշա չըգարմազ իչիւն , լա
 ղըմ կէլէն մէսարիֆաթը պապըր Ալի

Թէրաֆրնտան մէճճանէն իԹա օլու
 նաճաղընր տէվէԹը Ալիյէ մուրախ
 խասլարը մէճլիսէ խասպէր վէրիւրէր :

ՕՆ ԵԷՏԻՆՃԻ ՄԼՏՏԵ

Սարթանաթը սէնիյէ իգէ, Աւթ
 քիա, վէ Պապիերա, վէ Վ իրժէն
 պերղ տէվէԹլէրինին, հէր պիրի Թէ
 րաֆրնտան Թայեին օլունաճազ պի
 ըէր մէմուրաէն մուրէքքէպ պիր գօ
 միսսիօն Թէչքիլ օլունաճազ, վէ պու
 դօմիսսիօնա Թունա սէվահիլինտէ
 քէսյին իւչ պէլիքլէրին նասպ ոչ
 Թայեինի, Սարթանաթը սէնիյէ Թէ
 րոֆրնտան նասպ օլունաճազ օլան գօ
 միսէրլէրի զամմ օլաճազ տըր, փայի
 մի օլաճազ օլան իչ պու դօմիսսիօն,
 էվիլէլա նէհրճէ սէյը սէֆային վէ
 զապլթէ նիզամնամէլէրինի ԹէրԹիպ
 վէ Թանդիմ վէ սանիյէն Վ իէննա
 մուահէաէսինտէ մունտերիճ պուլու
 նան գարարըն Թունա նէհրի հազ
 քընտա իճրասընա մուգիրը օլան մէվա
 նիի հէր նէտէն իպարէԹ իսէ Թէս
 վիյէ, վէ պէր Թէրաճ իտէճէք, վէ
 սարթան նէհրի մէզքիւրիւն պիւԹիւն
 պօլունա Ե պըլմասը լաղըմ կէլէն շէչ

լէրի էմր իլէ իճրա վէ իմալ իթաի-
 րէճէք տիր , բապիիէն տուէլը մուա-
 հիտէ մէմուրլէրինտէն միւրէքքէպ օ-
 լան գօմիսսիօնուն խիթամը մէմու-
 րիյէթինտէն սօղրա նէհրը մէգքիւր
 պօղազլէրի իլէ , տէնիզ ճիվարընտա
 օլան էթրաֆը պահրըն , սէյրը սէ-
 ֆային հապգընտա էմնիյէթ վէ սու-
 հուլէթինին յապա վէ մուհաֆազա-
 սընա նէզարէթ իլէյէճէք տիր :

ՕՆ ՍԵ ՔԻԶԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Տուէլը մուահիտէ մէմուրլէրին-
 տէն միւրէքքէպ օլան գօմիսսիօն , մէ-
 մուրիյէթինի վէ թուենա սէվահիլինէ
 մալիք օլան տէվլէթլէր մէմուրլէրին-
 տէն միւրէքքէպ օլան գօմիսսիօն տա-
 խի , մատտէի սապըգէտէ պիրինճի վէ
 իքինճի բաղամիլէր իլէ մուրազգամ օ-
 լան իլէրինի իքի սէնէ զարֆընտա
 իթամամ վէ իքմալ իլէյէճէքլէր տիր ,
 վազը իմզա իտէն տէվլէթլէր պու քէյ-
 ֆիյէթի իսթիխպար իլէտիքլէրի կիպի ,
 ագտը մէճլիսի միւրեալէմէ իլէ սէպթ
 վէ գայա իլէտիքտէն սօղրա տուէլը
 մուահիտէ մէմուրլէրինտէն միւրէք-
 քէպ օլան գօմիսսիօնուն ֆէսլ վէ

իրրասընը էմր իտէճէքլէր տիր, վէ
 պուճանան սօղրա թուճա սէվաճիլինէ
 մալք օլան տէվէթլէր մէմուրլէրին,
 տէն միւրէքքէպ օլան մէգքիւր տայի-
 մի Կօմիասիօն տուէլլ մուաճիտէ մէ-
 մուրլէրինտէն միւրէքքէպ օլան Կօ-
 միասիօնուն օլ վապթա աւկին համիլ
 օլտուղու իվթիտար վէ մէզուճիլէ-
 թինտէն իօթիֆատէ խլէյէճէք տիր:

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԵ

Պալատէ պէյան օլունան ուտուլ
 վէ էսաս իւզէրինէ իթթիֆապը արա
 իլէ եարըմըջ օլան նիզամաթըն թէ-
 մամիի իճրասընը թէէմին իչիւն տու-
 էլլ մուաճիտէնին հէր պիլինին թու-
 նանըն Գարա տէնիղէ պիթիլիք օլան
 մահալլէրինտէ հէր զէման իքիլէր Կը-
 թա ուֆապ սէֆինէ պուլունատըմա-
 ղա հապըր օլաճապ տըր:

ԵՒՐՄԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իչ պու աճանամէնին, տէօրտիւն-
 ճիւ մատտէսինտէ զէքր օլունան վէ
 պօշաթըմասը մուգարրէր օլան շէհր
 վէ լիմանլէր իլէ արազիի սայիրէ մու-
 գապիլինտէ, վէ թուճա սէյրը սէ-
 ֆայիլի սէրպէնթիլինին տահա զիյա-

տէ թէէմինի զբնննտա Պէսարապիյա
 հուտուտինին թասհիհինէ, Մուսիա
 խմբերաթորու հազրէթլէրի իզհարը
 մուվաֆագաթ իտէրլէր, հուտուտու
 ճէտիտէ Վարա տէնիզ սահիլինտէն,
 Պուրնասուլա կէօլլենիւն պիր քիւօ
 մէթրօ եանի թագրիպէն եարրմ՝ միլ
 (Սամանի ճիհէթը Հարգիսինտէն պէ-
 տի իլէ, սօղրու Մգբիրման թարի
 գինէ, վէ օրատան պու թարիգճէ
 կէլէրէք թէրաժան տէրէսինէ վասլ
 օլտուգտան սօղրա, Պուլզարա գա-
 սապասընըն թէրաֆը ճէնուպիյէ-
 սինէ կէչէրէք, վէ Աշալուգ նէհրի
 պօյուռնտան Սարաթիսգա իւզէրինէ
 գատար չըգըպ, Մրութ իւզէրինէ
 վագը Վաթամալըի նամ մահալէ միւն-
 թէհի օլաճագ տըր, Սալթանաթը սէ-
 նիյէ իլէ Մուսիա տէվլէթի ֆախիմէ-
 սինին իշ պու նօգթանըն եօգարը
 թէրաֆընտա վագը հուտուտի, հի-
 եթթը սապըգէսի իլէ իպգա գըլընա-
 ճագ տըր, իշ պու իսաթթը հուտու-
 տուն թաֆսիլաթը սայիրէսի տուէլը
 մուահիտէնին մէմուրլէրի մարիֆէ-
 թի իլէ թայեին վէ թախսիս գըլընա-
 ճագ տըր:

Ի ուսիս տէվլէթի ճանիսլինտէն թէրք օլընաճապ իչ պու արազլի մէզքիւրէ, տէվլէթը Լալլէնին թահ թը թապիլէթինտէ օլմապ իւզլէ Պուղտան էյալէթինէ զամմ վէ իլավէ քըլընաճապ տըր, արազլի մէզքիւրէ ահալիսի Վէմլէքէթէնին հուգուգ վէ իմթիազաթը մուգարրէրէսինտէն հիստէտար օլաճապլար տըր, վէ ահալլի մէրգու մէ իւչ սէնէ միւտտէթ էնասարնտա իսթէրլէր իսէ էմլաքլէրինի սերպէսթճէ սաթըպ, պաշգար մահալլէրէ նազլը իսանէ իթմէքտէ սերպէսթ օլաճապլար տըր :

Ի Ֆլապ վէ Պուղտան պէյլէրլէրի տէվլէթը Լալլէնին թապիլէթը սէնիլէսի վէ տուէլը մուահիտէնին քէֆալէթի թահթընտա օլարապ, մալլը օլտուգլարը իմթիազաթ, վէ մուաֆիլաթըն մէնաֆիինտէն ֆախտէմէնտ օլմաղա տէվամ իտէճէքլէր տիր, տուէլը միւթէքէֆիլէնին հիչ պիրիսի ճանիսլինտէն իչ պու պէյլէր

իւզերինէ պիր հիմայէթը միւսթա-
 փիլէ իճրա գըլընմայաճագ, վէ մէսա-
 լիհի տախիլլէլէրինէ տախի հիչ պիր
 թէրաֆըն միւտախէլէյէ հագգը մախ-
 սուսու օլմայաճագ տըր :

Ե Ի Ր Մ Ի Ի Ի Զ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Սալթանսթը սէնիյէ իշ պու պէյ-
 լըքէրին խտարէյի միւսթաքիլէ, վէ
 մէլլէլի տախիլլէլէրինի, վէ թէմամիի
 սէրպէսթիի ախանէթ, վէ թիճարէթ
 վէ սէյըր սէֆային խսուսուսլէրինի
 իպգայէ թահիւտ պուչուքուր, էլ
 եէվմ ճարի օլան գափանիյն վէ նիզա-
 մաթը մէմլէքէթ եէնիսէն բուլլէթ
 գըլընաճագ տըր : Պու մաստէրէ իթ-
 թիֆագը արա հասըլ օլմագ իչիւն,
 սիւրէթը թէրքիպի հագգընսաատէ-
 լը մուահիատ թէրաֆլէրինսէն վէ-
 րիլէճէք գարարը վէճհիլէ պիր մախ-
 սուս գօմիսսիօն թէշքիլ օլունաճագ
 տըր, վէ իշ պու գօմիսսիօն պիրա ին-
 մալ Պուքրէչտէ աէվլէթը Վալլիէ
 գօմիսսէրինէ իլթիհագ խլէյէճէք տիր :
 Վէ իշ պու մէմուրիլէթի մէմլէքէ-
 թէյնին հալը հաղըրընը թահգիգ
 իթմէք վէ նիզամաթը աթիլէսինին

էսասընը արդ իլէմէք, մատուտին
տէն իսպարէթ օլաճապ արը :

ԵՒՐՄԻ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Օլաթը հազրէթը Փատիշահի մէմ
լէքէթէյնին հէր սընըֆ ահալտինին
մէնաֆիլինի զայէթ սրհհէթ վէ հա
գըքէթի իւզրէ, արդ ու պէյան իթ
մէյէ միւլթէտիր օլաճապ սիւրէթտէ,
մէմլէքէթէյնին հէր պիրինտէ պիրէր
տիվանը մաթսուս թէշքիլինի վա
պույուրուր, պու տիվանլար մէմլէ
քէթէյնիննիղամաթը գաթիլէ սի հապ
գընտա ահալինին արղու վէ միւթա
լիպինի իֆատէյէ մէմուր օլաճապըր
արը, զէքր օլունան գօմիտիօնու՛ն տի
վանլէր իլէ օլաճապ միւնատէպաթը,
մէճլիսի միւքեալէմէ թէրաֆընտան
թանզիմ գըլընաճապ թալիմաթտէ
պէյան վէ թայեին գըլընաճապ արը :

ԵՒՐՄԻ ՊԵՂԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Օլէքր օլունան տիվանլարըն պէ
յան իտէճէքլէրի էֆքեար, գօմիս
սիօն թէրաֆընտան միւթալտա գը
լընարապ, պատէհու քէնտի միւ
թալաթ վէ թէտգիպաթը մաիւ

տուսէսինին նէթիճէսի , մերբեզը
 մէճլիսի միւքեայլէմէ օլան Բարիսէ
 արզ օլունաճապ արը , հիւքմ իսէն
 տէվլէթի իլէ պու պապտէ հասըլ օլա-
 ճապ էն սօն պիրլըք Բարիստէ տուէ-
 լը մուահիտէ ճանիպինտէն թանղիմ
 գըլընաճապ մուգավէլէյի մախուսէ
 իլէ թէէքիտ վէ թէէյէիտ օլաճապ ,
 վէ իչ պու էյալէթլէրին պատազին
 տուէլը մուահիտէնին քէֆայլէթը
 միւշթէրէքէսի թահթընա գօնուլ-
 մուշ օլան նիզամաթընը զէքր օլունան
 մուգավէլէ ահքեամընա մութապըզ ,
 շէրէֆուտուր օլաճապ պիր գըթա
 խաթթը շիւմայուն գաթիյէն թէ-
 սիս իլէյէճէք տիր :

ԵՒՐՄԻ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՍՏԵ

Պէլլիլէրաէ էմնիլէթը տախիլլէ-
 վէ հուտուտիյէնին մուհաֆազասը
 զըմնընտա , պիր գուվլէի ապէրիյէի
 միլլէ թէրթիպի գարարկիր օլունշ
 տուր , թէճավուզաթը էճնէպլէնին
 տէֆի իչիւն տէվլէթը Լայլէ իլէ
 պիրլթթիֆապ , մէմլէքէթէյնին ֆէվզ
 էլ ատէ օլարապ իթխազ իտէճէքլէրի
 էսպասըլ թէտաֆիյէյէ հիչ պիր թէ-

րաֆտան մու մանաաթ վէ թէ արրիւղ
օլունմայաճագ տըր :

ԵՒՐՄԻ ԵԵՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Սէմլէքէթէյնտէ տախիլէն պիր
րահաթսըղլըզ զուհուր իտէճէք, վէ
եախօտ ասայիշի տախիլի խալէլէկեր
օլաճագ օլուուզըւ հալտէ, էմնիլէթ
վէ բապըթէյի մէմլէքէթին մուհա-
ֆագա վէ թահքիմինէ լազըմ՝ օլան
էսպագ վէ թէասայիրի, Սալթանա-
թը սէնիլէ տուէլը սայիրէյի միւթա-
հիտէ իլէ, պիւ միւզպէրէ իճրա իյ-
լէյէճէք տիր, իշ պու տէվլէթլէր իլէ
էվլէլ պէ էվլէլ պիր գարար հասը
օլմագսըղըն, հարպէն թէվասուլթա
միւրաճաաթ օլունմայաճագ տըր :

ԵՒՐՄԻ ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Սըրոպ պէյլի տախի պունտան
պէշլէ տուէլը մուպհիտէնին քէֆա-
լէթը միւշթէրէքէլէրի թահթընտա
պուլունաճագ օլան, հուգուգ վէ
մուաֆիլաթընը թէէսիս վէ թայերն
իլէյէն, խուլթուլթու հիւմայուն
մուճիպինճէ, Սալթանաթը սէնիլէյէ
թէպախէթինտէ տէվամ իլէյէճէք

սիր, պինաէն ալէյն զեբր օլունան
պէյլը խտարէյի միւսթաքիլէյի միլ-
յէսի իլէ, ումուրու մէզհէպիլէ, վէ
գանուռնիլէ, վէ թիճարէթ վէ սէյրը
սէֆային սէրպէսթիլէ թինի մուհաֆա-
զա խտէճէք սիր :

ԵՒՐՄԻ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԵ

Սալթանաթը սէնիլէնին ասաքիրի
միւսթահֆրզէ իգամէսի հուգուգու
պունտան էվիլէլքի նիզամնամէլէրատէ
մէշուրթ պուլունատուղու վէճհ իլէ
իպգա օլունմուշ տուր, վէ աուէլը
մուահիտէ իլէ էվիլէլ էմիրատէ պիր
իթթիֆագ հասըլ օլմագսըզըն Սըր-
պիսթանտէ հիշ պիր վէսաթէթը միւս-
լիհէ վուգու պուլամայաճագ տըր :

ՕԹՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԵ

Օլթը հաղրէթը Փատիշահի վէ
հաշմէթլիլ պիւթիւն Տուսիալար իմ
բէրաթորու հաղրէթլէրի, Միյատա
մութասարըֆ օլուգլարը մէմալիքլէ-
րինին հուտուտինի գաթը մուամէ-
լէ օլմաղտան մուգատտէմ, շէրան
նէ հալտէ պուլունմուշ իտէ թէ-
մամէն եինէ օլ հալտէ իպգա պու-

յուրաճագար արք . վէ հէր աիւրիւ միւնաղաւթը մահալեյեյի վուգուուն տան էվվէլ մէն իթմէք իջլուն թուրաֆէյնտէն հիչ պիրինէ արալիճէ զարար խապէթ իտէմէյէճէք սուրէթտէ խաթթը հուտուտ թահգիգ վէ իգթիզա իտէր իտէ թասհիհ օլունաճագ արք , վէ պու խուտուս իջլուն Սալթանաթը սէնիյե իլէ Մուսիա տէվէթի մէյանէսինաէ մինասէ պաթը բօլթիգիէնին իատէսինի միւթաագիպ իքի նէֆէր տէվէթը Մալլէ , վէ իքի նէֆէր Մուսիա տէվէթի , վէ պիր նէֆէր Պրանսա , վէ պիր նէֆէր Ինկիլթէրրա տէվէթի գօմիստէրլէրինտէն միւրէքքէպ օլտուզու հալտ պիր միւխթէլթի գօմիստիօն մէվգիի հուտուտէ իրսալ օլունաճագ արք , վէ պու գօմիստիօնուն իչլէրի տախի , իչ պու ահանամէնին մուպատէլէսի թարիխինտէն իթիպարէն սէքիզ այ զարֆընտա իիթաաէ րէսիաէ օլմասը լազմ կէլէճէք տիր :

— Մտնամէնին օգուհմասը պու մահալէ կէլտիքաէ , Պրանսըզ պաշ մուրախսասը Քօնթ Սալէվքի , մէճլիտէ շու վէճհիլէ պիր էֆքեար պէյան իտէր :

Պուհտան սօղրա կէլէճէք 31 ինճի
մատտէ, տուէլը միւթթէֆիպէ տու
քէրինին մէմալքի (Սմանկէտէն
չգգմասընա միւթաալք օլուպ, վա
գաա սու սոպտէ էվիէճէ պասը
Նալի իլէ վապի օլան մուգավէլէլէր
տէ պիր միւտտէթ գաթ օլունմուչ
խտէ տէ, իլէրիւտէ Շարգ մուհարէ
պէսի իֆրաթ ճէսամէթ քէոպ իտիւպ
Վըրլմա թէրաքիւմ իթտիրիլմիչ օլան
ասքէր վէ միւհիմմաթըն պու գատար
վազըթտա կէրիյէ ալընմասը ֆիլիլէն
միւմքին օլամոյաճաղընտան, վագաա
միւտալէհէ իպգա գըլընտըղը կիպի
ասքէրին մէմալքի մէղպուրէտէն չգգ
մասընա պաչընաճագ օլուպ, կէրէք
Վըրանտըղ տէվէթինին վէ կէրէք
միւթթէֆիպլէրինին նիյէէթ վէ էֆ
քէտարլէրի տախի, ասքէրլէրինի միւմ
քին մէրթէպէ ալ վազըթտա մէմա
լքի մէղպուրէտէն կէրի ալմագ իտէ
տէ, ալթը մահտան ալ վազըթտա
ֆիլիլիյաթը միւմքին օլամոյաճաղընտան,
տէմէք տիր քի տուէլը միւթթէֆի
գէնին սասը Նալի իլէ վապի օլան իլք
մուգավէլէյի իճրա իթմէլէրի միւմ
քին օլամոյաճագ տըր, իմաի սու

խառնու իւզէրինէ միւզաքէրէ օլու-
նարագ պիր եէնի գարար վէրիլմէսի
իճապ իտէճէք տիր :

Պու իխթարըն իւզէրինէ , միւսա-
լէհէ իպգա օլունաուղու կիպի , մու-
րախաալարըն աերագապ թօիլանըպ ,
մէմալքի Օսմանիէտէն սուէլը
միւթթէֆիգէ աքէրինին չըգմասը-
նա լաղըմ կէլէն մուգավէլաթը թան-
գիմ , վէ միւտտէթի տախի գաթ իթ-
մէլէրինէ մէճիլսէ գարար վէրիլըր :

— Ընանամէնին ալթ թէրաֆընըն
գրաաթ վէ գապուլ օլունմասը կէլէ-
ճէք մէճիլսէ թէխիր օլունուր :

— Բուսիա վէ Օսմանը տէվլէթ-
լէրի մուրախաալարը պէյնինտէ ագա
օլունուպ , ծնունճու մազպաթայա
րապթ օլունան Գարա տէնիլ ահա-
նամէսի բուլլէթ օլունուպ գապուլ
օլունարագ , պու մազպաթայա տախի
րապթ օլունուր :

(Մարախապար պո - Տահալէ Իմա Իաէրլէր :)

ՕՆ ԵԷՏԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՄ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

=====

28 Մարտի 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթեր-
րա, Րուսիա, Սարաէնիա, վէ (Օ)ւ
մանը մաւրախաւարը հաղըր օւ-
տու գլարը հալտէ,

Եւ վէլքի մէճլիսին մաղպաթասը օ-
գուճուսի, գապուլ օլունուր:

— Վսնթ Վլալքի, ահանամէ-
նին սօն մատտէլէրինի տաթի գրաւթ
իթաիրիպ, պու մատտէլէր րույէթ
օլունարապ շու վէճհիլէ գապուլ օ-
լունուր:

ՕԹՈՒԶ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Տէր սաատէթտէ պին սէքիզ եիւզ
էլլի տէօրտ սէնէի Իսապլիյէսի շէհրը
մարթընըն ալաֆրանկա օն իքիսի թա-
րիսի իլէ, տէվէթը Վալլիյէ իլէ Ֆը-
րանսա վէ Ինկիլթէրրա տէվէթլէրի
պէյնինտէ ապտ օլունմուշ վէ եինէ
սէնէի մէզքիւրէ հազիրանընըն օն
տէօրտիւնտէ, տէվէթը Վալլիյէ իլէ
Աւսթրիա տէվէթի, վէ պին սէքիզ

Եւրզ էլլի պէշ սէնէի Իսովկէսի
 մարթընըն ալաֆրանկա օն պէշ Թա
 րիսի իլէ Սալթանաթը սէնիլէ իլէ
 Սարտէնիա տէվլէթի պէնիստէ միւ
 նապտ օլմուշ օլան մուահիտէլէր իգ
 թիպասընճա, հաշմէթլիւ Ասթրիա
 իմբէրաթորու, վէ Սրանսա իմբէրա
 թորու, վէ Ինկիլթէրրա գրալիչասը
 վէ Փատիշահը, վէ Սարտէնիա գրա
 լը վէ Փատիշահը հապրաթը ասաքի
 բինին էսնայի հարպտէ պուլունտուգ
 շարը արապի, իշ պու մուահէտէ
 թաստիգնամէլէրի մուպատէլէսինտէն
 սօզրա, վէ միւմքին օլտուզու մէր
 թէպէ սիւրաթլէ թախլիլէ օլունա
 ճապ տըր, պու մատտէնին միհլէթ
 վէ էսպապը իճրասը իչիւն տէվլէթը
 Ալիլիլէ իլէ, մէմալիքի մահրուսէտէ
 ասաքիլի պուլունան տուէլը մուաղ
 զամա պէնիստէ պիր սիւրէթը թան
 զիմիլէ էաբըլաճապ տըր :

ՕԹՈՒԶ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Սուհարէպէտէն էվվէլ տուէլը
 մուհարրիպէ պէնիստէ մէվճուտ օլան
 մուահիտաթ վէ մուգալէլաթ թէճ
 ափտ օլունունճայա, վէ էախօտ պուն

լարն եերինէ սէնէտաթը ճէտիտէ
 եաբըլընճայա գատար իտիտաթ , վէ
 եախտ իխրաճաթ թիճարէթի , մու-
 հարէպէտէն էվվէլ հէր պիր թէրաֆ-
 տա մէրի իւլիճրա պուլունան ուսուլ
 վէ գայիտէ մուճիպինճէ իճրա օլու-
 նաճագ արը , վէ թէպապէրի մէվա-
 ար սաիրէ իչիւն տախիէն զիյատէ մուզ
 հարը միւսաատէ օլան միլէթ կիպի
 մուզհարը միւսաատէ օլաճագլար արը :

ՕԹՈՒԶ ԻՒՉԻՒՆՃԻԻ ՄԱՏՏԵ

Պիր թէրաֆտան հաշմէթլիւ Վը-
 րանսա իմբէրաթորու , վէ Ինկիլթէր-
 րա գրալիչաար վէ Փատիչահը հապրա-
 թը , վէ տիկէր թէրաֆտան տախի
 հաշմէթլիւ պիւթիւն Տուսիալար իճ-
 բէրաթորու հապրէթլէրի պէյնլէրին-
 տէ Նլանտ ստալարընա տայիր պու-
 կիւն ագտ օլունան մուահէտէ իշ
 պու մուահէտէյէ մէրպութ գալա-
 ճագ , վէ մուահէտէի մէրբիւրէնին
 պիր էճգաի ապլիէսինտէն կիպի գուվ
 վէթ վէ գըլմէթի օլաճագ արը :

ՕԹՈՒԶ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՄԱՏՏԵ

Իշպու մուահէտէ թատիգ օլու-
 նարագ , թատիգնամէլէրի տէօրթ

հաֆթա, վէ միւմքին իսէ տահա ազ միւտտեթ զարֆրնտա Ռարիստէ մուպատէլէ գըընաճագ տըր, պինաէն ալէն հէր պիր տէ վլէթլէրին մուրախ խասըրը մուահէտէի մէգքիւրէյի իմզա իտիւպ, վէ արմալարը միհրինի վագ՝ խլէ միշէր տիր :

Իշ պու մուահէտէ պին սէքիզ էիւզ էլլի ալթը սէնէի Միլատիյէսի մարթընըն ալաֆրանկա օթուզունճու կիւնիւ Ռարիստէ թանղիմ՝ օլունմուշ տուր :

(Պու մահուէ մարախիսալար իմա իրերլեր :)

— Մհտնամէնին շու վէճհիլէ պիր մատտէյի մունգամա վէ մուվագգաթա իլէ խիթամ պուլմասընա մէճլիւճէ գարար վէրիլեր :

Մարտիի հոնգամա վէ մուվագաթա :

Պու կիւն պօղազարա տայիր իմզա օլունան մուահէտէ շէրաիթի տուէլլ մուհարրիպէ թէրաֆրնտան օրտուլարընըն պահրէն իատէլէրի մատտէսիտտէ, իսթիխտամ օլունուճագ սէֆայինի հարպլէ հապըլարըն տա մէրի օլմայաճագ տըր, լաքին շէրաիթի մէգքիւրէնին իատէի ապէր

մատուէսի թէքմիլ օլտուղու անտէ
 իճրաաթը քեամիլէսինէ մուպաշէրէթ
 գըլընաճագ տըր :

Իշ պու մատուէի մունղամա տա
 խի պին սէքիլ եիւզ էլլի ալթը սէ
 նէսի Սիլատիյէսի մարթընըն ալաֆը
 րանկա օթուղունճու կիւնիւ Բարիս
 տէ թանղիմ գըլընմըշ տըր :

(Պու մահալէ մարաթիսալար իմա իտերըր ?)

— Քեաֆֆէի մատուէլէր պու վէճ
 հիլէ օգունարագ գասյուլ օլունտու
 ղունուն էրթէսի կիւնիւ թօփլանըլըս
 կէրէք ահանամէյի վէ կէրէք ահանա
 մէյէ րոպթ օլունան սայըր մուգալէ
 լէնամէլէրի սահհ իթմէլէրինի, վէ
 քէղալիք մարթըն 30 ունճու բաղար
 կիւնիւնիւն, ահանամէյը ումու մինին
 իմզասընա թախսիս գըլընմասընը մէճ
 լիսէ թէքլիֆ օլունտուգտա, մէճլիս
 մուվաֆագաթ կէօսթէրիր :

— Քօնթ Սալէվաքի, վագաա պու
 վէճհիլէ ահանամէյը ումու մի իմզա
 օլունաճագ իսէ տէ, միւքեալէ մէ մէճ
 լիսի եախօտ մէշվէրէթ, մէմուրիյէ
 թինի խիթամ իթմիշ սայըլամագ, իմ
 տի իմզատան սօղըա տախի մուրախ

խասլար թէքրար թօփլանըպ, ճէնկոտ
օշան տէփէթլէր պէյնինտէ, խուսու-
մէթին, վէ պաշլըճա տէնիզ մուհա-
սերէլէրինին մէնի, վէ Ռւլահ Պուդ
տանա կիտէճէք գօմիսսիճնլարըն թա-
լիմաթը, վէ տուէլը միւթթէֆիգէ
աքէրինին պուլունտուգլարը հէր մէ-
մալլէին պօշաթըլմասը իւղէրինէ տա-
խի պիրլըտէ միւզաքէրէ իթմէք լա-
զըմ կէլէճէյինի պէյան իտէր :

Իմաի մէշվէրէթ տաղըլմայրպ,
թէքրար վէ սապրգը վէճհիլէ մէճլիօ
մահալլէրինէ թօփլանմալարընա գա-
րար վէրիլիը :

(Պա մահալէ մարտիխասլար իմա իտէրէր) :

ՕՆ ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

29 Մարտի 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր-
րա, Բրուսիա, Բուսիա, Սարտէնիա
վէ Օսմանլը մուրախիասլարը հազըր
օրդուգլարը հալտէ,

Էփվէլլի մէճլիոին մազպաթալարը

օգուճուպ, գապուլ օլունուր : Վէ
պատէհու,

— Պիր պիրի արտը սըրա աթի
իւզվէր վարագալար գրաաթ օլու-
նուր :

1° Ահտնամէյի ումումի սիւրէթի .

2° Պօղաղլար մուգավէլէսի սիւ-
րէթի .

3° Վարա տէնիզ գըլլարընա սա-
հիպ օլան տէվլէթլէրին պու տէնիզ
տէ թութաճապլարը խաֆիֆ ճէնկ
կէմիլէրի իւզէրինէ թանդիմ օլունան
մուգավէլէ սիւրէթի .

4° Ալանտ առալարընա միւթատա-
լիզ օլան մուգավէլէ սիւրէթի .

— Սուրախիասլար . ահտնամէյը
ումումինին օն ալթընձը պէնտինտէ
եաղըլան թուլլա գասապասը եէրի-
նէ իսապճա գասապասը եաղըլորգ-
տան սօղրա, 15, 16, վէ 17 ինճի
մազպաթալարա տէրճ օլունան սիւ-
րէթլէրէ մութապըգ պուլտուգլա-
րընտան, պունլարըն քեաֆֆէսինի
սահհ իտիւպ, իմզալարընը տախի
պէր մուճիպի մուգավէլէ, էրթէսի
բազար կիւնիւ էյլէ վազթընա թէն
խիր խտէրլէր :

Իշ պոռ մազպաթա օդ ու նու պ գ ա
պոռ Լ օլոՆմոՆ շ ա ու ր :

(Մոտախախտար պոռ մահալէ իմա իրերեր) :

ՕՆ՝ ՏՕԳՈՒ ԶՈՒՆՃՈՒ ՄԵՃԼԻՍ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

30 Մարտի 1856 :

Ղւսթրիա , Փրանսա , Ինկիլթի ր
րա , Իրուսիա , Րուսիա , Սարտէն
եա , վէ () սմանը մուրախխասլարը
հաղըր օլուու գլաըը հալտէ .

Ղիւ մէսի է օլէ վազթը մէճլիս
տիվանխանէ սինէ թօփլանըպ , իւք
մէճլիստէ սահհ իթտիքլէթի միւսէվ
վէտէլէրի թէմիգէ ալընան սիւրէթ
լէր իլէ գարշըլաշտըրըլար ւ եանի :

1° Ղհանգմէյը ու միւր մի .

2° Պօղազլար մէքալէլէսի .

3° Գարա տէնիգ գըրլարընա սա
հիպ օլան տէվլէթլէրին պոռ տէնիգ
տէ թու թաճագլարը իս ֆիֆ ճէնկ
կէմիլէրի իւզէրինէ թանգիմ օլընան
մուգալէլէ .

4° Այլանոտ ատաղարընա միւթաւ
լիգ օլան մուգալէլէ :

Պու սէնէտլէրին քեաֆֆէսի եօ
լունտա վէ նիզամընա մուվաֆըզ
սիւրէթտէ պուլունտուղունտան ,
մուրախիսասլար պունլարը իմզա վէ
պէջիւք միւհըլէրի իլէ տախի թէմ
հիր իտէրլէր :

Պունուէն իւղէրինէ , վէ Քօնթ
Վալէվաքինին թէքլիֆի մուճիպինճէ ,
մուրախիսասլար շու վէճհ իլէ պիր
գարար վէրիրլէր : Վատամաքի միւ
սալէհէ ահանամէսի իմզալանճը տըր
միւթարէքէ տախի հէր նէ գատար
մարթըն ՅԱ ինտէ խիթամայու լաճագ
ուտա , ահանամէլէրին տէվլէթլէր
թէրաֆընաան պիլ մուգապէլէ թաս
տիգինէ գատար պունու ուղաթմագ
լազըմէտէն տիր . իմոսի պիր թէրաֆ
տան Վըրանտա , Ինկիլթէրրա , Սար
տէնէա , վէ Օամանլը մուրախիսա
լարընա , վէ պիր թէրաֆտան տախի
Րուսիա մուրախիսասլարընա , վագթ
գայպ իթմէյէրէք տէվլէթլէրի թէ
րաֆընա պու քէյֆիէթի պիլտիրմէլէ
րի վէ մուճիպինճէ էմը վէրմէլէրի
թէնպիհ օլունուր :

Քեզալեք անտնամենին տէ վէ թլէր
 թերաֆընտան թաստիգի, ալթը սիւ-
 րէթ իւզէրինէ օլմասընա, վէ մատ-
 տէյի միւնղամա վէ մուվագգաթանըն
 թաստիգի տախի անտնամէ իլէ պե-
 րտպէք օլմասընա, վէ կէրէք իշ պու-
 անտնամենին վէ կէրէք սայրը մուգա-
 վէլէլէրին հէր պիրի իւզէրինէ այրը
 այրը սիւրէթլէ իճրա օլունմասընա
 մէճխսճէ գարար վէրիլը :

Քօնթ Վլարէնտըն, տէր ագապ
 թիւիլէրի սէրայընա կիտիլիպ, մէճ-
 լիսին մատտէյի միւսալէհէյի իթմամ
 իթտիլինի իմբէրաթոր հապրէթլէրի-
 նէ թէպլիզ օլունմասընը մուրախ-
 խասլարա թէքլիֆ իտիւպ, իմբէրա-
 թորուն պու մատտէյէ նէ մէրթէպէ
 թալիպ վէ խահիշքէր օլտուղսնու
 վէ պիւթիւն Ալրորանըն տախի նէ
 մէրթէպէ սապըրսըղըզ վէ խէլէճա-
 նը գալպ իլէ պունա մունթաղըր օլ-
 տուղսնու պու քէյֆիլէթէ պիր տե-
 լալէթ պէյան իտէրէք շու վէճհ իլէ
 պասթը մէրամ խտէր :

Սուրախխասլարըն քեաֆիէտի կե-
 րէք այրը այրը վէ կէրէք ճէմիլէթլէ
 իմբէրաթորու միւշարալէյհին թէ-

վէճ ճիւհիւ ճեղիւնսնէ մագհար օւ
մուշ օլտուգլարընտան մէշվէրէթին
միւգիմ օլտուղու պէլտէնին հիւքմ
տարը օլան պու զաթը մէմտուհու
սըֆաթըն պու վէճհ փլէ վագի օլան
ասարը ճեղիւնի միսաֆիր բերվէրի
լէրինէ պու մագուլէ պիր մուամէլէ
պիր շիւքրանիլէթ ամէլի տախի ատտ
օլունապիլիր :

Վէ էվլէլճէ էմին իմ քի, մու
րախիասար զաթը հագրէթը իմբէ
րաթորիլէ հէր նէ մէթէպէ հիւր
մէթ, բայէթ վէ ֆէվգ էլ ասէ թաս
ղիմ կէօթէրսէլէր վէքիլի օլտուգլա
րը տէվլէթլէր վէ հիւքիւմտարլար
թէրաֆլէրինաէն տախի քեամիլէն
թահսին վէ բէսէնտ պույրուլաճագ
տրը :

Մէճլիս, Վնկիլիզ պաշ մուրախ
խասընըն պու թէքլիֆինի պիլ իթթի
ֆագ, վէ իշթիագը տէրուէն իլէ տէր
ագապ գապուլ իտէր :

Քոնթ Վ պէվաքի, Վնկիլիզ տէվ
լէթի պաշ մուրախխասընըն պու թէք
լիֆինաէն ֆէվգ էլ զայէ թէշէքքիւր
իաիւպ, պու մուգամէլէնին, մաթ
պուու մուֆախիամ վէ մուազգամը

օրան իմբերաթորուն տախի քէմալը
 մէմնունիլէթինի մուճիպ օլաճաղընը,
 վէ կերէք Քօնթ Գլարէնտընըն սաֆ-
 վէթ վէ խալիսէթը տէրուն իլէ պու-
 նու թէքլիֆ խալուպ, կերէք մուրախ
 խասլարըն սէրիան վէ իլթիապը գալպ
 իլէ գասպուլ իթմէլէրի, իմբերաթու-
 րուն պիլ մուգապէլէ շուքրանիլէթի-
 նէ պատի օլաճաղընը մէճլիսէ պէյան
 խտէր :

Իշ պու մազպաթա օգունուպ,
 թահսիյն օլունուր :

(Պո մահալէ մարախասար իմա խէրլէր :)

ԵՒՐՄԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

2 յարիլ 1856

Մութրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր-
 րա, Բրուսիա, Բուսիա, Սարոնէնեա
 վէ Օսմանլը մուրախիսասլարը հազըր
 զտուգլարը հալտէ,

— Սուգատոտէմա տախի զիբրի
 կէչտիլի վէճհ իլէ, մէճլիս իշ պու
 իմզա օլունան ահտնամէնին տէվլէթ-

լէր Թերաֆրնտան Թաստիգ օլմազ
տան էվլէլ, տէնիզ մուհասէրէլէրի-
նին գայգըպ գալգմայաճաղը իւզէրի-
նէ տախի միւզաքէրէ իտէր :

Քօնթ Վալէվաքի, սապըգընա նա-
զար օլուհտուզու հալտէ, մուրախ
խասլարըն, պէնլէրինտէ գարար վէր
տիքլէրի մուգավէլաթը, տէվլէթլէրի
րէսմէն Թաստիգ իթմէտիքճէ, ալէլ
ումում ճէնկ մուամէլաթը խիթամ
պուլմամը սայըլաճաղընտան, տէնիզ
մուհասէրէլէրի տախի պու Թաստիգ-
տէն սօղրա գալտըրըլա կէվիշ տիր :
Ընճագ ասըմըլտա խալխէթ վէ
միւսաատէ էֆքէարը միւրաճճահ
թութուլուպ, պունուն մուամէլաթը
միլէլէ պիր մէյմէնէթլիւ Թէսիրի տա-
խի օլտուզուհտան, պու հալէ նազա-
րէն ուսուլու սապըգայը մէզպուրէ-
տէն սարֆը նազար իթմէք տախի նա-
սիհաթ վէրիլէպիլիր, Վէ մատամ քի
մէվճուտ տէնիզ մուհասէրէլէրի Սը-
րանսըզ վէ Ինկիլիզին էլինտէ տիր,
պու իքի տէվլէթ տախի Թիճարէթը
ումումիլէ հագգընտա տէրքէար օ-
լան նիյաթը խայրիլէլէրինէ պիր նը-
շանէ օլմագ իւզընէ, քէաֆֆէի մու-

հասերէլէրին շիմոսիտէն գալորորումա
պնա գարար վերէպիլիւրէր , վէ պու
հալտէ նիյաթը մէգքիւրէնին պիր ան
էվլէլ գուվլէտէն ֆիլլէ կէթիւրլմէ
սի հագգընտա տախի հէր նէ թէտ
պիր թէնսիպ օլունաճագ իսէ շիմոսի
տէն միւզաքէրէսինի իսէպիլիւրէր :

Պունուն իւզէրինէ | օրա Վլա
րէնտըն , Պրանսըզ տէվլէթի պաշ
մուրախիսասը իլէ պիլ իթթիֆագ ,
պահրիւէճէ տախի պիր միւթարէքէ
իհտասը , եանի քէնսի զիւ'միւնճէ
հէր մահալտէն տէնիզ մուհասերէ
լէրինին գալորորումասը իւզէրինէ պիր
միւզաքէրէ իթմէյի մէճլիսէ թէքլիֆ
իսէրլէր :

— Բոնթ Վլայլվսքի : Պու թէտպի
րէ բայէթ օլունտուզու հալտէ , ահու
նամէ իմզասընտան սօղբա , թէրաֆէյն
պիրիպիրինտէն հէր գաչ կէմի զապթ
իթմիշ իսէ , կէրէք թէքնէլէրի վէ
կէրէք աերունլէրինտէ օլան եիւքլէրի
կէրի վէրիլմէք լաղըմ կէլէճէյինի պէ
յան իսիւպ , պու ուսուլէ բայէթ օ
լունտուզու հալտէ թիճարէթ տեր
ագգապ մուամէլաթը ախղուիթայէ
պաշայրպ , Տուսիա տէվլէթի տախի

հինի մուհարէպէտէ լիմանլարընա
պիրթագըմ ֆէվզ էլ տտէ եասագ-
լար վազ իթմիշ օլտուղունտան պուն-
լարըն տախի սէրիան րէֆ օլունմասընը
իթթար իտէր :

Րուսիա մուրախխասլարը , Պրան-
որդ վէ Վնիլիվզ մուրախխասլարընըն
պու էֆքեարը խայրիյէլէրինի քէմալը
իլթիագը աէրուն իլէ գապուլ ի-
տիւպ , մէճլիսէ արդ օլունտան պու
թէքլիֆլէրին տէվէթլէրի թէրաֆըն-
տան տախի պիր հիւսնիւ գապուլ
պուլաճաղընը , վէ քէնաիլէրի պու
թէքլիֆլէրի թէքմիլէն գապուլ իտիւպ
եպընըղ տէվէթլէրինին թաստիգինէ
միւհթաճ պուլունաճաղընը պէյան ի-
տէրլէր :

Սայըր տէվէթլէր մուրախխասլա-
րը , պու մէնֆաաթլու թէքլիֆին
խուսուսի իլէ պիթէրաֆ տէվէթլէ-
րին քէմալը մէմուլնիյէթինէ մուճիպ
օլաճաղընը մէճլիսէ պէյան իտէրլէր :

Պու միւզաքէրէնին իւղէրինէ շու
վէճհ իլէ գարար վէրիլըր : Աէմուլ
օլունտուղու վէճհ իլէ էյէր կէլէճէք
մէճլիստէ Րուսիա մուրախխասլարը ,
ճէնկ վագթընաա տուխուլ վէ խու-

բուճ իտէն մալէր իշիւն Տուսիւս լի-
 մանդարընա վազ օլունան մուվագ-
 քաթ Եասաղըն գալարըրըտըղընը տէվ-
 լէթլէրի թէրաֆընտան մէճիտէ խա-
 պէր վէրէպիլիըլէր իտէ, օ վաթգ պիր
 թէրաֆտան, Պրանտա, Ինկիլթէրրա,
 () մանըր վէ Սարտէնեա տէ վէթլէրի,
 վէ տիկէր թէրաֆտան տախի Տուսիւս
 տէ վէթի պէնիմտէ պիր տէնիզ միւ-
 թարէքէ մուգավէլէտի տախի իմզա
 օլունուպ, պու մուգավէլէնին հիւք-
 միւնէ ահտնամէնին իմզա օլտուզըւ
 կիւնտէն իթիպար օլունաճագ վէ պու
 հիւքմ մուճիպինճէ պիւթիւն տէնիզ
 մուհասէրէլէրի, սերիան գալարըրը-
 ճագ արր :

Իմտի պու գարար մուճիպինճէ
 մարթ 30 թարիսինտէն սօզրա նէ
 գատար կէմի ալընմըշ իտէ թէքնէլէրի
 վէ մալէրի իլէ կէրի վէրիլճէք տիր :
 Պու մագուլէ թիւճճար սէֆինէ-
 լէրինին կէլիպ կիթմէլէրինէ լաղըմ կէ-
 լէն սէնէտաթ, բաթէնթալար, վէ
 գօնսօլոս մուամէլաթը, ճէնկտէ օլան
 տէ վէթլէր թէպաալէրինէ պու անէ-
 տէք հանկը տէ վէթլէրին մէմուրլէրի
 նէղարէթ իթմիլէր իտէ, Եինէ մու :

վագգաթէն օ մէմուրէրին նէզարէթ
իթմէլէրինէ տախի սրաշգաճա գարար
վէրիւր :

(Պոս մահուէ մուրախիասար իմոս իսերնէր :)

ԵՒՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

4 Ապրիլ 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր-
րա, Ռուսիա, Տուսիա. Սարտէնիա
վէ Օսմանը մուրախիասարը հազըր
օլտուգլարը հալտէ :

Կէչէն մէճլիսին մազպաթասը օ-
գունարագ գապուլ օլունուր :

— Տուսիա մուրախիասարը, ճէնկ
վագթընտա Տուսիա տէվլէթինին լի-
մանլարընտան մալ իխրաճը իչիւն վագ
օլունմուշ օլան մու վագգաթ էասագ-
լարըն գալտըրըրըզընը մէճլիսէ ըհս-
մէն պէյան իթմէյէ բուխսաթլարը
կէլմիշ օլտուզունու մէշվէրէթէ
թէպլիզ խտէրէր :

Պու թէպլիզին իւզէրինէ, վէ
պունիտան ագտէմքի մէճլիստէ վէրի-

լէն գարար մուճիպինճէ , պիր թէ-
րաֆտան տէվէթը Բլիկէ , Ինկիլթեր-
րա , Ֆրանսա վէ Սարատէնիա , վէ պիր
թէրաֆտան տախի Բուսիա տէվէթի
պէյնինտէ պիր պահրիկէ միւթարէքէ-
սի իմզա օլմասընա վէ ահանամէ իմ
զասընտան սօղրա ալընան կէմիլէրին
վէ մալլէրին կերի վէրիլմէսինէ գա-
րար վէրիլըր :

Քէզալք մէվճուտ պահրիկէ մու-
հասէրէլէրինին սէրիան գալտըրըմա-
սընա , վէ հիյնի մուհարէպէտէ , Բու-
սիա լիմանլարընտան մալ վէ խուսու-
սիլէ զօխիրէ իխրաճ օլունմամասը ի-
չին վալ օլունան մուվազգաթ եա-
սագլարըն գալտըրըմասը իչիւն լազըմ
կէլէն էմիրլէրին , իճապ իտէն մա-
հալլէրինէ կէօնտէրիլմէսինէ տախի
գարար վէրիլըր :

— Քօնթ Վալէվաքի տուէլը միւթ-
թէֆիգէ ասքերինին կէրէք Օսմանը
վէ կէրէք Բուսիա մէմալլէրինտէն չը-
գարըմասը մատտէսինի թէքրար մէճ-
լիսին միւզաքերէսինէ իհալէ իտէրէք
շու վէճհ իլէ պասթը մերամ իտէր :

Տուէլը միւթթէֆիգէ , մուգատ
տէմա տախի նիյեթթլէրինի պէյան

ԻԹտիբէրի վէճն իլէ , հալա վագըԹ
 ֆէֆթ իԹմէյերէք ասքերէրինի պու
 մէմալքերտէն չըգարմագ էֆքեա-
 րընտա օլարագ , ահանամէնին իմզա-
 րանմը օլան սիւրէԹլէրի Թաստիգ վէ
 միւպատէլէ օլունտուզու ագիպինտէ
 ասքերին կերի ալընմասընա լաղըմ կէ-
 լէն մուամէլէլէր հագգընտա աախի
 էմրլէրի վէրիլմիշ տիր : Պու հալէ
 նազարէն , Րուսիա մէմալքինտէն
 քեաֆֆէի միւԹԹէֆիգէ ասքերինին
 ալթը մահ զարֆընտա չըգմալարընա
 էմնիլէԹը քեամիլէ օլուպ , քեզալք
 պու միւտտէԹ զարֆընտա մէմալքի
 ()սմանիլէ մէվգիլէրինտէն աուէլը
 միւԹԹէֆիգէ ասքերինին չըգմասը
 աախի մուգարրէր տիր :

Րուսիա մուրախխասալարը տախի
 շու վէճն իլէ մէճիլտի Թէէմին ի-
 տերլէր :

Վէ Ղարս պէլտէսի վէ ճիվարըն-
 տա օլան Րուսիա ասքերինին պիր ան
 էվվէլ պու արաղիտէն չըգմալարընա
 վէ պիր ան էվվէլ Րուսիա մէմալքի-
 նէ չէքիլմէլէրինէ լաղըմ կէլէն Թէ-
 տապիրին իճրա օլունմասը իջիւն ի-
 ճապ իտէն էմրլէրին վէրիլմիշ օլտու-

զուհու պէյան իտերլէր : Բէզալք
պու խուսուսուն նէ վագրթ իճրա
օլաճաղընը գաթիէն պէյան իթմէլէ-
րինի , կէլէճէք մէճլիսլէրին պիրինտէ
խապէր վէրէճէքլէրինի տախի թա-
հի տ իտերլէր :

Բէզալք տուելը միւթթէֆիգէ-
նին Ղըրբմոա օլան ասքերլէրինին
չքգմասը իպլթիտա կէրչ վէ կէնի գա-
լէտէն պաշլանարըը հալտէ , Ղգագ
տէնիզի աչըլպ , իսթիտա թիճարէ-
թէ պու եիւզտէն պիր տուհուլէթ
վէ սիւր'աթ վագի օլաճաղընը մէճի-
սէ պէյան իտերլէր :

Բօնթ Պուլ , տուելը միւթթէ-
ֆիգէնին պիր ան էվլէլ Ղըրբմոան
ասքերլէրինի կէրի ալմագ իչիւն կէօս-
թէրաիքլէրի հիմմէթ , վէ ահանամէ-
նին էն պաշլաճա մատտէլէրինտէն պի-
րինին պու վէճհիլէ սիւր'աթլա իճ-
րա իթմէլէրինտէն նաչի , տուելը
միւթթէֆիգէ մուրախիտասլարընա
թէչէքքիւր ըզհար իտէր : Վէ պու
մինասիպէթլէ Ղութրիա տէվլէթինին
տախի , Ուլահ Պուլտանտան պիր ան
էվլէլ ասքերլինի չէքէճէլինի պէյան ի-
տիւպ , հաթտա , տուելը միւթթէ-

Ֆիզէ ասքերինի Գրորմտան չըգար-
մագտան իսէ, Լուսթրիա ասքերինի
Ուլահ Պուղտանտան չըգարմագ տա-
հա գօլայ օլաճաղընտան, պու հարտե
տուէլը միւթթէֆիզէ ասքերի Գր-
րմտան թէքմիլ չըգմաղտան էվլէճ,
Լուսթրիա ասքերինին մէմլէքէթէն,
տէն չըգաճաղընը թահիւտ իտէր :

Պու թաֆսիլթուէն սօղրա, կէ-
րէք մէմալլէքի Օամանիյէտէ վէ կերէք
մէմալլէքի Տուսիատէ օլան քեաֆֆէի
տուէլը միւթթէֆիզէ ասքերինին,
ահտնամէլէր տէվլէթլէրի թէրաֆըն-
տան թաստիգ օլունտուղու կիպի,
խուրուճ իթմէյէ պաշլամալարընա,
վէ լահնգաթի տէվամ իթմէլէրինէ
մէճըիսճէ գարար վէրիլեր :

Քէզալլէք Ֆրանսըղ, Ինկիլիզ վէ
Սարտէնիա ասքերինին կերէք մէմա-
լլէքի Օամանիյէտէն, վէ կերէք մէմա-
լլէքի Տուսիատան խուրուճ իթմէլէրի
նիհայէթ ալթը մահ զարֆընտա իի-
թամ պուլմասընա, վէ պու ասքերի
կերի ալմագ մատտէսինին, նէ գա-
տար միւմքին իսէ, կերչ, Լէնի գա-
լէ, Գրլ պուրուն վէ կէօզլէվէ թէ-
րաֆլարընտան պաշլանմասընա պաշ-

գաճա գարար վերլիւր :

Ասիթանէտէ , 1854 սէնէսի , մար-
թըն 12 սինտէ , վէ 1855 սէնէսի մար-
թըն 15 ինտէ , Դրանտա , Ինկիլթէր-
րա , Օսմանլը վէ Սարտէնիա տէվ-
լէթլէրի պէյնիտէ , Թանզիմ օլուէնան
ահտնամէ մուճիպինճէ , իլէրիւտէ
միւսալէհէ զուհուրինտէ , տուէլը
միւթթէֆիգէ ասքէրինին գըրգ կիւն
զարֆընտա , մէմալլէրի Օսմանիէտէն
չըգմալարընա գարար վէրիլմիշ իտէ
տէ , իլէրիւտէ ճէնկ ումուրու ճէ-
սամէթ քէսպ իտէրէք պու մուգաւլէ-
լէնին ֆիլիէն իճրասը միւմբին օլա-
մայաճաղը աղնաչըլըր օլմաղ իլէ Ա-
սիթանէտէ մուգիմ Դրանսըզ , Ինկի-
լիզ , վէ Օսմանլը էլլէրիինէ Թալի-
մաթ վէ բուխսաթ կէօնտէրիլիպ , պու
խուսուսա պիր եէնի միւտտէթ գաթ
օլուէնմասընա , վէ պու եէնի միւտ-
տէթին , ալթը այը Թէճալուզ իթ-
մէմէսինէ տախի գաթիէն գարար վէ-
րիլմիշ աիր :

— Իշ պու միւսալէհէ ահտնամէ-
սինին 20 ինճի մատտէսինտէ պէյան
օլուէտուզու վէճհ իլէ , Պէսարա-
պիա հուտուտինին գաթ օլուէնմասը

իչիւն թէչքիլ օլունան դօմիօսիօն աւ
զալարընըն , ալաֆրանկա մայիսին ալ
թըսընտա Պուգրէչ ճանիպինէ թօփ
լանմալարընա , վէ մէմուր օլտուգլա
րը ումուրուն պիր ան էվվէլ թէսվե
յէսինէ սայ վէ իգտամ խլէմէլէրինէ
քէզալք մէճլիսճէ գարար վէրիւմիշ
տիր :

Րուսիա մուրախխապարը , պու
հուտուտ գաթ օլունմասը մատտէսի
թէսվլլէքէզիր օլտուղու անտէ , Պե
տարապիասա թէքք օլունան արազիի
Րուսիա մէմուրլարընըն , Պուզտան
մէմուրլէրինէ թէսլիմ իտէճէքլէրինի,
վէ գարարը ճէտիտ իւզրէ , թէքք օ
լունան պու արազինին Պուզտան է
յալէթինէ իլալէ օլունաճաղընը պե
յան իօիւպ , շու գատար քի , պու
արազինին թէսլիմի , միւթթէֆիգէ
ապէրինին Րուսիա մէմալքինատէն
թէքմիլէն չըգմալարընա մէնութ պիր
քէյֆիլէթ օլտուղունտան , ասաքիրի
մէրգումէ Րուսիա մէմալքինատէն
թէքմիլէն չըգմատրգճա , Րուսիա մէ
մուրլարը տախի մէգքիւր Պէսարա
պիա բարչասընը թէքք իթմէյէճէք
լէր տիր :

— Քօնթ Վլարէնտըն շու վէճ՛հ
 իլէ պիր իխթար իտէր : Սիւթթէֆի
 գէ աօքէրինին պիր ան էվլէլ Վրըրմ
 տան չըգմալարը իչիւն միւթթէֆիգէ
 կէմիլէրինին տախի ծէրպէսթճէ Սէ
 վաւթօբոլ լիմանընա կիրիպ չըգմա
 լարը իճապ իտէճէք տիր : Պունա
 միւսաատէ օլտուղու հարտէ , Ինկիւ
 լիգ պաշ մուրախսաւարընըն վիւ
 միւնճէ , կէրէք աօքէրին վէ կէրէք
 միւհիմմաթըն իխրաճընտա , հիչ օլ
 մազաա պիր գաչ հաֆթա վազըթ գա
 ղանըւպիլէճէք տիր :

Գուսիա մուրախսաւարը , պու
 քէյֆիէթի տէվլէթլէրի թէրաֆընա
 եազըպ : ժախտուսճա թալիմաթ պէք
 լէմէյէ միւհթաճ օլտուգլարընը մէճ
 լիտէ պէյան իտէրլէր :

— Քօնթ Վլայէվլըքի , իշ պու միւ
 սալէհէ ահտնամէսինին եիրմի իւ
 չիւնճիւ պէնտինտէ մուհարրէր օլ
 տուղու վէճ՛հ իլէ Ռւլահ Պուղտան
 էյալէթլէրինին կէրէք ահվալը հազը
 րէլէրինի թահգիգ վէ թէճէասիւս
 իթմէք , վէ կէրէք նիզամաթը աթիւ
 յէլէրինէ պիր ուսուլ վէ էսաս պէ
 յան իթմէք իւզըէ մէմլէքէթէյնը

մէջպուրէթէնէ պիր գօմիսսիօն կէօն-
 տերիլէճէք օլտուղունտան , պու գօ-
 միսսիօն աղալարընա վէրիլէճէք թա-
 լիմաթըն միւզաքէրէսինէ տէվամ իթ-
 մէնին վագթը կէլմիշ օլտուղունու
 մէճլիսէ պէյան իաէր , Սիւշարալէյ-
 հին զիւ'միւնճէ պու թալիմաթ տա-
 խի զայէթ մուֆասսալ օլմայըպ , ետ-
 լընըղ մէվատը էսասիյէ իւզէրինէ օլ-
 մայը սըր , շէօյլէ քի , պու գօմիսսի-
 օնուն նէ ումուր իլէ մէշղուլ օլա-
 ճաղը ահտնամէտէ տախի մախսուս-
 ճա պէյան օլունմուշ օլտուղունտան ,
 արթըգ պունուն էսպապ վէ վիւտայի-
 լինին իսթիհասալինէ լաղըմ կէլէն ճահտ
 իւ զայրէթ , վէ հիմմէթ իւ իգտամը
 տախի գօմիսսէրլէրին տիրայէթ վէ
 ֆէթանէթինէ իհալէ իթմէք լաղըմ
 կէլէճէյի , հաթտա , օն տէօրտիւն-
 ճիւ մէճլիսին մաղպաթասընտա տա-
 խի պէյան օլունտուղու վէճհ իլէ ,
 թարաֆը հաղրէթը Շահանէտէն ,
 տիվանը մախսուսլար իչիւն սասըր օ-
 լաճագ ֆէրմանը Ալի Ասիթանէտէ
 մուգիմ տուէլը մուահիտէ էլիլէրի
 իլէ պիւ իսթիշարէ , վէ պու տիվան-
 լարըն սիւրէթը թէշքիլի տախի ահտ

նամէնին մաալ վէ ահքեամընա մու-
վաֆըգ սիւրէթատ օլմասընը պէյան
իտէճէք մանատէ եազըլաճագ օլտու-
ղունտան , պու տէլայէթլէ տախի ,
մէճլիսին պու խուսուսուն միւֆրէ-
տաթընա կիրիշմէյէ հաճէթի օլմայա-
ճազընը մուրախիսաաը միւշարալէյհ
պէյան խոիւպ , նիհայէթ մէզքիւր
գօմիսսիօն ազալարընա վէրիլէճէք
պայատէ մէզքիւր թալիմաթ թան-
ղիմինին իշ պու մէշվէրէթ ազալարը-
նըն պապըլարընտան միւրէքքէպ պիր
գօմիսսիօնա իհալէ օլունմասընը տա-
խի մաթլուպ իտէր :

Մէճլիսի մէշվէրէթ պու թէքլի-
ֆէ մուվաֆագաթ կէօսլմէրիպ , մու-
ճիպինճէ գօմիսսիօնու մէզպուր տա-
խի , ()ամանը պաշ մուրախիսաաը , վէ
Պրանսըզ վէ Նիկիլիզ իբինճի մու-
րախիսասլարընտան թէշքիլ օլունուր :

— Պու մատտէտէն սօղրա , մարթ
30 թարիխի իլէ վագի օլան մէճլիւ
տէ , վէրիլէն գարարըն թէքրար բու-
յէթ օլունմասը թէնսիպ օլունարագ
մուճիպինճէ միւզաքէրէսինէ տախի
տէվամ օլունուպ պատէհու շու վէճ
իլէ գարար վէրիլեր :

Վհանամէյը սւմուսի թաստիգ օւլունսուղու հալտէ, պու ահանամէնին արգասընա թէքովիլ վէ հարֆը հարֆընա կերէք մատտէյի միւնզամա վէ կերէք մէրպութ օլան իւչ բարչաքիւչիւք ահանամէլէր թէմամը իլէ եազըլաճագ տըր : Վէ սիւրէթը թասսիգնամէ տախի շու վէճհ իլէ օլաճագ տըր :

» Պիգ քի իչ պու մուա
 » հէտէ իլէ, մատտէյի մունզամա վէ
 » մուվագգաթայը մուպեհնէ վէ
 » թէտգիգ իտերէք, հավի օլտուղու
 » մէվատըն ճիւմլէսի վէ հէր պիրիսի
 » թէրաֆըմըզտան

— Խաֆիֆ կէմիլէրէ միւթաալիգ օլան մուգավէլէ նամէյը մախսուս, եալընըզ Տուսիա, վէ Օսմանլը տէվլէթլէրի պէյնինտէ թաստիգ օլունաճագ տըր :

— Պօղաղարա միւթաալիգ օլան մուգավէլէնամէյի պիր թէրաֆտան պապը Մլի ալթը սիւրէթ իւզէրինէ, վէ տիկէր թէրաֆտան տախի, տուէլը մուահիտէ պիր սիւրէթ իւզէրինէ թաստիգ իսիւս, պապը Մլիլէ կէօնտէրէճէքլէր տիր :

Տուէլը միւթթէֆիգէ, պու ահու
նամէլէրի թաստիգ վէ պիրպիրլէրի
լիէ թէպտիլ իթմէյէ իհթիաճլարը
օլմատորղընտան եալընըզ պիր սիւրէ-
թին թաստիգի քիֆայէթ խոէճէք
տիր :

— Ալանտատասընա միւթաալիգ օ-
լան մուգավէլէ նամէ պիր թէրաֆտան
Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի,
վէ տիկէր թէրաֆտան Տուսիա տէվ-
լէթի պէյնինտէ թաստիգ օլունաճա-
ղընտան, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվ-
լէթլէրի իքի սիւրէթ թաստիգ իտիւպ
Տուսիա տէվլէթինէ վէ Տուսիա տէվ-
լէթի տախի իքի սիւրէթ իմգալայըզ
Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրինէ
կէօնտէրէճէք տիր :

(Պո- մահուէ մորտիտաւոր իմա իրերէր :)

ԵՒՐՄԻ ԻՔԻՆՃԻ ՄԵՃԼԻՍ

ՄԱԶ ՊԱԹԱՍԸ

8 ապրիլ. 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր-
րա, Տրուսիա, Տուսիա, Սարտէնէա

վէ (Սամանը մուրախխասլարը հազըր
օլտուգլարը հալտէ ,

Կէչէն մէճլիսին մազպաթասը օ-
գունուպ թաստիգ օլունուր :

Քօնթ Կլարէնտըն : Կէչէն մէճ-
լիստէ միւզաքէրէ վագի օլտուգտա ,
թիճարէթ մատտէսի իւղէրինէ սէօհ-
պէթ իթմէյէ մուրախխասլարըն
քեաֆֆէսինին բուխսաթլարը օլմա-
տըղընաան , եալընըզ տէնիզ մուհա-
սէրէսի եանի ալլօֆալըն գալտըրըւ
մասը իւղէրինէ սէօհպէթ օլտուղու-
նու պէյան իտիւպ , շիմտի , Կնկիլիզ
տէվլէթի , մուգատտէմա ճէնկ մինա-
սիպէթի իլէ վազ իթաիյի եասագլա-
րը վէ մումանաաթը քեամիլէն գալ-
տըրարապ թիճարէթճէ սէրպէսթիյէ-
թը սասլըգէ վագի օլաճաղընը մէճլի-
սէ իֆասէ իտէր :

Բուսիա մուրախխասլարը տախի ,
քէնաի թէրաֆլէրինտէն նիսան
տէօրթ թարիխի իլէ վագի օլան մէճ-
լիստէ պու մապտէ օլարագ սէջլէ-
տիքլէրի սէօհպէթի պու տէֆա տա-
խի թէյեիտ վէ թաստիգ իտիւպ , աի-
կէր մուրախխասլար տախի պու պասլ-
տէ մուվաֆըզ ճէվապլար վէրտիքլէ-

րինտէն, մէջիւս շու վէճհ իյէ գարար
վէրիր :

Կերէք ճէնկին պաշտանկըճընա, վէ
կերէք միւսթագիլէն ճէնկ իջիւն, վէ
տիւշմէն մէմալիքինին թիճարէթինի
մէն իթմէք զըմնընտա, հէր նէ եա-
սագ, թէնպիհ վէ մումանաթ վազ
օլունմուշ իսէ, ճիւմիէսի պիւրա իս
թիանա լազվ վէ րէֆ օլունմուշ
տուր, շէջլէ քի սիսզուիթայէ միւ-
թապիգ հէր նէ վար իսէ, տախի սի-
լահ վէ ճէնկ միւհիմմաթը օլտուզու
հալտէ, քեզալիք սայիր թիւճճար կէ-
միլէրի վէ մալարընա միւթապիգ օ-
լան հէր պիր խուսուս, ճէնկտէն էվ
վէլ նէ հալ վէ հիյէթտէ իսէ, երնէ
թըպզը օ հալ վէ հիյէթտէ սուլու-
նաճաղընը պէյան իտերլէր :

— Սիւթթէֆիգէ աքբերինին պիր
ան էվվէլ Գըրմտան չդմասը իջիւն
տուէլը միւթթէֆիգէ կէմիլէրինին
Սէվասթօբուլ լիմանընա կիրմէլէրինէ
միւսաատէ օլունմասը կէչէն մէջիւս-
տէ Մուսիա մուրախսապարընտան
մաթլուպ օլունմուշուտու, պու մաթ-
լուպուն մուվաֆրդ ճէվազը Մուսիա
տէվէթի թէրաֆընտան կէլիշ օլ-

մաղ իլէ Ռուսիա մուրախիասլարը պունու բէամէն մէճլիսէ պէյան իտերւէր :

Բէզալիք, ահանամէլէր տէվլէթւէր թերաֆընտան թաստիզ օլուն տուղու կիպի, Ռուսիա տէվլէթի ասքերինի սերիան Գարս վէ Լնասօլուն տան չէքէճէյինի վէ եօլլարըն վէ հավանըն միւսասատեսի օլտուղու հալտէ, իպթիտա միհիմմաթ վէ օրտու աղբրլըզլարը Ռուսիա մէմալիքինէ թաշընլըպ, պատէհու ասքերին տախի մէմալիքի մէզպուրէյէ հարէքէթ իտէճէյինի Ռուսիա մուրախիասլարը մէճլիսէ պէյան իտերւէր : Շու քատար քի Ռուսիա ասքերին հարէքէթի տախի, տուէլը միւթթէֆիպէ ասքերինին հարէքէթինէ մութապադաթ իտէճէք օլտուղունտան, պունլար նէ վազըթ թէքմիլէն Ռուսիա մէմալիքին տէն չըպարլար իսէ, Ռուսիալլար տախի օ վազթ թէքմիլէն մէմալիքի (Ս)մանիլէտէն չըպմըջ օլաճապ տլըլար :

— Սլուսալէհէ ահանամէսինին 23 իւնճիւ պէնտի միւճիպինճէ, Սլւահ Պուղտան պէյլիքլէրինէ կիտէճէք դօմիտերլէրէ վերիլէճէք թալիմաթը,

պուր խուսուրս իջեւն մախսուսճա
 Թէչքիլ օլունան գօմիսսիօն գալէմէ
 ալմըշ օլտուղունտան , պարոն Պուր-
 գընէ պու Թալիմաթը մէճլիսէ գը-
 րօաթ իտէր :

Քօնթ Ղլարէնտըն , մէշվէրէթ
 Ուլահ Պուղտան պէյլիքլէրի մատ-
 տէսի իւզէրինէ իւք էվվէլ միւղաքէ-
 րէ իթտիքաէ , պու իքի մէմլէքէթ
 ահալիսինին հերնէ միւրատ վէ մաթ-
 լուպի վար իսէ սերպէսթճէ պէյան
 իյլէմէլէրինէ լազըմ կէլէն Թէտապիրի
 իճրա իթմէյէ գարար վէրմիշ իտի . իմ
 աի շիմտիքի պէյլէր , օ վազըթլարա
 գատար հիւքիւմէթաէ գալտըզլարը
 հալտէ , ահալինին սերպէսթճէ էֆ-
 քետար պէյան իտէմէմէլէրի գօրգու-
 լուր պիր քէյֆլիէթ օլտուղունտան ,
 Թէչքիլ օլունաճապ մախսուս տիվան-
 լարըն սերպէսթճէ էֆքետար պէյան
 իթմէլէրինէ հերնէ լազըմ կէլիւր իսէ
 շիմտիտէն գարար վէրիլմէսինի մէճ-
 լիսէ պէյան իտէր :

Ըսթրիա մուրախսաը Քօնթ
 Պուլ , Ուլահ Պուղտան պէյլիքլէրի ,
 պու էսնատէ պիր հալտէն տիկէր
 հալէ կէչէճէք օլտուգլարընտան ,

պէջլէ մուվագգաթ հալոն ուսու-
լու հիւքիւմէթէ տօգուճմագ ճայիզ
օլամագ . եախօտ տօգուճու.լա տախի
քէմալը իհթիրազ վէ միւթալաա իլէ
տավըանմագ իճապ իտէր . չիւնքի
եէնի պիր հիւքիւմէթ թէսիս իթ-
մէզաէն , էսկի հիւքիւմէթի գալորը-
մագ , բէք չօդ ույղունսուզուզու-
տավէթ իտէպիլիր : Հէր հալոն պու-
պապոն լազըմ կէլէն թէտապիրի իճ-
րա իթմէք գալորնը , պապը Ալիլէ
պրոագմագ լազըմ կէլիր :

Ալի բաշա . վագաա Ուլահ Պուզ
աանըն շիմաիքի իտարէսինատ , բէք
տէ մէճլիսին մաթլուպ իթտիյի գա-
տար էմնիյէթ մէմուլ օլունամագ իսէ
տէ , պու հիւքիւմէթը մէվգուէ տայ-
րէսինտէն խարիճէ չըգըլորը հալոն
պիւթիւն պիւթիւնէ ֆըթրէթ հիւ-
եէթինէ տիւչար օլունաճազընա տա-
խի շիւպհէ եօգ սուր :

Լօրտ Վլարէնտըն , մէճլիսին միւ-
րատը Ուլահ Պուզտան պէյլէքլէրինտէ
հէր հիւքիւմէթի թէպտիլ վէ թէճ-
տիտ իթմէք տէյիլ տիր տէր : Սայըր
մուրախխապար տախի , պէյլէրին հիւ-
քիւմէթինին վատէսի կէլմիչ օլուու-

զու, եկտլերինտէ պուլունան ֆէր-
ման վէ թահրիրաթը րէսմլէյի սա-
յիրէտէ տախի պէյան գըլընմըզ օւ-
տուղունտան, պէյլէրին հիւքիւմէ-
թինի էլլէրինտէն ալմագ նիզամաթը
թէքմիլէն իճրա իթմէք աէմէք տիր :

Սայրը պիր թագըմ մուրախսաս-
լար տախի, մէմլէքէթէյնտէ պէյլէր
պուլունմատըղը հալտէ, նէ եօլտա
խտարէ օլաճագլարընըն գանուննա-
մէյի միւլքլէտէ գայտը պուլուն-
սուղունու տախի մէճլիսէ իխթար
խտէրլէր :

Պու թաֆսիլաթտէն սօղքա քէյ-
ֆլէթին պապը Ալիյէ իհալէ օլուն-
մասընա գարար վէրիլը . շէօյլէ քի,
շիմտիքի պէյլէրին հիւքիւմէթլէրինին
միւտտէթլէրի խիթամ պուլտուղու
հալտէ, կէրէք մէճլիսին պու էֆ-
քեարընը հասըլ իտէճէք, վէ կէրէք
թէշքիլ օլաճագ տիվանլարըն սեր-
պէսթճէ րէյ վէրմէլէրինէ աէլալէթ
իտէճէք, վէ կէրէք նիզամաթը մէվ
զուէ վէ ասայիշի մէմլէքէթին պօ-
զուլմամասընա վասէթա օլաճագ հէր
նէ թէտպիր լազըմ կէլըր իտէ իճրայը
իգթիզասը պապը Ալիին ֆէթանէ-

Թինէ իհալէ օլունուր :

Պրանսրդ վէ Ինկիլդ պաշ մու-
րախտասարընըն թէքլիֆի իւղէ ,
միւճիպի թէէսիւֆ օլաճագ միւ-
նսգաւթ վէ մախլութիյէ թլէրինի
էօնիւնիւ ալմագ իւղէ , կէրէք մէզ
քիւր տիվանլարըն բէխլէրինին նէ
վէճհ իլէ նասպ օլունաճաղը , վէ կէ-
րէք միւզաքէրէլէրին նէ սիւրէթ վէ
նիզամ իւղէ իճրա օլունաճաղընըն ,
պու պապատ սատր օլունաճագ ֆէր-
մանը Ալիտէ զիքր օլունմասընա տա-
խի գարար վէրիլը :

Պու գարարլար վէրիլտիբտէն սօղ-
րա , մէճլիս պարտն Պուրգընէնին գը-
րաւթ իլէտիլի գօմիսսիօն թալիմա-
թընը պաղը մէրթէպէ մահալըրը թա-
տիլ վէ թէսվլլէ իլէ գասուլ իտիւպ
պիր սիւրէթի տախի իշ պու մաղպա-
թայա բապթ օլունուր :

— Բօնթ Վալէվլքի , մէճլիսին թէս-
վլլէ իթտիլի պունճա մէսալիհտէն պաշ-
գա , հալլ իւ թէսվլլէյէ միւհթաճ պիր
թապըմ մէսէլէլէր տախի պուլուն-
տուղունաան , մուրախտասար պիրի
պիրինտէն այրըմագտան էվլէլ , պու
մագուլէ մէսէլէլէր իւղէրինէ սախի

պիր սեօհսպէթ իթմէլէրի հէմ արզու
 խտէճէք, վէ հէմ տախի իլէրիւտե
 զուհուրի մէմգըլ օլան պաղը գարը
 շըգըղլարը շիմփիտէն մէն խտէճէք
 պիր քէյֆիէթ տիր : Վ ագասա մէշվէ
 րէթ մախսուսճա Շարգ մէսէլէսիհի
 թէալլէյէ իթմէք իչիւն թօփլաննիշ
 տրը, անճագ պէոյլէ Լըրոբանըն էն
 պէոյիւք տեվլէթլէգիինին վէքիլէրի,
 պիր քէրէ եան եաննա կէլալլէրի
 հալտէ, պունու պնը ֆըրսաթ աաա
 խտէրէք, իլէրիւտէ ասայըջը ճիհանը
 թէէյեիա իթմէք, վէ բօլիթիգա ու
 ֆուգունա թէրաքիւմ իթմէքտէ օ
 լան պուլլթլարը, պիր գաղա շըգ
 մազտան տաղըթմագ իւզըէ, պաղը
 մէսէլէ իւզէրինէ միւզաքէրէ, վէ
 պաղը մաստէլէրէ պիր նիյէթ վէ էֆ
 քեար, վէ պիր ուսուլ վէ էօաս պէ
 յան իթմէտիքլէրի իչիւն սօղըասան
 փիւշման տախի օլապիլիրլէր :

Քօնթ Վալէվաքի շու վէճհ իլէ
 քէլամընա խիթամ վէրիր :

« Լըունան մէմալլէքիին պուլուն
 յտուղու եօլսուզ հալլէր քիմսէյէ
 յնա մալիւմ տէյիլ տիր : Հաթտա,
 յպու մէմլէքէթին կիրիֆթար օլտու.

" զու ֆըթրեթտէն նաշի , Պրանսրզ
 " վէ Ինկիլզ տէվէթլէրի , քէնտիւէ-
 " րի առքերէ միւհթաճ իքէն , պու
 " մէմէքէթէ պաշգաճա առքեր կէօն
 " տերմէյէ միւհթաճ օլմուշար տըր :
 " Իվվէլտէն Լոունանրն նէ հալտէ
 " պուլունտուզու , վէ շիմտի տախի
 " նէ թէէսսիւֆ իտէճէք հալլերէ կիւ
 " ըիֆթար օլտուզու մէճլիսին րանան
 " մապիւմի տիր :

" Լոունան հիւքիւմէթինի Լւրու
 " բանըն իւչ պէօյիւք տէվէթլէրի
 " թէէսիս իտիւպ , հիմայէթ իթմէք-
 " տէ օլտուգլարընտան , պու հիւ-
 " քիւմէթին պու քէտերնաք հալլինի
 " կէօրերէք , մէգքիւր իւչ տէվէթ
 " մուրախիսասլարը պունուն մէնինէ
 " լազըմ կէլէն թէտապիրին իճրասը
 " իչիւն պիր միւքեալէմէ իթմէլէրի
 " ֆայիտէտէն խալի օլապիլըր մի :

Պու քէլումտէն սօղրա Քօնթ Վա
 լէվնքի , Լօրտ Վլարէնտընըն տախի
 քէնտիսի իլէ պիւ իթթիֆագ , Լոու-
 նանտան պիր ան էվվէլ առքերլէրինի
 չըգարմագ էմէլ վէ արզուսինտէ օլ
 տուգլարընը պէյան իտիւպ , Ֆագաթ
 Լոունան հիւքիւմէթինէ լայըգը վէճհ

իլէ պիր նիզամ վէ է մնելէ թ վէրիլմէ-
տիքձէ, ասքերին չըգմասը միւմքին
վէ ճայիզ օլմայաճաղընը տախի մէճ-
լիսէ թէֆհիմ իտէճէյինի պէյան ի-
տէր :

— Պատէհու Քօնթ Վալէվաքի
թէքրար քէլամէ աղպղ իտիւպ, Քա-
բա իտարէսինտէ օլան մէմէքէթլէ-
րին տախի նիզամսըզ պիր հալտէ պու-
լունտուղունու վէ պու մէմէքէթլէ-
րին տախի ֆըթըթէթ աֆէթինէ կի-
րիֆթար օլմամալարը իչիւն, քիլիսա
հիւքիւմէթինին մաթլուպի իւզրէ
Պրանսանըն վէ Մսթրիանըն Քօմա
մէմալիքինէ ասքեր կէօնտէրէրէք,
Պրանսըզար Քօմայը, վէ Մսթրիա-
լըլար Լէիսիօն թապիր օլունան էյա-
լէթլէրի մուհաֆաղա իթմէյէ մէճ-
պուր օլտուգլարընը մէճլիսէ թարիֆ
իտէր :

Քօմա հիւքիւմէթի Պրանսատան
մուհաֆաղա ասքերի թալէպ իթտիք-
տէ, Պրանսա հիւքիւմէթի տախի
իքի ճիհէթլէ պիլա թէխիր մուվա-
ֆազաթ կէօսթէրմէյէ մէճպուր օլ-
մուշ տուր . պիրինճիսի Պրանսանըն
պիր Քաթուլք տէվլէթի, վէ իքին-

ճիսի պիր Եւրոբա տէվէթի օլտու-
ղունտան, Ֆրանսա հիւքմտարլարը
տայիմա քիլիսէնին պէօյիւք էվատը
իւնվանը իլէ միւշէրրէֆ օլտուգլա-
րընտան, Տօմա Բաբասընա մոււավէ-
նէթ վէ հիմայէթ իթմէք պու հալտէ
տախի իմքէրաթորուն վաճիպէյի զիմ
մէթինտէն պուլունմուշ տուր :

Պիւթիւն Իթալիանըն ասայիշ վէ
խսթիրահէթի, Տօմանըն ասայիշ վէ
խսթիրահէթինէ մէրպութ պուլուն-
տուղունտան, վէ պու տախի ումու-
մի Եւրոբանըն ասայիշինէ մէնութ
պիր քէյֆիլէթ օլտուղունտան, Ֆը-
րանսանըն պունա միւտախէլէ իթ-
մէյէ նէ աղիմ սէլահիլէթի օլաճաղը
պաշգումճա Թարիֆէ հաճէթ տէյիլ
տիր :

Պու պէօյլէ իսէ տէ, պիր տէվ-
լէթ քէնտի հիւքիւմէթի իչինտէ քէն-
տինի մուհաֆաղա իտէմէյերէք, պիր
էճնէպի տէվէթին ասքէրի իլէ հիւ-
քիւմէթինի իպգա իթմէյէ միւհթաճ
օլմասը տախի ուտուլտուզ վէ նիզամ-
սըզ պիր հալ օլտուղու տա ինքէար
օլունամաղ :

Քօնթ Վլալէվքի, պու քէլամտան

սօղրա Ասթորիա մուրախիստար Քօնթ
Պուլուն սախի պու պապատ քէնախ
սի իլէ հէմէֆքեար օլուպ, Ասթ-
րիա տէվլէթի տախի քէնախ բայրնա
պու էմնիյէթի վէրէպիլիօր օլտուղա-
նու մէմնէլ իտէր: Իմսի պու մէ-
մուլ իւզրէ Ասթորիա տէվլէթի տա-
խի, Պրանսպ կիպի հէր ան ապէրի-
նի Սօմա մէմալիքինտէն կէրի չէքմէյէ
հազրր տրր, էէթիչիօր քի Սօմա Իա-
բասը հիւքիւմէթի ալթընտա պու-
լունան էյալէթիչրտէ պիր Ֆէսաա վէ
իխթիլալ չքգմայաճաղընտան էմին օլ-
տուն, Ասթորիա տէվլէթի տայիմա
պու ասայիչվաքթընը կէօյէթմէքտէ
օլուպ, Սօմա հիւքիւմէթինին թէ-
ղայիտի շան իւ իգպալինէ տախի
ճիւմլէտէն զէյատէ թալիպ վէ խա-
հիչքէր տիր:

Քօնթ Ալպլէվքի թէքրար քէլա-
մէ աղաղ խրիւպ, շու վէճհիլէ պաւ-
թը մէրամիտէր: «Աւրօբանըն մու-
» վազէնէսի իչիւն, Սօմա հիւքիւմէ-
» թի օլ մէրթէպէ գուվլէթ վէ ճէ-
» սամէթ քէսպ իթմէլի տիր քի Պը-
» րանսըզ վէ Ասթորիա ապէրիչքի
» տախի, պիր ուլլունագլուղա վէսի-

» Լէ վերմէյէրէք, Բօմա մէմալիքին
 » տէն տըշարը չըգապիւսինլէր :

Ելչհարը պունա տայիր պիր էֆ.
 քեար պէյան օլունտուզու հալտէ,
 բէք տէ մէֆհուսուզ պիր շէյ օլմա
 յըպ, հէր հալտէ, Աւսթրիա վէ
 Ֆրանսա տէվլէթլէրի պու պապտէ
 պէնէն վէ թէվաթուրէն պիր էմնի-
 յէթ վէրոիքլէրի հալտէ, ճիւմէնին
 էֆքեարընա պիր խայըրը թէսփրի օ
 լաճաղընը տախի պէյան իտէր :

Քօնթ Վալէվքի պու մէսէլէյէ
 միւթաալիգ օլան մատտէլէր իւզէրի-
 նէ ուզունճա սէօյլէշոիքտէն սօղրա,
 շու վէճհիլէ պատթը մէրամ իտէր :

Իթալիատա պիր գաջ հիւքիւմէթ
 վար տըր քի, թէպաալարը էհը ֆէ-
 սատտէն օլմնչարագ Կիւքիւմէթէ
 դարչը կէլմէքտէտիրլէր : Պու հիւ-
 քիւմէթլէրին, պու մագուլէ թէ-
 պաալարը լայըգը վէճհիլէ պիր մէր
 համէթ վէ միւսամտէ թարիգի իլէ
 քէնտիլէրինէ ճէլպ իթմէլէրի մու-
 րաճճան տէյիլ մի տիր : Պու հիւքիւ-
 մէթլէրին շիմտիքի թէտափրլէրի,
 միւրատ վէ մագսէտլէրինին զըտտընա
 էիւրիւմէքտէ տիր, վէ նիզամ վէ ասա

յիշի մէմալիքէ մուխալիֆէթ խտնլէ-
րին տէֆի իւ իզալէսինէ մուճիպ օլ-
մատրգտան մաստա , հիւքիւմէթին
զաաֆրնա մուճիպ վէ ճիւմհուրիյէ-
թը նասա թէրաֆտարլար բէյտա իթ-
տիրէճէք տէրէճէտէ տիրլէր :

Իմտի պու գապիլտէն օլան Նաբօ-
լի հիւքիւմէթինին եաղնըշ պիր թա-
րիգատ պուլունտուղու քէնտիսինէ
թէֆհիմ օլունսա , զաննը աճիզանէմ
իւզրէ հէմ պու հիւքիւմէթէ , վէ
հէմ տախի պիւթիւն Նթալիայա պիր
խըզմէթը խայրիյէ իպրազ իթմէք օլուր
Նաբօլի տէվլէթինէ լազլմ կէլէն պէօ-
լէ պիր իսթար , մէշվէրէթտէ վէքիլէրի
օլան տուէլը մուազզամա մուրախ-
խասլարը թէրաֆրնտան օլտուղու
հալտէ , Նաբօլի տէվլէթի պունու պիր
ֆէսատ , եախօտ պիր սուի նիյէթէ
համլ իտէմէտիյինտէն , նէզտինտէ
մութլապա շայեանը գապուլ վէ թագ-
տիր օլաճաղը տախի շիւպհէսիզ տիր :

— Քօնթ Վալէվաքի պու քէլամ
տան սօղրա , մէճլիսին նազարը ուղ-
գաթընը էօլէ պիր մատտէ իւզէրի-
նէ տավէթ իտէր քի , հէրնէ գատար
մախսուսճա Ֆրանսայա միւթապլիգ

պիր քէյֆիյէթ իսէ տէ , պիւթիւճ
 աուէլը մուազզամանըն մէնֆաաթը
 նա մուճիպ օլաճաղը տախի ինքեար
 օլունամազ . շէօյլէ քի . Պէլճիգա
 տէվէթինատ հէր կիւն կէօնակէօն
 ըէսալէլէր , քիթապլէր , վէ ղաղէթա
 լար պասըլոզ , պու վարագալարըն
 քէաֆֆէսի Պրանսայա վէ հիւքիւ
 մէթինէ տերէճէյի իֆրաթտէ հիճվ
 վէ խուսուճէթ պէյան իթմէքտէ , վէ
 աշիքեարէն , ասիլէք , Կաթթալըզ ,
 վէ ճիւրմ իւ ճինայէթ վազ վէրմէք
 տէ տիրլէր : Մարիան տէնիլէն շիրքէ
 թին նէ հէտէֆ վէ նէ մագսէտի օլ
 տուղու ճիւմլէյէ մալիւմ իքէն , տա
 հա շու սօն կիւնլէրտէ , Պէլճիգա
 ղաղէթալէրի պու շիրքէթի մէտհ իւ
 սէնա իտերէք էֆլաքէ չըգարտըլար :
 Իլ հասըլ պու մագուլէ էվրագըն
 քէաֆֆէսի , ասայիշ վէ իսթիրահէ
 թէ տիւշմէն օլան էշխաս թէրաֆըն
 տան , Պրանսայա տախիլէն սիրեր
 ճէնկ վէ ֆէսատ տավէթլէրի տիր :
 Պէլճիգատա մերի իւլ իճրա օլան գա
 վանիյնի միլքիյէ միւգթէզասընճա ,
 պու մագուլէ միւլէլիֆլէր թէքտիր
 վէ թէտիպ օլամատըզլարընտան :

պունա իսթինատէն էֆրեսորը ֆասիւ
ողելքինի վիւճուտէ կէթիրմէյէ սա
պիթ գատէմ օլուպ , լէյլ իւ նիհար
ճահտ իւ իգտամ իթմէքտէ տիրէք :

Թէքրտը Վօնթ Վ պէվքի . Պը
րանսա հիւքիւմէթինին ագտէմը մէ
րամ վէ մագսէտի , Պէլճիգա տէվէ
թի իլէ տայիմա խալիսանէ իւլֆէթ
վէ մուամէյէ իթմէք տիր : Բէզալք
պու չտէվէթին վիւքէլարնասն տա
խի Պրանսա տէվէթի իֆրատ մէմ
նուն տուր , ջիւնքի ճիւքէլա , պու
ռչպունսուզուզու միգմքին մէրթէ
պէ թատիլ իթմէյէ տայիմա ճահտ
վէ ղայրէթ կէթսթէրմիչ տիր , ան
ճագ գանունու թէպտիլ իթմէք էլէ
րինտէ օլմատըղընտպն , պու գանուն
տախի մէվճըւտ օլտուգճա , պու
պապտէ էրզէմ օլան թանգիմաթը
վիւքէլա նէ իճրա , վէ նէ տախի մու
ղայիթի օլան հալաթը մէն խտէպիլը :

« Եւ հասը , տէտի , Վօնթ Վ ա
ռ լէվքի , հէր տէվէթին ագտէմը
» վաճիպէյի զիմմէթի , հէմճիվարը
» օլան տէվէթին ասայիչ վէ իսթի
» րասէթը տախիլիւնսինէ խալէլվէրէն
» Ֆիլի իգ հարէքէաթը մէն վէ մէքս

11 ի թմէք տիր : Պէճիգաննն միւքիցէ
 12 Գանուեննամէսի , պու վաճիպէյի մու
 13 Գատտեսէյի իճրա ի թմէյէ Պէճի
 14 Գա վիւքեյասընա սէլահիցէթ վէր
 15 մէտիյինտէն , թէէսսիւ ֆիտէճէք շէյ
 16 պոււուր քի , պոււնուն պիր չարէսի
 17 նէ պագըմասը իչիւն , եալընըզ պիւզ
 18 լէք , պու իխթարէ մէճպուր օր
 19 մուշուզ : Գուվիթի պիր տէվիթ
 20 զայիֆ պիր տէվիթէ պիր իխթար
 21 իտէր իսէ , օ մագուլէ իխթար ա
 22 տէթա պիր թէհտիտ տէմէք տիր
 23 պոււնու պիլտիյիմիզտէն , միւմքին
 24 մէրթէպէ պու մագուլէ իխթա
 25 րսթտան սարֆը նաղար ի թմէք իա
 26 թէրիզ : Իմսի սայըր տուէլը մուազ
 27 զամայը Լըրոբա վէքիլէրի տախի
 28 պոււնու պէօյլէ թապտիր իտէրէք ,
 29 քէնսի էֆթեարլարընը տախի պէ
 30 յան ի թմէյի թէճվիզ իտէրլէր իսէ ,
 31 ինթիմալ տըր քի Պէճիգա վիւքէ
 32 լասը տախի միլլէթին էքսէրիցէթի
 33 նէ իսթինատ իտէրէք , իլէրիւտ
 34 Պէճիգա տէվիթի հպգընտա ,
 35 պազը միւշքիլտիթէ վէ մուխաթա
 36 րայա տախի մուճիպ օլապիլէճէք
 37 պու մագուլէ պիր ույղուսուզու

Կ զուն տէֆ իւ իզալէսինէ սայ իւ
 Կ իգտամ իտերլէր քի, էվվէլճէ պու
 Կ միւշքիւթըն էօնիւնիւ արմագ ։
 Կ Պէլճիգա տէվլէթիսինն տախի քէնտի
 Կ մէնֆատթընտան տըր ։

— Բօնթ Վ՝ ալէվսքի պունտան սող
 րա, մէճիսէ պիր պաշգա թէքլիֆ
 տահա իտեր ։ Պու թէքլիֆ հուգու
 գու միլէլէ միւթապիգ օլուպ, Բա
 րիս մէշվէրէթի պունա պաղը մերթէ
 պէ սարֆը էֆքեար իթախի հալտէ,
 հէմ հուգուգու միլէլէ մէնֆատթ
 լու, վէ հէմ տախի պիւթիւն ճիհա
 նըն շիւքրանիյէթիսէ մուճիպ օլաճու
 զընը թաֆսիլ իտեր ։

Կ Վ էսթֆալիա մէշվէրէթի, տէ
 Կ տի Բօնթ Վ՝ ալէվսքի, մէզհէպ սեր
 Կ պէսթիյէթիսի թէսիս իթմիշ տիր ։
 Կ Վ իէննա մէշվէրէթի արապ եէսիր
 Կ լէր ախզու իթատընըն մէնիսի, վէ
 Կ չայարտա սէյր իւ սէֆալիսինն սեր
 Կ պէսթիյէթիսի թէսիս իթմիշ տիր ։

Կ Ղէնկ վագթընտա, պահրիյէճէ
 Կ պիր հուգուգու ումուլիյէ իհտաս
 Կ իտերէք, միւտտէթը մէտիտէտէն
 Կ պերիւ պունճա գիլ իւ գալ վէ
 Կ միւնաղաթէ մուճիպ օլան պիր

,, մուարազանըն տէֆինէ սայ իւ իգ-
 ,, տամ իթմէք, պու տէֆա տախի
 ,, Ռարիս մէշվէրէթինին ազիմ պիր
 ,, շան իւ շէրէֆինէ մուճիպ օլապի-
 ,, լիպ, աթի իւղղէքր տէօրթ մաստէ
 ,, պու խուսուսա պիր էսաս տախի
 ,, պէյան օլունապիլիր :

1°. Կէմի արայըճը գուրսանլարըն մէնի :

2°. Տիւշմէն մալի, պիթէրաֆ պիր տէվէթ կէմիսինտէ պուլունտուղու հալտէ, ճէնկ միւհիմմաթը օլմատրգճա սօգունուլմայաճաղը :

3°. Պիթէրաֆ տէվէթլէրին մալի, ճէնկ միհիմմաթը օլմատրգճա, տիւշմէն կէմիսի տէրունինտէ տախի օլսա ախզ իւ կիրիֆթ օլունամայաճաղը :

4°. Պիր լիման պիլ ֆիլ կէմիլէր իլէ մուհասերէ օլունմատրգճա, եալլնըլ եասագ, օ լիմանլարա կէմի կիրմէյի մէքս իտէմէյէճէյի :

— Բօնթ Ղլարէնտըն : Բօնթ Վլալէվաքինին պէյան իթտիյի էֆքետար վէ միւթալապլէրէ քէամիլէն մուվաֆալ գաթ կէօսթէրիպ, թըպզը Վրանսա տէվէթի միսիլիւ, Ինկիլիզ տէվէթինին տախի, Լունանա կէօնտէրմէ-

յէ մէծպուր ծլտուղու անքերի կերի
 արմայա թալիպ վէ խահիշքէր օլտու
 ղունու պէյան իտէր, անճագ ասայի
 շի ումու միշէյէ սէքթէ վէրիլմէյէ ճէ
 քինտէն էմին օլունմատրգճա, պու
 խուսուս էճրա օլունմայաճագ տրք :
 Քէզալիք էվվէլճէ ճիւմլէնին մէմնուն
 զլաճաղը սիւրէթտէ պիր նիզամ իհ
 տաս օլունմասը վէ պու նիզամին նրա
 գասընա տտիի պիր էմնիէթ վէրիլ
 մէք լազըմ կէլէճէք տիր : Քօնթ Ղլ
 լարէնտընըն էֆքէարընճա, Եունանա
 մուզիրր օլան ուսուլին թէպաիլինէ
 լազըմ կէլէն թէտալի վէ թէտապիրի
 Եունանա համի օլան տէվլէթլէր,
 պիրիքտէ գարսըլաշտրրապիլիլէր :
 Եունանա համի օլան տէվլէթլէր,
 Եունանը միւսթագիլ պիր գրալիլէթ
 իտէրէք, հէր նէ գատար խայր իւ
 մէնֆտաթընա ջալըջմըջար իսէ, Եու
 նանըն շիմտիքի ուսուլի տալի պունուն
 մուղայիրինի հասըլ իթմէքտէ տիր :
 Քօնթ Ղլարէնտըն քէզալիք չու
 վէճհ իլէ պասթը մէրամ իտէր :
 Ճիւմլէնին մալիւմի տիր քի, մարթ
 30 ահտնամէսի պիր տէվրանը ճէտի
 տին գարուսու տուր : Վէ ահտնամէ

ինգլաւանտըգտան սօզրա, իմքերաթու
 բուն հուլուբունա չըգտըղըմըղտա,
 միւշարալէյհին տէտիյի կիպի, պու
 եէնի տէվրան սուլ՛ վէ ասայիշ տէվ
 րանը տըր. իմաի քէնաի էֆքեար
 ֆիիլ վէ հարէքէթիմիզին մուղայի
 րինտէ պուլունմամագ իւզրէ, պու
 սուլ՛ տէվրանընը տայիմ վէ պագի
 իթմէք իչուն, էլտէն հեր նէ կէլըր ի
 սէ տիրիլ վէ իհմալ օլունմամալը
 սըր: Իմաի պու Բարիս մէշվէրէթի,
 աուէլը մուազղամայը Լըրոբանըն
 պիր վէքեալէթի տէմէք օլտուղուն
 տան, մէմուրիյէթինի խիթամ խտիւպ
 այրըլաճաղը վագթըպ, աուէլը Լը
 րոբանըն մուվաղէնէսինի պօղաճագ,
 վէ Լըրոբանըն էն միւհիմ մէմալըք
 լէրինին պիրինտէ սուլ՛ իւ ասայիշի
 մուխաթարայա իլգա իտէճէք պպը
 մատտէլէր իւզէրինէ սիւքիւթ իզ
 հար իթտիյի հալտէ, զաննը աճիգա
 նէմ իւզրէ, մէշվէրէթ վաճիտէի
 զիմէթինի թէքմիլէն. իճրա իթմիշ
 սայըլամնազ

«Այլ շէ տէտի Բօնթ Ղլարէնտըն,
 » շու ճէնկ վագթընտէ տուէլը մուա
 » հիտէ ասքէրինին իսթիլա իթտիյի մա

" հալէրի թեքմիլէն պօշաթմագ իւզ
 " րէյիղ : Վէ պու մագուլէ մահալ
 " լէրոտէն ասքէրին պիր ան էվիլէ շք
 " մասը իջիւն , րէսմի մու գավէլէ նա
 " մէլէր տախի իմլալամըջը , պու
 " պէջլէ օլտուղու հալտէ , ճէնկան
 " էվիլէ ասքէր կէօնտէրիլէն պիր պէէ
 " աէյի պօշաթմայը , վէ ետխօտ պու
 " նա տէլալէթ իտէճէք էսպլայ վէ
 " վիւսայիլէ արամագլըջը նասլ իհմալ
 " իտէպիլիբիղ :

Պատէհու 1 օրո Վլարէնալն սէօհ
 պէթի Վթալիւն իւզէրինէ կէթիրիպ ,
 նէ սէպէպէ մէպնի սլու գըթայա էճ
 նէպի ասքէրի կիրախինին սէպէպէ
 րինի արաշտրոմայա պաշար : Մնճագ
 պու սէպէսլէր մուհագգագ տախի
 օլալար , շուրասը աշիքէար տըքի ,
 էճնէպի պիր տէվլէթ ասքէրինին ու
 զուն միւտտէթ պիր տխէր տէվլէթ
 միւլքինտէ պուլունմասը պիր պէօ
 յիւք նիզամըզըզ վէ պիր ույղուն
 սուզուգ սուր : Պու մագուլէ աս
 քէր կէօնտէրիլ էալընըզ պիր պէօ
 յիւք մուխաթարա հէնկեամընտա
 միւմքին օլուպ , մուխաթարա տէֆ
 օլունտուղու կիպի , ետխօտ գօրգու

սու մահվ օլտուղու կիպի ապէր տա
խի կէրիյէ ալընմալը սրը : Պու ճիւմ
լէ իլէ , պու մագուլէ պիր մուխա
թարա վէ գօրգունուն տէֆինէ տա
խի սայ իւ իգտամ օլունմատըղը կի
պի , տայիմա պագի օլապիլը , վէ
պիր տէվլէթ , թէպաասընըն մուհագ
գագ օլան խօշնուտսուզուղունուն
ասը սէպէպինի տրայըպ տէֆինէ սայ
իթմէյէրէք , գուվլէի ապէրիյէյէ իս
թինատ իթտիյի հալտէ , պու մագու
լէ պիր թէտպիրին , օ տէվլէթին բէք
տէ շան վէ նամուսունա եագըջմայա
ճագ սիւրէթտէ , վէ թէպաալէրինին
մէյուսիյէթինէ մուճիպ օլաճագ րա
տէտէ տայիմ վէ սլագի օլաճաղը ա
շիքեար տըր :

Քօնթ Ղլարէնտընըն էֆքեարըն
ճա , Րօմա հիւքիւմէթինին իտարէ
սինտէ , պաղը էօյլէ ույղունսուզուգ
լար վար տըր , վէ պունլարտան էօյլէ
մուխաթարալար զուհուր իտէպիլը
քի , պունլարը արամագ վէ տէֆի
չարէսինէ պագմագ մէճլիսին հու
գուգ վէ վաճիպէյի զիմմէթինտէն
պուլունմուշ տուր :

Պունլարտան սարֆը նագար իթ .

մէք, ճիւմհուրիյեթ վէ իիւթիլալ էֆ.
քեարընա մէյտան վէրմէք, եախօսո
օնուն մէնֆաաթընա չալըչմագ տրր
քի, պու մագուլէ պիր էֆքեար հիչ
պիր հիւքիւմէթին մագպուլի օլմա
տրգտան մաատա տէֆ իւ իղալէսինէ
տախի սայ իւ իգտամ օլունմալը տրր :

Իմոի պու պագտէ հալլ օլունմա
սը լազըմ կէլէն մէսէլէ, քէննի զիւ :
Պիւնճէ, էճնէպի աքէրինին Բօմա
մէմալիքինաէն չըգմասը իլէ, աապիւ
չի մէմալիքին տախի խալլլէէզիր օլ
մամասընը պիրլէչաիրմէք գազլիսի
տիր : Վէ պու գազլիյէ տախի, պազը
թանգիմմաթ իհտասը իլէ վիւճուտէ
կէլէ պիրլը, քի պունուն իլէ հէմ
տախիլէն էմնիյէթ հասըա կէլիպ,
հէմ տէ էճնէպի աքէրի մուալէնէ.
Թինէ հաճէթ գալմագ : Պիր տէվէ-
թին ուսուլինէ, էֆքեարը ամմէ
մոգըայիր կէլտիյի հալտէ, էճնէպի
աքէրինին մուալէնէթի հիչ պիր
վագըթ պիր հիւսնիւ նէթիճէ պու
լամաղ. հաթտա պու հալտէ էճնէ
պի աքէրինէ էօլլէ պիր խըղմէթ
տիւչէպիրլը քի, պունու Մուսթրիւ
վէ Պրանսըղ տէվէթլէրի քէնտի աւ

քերտերի իջուն հիշ պիր վագթ գա-
պոււ խոհմէզէր : Կերէք թոմա մէմ
լէքէթլէրինն մէնֆաաթը վէ կերէք
Բաբա վէ հիւքիւմէթինն խայրը ի-
ջուն , զաննը ածիզանէմ իւզրէ թոմա
մէմայլքի իտարէսինն պիր ճիսմանի
հիւքիւմէթ էլինէ թէսլիմ , վէ վագ-
թը հալին իճապընա վէ ահալինն
սաստէթինէ մուճիպ օլաճագ բատէ-
տէ պիր ուսուլու իտարէ իթխազ իթ-
մէք իւզրէ թոմա հիւքիւմէթինէ պա-
զը մերթէպէ նասիհաթ վէրիլտիսի
հալտէ , ֆայիտէտէն խալի օլունմաւ-
յաճագ տըր :

Վագաա պու թանդիմաթըն իհ-
տատը , նէֆսը թոմատա պազը մեր-
թէպէ միւշքիլաթը մուճիպ օլաճազը
աշիքեար իսէ տէ , էյալէթլէրտէ բէք
զիյատէ գօլայլըգլա հասըլա կէլէճէյի
տախի շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր :

Պունուն իւզէրինէ Քօնթ Գլա-
րէնտըն շու իխթարը իտէր : թոմանըն
Պօլօնիա էյալէթի , սէքիզ սէնէտէն
պէրիւ Լսթրիա տաքերի իլէ զապթ
օլունարագ հալա մուհասէրէ հիւք-
միւնտէ տիր . պու ճիւմլէ իլէ շէհր
գաբուսունտան տըշարը օլան արագի

իրըստը վէ հարամիլէր իլէ աօլու տուր,
 պու էյալէթլէրէ կէրէք իտարէճէ վէ
 կէրէք շէրամթճա, պիր պյրլ վէ մախ
 սուս վէ ճիսմանի պիր հիւքիւմէթ
 թէշքիլ օլունուպ, գու վիլէյի սպէրի
 յէ տախի ետրլիտէն թէրթիպ օլուն
 տուլու հարտէ, պու մահալէ սէրիան
 էմնիլէթ վէ տասիշ իտտէ իպէճէյի
 վէ եէնիտէն պիր գիլ իւ գալ վէ մու
 իաալիթէթ զու հուրինէ վէ սիլէ գալմա
 յարպոգ, Ասթրիա ապէրինին եագըն
 վագթտա պու մահալտէն չըգաճալը
 տախի շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր:

Պու մագուլէ պիր թէտպիրի, հիշ օլ
 մաղ իտէ պիր թէճրիւպէ իչիւն իճրա
 իթմէք տախի թէճիլը օլունապիլիւր ել
 հասը մատամբի թոմա մէ մալիքինտէ պիր
 թագըմ իտարէ ուլլունսու պու գլարը
 մէվճուտ աուր, վէ մատամբի պունուն
 շարէ վէ տէվաար կէ օսթէրիլիշ տիր,
 պունլարը պիր քէրէ տէ Քարա հալ
 րէթլէլինէ արզ իթմէք մէշվէրէթին
 վաճիպէյի ղիմմէթինտէն օլմալըտոր:

Սէճպէթ Նարօլի տէվլէթի իւզէ
 րինէ կէլաիքտէ Ինկիլիզ տէվլէթի
 պաշ մուրախիսասը Քոնթ Ղլարէնարն
 շու վէճհիլէ պասթը մերամ իտեր:

Պու պապոտէ պէն տախի Վոնթ Վա
 լէվբի հազրէթլէրի իլէ հէմէֆրեւոր
 օլուպ » ֆապաթ Նարօլէ տեվլէթի
 իւզերինէ պունճա թէէսսիւֆ իտէ-
 ճէպ հալլէր տավլէթ իտէն ույզուն
 սուզուպլար իւզերինէ տախի սիւ-
 քիւթ իթմէք իսթէրիմ. վագաա շու
 ուսուլլա, եանի պիր տեվլէթին ու-
 մուրու տախիլիյէսինէ, պիր պաշգա
 տեվլէթին գարըշմամարնը ալէլ ու-
 մում գապուլ իթմիշիւ, լաքին պազը
 էօլէ վուգուաթլար օլապիլեր քի,
 պու գայիտէտէն միւսթէսնա հարէ-
 քէթ իթմէք տախի պիր հուգուգ վէ
 պիր վաճիպէյի զիմմէթ օլապիլեր •
 Օաննը աճիզաննէմ իւզրէ Նարօլիթան
 հիւքիւմէթի պիւթիւն Նարօրայը
 պու հուգուգ վէ պու վաճիպէյի զիմ-
 մէթին իճրասընա մէճպուր իթմիշ
 տիր •

Վէ մատամ քի վէքիլլէրի՛նի շու-
 մէշվէրէթէ կէօնտէրէն տեվլէթլէրին
 քեաֆֆէսի հիւքիւմէթը միւսթագի-
 լէյէ համի վէ մայիլ, վէ հիւքիւմէ-
 թը ճիւմհուրիյէյէ աուու վէ հայիլ
 տիրէր, պունլար նաս պէյնինտէ ու-
 սուլլա ճիւմհուրիյէթի ֆէսիս իտէ •

Ճէք եէրոէ , պու ուսուըլ տավէթ
 իտէն պիր իտարէ հազգընտա , սէս
 լէրինի եիւքսէլթմէյէ մէճպուը տուը
 լար :

“ Աիհայէթ տէտի Վօնթ Ղլա
 ” ըէնտըն , սուլճ ու ասայիչին պօ
 ” զուլմասընը պիր վէճճիլէ իսթէ
 ” մէյիզ , վէ ասայէթսիզ միւսայէհէ
 ” տախի օլամազ , իմսի Ասթօլիթան
 ” տէվէթինին իտարէյը ասիիլէնսին
 ” տէ լազըմ կէլէն թանղիմաթ իչլուն
 ” մէչվէրէթին սէսինի պու հիւքիւ
 ” մէթէ իչիթսիրմէլլիզ , պու սէսի
 ” միզ թէյսիրսիզ քալամազ , պունտան
 ” մաստա քօլիթիքա քապոհաթլա
 ” ընտան նաչի , պիլա մուհաքէմէ
 ” մահպունս վէ քալէպէնտ օլանլար ի
 ” չիւն տախի , պիր աֆիլը ումումի
 ” մաթլուպ իթմէլլիզ ” :

Ալլէլլում Պէլճիքա պասմախանէլէ
 րինին թէչէպպիւս իթտիքլէրի իֆ
 րաթաթ , վէ հէմճիվար օլան տէվ
 լէթլէրէ պունտան հասըլ օլան մա
 զարրաթ վէ մուխաթարաթէ :

Ինկիլիզ մուրախսալարը պունուն
 մուհիմմ վէ միւթէնա պիր մատտէ օլ
 տուղժնու թէմամէն իքրար իտեր

լէր խտե՛ տէ , քէնտիլէրի տախի , պաս-
մա վէ քիթապ թահրիրի էզատ վէ
սէրպէսթ օլան պիր տէվէթին վէքի-
լի օլտուգլարընտան , վէ դավանիյնի
էսասիյէլէրինին պիրիսի տախի պու-
օլտուգուհտան , պաչգա տէվէթնէզ-
տինտէ պու սէրպէսթիյէթի մէքս ի-
տէճէք պիր ուսուլ վէ թէտպիրէ միւ-
տախէլէ իտէմէյէճէքլէրի տախի մա-
լիւմ տիւր : Պու ճիւմլէ իլէ , ինկի-
լիզ տէվէթի պաշմուրախիսաթ Քօնթ
Ղլարէնտըն , Պէլճիգա միւէլիֆ վէ
մուհարրիլէրինին տուչար օլտուգլա-
րը շիտտէթ վէ հարֆէնտաղըգտան
տախի իֆրաթ քէտեր իտիւպ , հաթ-
տա շուհու տախի պէյան իտեր քի ,
Քօնթ Վալէվաքինին իֆատէսի իւղըէ ,
մուճիպի շէրմ վէ ար օլաճագ էֆքեար-
լէրէ զահիպ օլարագ , պիր բօլիթի-
գա մագսէտինէ վասլ օլմագ իչիւն
գաթը նուֆուս վաղ վէրէն քիմսէ-
լէր , պասմախանէ սէրպէսթիյէթինէ ,
վէ պուհու մուհաֆագա իտէն նի-
զամլարա վէ գանուկլարա վէ հիմայէ-
թէ լայըգ տէիլ տիրէր :

Քօնթ Ղլարէնտըն , նութգունա
նէթիճէ վէրէրէք շու վէճհիլէ խիւ-

լասա իտէր : Թըպգը Ֆրանսա կիսի ,
 Ինկիլթէրրա տէվլէթի տախի , իպթի-
 տայը մուհարէպէտէ , պու աֆէթ-
 տէն հասը օլաճագ մազարրաթըն
 միւմքին մէրթէպէ ալ օլմասընա ճահտ
 իւ իգտամ խլէմիշ իտի , վէ պու սէ-
 պէպտէն նաշի , պու մուհարէպէ էս-
 նասընտա , պու անէտէք պիլա թաղ-
 եիր տէվամ օլունան պաղը հուգուգ
 վէ սելահիլէթլէրտէն տախի , պիթէ-
 րաֆլարըն ֆայիտէսի իչիւն , Ինկիլ-
 թէրրա տէվլէթի վազ կէչմիշ տիր :

Ինկիլիզ տէվլէթի պու մագուլէ
 հուգուգլարտան իլէլ էպէտ վազ
 կէչմէյէ տախի հաղըր տըր . եէթիշիր
 քի շու տէնիզ գուրտանը ուսուլնին
 օրթատան գալտըրըմասընը պիւ թիւն
 տէվլէթլէր գապուլ իթսինլէր :

Կուրսանլըգ , հիւքիւմէթ թէ-
 րաֆընտան ըուխսաթ վէրիվիշ , վէ
 շէրէ թաթպիգ օլունմուշ պիր իրը-
 սըղըրգ վէ հայտուտըրգտան պաշգա
 պիր շէյ տէյիլ տիր . վէ ճէնկ աֆէթ-
 լէրինին պիր պաշլըճասը տախի պու
 գուրսանլար տըր : Կէրէք թէրպիյէ-
 միզ , կէրէք մէտէնիլէթ վէ կէրէք ին-
 րանիլէթ , պունասան ոյէօյլէ պու մա-

գուլէ վահշէյէթ հարէքէթինին իճ
 րասընա գայը վէ րաղը օրամաղ, իմ
 տի պիւթիւն մէճիս, Քօնթ վա
 լէվքըինին պու թէքլիֆինէ բուշի
 մուվաֆապաթ կէօսթէրտիյի հալտէ
 պու գուրսանլարըն գալգմասը մատ
 տէսի, եալընըզ գուրսանլարըն գալգ
 մասընը արզու իտէն տէվլէթլէր հագ
 գընտա, պիլ մուգապէլէ իճրա օլու
 նաճաղը, վէ վագի օլան թահիւտիւն,
 տախի եալընըզ պունլար հագգընտա
 ճարի օլաճաղը տախի էմըր էգհէք
 տիր:

Իմօի գուրսանլարը գալտըրդմազ
 իաթէմէյէն տէվլէթլէր իլէ եինէ գուր
 սան ուսուլի իլէ մուամէլէ օլունա
 պիլէճէքտիր:

— Քօնթ Օրլօֆ. համիլ օլտու
 զու թալիմաթ եալընըզ միւսալէհէ
 իպգասընա միւթաալիպ օլտուղուն
 ասն, թալիմաթը օլմայան մատտէլէր
 իւզէրինէ միւզաքէրէյէ մէզունիյէթի
 օլմատըղընը չտախի մէճիսէ պէյան
 իտէր:

— Քօնթ Պուլ, Ռքանըզ վէ ին
 կիլիզ տէվլէթլէրինին ասքէրլէրինի
 պիլ ան էվլէլ Լշունանտան չըգաթ:

մագ իւզըն պէյան իթտիբլէրի էմէլ
 վէ արզիւտէն, իֆրաթ թէշէքքիւր
 իտէր: Նունան հիւքիւմէթինին կիւն
 պէ կիւն ինէրիլէմէսի իչիւն Աւս
 թրիա տէվլէթի իֆրաթ էմէլ վէ ար
 զու իտիւպ, պուհոււն իլէ պերապէր
 Ֆրանսա վէ սայիւր տէվլէթլէր իլէ
 պիրիբատ, հէր տէվլէթին. հուգու
 գու ումումիյէ հիմայէսի թահթըն
 տա օլարագ, բօլիթիգաճա միւսթագիլ
 օլուպ իգպալ վէ սաստէթլէրինի ար
 թըրմալարընը Աւսթրիա տէվլէթիբէ
 զալիք ճիւմլէ իլէ էմէլ վէ արզիւ իտէր:
 Պու արզու օլուհան մաստէնին
 վիւճուտէ կէթիրիլմէսինէ էլզէմ օ
 լան շարթլարըն պիրիսի վէ պաշլըճա
 սը տախի, պասմախանէլէրին սէր
 պէսթիյէթինի իֆրաթա եիւրիւթ
 մէմէք վէ մէքս իթմէք իչիւն ագի
 լաննէ վէ միւտէպոյիրաննէ նիզամլար
 վազ իթմէք տիր: Նասըլ քի Քօնթ
 Վալէվաքի տախի Ֆրանսայա հէմ
 ճիվար օլան պիր տէվլէթ տախիլին
 տէ զուհուրա կէլէն պու ույղուն
 սուզլուզըն մուհապագ սէպէպլէր
 իլէ Ղէմմ վէ Ֆասլ իթմիշ տիր, վէ
 պու մագուլէ ույղունսուզլուգլարըն

մէն վէ մէքս օլունմասը ումու մի Եւ-
րոբանըն ինթիաճաթընտան պուլուն-
մուշ տուր :

Քօնթ Պուլ մէմուլ իտէր քի ,
Եւրոբա տէվլէթլէրինին հէր հանկը-
սընտա , մաթպուլաթտէն պէօլէ պիր
մուխաթարա միւշահէտէ օլունտու-
ղու հալտէ , հիւքիւմէթլէր պու-
մագուլէ իֆրաթաթը պիր հուտուտ
ալթընա ալմագ իւղըէ լաղմ կէլէն
գաննուն վէ նիզամլարը վազ իտէրէք ,
միւսալէհէյի ումու միյէյի եէնի եէնի
թէհլիքէ վէ մուխաթարալէրտէն վէ-
գայէ իտէրլէր :

— Ֆրանտա պաշ մուրաիխասը
Քօնթ Վ ալէվսքինին մէճլիսէ թէքլիֆ
իթտիյի վէճհ իլէ , հուգուգու պահ-
րիյէ մատտէսինէ կէլինաիքտէ , Քօնթ
Պուլ , պունուն մաալ վէ մէֆհու-
մունու թագալիր վէ թահսիյն իտիւպ
լաքին պէօլէ պիր մատտէյի միւհիմ
մէ իւղէրինէ ըէյ վէրմէյէ թալիմա-
թը օլմատրղընտան , շիմտիլէք , տէվ-
լէթի թէրաֆընտան պէօլէ պիր թա-
լիմաթ իսթիտա իթմիշ օլտուղունու
տախի մէճլիսէ խապէր վէրմէյէ գա-
նաաթ իտէր :

— Բէյֆիլէթ պու տէրէ ճէյէ կէլ
 տիրտէ , Բօնթ Պուլ մէ մուրիլէթի
 նին խիթամ պուլտուղունու տախի
 մէ ճիսէ շու վէ ճճ իլէ խապէր վէրիր
 Մէշվէրէթտէ , վէքիլ վէ մուրախ
 խապարը օլմայան սայրը միւսթագիլ
 տէ վէթլէրին , ու մուրու տախիլիլէ
 սինէ գարը մայա , Մուսթրիա մու
 բախխասարընըն սէլասիլէթի եօգ
 տուր : Մուսթրիա մուրախխապարը
 Ֆագտթ Շարգ մէ սէլէսինին թէսիլ
 յէսի իչիւն մէշվէրէթէ կէօնտերիլ
 միշէր տիր , իմոի սայրը միւսթագիլ
 տէ վէթլէրին ու մուրու տախիլիլէլ
 ըի նիգամաթընա տայիր պիր էֆքէար
 վէ էմէլ վէ արզու պէյան իթմէյէ
 տախի մէ մուրիլէթլէրի եօգ տուր :
 Մէճլիս տէֆթէրխանէլէրինտէ հրֆղ
 օլսնտան բուխասթիսամէլէրի տախի
 պունա շահատէթ իտէր : Սլ հասթը
 Մուսթրիա մուրախխապարընըն եէս
 լէրինտէ օլան թալիմաթ , նէ մագու
 լէ միւզաքէրաթէ մէմուր օլտուգլու
 բընը տախի աշիքէար պէյան իթմիշ
 օլտուղունտան , պու տայրէ տախի
 լինտէ պուլունմայան միւզաքէրաթէ
 թէշէպիլէս իթմէլէրի մուհալ գու

պիլինատէն տիր :

Քեզալիք պու սեպեպէ մէպնի ,
 Քօնթ Պուլ , Ինկիլթերրա պաշ մու-
 րախիասը Քօնթ Վարէնտրնն պե-
 յան իթոկի սայըր պիր էֆքեարէ ,
 եանի Ղւսթրիա աքերինին նէ գա-
 տար վագըթ տահա Քօնս մէմալքին-
 տէ տուրաճաղընա միւթառլիգ օրան
 պէյանաթ վէ թաֆսիլաթէ կիրիշէ-
 մէղ . շու գատարընը աշիքեսը սէօյ-
 լէյէպիլիր քի , պու պատօտէ Պրանսա
 մուրախիասը հէր նէ էֆքեսը պէյան
 իթմիշ իսէ , Ղւսթրիա տէվէթի
 տախի թէմամէն վէ թէքմիլէն պու
 էֆքեսարտա տըր :

Քօնթ Վալէվսքի պուճնա շու վէճհ
 իլէ ճէվապ վէրիր : Միւրատըմըղ պու
 խուսուղարտա , նէ գաթի պիր գա-
 րար վէրմէք , նէ պիր թահիւա ալ
 թընա կիրմէք , վէ նէ տախի մէճլիս
 տէ վէքիլ վէ մուրախիասաղարը օրան
 վէ օլմայան սայըր տուէլը միւսթա-
 գիլէնին նիզամաթը տախիլիյէսինէ
 տօղրուճա պիր միւտախէլէ իթմէք
 տիր , Իլա մագսէտիմիղ , կէրէք պի-
 լա միւտտէթ , վէ մուհագգագ սէ-
 պեպի տախի մալիւմ օլմայարտպ

Մատթրիա ասքերինին Տօմա մէմալի-
քինտէ իգամէթինին ուզանմասըն-
տան, կերէք բօլիթիգա վէ ինսանի-
յէթէ մուղայիր պիր թազըմ էօրֆ
վէ շիտտէթտէն, վէ կերէք հուգու-
գու միլէլէ սէքթէ վէրէն պիր թա-
գըմ պասմախանէ սէրպէսթիյէթին-
տէն զուհուրա կէլէպիլէճէք եէնի
եէնի մախլութիյէթ վէ մուարաղա-
լարըն էօնիւնիւ ալարագ, էմրը միւ-
նալէհէյի թէէյեխտ վէ թէյ.քիտ իթ-
մէք աիր:

Մատթրիանըն իքինճի մուրախ-
խասը պարոն Հիւպնէր, պունա շու-
վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր: Մատթրիա
մուրախխասլարընըն պու պապտէ նէ
պիր թէէմինաթ վէրմէյէ, վէ նէ տա-
խի պիր էմէլ վէ արղու կէօսթէրմէ-
յէ բուխսնաթլարը եօք տուր: Մատթ-
րիա տէվէթի, Տօմա մէմալիքինտէ
օլան ասքերինի ան պէ ան թէնղլլ
իթմէքտէ օլտուղունտան, պու խու-
սուս, զաննը աճիզաննէսի իւզրէ,
վազթը մինասիպի կէլաիյի անտէ,
Մատթրիա տէվէթինին, ասքերի Տօ-
մա մէմալիքինտէն կերիյէ ալաճաղը-
նա հէր շէյտէն զիյատէ պիր աղիմ

տելալէթ տիր :

— Բրուսիա մուրախիսաւը պարոն
Սէնթայֆըլ շու վէճհ իլէ պիր ճէ-
վապ վէրիր : Սէճլիսին միւզաքերէ-
սինէ իհալէ օլունան շու խուսու-
լարա միւթաալիգ մախսուսճա պիր
թալիմաթըմ եօղուսատա, գրալըմըն
պու պապտէ օլան նիլէթ իւ էֆքեարը-
նա րանա վագըֆ օլուուղումտան, էֆ-
քեարըմը տախի աշիքեար սէ օլէյէ պի-
լիրիմ :

Սէճլիսին պու էսնատէ մէյտանէ
գօյտուղու հուգուգու պահրիլէ,
Բրուսիա տէվէթինին էօթէտէն պէ-
րիւ գապուլ, վէ իճրասընա սայ ի-
տէկէլտիլի պիր ուսուլու խայրիլէ
տիր : Իմաի պու հուգուգու պահ-
րիլէնին, հուգուգու ումումիլէյի
Եւրոբա տայրէսինէ պընմասը իչիւն
հէր նէ սէնէտ վէ հէր նէ թահրի-
րաթ թանղիմ օլունսա իմգա իթմէք-
տէն իհթիրազ իտէմէմ, քէզալիք պու
խուսուստա մուրախիսաւար պէյնին-
տէ պիր իթթիֆագ վագի օլտուղու
հալտէ, գըրալըմըն տախի, պունու
թահսիլն վէ թաստիգ իտէճէյի աշի-
քեար տըր :

Պարոն Սէնթայֆըլ պունտան
պաշգա, մէճլխէ արզ օլունան սայըր
մէսէլէլէրին էհէմիլյէթ վէ էլլէմի-
յէթինի տախի իգրար իսիւպ, շու-
վէճհ իլէ պասթըր մէրամ իտեր :

Կէրէք Ռուսիա սէվլէթինէ մախ-
սուսճա, վէ կէրէք պիւթիւն Լըրու-
բայա միւթաալիւ օլան պիր մուտտէ-
յի միւթէնա վէ միւհիմիլէ հապըլն-
տա, մէշվէրէթ սիւքիւթ իթմիշ օլ-
տուղունտան, պունու մէյտանա չը-
գարմագ իսթէրիմ : Պու մուտտէ Նէօ-
շաթէլ Ռինչիբէլլիին շիմոլքի պու-
ղունտուղու հալ տըր : Պու Ռինչի-
բէլլիբան պաշգա, զանն իտէրիմ քի,
պիւթիւն Լըրոբատա, կէրէք ահու-
նամէլէրէ մուղայիր, վէ կէրէք քեաֆ-
ֆէի տուէլը մուազլամայը Լըրոբա-
նըն էֆքեարընա մուխալիֆ օլարագ,
հարա ճիւմհուրիլէթ բուհու իլէ միւ-
լէմնա օլարագ, մաթպուու պուլու-
նան սէվլէթի (եանի Ռուսիանըն)
հիւքիւմէթինի թանըմայան պիր մէ-
մալլէր տահա եօգ տուր : Իմոխ, պու-
նուն տախի, սայըր պունա էմսալ օ-
լան մէվատըր միւհիմիլէ իլէ, մէշվէրէ-
թին միւղաքէրէսինէ իհալէ օլունմա-

սընը մաթըու պ իտէրիմ: Քէզպլըք

— Սաթպուռ ու մուֆախիսամըմ օւ
լանն գրալ հաղքէթլէրի, Լյունան
հիւքիւմէթինին կիւն պէ կիւն իլէ-
րիլէյիպ իսթիֆատէ իթմէսինէ էօ-
թէտէն պէրիւ իայրիսահ վէ արզու-
քէշ օլտուղունտան, նէ սէպէպլէր-
ատէն նաշի էճնէպի սաքէրլէրի պու-
մէմալիքէ ճէլպ օլունմուշ իսէ, օ սէ-
պէպլէրին տէֆի տախի պիթթապի
էմէլ վէ արզու իթուլի պիր քէյֆիյէթ
տիր: Պու իսուսուս իւղէրինէ պիր
միւղաքէրէ աչըլսա, հագիդէթը հա-
լի զահիրէ իխրաճ իտէճէք բէք չօք
չէյէր մէյտանէ չրգըպ, Լյունան
հիւքիւմէթի տախի շու ույղունտուզ
հալտէն պաշընը գուրթարապիլըր մէ-
մուլ իտէրիմ:

Կէլէլիմ Նաբօլի տէվլէթինին ահ-
վալը տախիլիյէսինին իսլահաթը իչիւն
վագի օլաճագ իխթարաթ վէ մուա-
մէլաթէ: Պու մագուլէ իխթարաթ
վէ մուամէլաթ, բէք չօք ույղուն-
տուղուգլարա մուճիպ օլապիլըր,
հաթտա մէճլիսէ պէյսն օլունան սիւ-
րէթլէրէտէ իխթարաթ վագի օլտու-
ղու հալտէ Նաբօլիթան տէվլէթի նէզ

տինտէ , տէվէթէ պիր մուխալիֆէթ
վէ ճիւմհուրիյէթ վէ իխթիլալ հա-
րէքէթլէրի զուհուրա կէլմէզ մի , սի-
վալ իտերիմ սիզլէրէ : Պաւ մագուլէ
իխթարաթ , հէր նէ մէրթէպէ էֆ-
քեարը խալիսէ իլէ օլսա , իճրատէ ,
մաթլուպ օլուհան մագսէտին մուղա-
յիրի հասըլ օլուր :

Բօմա հիւքիւմէթինին ահվալը հա-
զըրէյի տախիլլէսի իւզէրինէ , միւ-
ղաքէրէ իթմէյի թէճվիլլ իտէմէյիւպ ,
ֆագաթ պու հիւքիւմէթին տախի ,
էճնէպի աքքէրի իգամէթինէ հաճա-
թը գալմայաճագ սիւրէթտէ պիր հալ
վէ հիյէէթ քէսպ իթմէսինի տախի
իֆրաթ էմէլ վէ արզու իտէրիմ :

Իլ հասըլ պամախանէլէրին նի-
զամսըլ պիր սերպէսթիէթինտէն ,
քեաֆֆէյի նիզամաթ վէ գավանիյն
ալթ իւսթ օլարագ . քէզալիք պազը
վարագալարըն կէրէք զօրպալըգ վէ կէ-
րէք հիւքիւմտարանըն գաթլինի վազ
վէրէճէք , Իւրօքա իւզէրինէ նէ ազիմ
մուխաթարալար վէ մախլուլթիյէթ-
լէր տավէթ իթտիյինի տախի Բրու-
սիա գրալը հազրէթլէրի տախի պիլ-
միշ վէ թանըմիշ օլտուզուհտան ,

պու մագուղէ պիր ֆէտատըն աեֆի-
նէ հէր նէ թէտպիր վէ հէր նէ միւ-
ղաքերէ լազըմ կէլիր իսէ , Բրուսիա
տեվլէթի տախի պունա հիսսէտար
օլմնղա հէր ան հաղըր տըր :

— Սարտէնեա մուրախխասը Բօնթ
Գաւուր : Վ ագաա պիր մուրախխա-
սըն , թալիմաթը օլմնյան պիր մատ-
տէ իւզէրինէ միւղաքերէ իթմէքտէն
իհթիրազ իթմէսինին մուհազգազ
օլտուղուհու գապուլ իտէրիմ , պու
ճիւմլէ իլէ մատամ քի պիր գաչ տեվ-
լէթ մուրախխասլտըր , Սօմատա էճ-
նէպի աքերի իգամէնի իւզէրինէ
պիր էֆքեար պէյան իթմիչլէր տիր ,
պու էֆքեարըն հիչ օլմնղ իսէ մազ
պաթայա գայտ օլունմասընը մաթ-
լուպ իտէրիմ :

Պունուն իւզէրինէ Բօնթ Գա-
վուր , շու վէճհ իլէ պասթը մերամ
իտէր : Աւսթրիա տեվլէթինին Սօմա
մէմալքինտէ աքէր իգամէթ իթ-
տիրմէսի , կիւն պէ կիւն պիր տայի-
միլէթ սիւրէթի քէսպ իթմէքտէ տիր :
Պու աքէր իգամէսի եէտի սէնէտէն
պէրիւ միւմթէտ օլտուղտան մատաա
չիմուլէրտէ , եախօտ իլէրիւտէ պու-

նո՞ն պիր ասուս կէլէճէք կիպի հիչ
պիր նիլէթ վէ նըշանէ կէօրիւնմէ մէք-
տէ տիր :

Հաթտա, պու ապէրին իգամէ
սինէ, հէր նէ սեպէպ պէյան օլուն
մուշ իտէ, օ սեպէպէր հալա պագի
տիր : Հաթտա, պու իգամէթան,
մէվէքէթին ահվալէ հիչ պիր վէճհ
իլէ իսլան օլամմըշ սրբ, վէ պունա
իսկէաթ օլմաբ իսթէյէն վար իտէ,
Մուսթրիա տէվէթի, Պօլսիա շէհ-
րինէ կիրայի կիւնտէն պու անէաէք,
պու շէհրի մուհասէրէ հիւքմիւնէ
վազ իտիւպ, պու հիւքմիւ կիւն պէ
կիւն տատի սրգըշտըրմայա մէճպուր
օլմուշ տուր : Ալ հասըլ Մուսթրիա
ապէրինին կէրէք Սոմա մէմալիքինտէ
վէ կէրէք Քարմա տուգալըղնտա իգա-
մէթի, Իթալիա հիւքիւմտպրանընըն
մուվազէնէսինի պօզուպ, հէլէ Սար-
տէնէա իչիւն, պիւթիւն պիւթիւնէ
պիր աղիմ մուխաթարա տըր :

Իմաի Իթալիանըն պիր պէօիւք
գըթաօրնա, Մուսթրիպնըն պէօյէ
իլանիհայէ ապէր իգամէ իթտիրմէ-
սինտէն հասըլ օլան ույղունտուղուգ
իւզէրինէ, պիւթիւն Ալբոբանըն նա

զարը տրդգաթընը ճեւլ վէ տավէթ
խտերիմ :

Վէֆիէթ Նաբօլիթան մէսէլէսի
իւղէրինէ կէլտիքտէ, Վօնթ Վափուր
Ֆրանսըզ պաշ մուրախասը Վօնթ
Վալէվըքիին, վէ Ինկիլիզ պաշ մու-
րախասը Վօնթ Վլարէնտընըն էֆ-
քեարընա թէքմիլէն մուվաֆադաթ
կէօսթէրիպ, Նաբօլի տէվէթինէ ին-
սաֆանէ վէ միւթէտիրանէ հարէքէթ
իթմէք իւղէ պազը իխթարաթըն իճ-
րա օլունմասընը տերէճէյի իֆրաթ-
տէ էհէմմ վէ էլլէմ կէօրիւր : Չիւն-
քի եարընըզ պու մադուլէ պիւ հարէ-
քէթլէ Ռթալիա ահալիսինին հըրս իւ
ղաղասը թէսքին օլունուպ, Ռթալիա-
նըն սայըր հիւքիւմէթլէրի պէյնինտէ
տախի թանղլմաթըն իճրասը միւմքին
օլասիլեր :

— Աւսթրիանըն իքինճի մուրախ-
խասը պարոն Հիւպնէր շու վէճհլէ
պաօթը մէրամ իտէր : Սարտէնիա
մուրախասը եալընըզ Աւսթրիա
տէվէթինին Րօմա մէմալքինէ աքէր
կէօնտէրմիշ օլտուղունտան պահս իւ
տիւպ, Ֆրանսըզ տէվէթինին կէօն-
տերալի աքէր իւզէրինէ սիւքիւթ

իմ միշտիր, հալ պու քի պու իքի տե վէթին ապէր կեծնտերմէսի տա խի, պիր վագթտա վէ պիր սէպէպէ մէպնի վուգու պու լմուշտուր: Պէ զալք միւշարալէն Վ.օնթ Վալուրուն, Լ.սթրիա ապէրինին մուէպ. պէտէն Պօլօնիա թէրաֆրնտա տուրաճապ տէրի մէյտանա կէթիրտիյի տէլալէթլէր շայեանը գապուլ շէյլէր տէրի տիր:

Վագաա թմատան վէ Լ'նգօնա տան, մուհասէրէ ուտուլի շիտտէթի չօգտան պէրի գալորրորըպ, միւսթէն նա օլարապ եալընըզ Պօլօնիատա պու ուտուլ հէնիւզ պագի իսէ տէ. պու խուսուս թմա վէ Լ'նգօնա ահալիսի նին, Պօլօնիա ահալիսինտէն զիյատէ մէմնուն օլաճապ թավը վէ հարէքէթ կէօսթէրիլի շտու գլարընտան պաշգա պիր շէյ իսպաթ իտէմէզ: Պունտան մատա, Իթալիատա, եալընըզ թմա մէմալքինտէ տէրի տիր էճնէպի անքէրի, իլլա Սօնագօ Լ'րին շիքէլիինին Մանթօն վէ Թօպրուն էյալէթլէրինէ տախի Սարտէնիա տե վէթի սէքիզ սէնէտէն պէրիւ ապէր կէծնտերմիշ տիր: Պէ թմա մէմալքի իլէ, Սօնա.

ԳՕ մէմալքրինէ կէօնտէրիլէն ապէր-
 տէ շու ֆէրգ վար տըր քի, Պրանսըզ
 վէ Լէսթրիա ապէրինի Յօմա մէմալքրի
 նին սահիպի Բարա հազըէթլէրի քէնտի
 մէմալքրինէ տավէթ իթմիշ տիր, պու-
 նուն մուղայիրի Սարտէնեալըար, Սօ-
 նագօ էյալէթինէ զօր վէ ճէպր իլէ
 տուխուլ խուուպ, պու անէտէք Սօ-
 նագօ բրէնսինին րէյ վէ ըիզասընա
 վէ բրօթէսթօլարընա մուղայիր օ-
 լարագ տախի հալա օրատա իգամէթ
 իթմէքտէ տիրլէր: Քօնթ Վալուր
 պարոն Հիւպնէրէ շու վէճ՛ն իլէ ճէ-
 վապ վէրիր: Հէմ Պրանսըզ վէ հէմ
 Լէսթրիա ապէրինին Յօմա մէմալքրի-
 տէն չըգմալարը իֆրաթ էմէլ վէ ար-
 զու օլունաճագ պիր մատտէ իսէ տէ
 Լէսթրիա ապէրինտէն միւչահէտէ
 օլունան մուխաթարա, Պրանսա ապ-
 քէրինտէ պուլունմատըղը տախի,
 պաչգաճա զլէր ու պէյան օլունմաղա
 շայեան արը: Լչ ճիւմլէ Պրանսըզըն
 պիր քիւչիւք ապէրի ֆրգասը Պրանսա-
 տան ուզագ օլտուղու էճիլտէն Իթա-
 լիանըն հիչ պիր միւսթագիլ հիւքիւ-
 մէթինէ պիր գօրգու վէ էնտիշէ վէրէ-
 մէզ, պունուն մուղայիրի, Լէսթրիա

տէ վէթի, էսկի Վիեննա անանամէ սի-
նին մաալինէ մուղայիր օլարագ, պիր
թէրաֆտան Դէրրարա վէ Ռիաչէնցու-
յա տայանրպ վէ պուրալարըն իսթիհ-
քեամաթընը արթըրըպ, պիր թէ-
րաֆտան տախի Միգօնայա տօլլու-
ուզանմասը ճիւմէյէ զայլէ վէ էնտի-
չէ վէրէճէք պիր հալ տըր:

Կէլէլիմ Սօնագոյա, Սօնագօ Բը-
րէնսի հէր Զանկը վագթ սալիմէն վէ
պիլա թէհլէքէ Սանթօն թէրաֆընա
կէլէ պիլիր իսէ Սարտէնէա տէ վէթի
տախի մահալը մէզպուրէ կէօնտէր-
միշ օլտուղու եպլընըզ էլլի նէֆէր
ապէրի կէրի չէքմէյէ հէր ան հազըր
տըր: Պունտան մաատա, Սարտէնէա
տէ վէթի իչիւն Սօնագոյա ապէր
կէօնտէրմէք իւզըրէ, պու պէլտէնին
հիւքիւմէթինի ֆէսիս վէ իպթալ իթ-
տի տախի տէնէմէզ, չիւնքի Սօնա-
գօ Բրինչիքէսինին հիւքիւմէթի, եա-
լընըզ պու պէլտէտէ թանըմըշ օ-
լուպ, պու պէլտէ տախի գարարկիր
օլան անանամէլէրին անքեամընճա
1848 տէն պէրիւ Սարտէնէա ապէրի
էլինսէ պուլունտուզունտան, վէ
Բրէնսին պու սայէտէ իճրայը հիւ-

քիւմէթ իտէ պիլընի տախի աշի
քեար տըր :

— Մուսիա մուրախխասը պարոն
Պրունուի, մէճիսէ Կունան քէյֆիէ-
թի իւզէրինէ պաշգաճա պիր էֆ-
քեար պէյան իտէր, շէօյլէ քի, Կու-
նան մէմպիքինէ ֆագաթ իշ պուշ
ճէնկ վապթընտա սաքէր կէօնտէրիլ
միշ օրտուղունտան, վէ պու կիւնքի
կիւն Պրանսըզ, Կնկիլիզ, վէ Մու-
սիա տէվլէթլէրի պէյնինաէ թէյեմ
միւնէն սուլճ վէ խալիսէթ վազի օլ
տուղունտան, վէ պու տէվլէթլէրին
իւշիւ տախի Կունան հիւքիւմէթի-
նին համիլէրի օրտուգըարընտան,
պունլար Կունան հիւքիւմէթինին
բօլթիթիգայը ումումիյէյի Կըրոբայա
եարար պիր սիւրէթտէ թանղիմի
հագգընտա պու էսնատէ իթթիֆագ
վէ իսթիշարէ տախի իտէ պիլըրլէր :
Պրանսըզ վէ Կնկիլիզ մուրախխասալ-
րընըն Կունան հագգընտա պէյան
իթտիքլէրի էֆքեարը խալիսէյի, Մու-
սիա մուրախխասալարը քէմալը մէմու-
նիյէթլէ գապուլ իտիւպ, տէվլէթ-
լէրի թէրաֆընա տախի մէսրուրէն
թէպլիզ իտէճէքլէր տիր : Վէ մու-

գատուէմա Եւրնան մէմալքի իհուստ
 օլունտուղու նէ նիյէթ, վէ նէ էֆ-
 քեարէ մէպնի իսէ, կէքէք պու նի-
 յէթ վէ էֆքէարը վիւճուտէ կէ-
 թիրմէք վէ կէրէք Եւրնանըն մու-
 հաֆազա վէ իսլահը հալինէ, տէվ
 լէթէն իլէ պիւ իթթիֆազ հէր նէ
 մուամէլէ լաղըմ կէլըր իսէ, Բուսիա
 տէվլէթի տախի ճիւմլէսինէ մուա-
 վին վէ հիսսէտար օլմաղա տախի հա-
 զըր սըր :

Պունտան սօղրա, Բուսիա մու-
 րախապարը, մէճլիսէ հուգուգու
 ումումիլէյի պահրիլէ հապգընտա,
 հէր նէ արզ վէ թէքլիֆ օլունմուշ
 իսէ, ճիւմլէսի հապգընտա տէվլէթ-
 լէրի թէրաֆընտան ճէվապա պէրլէ-
 մէքտէ օլտուգլարընը տախի մէճլիսէ
 իֆատէ իդէրլէր :

Քանթ Վալէվաքի : Մէճլիսին միւ-
 զաքէրէպինէ իհալէ օլունան պէր վէճ-
 հը պալա պաղը մէսէլլէր հապգըն-
 տա քեաֆֆէյի մուրախապարըն
 քէնտի զիւիւմ վէ էֆքեարլէրինի
 պէրան իթմիշ օլտուգլարընտան նաշի
 թէշէքթիւր իտէր :

Վազաա մէճլիսին տըգգաթընա

իհարկէ օրուհան շու մատտէլէրին պա-
ղըլարրնա , աահա պիր գաթիճէ սիւ-
րէթտէ գարար վէրիլէճէլինի մէմուլ
իթմիլ խէ տէ , շու հարտէ տախի
մուրախիսապարրն պէյան իթտիլի նի-
լէթ վէ էֆրեարրն ֆայիտէտէն խա-
լէ օլամայաճաղընը տախի մախսուս-
ճա մէճլիսէ թէպլիլ իտիւպ , մաս-
տէյի շու վէճ : իլէ խիւլասա իտէր :

Պէրինճի : Երուհան հիւքիւմէթի-
նին իպահը հալինէ , տէրէճէլի իֆ-
րաթտէ տէվամ վէ իգտամ լաղըմ կէ-
լէճէլինի քիմսէ թանլամամաղըզ իթ-
մէյիպ , պու պապտէ Երուհանա հի-
մայէթ իտիճի իւլ տէվէթ , պու
մատտէ իւղէրինէ պէնլէրինտէ միւ-
ղաքէրէ վէ իսթիլարէ իթմէյի տախի
միւհիմմ ատտ իթմիլլէր տիր :

Իսինճի : Պրանսա մուրախիսապա-
րընըն պէյան իթտիլլէրի էֆրեարէ ,
եանի , Բոմա մէմալիքինին ասայիլ վէ
իսթիրահէթինէ պիր սէքթէ վէր-
մէյերէք , վէ Բարա հիւքիւմէթի-
նին թէյեխ վէ իսթիգրարընը տա-
խի մուճիպ օլմապ իւղրէ Պրանսըզ
վէ Լուսթրիա ապէրինին Բոմա մէմա-
լիքինտէն նէ գատար չապուգ վաղթ :

տա չըզմալարը միւմքին օլուր իտէ
իճրասընա հիմմէթ օլունաճաղընա
Լւսթրիա մուրախիսասլարը տախի
մուվաֆազաթ կէօսթէրիլէր :

Ի-Վ-նճի- : Իթալիա հիւքիւմէթ
լէրինին, վէ պաշլըճա Նարօրիթան
տէվլէթինին, պաղը ինտաֆանէ վէ
միւթէտիլանէ հարէքէթ իթմէսի
պիւթիւն Իթալիա հագգընտա պիր
հիւսնիւ թէյտիրի օլաճաղընը, էքսէ-
րը մուրախիզապար գապուլ վէ թաս-
տիգ իթմիչլէր տիր :

Տէօրփի-նճի- : Պէլճիգա տէվլէթի
պասմախանէլէրինին պիլա թէյտիպ
ճէսարէթ իտէկէլտիքլէրի իֆրաթաթ
վէ հիճվիյաթըն ույղունտուզլուզու-
նու, քեաֆֆէի մուրախիսասլար իգ-
րար իտիւպ, հաթտա պասմախանէ
սէրպէմթիլէթինին սուի իսթիմպին-
տէն հասըլ օլան մազարրաթը սահի-
հէյի տախի քէչֆ իտէրէք, պոււնուն
պիր չարէսինէ պագըմասընա բէյ վէ
բըղա վէրմիչլէր տիր :

Պէլնճի : Բարիս մէչվէրէթի գա-
բանմազտան էվէլ, հուգուգու ու-
մումիլէյի պահրիլէյէ տախի պիր նի-
զամ վէ գարար վէրիլէրէք, մէճլիսէ

խիթամ վերիվէսինէ մուրախտաւարն
 քեաֆֆէսի մուվաֆագաթ կէօսթէր
 միշ օլտուգլարընտան պու ումուրու
 խայրիչէյէ տէվէթլէրի թէրաֆընտան
 տախի մուվաֆագաթ կէօսթէրիտի
 նի, կէլէճէք մէճլիտտէ մուրախտա
 վար թէպլիզ իտէրէք, Յարիս մէշ
 վէրէթինին պու մատտէյի խայրիչէնին
 իսթիգրարը իլէ խիթամ քէզեր, վէ
 աւրն էֆքեարը խայրիչէսինէ մու
 թապրպ պիր ուսուլու Յիւսթահսէնէ
 զուհուրա կէլէճէյի տախի մէմուլ օ
 լուհտուղու :

(Պոս Տահալէ մարմիտաւար իմա իտէրէք :)

ԵՒՐՄԻ ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՄԵՃԼԻՍ
 ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

14 ապրիլ 1856

Էւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր
 րա, Ռուսիա, Սուսիա, Սարտէնիա
 վէ Օսմանլը մուրախտաւարը հազըր
 օլտուգլարը հալտէ,

Կէչէն մէճլիսին մաղպաթաւար, վէ
 պուհա մէրպուլթ օլան վարպա,
 գրաաթ վէ գապուլ օլուհուր :

Քօնթ Վալէվարի, կէչէն մէճլիստէ հուգուգու ումումիլէյի պահրիլէ իւզէրինէ սէօհպէթ աչըլարըրնտան վէ էսպըր տախի պէյան օլունտուղունտան, պունուն միւսէվվէտէսի նին թանգիմի, մէճլիսին մէմուրիլէթի տիր: Վէ կէչէն մէճլիստէ, մուրախ խասլարըն պիր թագըմը, տէվէթլէրի թէրաֆընտան պունու իսթիզան իտէճէք օլտուգլարընտան նէ ճէվապ ալարգլարընը Քօնթ Վալէվարի քէն տիլէրինէ սիվալ իտէր:

Քօնթ Վուլ: Ըսթըրիա տէվէթի պու նիզամըն մէնաֆիլի ումումիլէտէն օլտուզունու ֆէհմ իթմիշ օլտուղունտան, պունուն իճրասընտ մուււվէնէթ իթմէսի իլէ քէնտինի մէսուտա ատա իսիւպ, գապուլի հագգընտա լաղըմ կէլէն թալիմաթը տախի կէօնտէրմիշ տիր:

Քօնթ ()ըրօֆ տախի պու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիպ, էալընըզ շունու զամմ վէ իլավէ իտէր քի, հուգուգու պահրիլէ հագգընտա Րուսիա տէվէթի, Պրանսըզ մուրախսասը Քօնթ Վալէվարիին թէքիֆլէրինի քեամիլէն գապուլ իտէր իսէ տէ:

պուռ ուսուլու գապուլ իթմէյէն աէվ
 լէթլէր հագգընտա տախի գուրսան-
 լարը գալարըմայա, ետխօտ պուռ աէվ
 լէթլէրի գուրսանլարտան մուհաֆա-
 զա իթմէյէ միւթահիտ օլամազ :

— Բրուսիա, Սարտէնեա, վէ ()ս-
 մանը մուրախիսալարը տախի պուռ
 հուգուգու պահրիյէ ուսուլինէ մու-
 վաֆագաթ կէօսթէրմիշ օլտուգլա-
 րընտան, մէճլիա իշ պուռ մազպաթա-
 յա բապթ օլունան սիւրէթը միւսէվ
 վէտէյի գապուլ իտիւպ, իմզալանմա-
 սընը տախի կէլէճէք մէճլիսէ թէվ
 գիֆ իտէր :

— Քօնթ Գլարէնտըն, մէճլիսէ
 պիր թէքլիֆ տահա պէյան իթմէյէ
 բուխսաթ իսթէյիպ, պուռ թէքլիֆին
 հէր հալտէ հիւսնիւ գապուլ պուռ,
 լաճաղընը տախի մէմուլ իտէր, շէօյ-
 լէ քի, ճէնկտէն հասը օլան պիր
 թագըմ աֆէթ վէ թէլէֆաթ հե-
 նիւզ օլ տէրէճէտէ եէնի վէ թագէ
 պիր շէյ տիր քի, ճիւմլէմիզլին խաթ-
 րընտան չըգմամըշ օլուպ, ձիր տախի
 պուռ մապուլէ աֆէթ վէ քէտէրլէրին
 թէքրարլանմամասը իչիւն, էլտէն
 հէրնէ կէլիր իսէ ճիւմլէ թէքաֆըն.

ասան տիրից օլունմայաճաղքնա շիւս-
հէմ եօգտուր :

Իմոտի , միւսքայէհէ ահանամէսինին
եհտիննճի մատտէսինէ պիր մուգավէ-
լէ տէրճ օլունմուշ օլուպ , պու մը-
գավէլէ մուճիպիննճէ , տէվլէթը Ալ-
յէ իլէ , ահանամէյը մէգպուրու իմզա
խտէն սայըր տէվլէթլէրին պիրխի մու-
պէյինտէ պիր մըգարազա զուհուր
իթտիյի հալտէ , էվլէլճէ գուվլէի
ճէպրիյէ վէ տաքէրիյէյէ տավրանմազ
տան , ախէր տէվլէթլէրին թէ-
վաստիւթիւնէ միւրաճաաթ օլունմագ
լաղըմ կէլէճէք տիր տէնմիշ իտի :

Քօնթ Վչարէհարն տէվլէթը ()
մանիյէ հապգրնտա իթթիխազ օլու-
նպն սլու ուսուլու խայրիյէնին թա-
միմ օլունմասրնա էմէլ վէ արգիւ կէօ-
թէրիր , շիւնքի չօգ տէֆա , եպլընպ
իքի թէրաֆըն գիւ՛միւ վէ էֆքէաճը
աղնաշըմատրղընտան պիր թագըմ
գիլ իւ գալ վէ միւնագաա զուհուր
խտէպիլիր օլտուղունտան , պու ու-
սուլ իհտաս գըլընտրղընտա , պու մա-
գուլէ միւնագաաթէ պիր սէտուր մու-
մանաաթ շէքիլէճէյինի տախի , միւ-
շարպէյհ մէմուլ իտէր :

Իմասի պիր թերաֆտան տէվէթ-
լէրին ինթիպլալիյէթինէ տօգուռնմա
յարապ, տիկէր թերաֆտան տախի
մուհարէպէ ինթիմալինի միւմբին
մէրթէպէ մէն վէ մէքս իթմէք իչլուն
ալէլ ումում պիր չարէ տիւշլունիւլ
մէսինի | օրտու միւշարալէյն մէճլի-
սէ թէքլիֆ իտէր :

Ֆրանսըզ մուրախիսար Քօնթ
Վալէվաքի, | օրտ Վլարէնտընըն պէ-
յան իթտիյի էֆքեարէ մուվաֆա
գաթ կէօսթէրմէյէ ըուխսաթը օլ-
տուզուսու մէճլիսէ պէյան իտիւպ,
օլ վէճճիլէ հիւքիւմէթլէրին իսթիպ-
լալիյէթ վէ սէրպէսթիյէթը հարէ-
քէթլէրինէ տօգուռնուլմայարապ, շու-
զէմանէնին մէյլ իւ միւրաարնը տախի
հասըլ իտէճէք սիւրէթտէ պիր էմէլ
վէ արզըւ օլունտուզունուն իչ պու-
մաղպաթայա տէրճ օլունմասընը մաթ-
լուպ իտէր :

Ըսթրիա մուրախիսար Քօնթ
Պուլ, քէյֆիէթ ֆրանսըզ մուրախ-
իսար Քօնթ Վալէվաքինին պէյան իթ-
տիյի սիւրէթ իւզրէ մաղպաթայա
տէրճ օլունաճապ օլտուզըւ հարտէ,
Ըսթրիա տէվէթինին տախի, պա-

լատե մեղքիւր Կնկիլիզ վէ Պրանարզ
մուրախտապարընըն պէյան իթտիբլէ-
րի էֆրեարէ մուվաֆագաթ կէօսթէ-
րէճէյինի տախի մէճլիտէ թէֆհիմ ի-
տէր . շու գատար քի ղէմանէնին մէյ
իւ միւրատընա խըզմէթ օլունատըն
հալտէ , Մւթրիա տէվլէթիին տա-
խի սէրպէսթիլէթ վէ իսթիգլալիլէ-
թի խալէլտէն վէ գայէ օլունմալը տըր :

Քօնթ Վլարէնարն , հէր տէվլէթ
քէնտի նամուտունա վէ մէնֆաաթը-
նա եարոյածագ շէյլէրի քէնտիսի սէր-
պէսթճէ տիւշիւնէ պիլէճէք օլտու-
ղունտան , միւշարալէյհին միւրատը ,
հիւքիւմէթլէրին իսթիգլալիլէթի տայ-
րէսինէ պիր հուտուտ կէօսթէրմէք
տէյիլ տիր . իլլա հէր միւնաղաատա ,
սիրահա տավանըմաղտան էվլէլ ,
մատտէյի միւնաղաայը պիր սուլճ վէ
իսթիշարէ թարիգի իլէ տէֆ իւ ի-
զալէ իթմէքտէն իպարէթ տիր :

Բրուտիա մուրախտապը պարոն
Սէնթայֆըլ : Սաթպուու մուֆախ-
խամըմ օլան գրալ հալլէթլէրի Քօնթ
Վլարէնարըն պէյան իթտիլի էֆ-
րեարէ թէքիլիլէն մուվաֆագաթ
կէօսթէրմիլ օլտուղունտան , մատ

տէնին միւղաքերէ վէ Թաֆսիլաթը
նա Թէշէպպիւս իԹմէյէ տախի բուխ
սաթը քեամիլէ շայեան պուլբուլ-
մուշ տուր :

Քօնթ Օրլօֆ, պու Թէքլիֆին
մուվաֆըզը ագլ իւ հագգանիլէթ
օլտուղունա շահասէթ իտերէք,
ֆագաթ տէվլէթի Թէրաֆընտան պու
պապոէ Թալիմաթը մախսուսէսի
պուլունմատրղընտան, իսթիզանէ
միւհթաճ օլտուղունու մէճլիսէ պէ-
յան վէ իֆատէ իտեր :

Քօնթ Վափուր, պու պապոէ
րէյը մախսուսունու պէյան իԹմէզ
տէն էվլէլ, Քօնթ Վալէվաքինին ի-
ֆատէսի իւղրէ, մէճլիս մազպաթա-
լարընա գայտ վէ տերճ օլունաճագ
էմէլ վէ արզու, պիր հիւքիւմէթին
ախեր պիր հիւքիւմէթը մէշուէյէ
Թէվասսիւթ իԹմէսի լազըմ կէլտիյի
հալտէ, 1821 տէ Վասթրիա տէվլէթի-
նին գուվլէի ապքերիյէ իլէ Նաբօլի
տէվլէթինէ Թէվասսիւթ իԹտիյի մի-
սիլու պէօլէ պիր հալտէ ապքեր իլէ
Թէվասսիւթէ սելահիլէթ օլուպ օլ-
մայաճաղընը էվլէլճէ պիլմէք իսթեր :

— 1 օրտ Վլարէնտըն շու վէճհ իլէ

Ճէվապ վերիւր : Մէճլիսին պէյան իւ
տէճէլի պու էմէլ վէ արզու , շու թէ-
վասսիւթ ուսուլնին միւմքին մէր-
թէպէ ումումի սիւրէթտէ իճրա օ-
լունմասը օլմալը տըր : Մէսէլա , սա-
յըր տէվէթլէր , Լյունանըն պիթէ-
րաֆ գալմասը իջիւն պու տէվէթէ
պաղը իիւթար վէ նասիհաթլար իթ-
միշ օլայըտըլար , բէք իհթիմալ տըր
քի , Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվէթ-
լէրի տախի Լթինա լիմանընա վէ Ի-
րէ թէրաֆընա աղքէր կէօնտէրմէյէ
միւհթաճ օլմազլար բար : Բէզալըք
1823 սէնէսի Սպանիայա տախի պու
վէճհիլէ աղքէր տուխուլի իլէ պիր
թէվասսիւթ վագի օլտուղունտան ,
օ վագթլար պունա Ինկիլիզ տէվէթի-
նին նէ գատար մուխալիֆէթ կէօս-
թէրտիյի ճիւմլէյէ մալիւմ տիւր :

Բօնթ Սպլէվքի պունա շու ճէ-
վապը վերիւր : Սիւրատըմըզ պու պաս-
տէ նէ պիր մուգավէլէ թանպիմ իթ-
մէք , վէ նէ տախի պիր թահիւտ ալ-
թընա կիրմէք տիր :

Սէ հէր նէ գատար շու խուսու-
սղն գուվլէտէն ֆիլիլէ կէթիլիլմէսի
իջիւն մէճլիս պիր էմէլ վէ արղու

պէյանն խոտճէքստէտէ , պուռ էմէլ վէ
արղու , պուռ մապուլէ խուսուսլար-
տա , տէվլէթլէրին սէրպէսթիլէթ ,
իսթիգլալիլէթ վէ միւթալաա վէ ին-
թիրամսթընը մէն խոտճէք րաուտէլէր-
տէ տախի տէյիլ տիր : Իմոի Քօնթ
Վլարէնուրընըն մէճլիսէ պէյանն իթ-
տիի թէքլիֆի թամիմ իթմէքտէ , վէ
կէնիչճէ մանա իլէ աղնամագտա հիչ
պիր մահզուր վէ ապէսիաթ տախի
կէօրիւնէմէզ :

— Քօնթ Պուլ : Սարտէնեա մու-
րախիսաար Քօնթ Վափուր , տիկէր
մէճլիստէ Բօմա մէմալիքինէ Լ՛ւսթ-
րիա ապէրինին տուխուլ իթտիլինի
զլէր իթտիքտէ , տխէր պիր տէվլէթ
ապէրինին տախի պուռ մէմալիքէ տա-
վէթ օլունաուղու իւզէրինէ սիւ-
քիւթ իթմիչ իտի : Պու կիւնքի կիւն
տախի 1821 սէնէսի , Լ՛ւսթրիա տէվ-
լէթինին ապէր իլէ Նաբօլ տէվլէ-
թինէ տուխուլ իթտիլինի զլէր իթ-
տիքտէ , Լ՛ւսթրիա տէվլէթինին պուռ
մուլամէլէսի , օլ էսնատէ Վայպախ
պէլտէսինէ ճէլպ օլունան պէշ պէօ-
յիւք տէվլէթլէր մուրախիսաուլարը-
նըն գարարը իլէ օլտուղունու սուխի

պէյան իթմէյէ ունութմուշ տուր :
 Պու եքի հալտէ տախի Բօնթ Վա-
 վուր , Աւսթրիա տեվլէթինի քէնտի
 պաշընա , վէ քէնտի ըէյը միւսթա-
 գիլի իւղրէ հարէքէթ իթմիշ կիպի
 կէօսթէրմիշ օլտուղունտան , պունու-
 Աւսթրիա մուրախիասլարը գապու-
 իտէմէզ :

Սարտէնեա մուրախիասլարնըն ղեքը
 իթտիյի մատտէ , եանի Աւսթրիա
 տեվլէթինին Նարօլլիյէ գուվլէի աւ-
 քէրիէ իլէ միւտախէլէսի , Վայպախի
 մէճլիսի միւզաքէրէ վէ գարաբընտան
 զուհուր իթմիշ օլմաղ իլէ , Վօրտ
 Վլարէնարնըն պու պապտէ պէյան
 իթտիյի նիյէթ իւ էֆքեարէ , թէ-
 մամի իլէ մուվաֆագաթը օլտուղու-
 տախի աշիքեար տըր :

Պու մագուլէ պիր հալ թէքրա-
 ըէն զուհուր իտէպիլիը օլտուղուն-
 տան , պէշ պէօյիւք տեվլէթլէրին
 գարարը իճապընտան օլարագ , պէօյլէ
 պիր առքէրլէ թէվասսիւթ լոզըմ կէ-
 սիյի հալտէ , իքինճի սընրֆտան օլան
 պիր տեվլէթ իսթարաթընը , Աւս-
 թրիա տեվլէթինին գապուլ իտէմէյէ-
 ճէյինի , Աւսթրիա մուրախիասլարը

մէճլիսէ պէյան խտերէր :

Պու ճիւմլէ իլէ , մասամ քի
Քօնթ Ղլարէնարնըն պու թէքլիֆի
ինսանիէթին խայրնա տէլալէթ իւ
տէր պիր քէյֆէթ ատր , Քօնթ
Պուլ պունուն գաարինի թաքսիր
վէ թահսիյն իտիւս , անճագ պունա
պիր Կէնիշ մանա վէրիլս , Լւսթրիա
տէվլէթինին գապուլ իթմէտիյնուչ
սուլարա վէ հիւքիւմաթը շէրիյէ
եերէրինէ կէլէն հիւքիւմաթը մու
վագգաթայա տախի շումուլի օլմա
սընա ըսրար օլունտուղու հալտէ ,
Լւսթրիա տէվլէթինին պունու գա
պուլ իտէմէյէճէյինի տախի աշիքեա
րէն մէճլիսէ պէյան խտեր :

Քեզալիք իպթիտատէն պերիւ
մէշվէրէթ տէ իթթիֆագը ումումի
յէ , վէ խալիսէթը միւթեգապիլէ
պուլունտուղունտան , մէճլիսին խի
թամ պուլաճալը վագթլար պաղը
պէօյլէ կիւճէ կէլէճէք մէսէլէլէր
մէյտանա դօնուլարապ շու իթթիֆագ
վէ խալիսէթին պօյուլմասընա վէսիլէ
վէրիլմէմէսի իջիւն տախի էմէլ վէ
արդիւ ըղհար խտեր :

Քօնթ Քալուր պու թաքսիլաթ

տէն խօշնուտիցէթ վէ մէմնունիցէթ
ըզհար իտիւպ , օլ վէճհ իցէ մէճլիսէ
արգ օլունան թէքլիֆ հէր նէ սիւ-
րէթ քէսպ իտէր իսէ օ սիւրէթէ մու-
վաֆագաթ կէօստէրէճէյինի տախի
մէճլիսէ պէյան իտէր :

Պու միւքեալէմէնին իւղէրինէ ,
պիւթիւն մուրախապար , պունտան
պէօլէ տէվլէթլէրի պէյնինտէ պիր
պէօյիւք գիլ իւ գալ վէ մուարազա
զուհուր իթաիյի հալատ , սիլահա
տաւլըանմազտան էվիլէլ , աօսթ պիր
տէվլէթ թէվասսիւթիւնէ միւրաճա-
աթ իթմէլէրինէ , ալէլ ումում էմէլ
վէ արզու կէօթէրիլէր :

Պատէհու , մէշվէրէթաէ վէքիլէ-
րի օլմայան տէվլէթլէրին տախի , պու
ուսուլէ հիւրմէթ վէ րայէթ կէօս-
թէրէճէքլէրի տախի էմէլ վէ արզու
օլդնուպ , պունուն տախի մապպա-
թայա գայտ օլունմաորնը մուրախ-
խապար մաթլուպ իտէրլէր :

(Պու մահուլէ հարախիտար էմա էսէրէնէ)

ԵՒՐՄԻ ՏԵՕՐՏԻՆՃԻՒ ՄԵՃԼԻՍ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

16 Ապրիլ 1856

Աւսթրիա, Ֆրանսա, Ինկիլթէր
րա, Ռուսիա, Սուսիա, Սարտէնիան
վէ (Օսմանյը մուրախսապարը հազըր
օլտուգըարը հարտէ,

Կէչէն մէճլիսն մաղպաթասը օ
ղունուպ գապուլ օլունուր :

— Քօնթ (Օրլօֆ, տէվլէթի թէ
րաֆրնտան մաթլուպ իթախի, թա
լիմաթ վիւրուտ իթմիչ օլմաղ իլէ,
23 իւնիս մէճլիս մաղպաթասընըն
էն սօն պէնտինտէն էվլէլքի պէնտին
տէ մուհարրէր օլան թէքլիֆի, Սու
սիա տէվլէթինին քեամիլէն գապուլ
իթմիչ օլտուղունու մէճլիսէ պէյան
իտէր :

Կէչէն մէճլիս մաղպաթասընա
րապթ օլունաճապ հուգուգու պահ
րիյէ միւսէվլէտէսի տախի գրաաթ օ
լունուպ, սապըգա վէրիլէն գարարէ
մուվաֆըք օլտուղունտան, գապուլ
օլունարապ մուրախսապար թէրա
ֆրնտան սըրասը իլէ իմզա օլունուր :

— Բօնթ Վալէվաբինին Թէքլիֆի
 իւզըէ , մէգքիւր քարարոտ պէյան օ-
 լունան տէօրթ մատտէնին տախի , պի-
 ըի պիրինաէն այրըմամասը մէնֆաա-
 թը ումումիյէտէն պուլունմաղ իլէ ,
 պունուն պէօյլէճէ Թագաթի օլուն
 տուղու պու կիւնքի մաղպաթայա
 տախի գայա օլունմասը մաթըուպ օ-
 լունուր : Վէ մուճիպինճէ մուրախ-
 խասլար շու վէճհիլէ գարար վէրիւ-
 լէր : Պու մուգավէլէյի իմղա խտէն
 տէվլէթլէր , քէղալըր իմղա իթմէյէ-
 ըէք եալընըղ մուվաֆագաթ կէօսթէ-
 ըէն տէվլէթլէր տախի , ճէնկ վագ-
 թընտա հուգուգու պահրիյէնին իճ-
 րասընա միւհթաճ օլուուգտա , պու
 մուգավէլէտէ պէյան օլունան տէօրթ
 մատտէնին ահքեամընտան խարըմտա
 պաշգա պիր մուգավէլէ Թանգիմինէ
 հուգուգ վէ սէլահիլէթլէրի օլմայա
 ճագ տըր :

Տուսիա մուրախխասընըն պիր իւ-
 Թարը իւզըէ , պու սօն գարարըն տա-
 խի կէրիյէ հիւքմիւ օլմայաճաղընտան ,
 պունտան էվլէլ պու պապաէ ագ-
 տէմճէ հէր նէ մուգավէլէ օլմուշ ի-
 սէ , պունլարըն իպթալընա եիւրիւն

մէյէճէյինէ տախի պաշգաճա դարար
վերելը :

— Քօնթ ()ըլօֆ : Սէշվէրէթաէն
տաղըլմալտան էվլէլ, Քօնթ Վալէվա-
քինին հիյնի միւքեպլէմէտէ վապի օ-
լան տիրայէթ վէ հիմմէթինտէն նաշի
ալէլ ումուժ պիր թէշէքքիւր օլան-
մասընը քեաֆֆէի մուրախխաաղարա
թէքըլիֆ իտիւպ, « Քօնթ Վալէվաքի,
կըք մէճլիտտէ, միւքեպլէմէմիզլին պիր
նէթիճէյի խայրիյէ վէ միւսթահստէնէ
պուլմասընա էմէլ վէ արզու կէօս-
թէրմիշ իտի, միւշարալէյհին պու է-
մէլ վէ արզուսի պու կիւնքի կիւն
գուվլէտէն ֆիիլէ կէթիրիլմիշ իտէ
տէ, պունու պաշըճա րէիտի մէճլի-
սի միւքեպլէմէ օլան պու զաթըն
մուսամէլաթը խալիտէ վէ տիլնէվաղա-
նէսինէ համլ իթմէք հապիպէթը հա-
լէ շէհասէթ իթմէքտիր : Սիւշարա-
լէյհին պու աթվարը նազլքէսի, մէճ-
լիտէ տէրէճէյի իֆրաթտէ թէյտիր
իթմիշ օլտուպունտան պունու պիր
մէք վէ թանըմապ ճիւմէմիզլին վա-
ճիպէյի զիմմէթի տիր, Իմտի, պիւ-
թիւն մէճլիս թէրաֆընտան պու
պապտէ Քօնթու միւշարալէյհէ պիր

արլը թէշէքքիւր վէ սէնա իթտիյիմ հալտէ , զանն իտէրիմ . քեաֆֆէի մուրախիսասարըն էմէլ վէ միւրատընա մուվաֆըգ պիր հարէքէթ իթ միշ օլուրումն տէտի :

Քօնթ Վլարէնարն Րուսիա մուրախիսասընըն պու թէքլիֆինիւ թէլէիա վէ թաստիգ իթտիքտէ , պիւթիւն մուրախիսասար էզձան իս տիլ պու թէքլիֆի գապուլ վէ իճրատան սօղրա , մազպաթայա տախի մախ սուսձա գայա օլունմասընը մաթլուպ իտէրլէր :

Քօնթ Վլալէվքի , մուրախիսասարըն , հալգընտա վագի օղան պու հիւրմէթ վէ թէվէճճիւ հլէրինտէն նաշի գալպտէն թէշէքքիւր իտիւպ , հիյնի միւրեպլէմէտէ , պիլ մուգապէլէ քեաֆֆէի մուրախիսասար թէրաֆլէրինտէն աախի նէ մէրթէպլէ միւսախա վէ նէվաղիշքեարանէ հալէքէթ կէօսթէրիլախիյնի տախի թաֆ սիլ իտէրէք , քէնտի թէրաֆլէրինտէն տախի մուրախիսասարա մախսուսձա արլը շիւքրանիյէթ իտէր : Պատէհու պու վէճն իլէ քեամիլէն վէ թէլէմ միւնէն սէրմէնպիլի մէրամ վէ մապսէ :

տէ վասլ օլմաղա մուվաֆֆազ օւ
տուգըարընտան նաչի, մուրախիսաս
լար եէկոիկէրինի էղճան իւ տիլ
Թալթիֆ վէ Թէսլիք իտէրէր :

— Իչ պու մաղպաթա ճիւմէ մու
վաճէհէսինտէ օգուհարազ Թասսիզ
օլունուր :

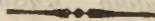
(Պոս մահալէ ճոսբախիսուսը իմա իբերէնէ :)

60
 78
 87
 90
 101
 121
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283

Ի Ի Թ Ա Մ

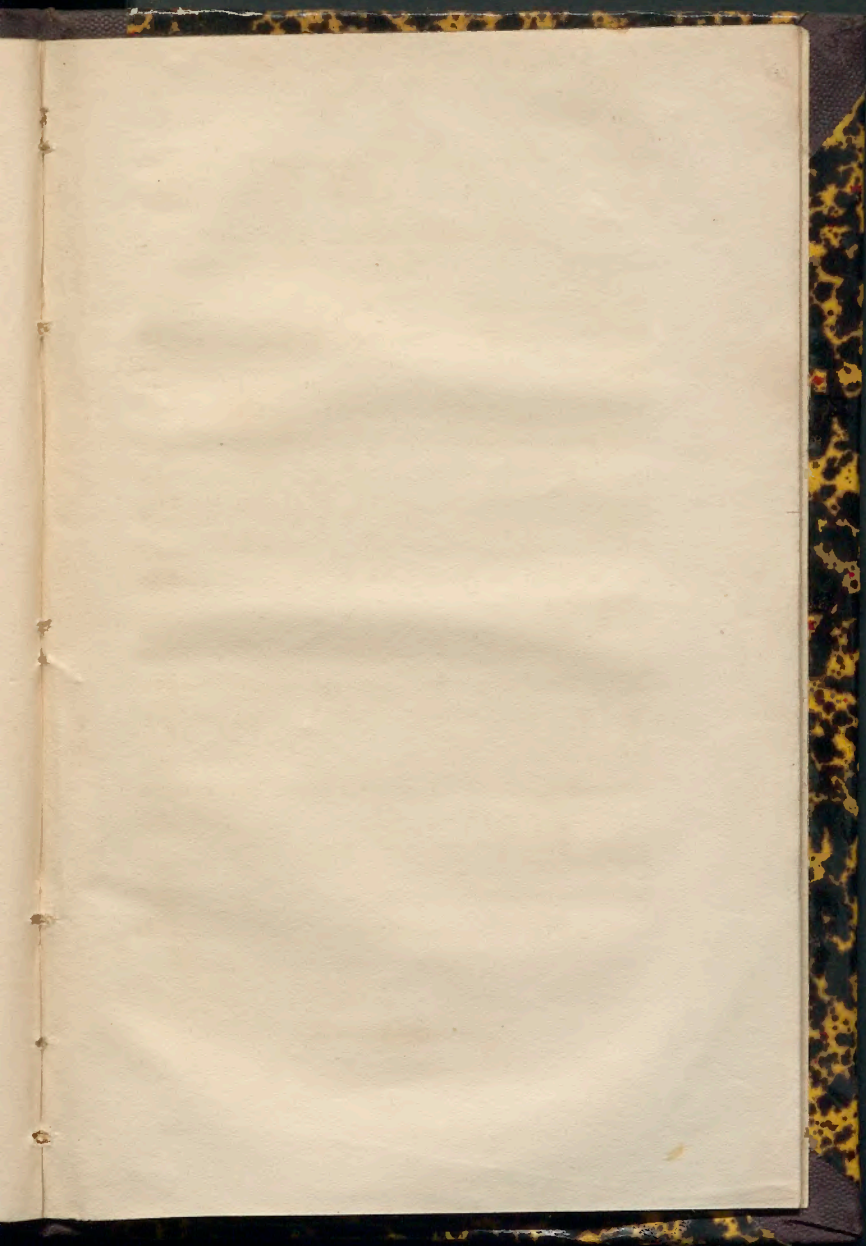

Ֆ Ի Հ Ր Ի Ս Թ

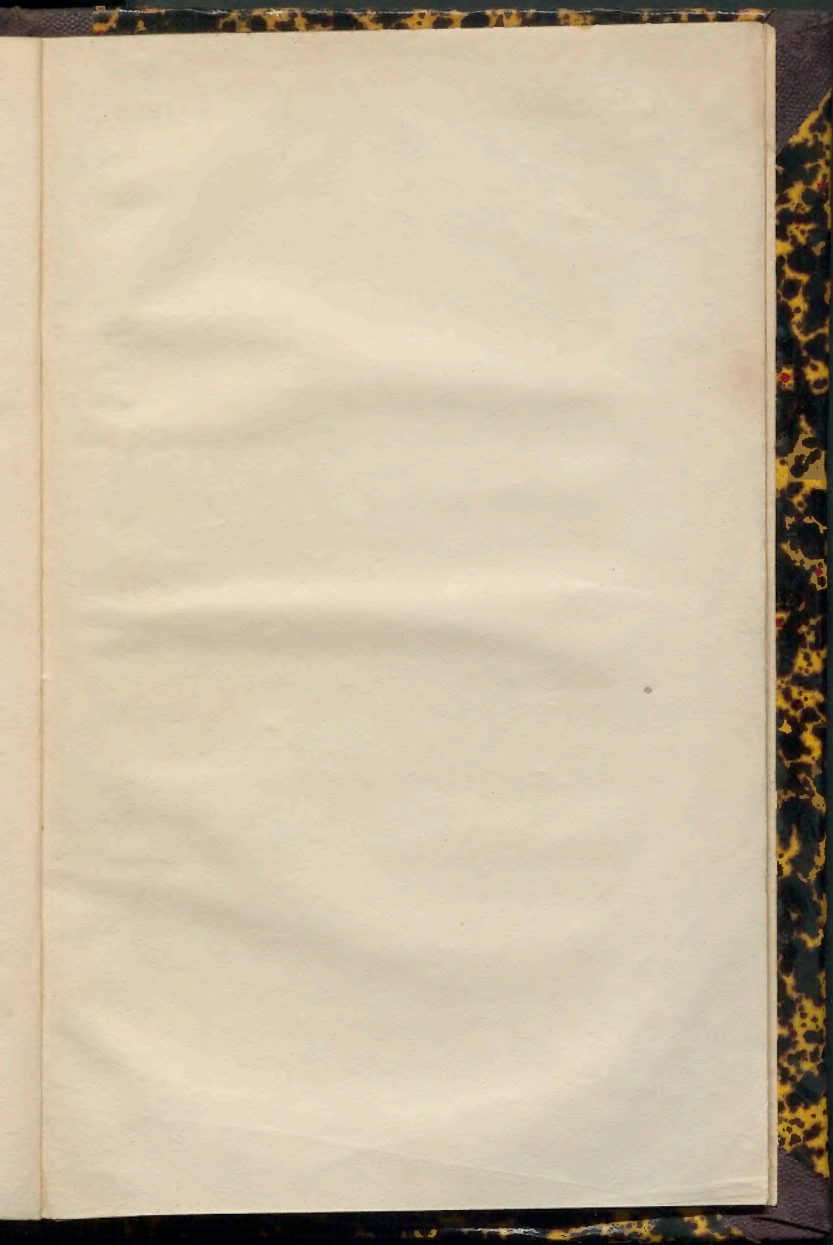
Պրիինձի մաղպաթա	3
Իքինձի մաղպաթա	20
Իւշիւնձիւ մաղպաթա	54
Տէօրաիւնձիւ մաղպաթա	40
Պէշինձի մաղպաթա	50
Ալթընձը մաղպաթա	60
Եէտինձի մաղպաթա	78
Սէքիլինձի մաղպաթա	87
Տօգուլունձու մաղպաթա	99
Օնունձու մաղպաթա	107
Օն պիլինձի մաղպաթա	122
Օն իքինձի մաղպաթա	125
Օն իւշիւնձիւ մաղպաթա	126
Օն տէօրաիւնձիւ մաղպաթա	155
Օն պէշինձի մաղպաթա	158
Օն ալթընձը մաղպաթա	171
Օն Էէտինձի մաղպաթա	189
Օն սէքիլինձի մաղպաթա	194
Օն տօգուլունձու մաղպաթա	196
Եիրսինձի մաղպաթա	200
Եիրսի պիլինձի մաղպաթա	205
Եիրսի իքինձի մաղպաթա	216
Եիրսի իւշիւնձիւ մաղպաթա	267
Եիրսի տէօրաիւնձիւ մաղպաթա	279

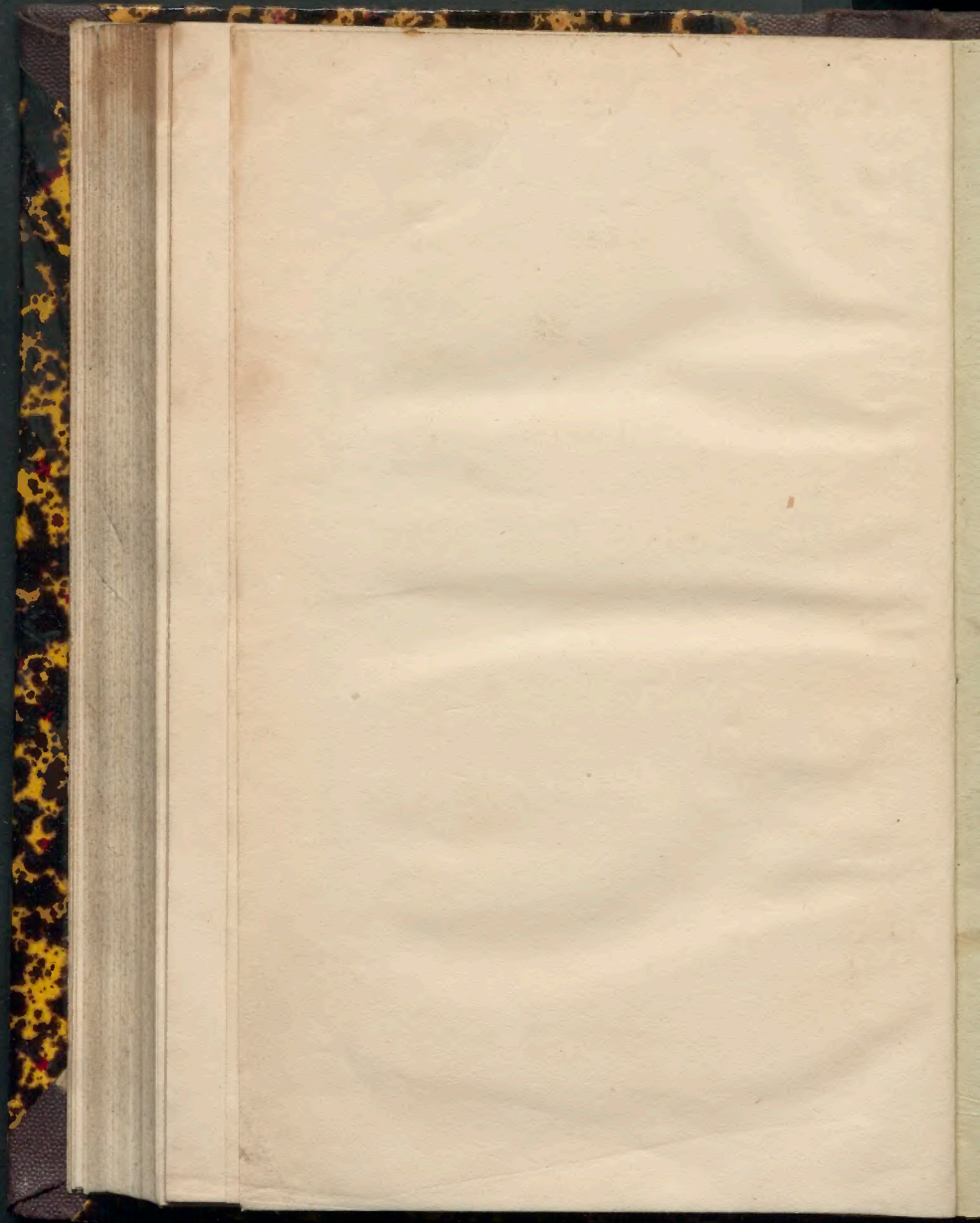

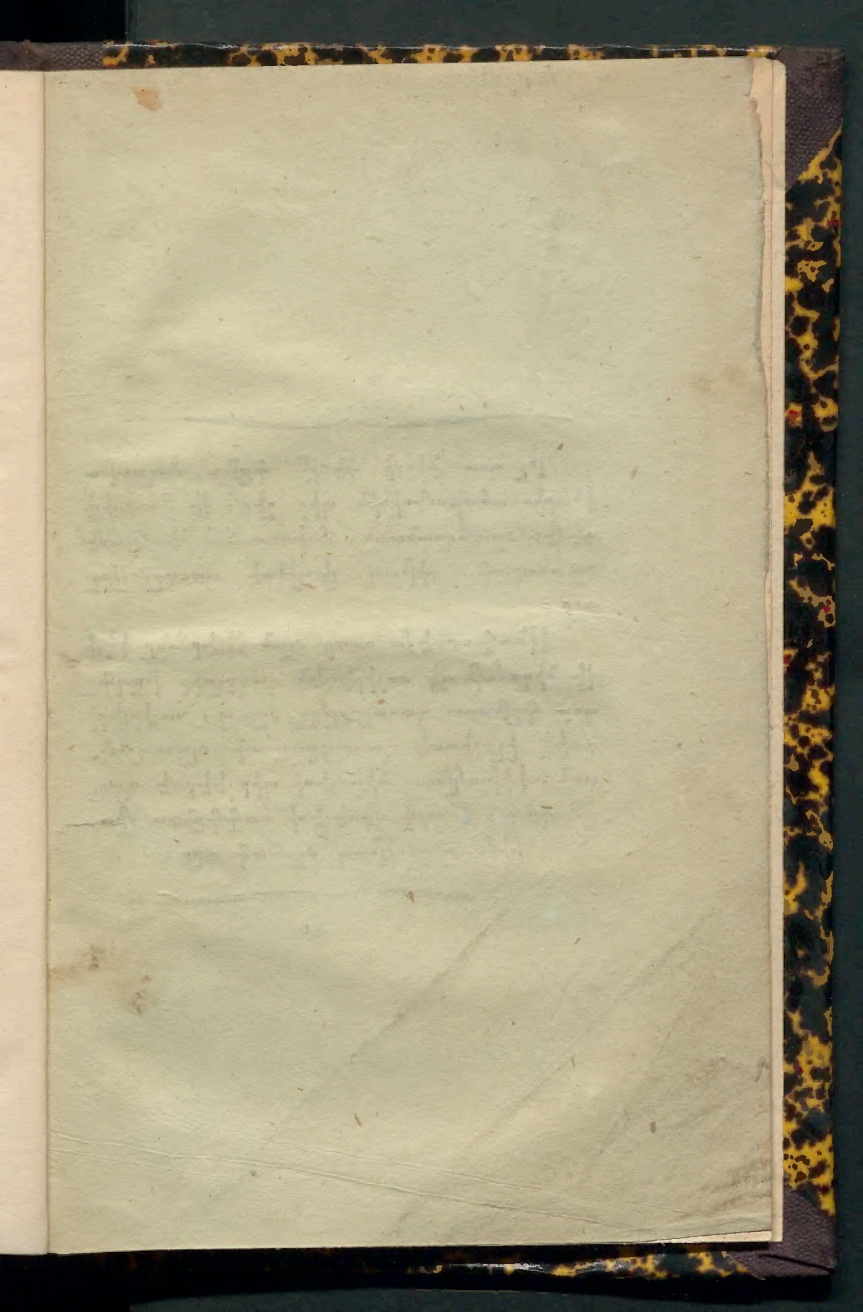

INDEX

Introduction	1
Chapter I	10
Chapter II	20
Chapter III	30
Chapter IV	40
Chapter V	50
Chapter VI	60
Chapter VII	70
Chapter VIII	80
Chapter IX	90
Chapter X	100
Chapter XI	110
Chapter XII	120
Chapter XIII	130
Chapter XIV	140
Chapter XV	150
Chapter XVI	160
Chapter XVII	170
Chapter XVIII	180
Chapter XIX	190
Chapter XX	200

Ինչպէս երբեք անորից Գրեա Տապալտա
Տարիս անանմեանին պիտ շերտ վէ Ռաֆայիլ
վեմէն օլոր-ղոնպան, Տախտաւա Ռերճի-մե
օլոր-նարագ, ինչպէս շերտիսպէ պասարըըըը
արք =

Սո-գապալեմ սապր օլան Պերմանը Աւի
վէ նիլամալ վէ սայրեպեն պալըլալը Ռուրը
պո-գընպաս պասարըըըը օլոր-պ, սայրեքի
պալիլ իլերի-պէ պասարըըըը օլոր-ղոն-
պան, Ռիսամընպաս ճի-միլիսի պիտ եերպէ պալ-
լանարագ, Շարգ Պեպիլիսի հագգընպաս մե-
հիմմ պիտ ինչպէս օլամագ արք =

